Srimad Bhagavad Gita

By http://bhagavad-gita-pdf.blogspot.com

Marathi Translation

<u>श्रीमद भगवत गीता</u>

By http://bhagavad-gita-pdf.blogspot.com

मराठी भाषांतर

Chapter 1 Verse 1 Chapter Name -Observing the Armies on the Battlefield of Kuruksetra

> Sanskrit English dhrtarastra uvaca dharma-ksetre kuru-ksetre samaveta yuyutsavah mamakah pandavas caiva kim akurvata sanjaya

Marathi Interpretation Dhrtarastra म्हणाला, तू संजय, वाटले की लढण्यासाठी नाही माझी मुले व पांडू वंशज काय Kuruksetra तीर्थक्षेत्राचे ठिकाणी एकत्र का?

English Interpretation Dhrtarastra said: O Sanjaya, after assembling in the place of pilgrimage at Kuruksetra, what did my sons and the sons of Pandu do, being desirous to fight?

> Chapter 1 Verse 2 Chapter Name -Observing the Armies on the Battlefield of Kuruksetra

> > Sanskrit English sanjaya uvaca drstva tu pandavanikam vyudham duryodhanas tada acaryam upasangamya raja vacanam abravit

Marathi Interpretation

संजय म्हणाला, हे राजा, पांडू मुलगे एकत्र करून सर्व सैन्य शोधत नंतर, राजा दुर्योधन त्याच्या शिक्षक गेला आणि खालील

शब्द बोलू लागलाः

English Interpretation Sanjaya said: O King, after looking over the army gathered by the sons of Pandu, King Duryodhana went to his teacher and began to speak the following words:

> Chapter 1 Verse 3 Chapter Name -Observing the Armies on the Battlefield of Kuruksetra

> > Sanskrit English pasyaitam pandu-putranam acarya mahatim camum vyudham drupada-putrena tava sisyena dhimata

Marathi Interpretation माझ्या शिक्षक, म्हणून शिताफीने आपल्या ह्शार शिष्य, द्रुपद मुलगा व्यवस्था पांडू मुलगे महान सैन्य आहे.

English Interpretation

O my teacher, behold the great army of the sons of Pandu, so expertly arranged by your intelligent disciple, the son of Drupada.

Chapter 1 Verse 4 Chapter Name -Observing the Armies on the Battlefield of Kuruksetra

> Sanskrit English atra sura mahesvasa bhimarjuna-sama yudhi yuyudhano viratas ca drupadas ca maha-rathah

Marathi Interpretation या सैन्यात भीमा आणि अर्जुन लढाई समान अनेक मर्दपणाचे bowmen आहेत; Yuyudhana, Virata आणि द्रुपद सारखे महान मुलांना देखील आहेत.

English Interpretation Here in this army there are many heroic bowmen equal in fighting to Bhima and Arjuna; there are also great fighters like Yuyudhana, Virata and Drupada.

> Chapter 1 Verse 5 Chapter Name -Observing the Armies on the Battlefield of Kuruksetra

> > Sanskrit English dhrstaketus cekitanah

kasirajas ca viryavan purujit kuntibhojas ca saibyas ca nara-pungavah

Marathi Interpretation

Dhrstaketu, Cekitana, Kasiraja, Purujit, Kuntibhoja आणि Saibya महान, मर्दपणाचे, शक्तिशाली सैनिक आहेत.

English Interpretation

There are also great, heroic, powerful fighters like Dhrstaketu, Cekitana, Kasiraja, Purujit, Kuntibhoja and Saibya.

Chapter 1 Verse 6 Chapter Name -Observing the Armies on the Battlefield of Kuruksetra

> Sanskrit English yudhamanyus ca vikranta uttamaujas ca viryavan saubhadro draupadeyas ca sarva eva maha-rathah

Marathi Interpretation पराक्रमी Yudhamanyu, खूप शक्तिशाली Uttamauja, सुभद्रा मुलगा आणि द्रौपदी मुलगे आहेत. या सर्व वॉरियर्स महान रथ

मुलांना आहेत.

English Interpretation There are the mighty Yudhamanyu, the very powerful Uttamauja, the son of Subhadra and the sons of Draupadi. All these warriors are great chariot fighters.

> Chapter 1 Verse 7 Chapter Name -Observing the Armies on the Battlefield of Kuruksetra

> > Sanskrit English asmakam tu visista ye tan nibodha dvijottama nayaka mama sainyasya samjnartham tan bravimi te

Marathi Interpretation फायदा सर्वोत्तम तू, तुमच्या माहितीसाठी, मला माझ्या लष्करी शक्ती होऊ विशेषत: पात्र आहेत कोण अधिकारी सांगू द्या.

English Interpretation O best of the brahmanas, for your information, let me tell you about the captains who are especially qualified to lead my military force.

Chapter 1 Verse 8

Chapter Name -Observing the Armies on the Battlefield of Kuruksetra

Sanskrit English bhavan bhismas ca karnas ca krpas ca samitim-jayah asvatthama vikarnas ca saumadattis tathaiva ca

Marathi Interpretation

स्वतः ला आवडत व्यक्ती आहेत, भीष्म, कर्ण, Krpa, Asvatthama, Vikarna आणि Somadatta मुलगा नेहमी युद्धात विजय आहेत कोण Bhurisrava म्हणतात.

English Interpretation

There are personalities like yourself, Bhisma, Karna, Krpa, Asvatthama, Vikarna and the son of Somadatta called Bhurisrava, who are always victorious in battle.

Chapter 1 Verse 9 Chapter Name -Observing the Armies on the Battlefield of Kuruksetra

> Sanskrit English anye ca bahavah sura mad-arthe tyakta-jivitah nana-sastra-praharanah sarve yuddha-visaradah

Marathi Interpretation

माझ्या साठी आपले जीवन जीव करण्यासाठी तयार आहेत इतर अनेक ध्येयवादी नायक आहेत. त्यांना सर्व तसेच शस्त्रे विविध प्रकारच्या सुसज्ज आहेत, आणि सर्व लष्करी विज्ञान अनुभवी आहेत.

English Interpretation

There are many other heroes who are prepared to lay down their lives for my sake. All of them are well equipped with different kinds of weapons, and all are experienced in military science.

Chapter 1 Verse 10 Chapter Name -Observing the Armies on the Battlefield of Kuruksetra

> Sanskrit English aparyaptam tad asmakam balam bhismabhiraksitam paryaptam tv idam etesam balam bhimabhiraksitam

Marathi Interpretation

आमच्या शक्ती खूप मोठे आहे, आणि आम्ही उत्तम प्रकारे काळजीपूर्वक भीमा संरक्षित पांडवांचा शक्ती, तर, मर्यादित आहे, आजोबा भीष्म स्रक्षित आहेत.

English Interpretation Our strength is immeasurable, and we are perfectly protected by Grandfather Bhisma, whereas the strength of the Pandavas, carefully protected by Bhima, is limited.

> Chapter 1 Verse 11 Chapter Name -Observing the Armies on the Battlefield of Kuruksetra

> > Sanskrit English ayanesu ca sarvesu yatha-bhagam avasthitah bhismam evabhiraksantu bhavantah sarva eva hi

Marathi Interpretation आता आपण आपल्या सर्व सैन्य सैन्याची तुकडी आपल्या संबंधित मोक्याचा गुण येथे उभे असलेले, आजोबा भीष्म पूर्ण समर्थन देणे आवश्यक आहे.

English Interpretation Now all of you must give full support to Grandfather Bhisma, standing at your respective strategic points in the phalanx of the army.

> Chapter 1 Verse 12 Chapter Name -Observing the Armies on the Battlefield of Kuruksetra

> > Sanskrit English tasya sanjanayan harsam kuru-vrddhah pitamahah simha-nadam vinadyoccaih sankham dadhmau pratapavan

Marathi Interpretation मग भीष्म, Kuru राजवंश महान शूर grandsire, मुलांना आजोबा, दुर्योधन आनंद देणे, एक सिंह आवाज अशा स्वरूपाची आ त्याच्या conchshell फुंकले.

English Interpretation Then Bhisma, the great valiant grandsire of the Kuru dynasty, the grandfather of the fighters, blew his conchshell very loudly like the sound of a lion, giving Duryodhana joy.

> Chapter 1 Verse 13 Chapter Name -Observing the Armies on the Battlefield of Kuruksetra

> > Sanskrit English tatah sankhas ca bheryas ca panavanaka-gomukhah

sahasaivabhyahanyanta sa sabdas tumulo 'bhavat

Marathi Interpretation "यानंतर, conchshells, bugles, कर्णे, ड्रम आणि शिंगे सर्व अचानक त्याचा कर्णा वाजविला होते, आणि एकत्रित आवाज नगरविकास होते.

English Interpretation

After that, the conchshells, bugles, trumpets, drums and horns were all suddenly sounded, and the combined sound was tumultuous.

Chapter 1 Verse 14 Chapter Name -Observing the Armies on the Battlefield of Kuruksetra

> Sanskrit English tatah svetair hayair yukte mahati syandane sthitau madhavah pandavas caiva divyau sankhau pradadhmatuh

Marathi Interpretation दुसऱ्या बाजूला, प्रभु श्रीकृष्ण आणि अर्जुन दोन्ही, पांढऱ्या रंगाचे घोडे यांनी काढलेल्या एक उत्तम रथ वर निघाले, त्यांच्या अलौकिक conchshells त्याचा कर्णा वाजविला.

English Interpretation On the other side, both Lord Krsna and Arjuna, stationed on a great chariot drawn by white horses, sounded their transcendental conchshells.

> Chapter 1 Verse 15 Chapter Name -Observing the Armies on the Battlefield of Kuruksetra

> > Sanskrit English pancajanyam hrsikeso devadattam dhananjayah paundram dadhmau maha-sankham bhima-karma vrkodarah

> > > Marathi Interpretation

मग, परमेश्वर श्रीकृष्ण Pancajanya त्याचे conchshell, हे तिच्या लक्षात आले; अर्जुन त्याच्या, Devadatta सुटला; आणि भीमा, दुष्कर कार्ये खादाड खाणारा आणि कामगिरी Paundram त्याचे उत्कृष्ट conchshell फुंकले.

English Interpretation

Then, Lord Krsna blew His conchshell, called Pancajanya; Arjuna blew his, the Devadatta; and Bhima, the

6

voracious eater and performer of Herculean tasks, blew his terrific conchshell called Paundram.

Chapter 1 Verse 16-18 Chapter Name -Observing the Armies on the Battlefield of Kuruksetra

> Sanskrit English anantavijayam raja kunti-putro yudhisthirah nakulah sahadevas ca sughosa-manipuspakau

> kasyas ca paramesv-asah sikhandi ca maha-rathah dhrstadyumno viratas ca satyakis caparajitah

drupado draupadeyas ca sarvasah prthivi-pate saubhadras ca maha-bahuh sankhan dadhmuh prthak prthak

Marathi Interpretation

राजा युधिष्ठिर, कुंती मुलगा, त्याच्या conchshell, अनंत-विजया फुंकले आणि नकुल सहदेव आणि Sughosa आणि Manipuspaka वाजवत होते. त्या महान धनुर्धर अशा मोठ्या मानाने सशस्त्र सुभद्रा, मुलगा म्हणून Kasi राजा, महान सैनिक शिखंडी, Dhrstadyumna, Virata आणि वळणावर, या वळणावर Satyaki, द्रुपद, द्रौपदी मुलगे, व इतर राजाला, सर्व आपापल्या conchshells फुंकले

English Interpretation

King Yudhisthira, the son of Kunti, blew his conchshell, the Ananta-vijaya, and Nakula and Sahadeva blew the Sughosa and Manipuspaka. That great archer the King of Kasi, the great fighter Sikhandi, Dhrstadyumna, Virata and the unconquerable Satyaki, Drupada, the sons of Draupadi, and the others, O King, such as the son of Subhadra, greatly armed, all blew their respective conchshells.

> Chapter 1 Verse 19 Chapter Name -Observing the Armies on the Battlefield of Kuruksetra

> > Sanskrit English sa ghoso dhartarastranam hrdayani vyadarayat nabhas ca prthivim caiva tumulo 'bhyanunadayan

Marathi Interpretation

या विविध conchshells च्या वाहतो गमतीचे झाले, आणि अशा प्रकारे, आकाश आणि पृथ्वी वर दोन्ही vibrating, तो Dhrtarastra वाईटच तुकडे लुकडे झाले.

English Interpretation The blowing of these different conchshells became uproarious, and thus, vibrating both in the sky and on the earth, it shattered the hearts of the sons of Dhrtarastra.

> Chapter 1 Verse 20 Chapter Name -Observing the Armies on the Battlefield of Kuruksetra

> > Sanskrit English atha vyavasthitan drstva dhartarastran kapi-dhvajah pravrtte sastra-sampate dhanur udyamya pandavah hrsikesam tada vakyam idam aha mahi-pate

Marathi Interpretation

तू राजा त्याच्या रथात बसला होता अर्जुन पांडू मुलगा, त्याच्या ध्वज हनुमान चिन्हांकित केली, त्या वेळी त्याचे धनुष्य उचलून Dhrtarastra मुलगे बघत, आपल्या बाण तयार. तू राजा, अर्जुन नंतर हे शब्द Hrsikesa [श्रीकृष्ण] बोलला:

English Interpretation

O King, at that time Arjuna, the son of Pandu, who was seated in his chariot, his flag marked with Hanuman, took up his bow and prepared to shoot his arrows, looking at the sons of Dhrtarastra. O King, Arjuna then spoke to Hrsikesa [Krsna] these words:

> Chapter 1 Verse 21-22 Chapter Name -Observing the Armies on the Battlefield of Kuruksetra

> > Sanskrit English arjuna uvaca senayor ubhayor madhye ratham sthapaya me 'cyuta yavad etan nirikse 'ham yoddhu-kaman avasthitan

kair maya saha yoddhavyam asmin rana-samudyame

Marathi Interpretation

अर्जुन म्हणाला, मी लढाई इच्छा आहे, येथे उपस्थित आहे ते पहा, यासाठी की, तू कधीही चूक न करणारा एक, दोन सैन्य दरम्यान माझ्या रथ काढता करा आणि ज्यांचा मी या महान लढाई प्रयत्न वाद आवश्यक आहे.

English Interpretation

Arjuna said: O infallible one, please draw my chariot between the two armies so that I may see who is present here, who is desirous of fighting, and with whom I must contend in this great battle attempt.

Chapter 1 Verse 23 Chapter Name -Observing the Armies on the Battlefield of Kuruksetra

> Sanskrit English yotsyamanan avekse 'ham ya ete 'tra samagatah dhartarastrasya durbuddher yuddhe priya-cikirsavah

Marathi Interpretation मला येथे आले आहेत Dhrtarastra वाईट मनाचा मुलगा कृपया बनवू, लढण्यासाठी ज्यांना, ते पाहू या.

English Interpretation Let me see those who have come here to fight, wishing to please the evil-minded son of Dhrtarastra.

> Chapter 1 Verse 24 Chapter Name -Observing the Armies on the Battlefield of Kuruksetra

> > Sanskrit English sanjaya uvaca evam ukto hrsikeso gudakesena bharata senayor ubhayor madhye sthapayitva rathottamam

Marathi Interpretation

संजय म्हणाला, भारत ओ वंशज, अशा प्रकारे अर्जुन लक्ष जात, प्रभु श्रीकृष्ण दोन्ही पक्षांच्या सर्वशक्तिमान मध्यभागी दंड रथ वेशीजवळ.

English Interpretation Sanjaya said: O descendant of Bharata, being thus addressed by Arjuna, Lord Krsna drew up the fine chariot in the midst of the armies of both parties.

> Chapter 1 Verse 25 Chapter Name -Observing the Armies on the Battlefield of Kuruksetra

> > Sanskrit English bhisma-drona-pramukhatah sarvesam ca mahi-ksitam uvaca partha pasyaitan samavetan kurun iti

Marathi Interpretation

भीष्म, Drona आणि जगातील इतर सर्व सरदारांना उपस्थितीत Hrsikesa, प्रभ्, फक्त, येथे जमले आहेत Partha, सर्व Kurus

म्हणाले.

English Interpretation In the presence of Bhisma, Drona and all other chieftains of the world, Hrsikesa, the Lord, said, Just behold, Partha, all the Kurus who are assembled here.

> Chapter 1 Verse 26 Chapter Name -Observing the Armies on the Battlefield of Kuruksetra

> > Sanskrit English tatrapasyat sthitan parthah pitrn atha pitamahan acaryan matulan bhratrn putran pautran sakhims tatha svasuran suhrdas caiva senayor ubhayor api

> > > Marathi Interpretation

अर्जुन देखील दोन्ही पक्षांनी आपल्या पूर्वजांना, grandfathers, शिक्षक, माता काका-मामा, भाऊ, मुले, नातवंडे, मित्र सर्वशक्तिमान मध्यभागी आत, पाहू, आणि नाही त्याच्या सासरे तसेच लवकरच - सर्व उपस्थित .

English Interpretation

There Arjuna could see, within the midst of the armies of both parties, his fathers, grandfathers, teachers, maternal uncles, brothers, sons, grandsons, friends, and also his father-in-law and well-wishers--all present there.

Chapter 1 Verse 27 Chapter Name -Observing the Armies on the Battlefield of Kuruksetra

> Sanskrit English tan samiksya sa kaunteyah sarvan bandhun avasthitan krpaya parayavisto visidann idam abravit

Marathi Interpretation कुंती, अर्जुन, मुलगा मित्र आणि नातेवाईक या सर्व विविध ग्रेड पाहिले तेव्हा ", तो कळवळा मालिका झाले आणि सांगितले:

English Interpretation When the son of Kunti, Arjuna, saw all these different grades of friends and relatives, he became overwhelmed with compassion and spoke thus:

Chapter 1 Verse 28 Chapter Name -Observing the Armies on the Battlefield of Kuruksetra

> Sanskrit English arjuna uvaca drstvemam sva-janam krsna yuyutsum samupasthitam sidanti mama gatrani mukham ca parisusyati

> > Marathi Interpretation

अर्जुन म्हणाला, माझ्या प्रिय श्रीकृष्ण, अशा लढाई आत्मा मध्ये माझे मित्र आणि मी समोर हजर नातेवाईक पाहून, मी कोरडे माझे शरीर quivering आणि माझे तोंड हातपाय मोकळे वाटते.

English Interpretation

Arjuna said: My dear Krsna, seeing my friends and relatives present before me in such a fighting spirit, I feel the limbs of my body quivering and my mouth drying up.

Chapter 1 Verse 29 Chapter Name -Observing the Armies on the Battlefield of Kuruksetra

> Sanskrit English vepathus ca sarire me roma-harsas ca jayate gandivam sramsate hastat tvak caiva paridahyate

Marathi Interpretation माझे संपूर्ण शरीर थरथर कापत आहे, आणि माझे केस उभा आहे. माझे धनुष्य Gandiva माझ्या हातातील जातात, आणि माझी कातडी दुखत आहे.

English Interpretation My whole body is trembling, and my hair is standing on end. My bow Gandiva is slipping from my hand, and my skin is burning.

> Chapter 1 Verse 30 Chapter Name -Observing the Armies on the Battlefield of Kuruksetra

> > Sanskrit English na ca saknomy avasthatum bhramativa ca me manah

nimittani ca pasyami viparitani kesava

Marathi Interpretation मी आता यापुढे येथे उभे करू शकत नाही. मी स्वत: विसरून आहे, आणि माझे मन चालु आहे. मी Kesi भूत फक्त वाईट, तू किलर कधी.

English Interpretation I am now unable to stand here any longer. I am forgetting myself, and my mind is reeling. I foresee only evil, O killer of the Kesi demon.

> Chapter 1 Verse 31 Chapter Name -Observing the Armies on the Battlefield of Kuruksetra

> > Sanskrit English na ca sreyo 'nupasyami hatva sva-janam ahave na kankse vijayam krsna na ca rajyam sukhani ca

Marathi Interpretation

मी कोणत्याही चांगल्या या लढाईत माझ्या स्वतः च्या नातेवाईक हत्या येऊ शकते, कसे दिसत नाही, किंवा मी माझ्या प्रिय श्रीकृष्ण, कोणत्याही त्यानंतरच्या विजय, राज्य, किंवा सुखाची इच्छा करू शकता.

English Interpretation

I do not see how any good can come from killing my own kinsmen in this battle, nor can I, my dear Krsna, desire any subsequent victory, kingdom, or happiness.

> Chapter 1 Verse 32-35 Chapter Name -Observing the Armies on the Battlefield of Kuruksetra

> > Sanskrit English kim no rajyena govinda kim bhogair jivitena va yesam arthe kanksitam no rajyam bhogah sukhani ca

ta ime 'vasthita yuddhe pranams tyaktva dhanani ca acaryah pitarah putras tathaiva ca pitamahah

matulah svasurah pautrah syalah sambandhinas tatha etan na hantum icchami ghnato 'pi madhusudana

api trailokya-rajyasya hetoh kim nu mahi-krte nihatya dhartarastran nah ka pritih syaj janardana

Marathi Interpretation

तू गोविंदा, या राज्यांना, आनंद किंवा आम्ही त्यांना इच्छा शकते ज्या सर्व त्या आता या लढाईत सज्ज आहेत तेव्हा अगदी जीवन स्वतः आम्हाला काय लाभ आहे? तू Madhusudana शिक्षक, पूर्वज, मुलगे, grandfathers, माता काका-मामा, पूर्वज-इन-कायदा, नातू, भाऊ वहिनी आणि सर्व नातेवाईक त्यांचे जीवन आणि गुणधर्म देण्यास तयार आहेत आणि मला आधी उभे आहेत, तेव्हा मग मी पाहिजे म

English Interpretation

O Govinda, of what avail to us are kingdoms, happiness or even life itself when all those for whom we may desire them are now arrayed in this battlefield? O Madhusudana, when teachers, fathers, sons, grandfathers, maternal uncles, fathers-in-law, grandsons, brothers-in-law and all relatives are ready to give up their lives and properties and are standing before me, then why should I wish to kill them, though I may survive? O maintainer of all creatures, I am not prepared to fight with them even in exchange for the three worlds, let alone this earth.

Chapter 1 Verse 36 Chapter Name -Observing the Armies on the Battlefield of Kuruksetra

Sanskrit English papam evasrayed asman hatvaitan atatayinah tasman narha vayam hantum dhartarastran sa-bandhavan sva-janam hi katham hatva sukhinah syama madhava

Marathi Interpretation

आम्ही अशा aggressors ठार मारुन पाप आम्हाला मात करील. त्यामुळे आम्हाला Dhrtarastra आणि आमच्या मित्र मुलगे तुम्ही मारुन टाका योग्य नाही आहे. आम्ही प्राप्त पाहिजे काय, तू श्रीकृष्ण, भविष्य देवी पती आहे, आणि आपण आपल्या स्वतः च्या नातेवाईक हत्या करून आनंदी असू शकते?

English Interpretation

Sin will overcome us if we slay such aggressors. Therefore it is not proper for us to kill the sons of Dhrtarastra and our friends. What should we gain, O Krsna, husband of the goddess of fortune, and how could we be happy by killing our own kinsmen?

> Chapter 1 Verse 37-38 Chapter Name -Observing the Armies on the Battlefield of Kuruksetra

> > Sanskrit English yady apy ete na pasyanti

lobhopahata-cetasah kula-ksaya-krtam dosam mitra-drohe ca patakam

katham na jneyam asmabhih papad asman nivartitum kula-ksaya-krtam dosam prapasyadbhir janardana

Marathi Interpretation

तू Janardana, हे लोक जरी, लोभ मागे, का आम्ही, पापाची जाणीव होते, हे कायदे मध्ये व्यस्त पाहिजे, एक कुटुंब हत्या किंवा मित्र मिळून हेरोदाला भेटायला कोणताही दोष नाही का?

English Interpretation

O Janardana, although these men, overtaken by greed, see no fault in killing one's family or quarreling with friends, why should we, with knowledge of the sin, engage in these acts?

Chapter 1 Verse 39 Chapter Name -Observing the Armies on the Battlefield of Kuruksetra

> Sanskrit English kula-ksaye pranasyanti kula-dharmah sanatanah dharme naste kulam krtsnam adharmo 'bhibhavaty uta

Marathi Interpretation राजवंश नाश, अनंतकाळचे कुटुंबाची परंपरा पराभव केला आहे, आणि अशा प्रकारे कुटुंब उर्वरित अधार्मिक सराव सहभागी होते.

English Interpretation With the destruction of dynasty, the eternal family tradition is vanquished, and thus the rest of the family becomes involved in irreligious practice.

> Chapter 1 Verse 40 Chapter Name -Observing the Armies on the Battlefield of Kuruksetra

> > Sanskrit English adharmabhibhavat krsna pradusyanti kula-striyah strisu dustasu varsneya jayate varna-sankarah

Marathi Interpretation

Irreligion कुटुंब प्रमुख आहे, तेव्हा तू श्रीकृष्ण, कुटुंबातील महिला वाईट झाले, आणि स्त्रीत्व निकृष्ट दर्जा पासून, Vrsni तू वंशज, अवांछित संतती येतो.

14

English Interpretation

When irreligion is prominent in the family, O Krsna, the women of the family become corrupt, and from the degradation of womanhood, O descendant of Vrsni, comes unwanted progeny.

Chapter 1 Verse 41 Chapter Name -Observing the Armies on the Battlefield of Kuruksetra

> Sanskrit English sankaro narakayaiva kula-ghnanam kulasya ca patanti pitaro hy esam lupta-pindodaka-kriyah

Marathi Interpretation

अवांछित लोकसंख्या वाढ झाली आहे, तेव्हा एक भयानक परिस्थिती कुटुंब आणि कुटुंब प्रथा नष्ट ज्यांना दोन्ही तयार आहे. अशा भ्रष्ट कुटुंबांमधे, पूर्वजांना अन्न आणि पाणी अर्पण नाही अर्पण आहे.

English Interpretation

When there is increase of unwanted population, a hellish situation is created both for the family and for those who destroy the family tradition. In such corrupt families, there is no offering of oblations of food and water to the ancestors.

Chapter 1 Verse 42 Chapter Name -Observing the Armies on the Battlefield of Kuruksetra

> Sanskrit English dosair etaih kula-ghnanam varna-sankara-karakaih utsadyante jati-dharmah kula-dharmas ca sasvatah

Marathi Interpretation कुटुंब परंपरेचे नाश वाईट कर्मे करणे, समुदाय प्रकल्प आणि कुटुंब कल्याण उपक्रम सर्व प्रकारच्या उद्ध्वस्त आहेत.

English Interpretation Due to the evil deeds of the destroyers of family tradition, all kinds of community projects and family welfare activities are devastated.

> Chapter 1 Verse 43 Chapter Name -Observing the Armies on the Battlefield of Kuruksetra

> > Sanskrit English utsanna-kula-dharmanam manusyanam janardana

narake niyatam vaso bhavatity anususruma

Marathi Interpretation कुटुंब परंपरा नष्ट जे नरकात नेहमी राहतात तू श्रीकृष्ण, लोक व्यवस्थापकामधून, मी disciplic परंपरा तोंडून ऐकले आहे.

English Interpretation O Krsna, maintainer of the people, I have heard by disciplic succession that those who destroy family traditions dwell always in hell.

> Chapter 1 Verse 44 Chapter Name -Observing the Armies on the Battlefield of Kuruksetra

> > Sanskrit English aho bata mahat papam kartum vyavasita vayam yad rajya-sukha-lobhena hantum sva-janam udyatah

Marathi Interpretation अरेरे, किती विचित्र आम्ही रॉयल आनंद आनंद इच्छा चेंडू खूप पापी कृत्ये, पाप करण्याची तयारी आहे.

English Interpretation Alas, how strange it is that we are preparing to commit greatly sinful acts, driven by the desire to enjoy royal happiness.

> Chapter 1 Verse 45 Chapter Name -Observing the Armies on the Battlefield of Kuruksetra

> > Sanskrit English yadi mam apratikaram asastram sastra-panayah dhartarastra rane hanyus tan me ksemataram bhavet

Marathi Interpretation मी त्यांच्याशी लढणे ऐवजी, मला unarmed आणि unresisting जिवे मारण्याचा प्रयत्न Dhrtarastra मुलगे हे बरे विचार केला जाईल.

English Interpretation I would consider it better for the sons of Dhrtarastra to kill me unarmed and unresisting, rather than to fight with them.

Chapter 1 Verse 46

Chapter Name - Observing the Armies on the Battlefield of Kuruksetra

Sanskrit English sanjaya uvaca evam uktvarjunah sankhye rathopastha upavisat visrjya sa-saram capam soka-samvigna-manasah

Marathi Interpretation

संजय म्हणाला, अर्जुना, अशा प्रकारे दुः ख मालिका, त्याच्या मनात, युद्धभूमीवर सांगितले त्याच्या धनुष्य व बाणांचा त्याग आणि रथ वर खाली बसला.

English Interpretation

Sanjaya said: Arjuna, having thus spoken on the battlefield, cast aside his bow and arrows and sat down on the chariot, his mind overwhelmed with grief.

Chapter 2 Verse 1 Chapter Name -Contents of the Gita Summarized

> Sanskrit English sanjaya uvaca tam tatha krpayavistam asru-purnakuleksanam visidantam idam vakyam uvaca madhusudanah

Marathi Interpretation

संजय म्हणाला, खालील शब्द अर्जुन दयाळू आणि रडून रडून प्रेरणा यांनी गजबजलेला त्याचे डोळे, Madhusudana, श्रीकृष्ण, बोलला फार द्: खी पाहन.

English Interpretation

Sanjaya said: Seeing Arjuna full of compassion and very sorrowful, his eyes brimming with tears, Madhusudana, Krsna, spoke the following words.

> Chapter 2 Verse 2 Chapter Name -Contents of the Gita Summarized

> > Sanskrit English sri-bhagavan uvaca kutas tva kasmalam idam visame samupasthitam anarya-justam asvargyam akirti-karam arjuna

Marathi Interpretation

सर्वोच्च व्यक्ती [भगवान] म्हणाला, माझ्या प्रिय अर्जुना, या अशुद्धी आपण यावर कसे आलात? ते सर्व जीवन प्रगतीशील मूल्ये माहित असलेल्या मनुष्य योग्य नाही. ते उच्च ग्रह, पण वेगळाच होऊ शकत नाही.

English Interpretation

The Supreme Person [Bhagavan] said: My dear Arjuna, how have these impurities come upon you? They are not at all befitting a man who knows the progressive values of life. They do not lead to higher planets, but to infamy.

Chapter 2 Verse 3 Chapter Name -Contents of the Gita Summarized

> Sanskrit English klaibyam ma sma gamah partha naitat tvayy upapadyate ksudram hrdaya-daurbalyam tyaktvottistha parantapa

Marathi Interpretation Prtha मुला, या कमीपणा नपुंसकत्व परतावा नाही. आपण होत नाही. , शत्रू आहेस chastiser हृदय अशा क्षुल्लक अशक्तपणा सोडून द्या आणि निर्माण होणे.

English Interpretation

O son of Prtha, do not yield to this degrading impotence. It does not become you. Give up such petty weakness of heart and arise, O chastiser of the enemy.

Chapter 2 Verse 4 Chapter Name -Contents of the Gita Summarized

> Sanskrit English arjuna uvaca katham bhismam aham sankhye dronam ca madhusudana isubhih pratiyotsyami pujarhav ari-sudana

> > Marathi Interpretation

अर्जुन म्हणाला, मी माझ्या उपासना योग्य आहेत कोण भीष्म आणि Drona सारखे लढाई लोक बाण, सह counterattack करू शकता कसे मध् [श्रीकृष्ण] तू किलर?

English Interpretation Arjuna said: O killer of Madhu [Krsna], how can I counterattack with arrows in battle men like Bhisma and Drona, who are worthy of my worship?

> Chapter 2 Verse 5 Chapter Name -Contents of the Gita Summarized

> > 18

Sanskrit English gurun ahatva hi mahanubhavan sreyo bhoktum bhaiksyam apiha loke hatvartha-kamams tu gurun ihaiva bhunjiya bhogan rudhira-pradigdhan

Marathi Interpretation

तो माझ्या शिक्षक थोर जीवनाचा जीवन खर्च जगणे पेक्षा भिकारी या जगात राहतात चांगले आहे. ते avaricious असली तरीही, ते तथापि वरिष्ठ आहेत. ते मारले जातात, तर आमच्या यानेस्द्धा आपल्या ल्टीतील रक्त डागाळलेला जाईल.

English Interpretation

It is better to live in this world by begging than to live at the cost of the lives of great souls who are my teachers. Even though they are avaricious, they are nonetheless superiors. If they are killed, our spoils will be tainted with blood.

> Chapter 2 Verse 6 Chapter Name -Contents of the Gita Summarized

> > Sanskrit English na caitad vidmah kataran no gariyo yad va jayema yadi va no jayeyuh yan eva hatva na jijivisamas te 'vasthitah pramukhe dhartarastrah

> > > Marathi Interpretation

त्यांना जिंकून किंवा त्यांना कब्जा जात - आम्ही चांगले आहे माहीत आहे का. आम्ही आता या युद्धभूमीवर आम्हाला आधी उभे आहेत जगणे काळजी करू नये मारले तर ज्या Dhrtarastra, मुलगे.

English Interpretation

Nor do we know which is better--conquering them or being conquered by them. The sons of Dhrtarastra, whom if we kill we should not care to live, are now standing before us on this battlefield.

Chapter 2 Verse 7 Chapter Name -Contents of the Gita Summarized

Sanskrit English karpanya-dosopahata-svabhavah prcchami tvam dharma-sammudha-cetah yac chreyah syan niscitam bruhi tan me sisyas te 'ham sadhi mam tvam prapannam

Marathi Interpretation

आता मी माझे कर्तव्य बद्दल गोंधळून आहे आणि कारण अशक्तपणा सर्व शांतता गमावले आहेत. या स्थितीत मी मला जायचं आहे स्पष्टपणे सांगू आपण विचारत आहे. आता मी तुझ्या शिष्य आहे, आणि एक जीव तुम्हांला शरणागती पत्करली.

19

मला सूचना द्या.

English Interpretation

Now I am confused about my duty and have lost all composure because of weakness. In this condition I am asking You to tell me clearly what is best for me. Now I am Your disciple, and a soul surrendered unto You. Please instruct me.

> Chapter 2 Verse 8 Chapter Name -Contents of the Gita Summarized

> > Sanskrit English na hi prapasyami mamapanudyad yac chokam ucchosanam indriyanam avapya bhumav asapatnam rddham rajyam suranam api cadhipatyam

> > > Marathi Interpretation

मी माझ्या भावनांना कोरडे आहे, हे दुः ख दूर चालविण्यास नाही असा शोधू शकता. मी स्वर्गात गंभीर जसे सार्वभौमत्व पृथ्वीवर एक अद्वितीय राज्य जिंकण्यासाठी जरी नष्ट करण्यास सक्षम राहणार नाही.

English Interpretation

I can find no means to drive away this grief which is drying up my senses. I will not be able to destroy it even if I win an unrivaled kingdom on earth with sovereignty like the demigods in heaven.

Chapter 2 Verse 9 Chapter Name -Contents of the Gita Summarized

> Sanskrit English sanjaya uvaca evam uktva hrsikesam gudakesah parantapah na yotsya iti govindam uktva tusnim babhuva ha

Marathi Interpretation

संजय म्हणाला असे म्हटले गेले आहे, अर्जुन, शत्रू च्या chastiser, "मी युद्ध करणार नाही, गोविंदा" श्रीकृष्ण, सांगितले आणि शांत पडले.

English Interpretation Sanjaya said: Having spoken thus, Arjuna, chastiser of enemies, told Krsna, "Govinda, I shall not fight," and fell silent.

> Chapter 2 Verse 10 Chapter Name -Contents of the Gita Summarized

Sanskrit English tam uvaca hrsikesah prahasann iva bharata senayor ubhayor madhye visidantam, idam vacah

Marathi Interpretation भारत तू वंशज, त्या वेळी श्रीकृष्ण येथे, हसत, दोन्ही सर्वशक्तिमान मध्यभागी, फाटणे अर्जुन खालील सांगितले.

English Interpretation

O descendant of Bharata, at that time Krsna, smiling, in the midst of both the armies, spoke the following words to the grief-stricken Arjuna.

Chapter 2 Verse 11 Chapter Name -Contents of the Gita Summarized

> Sanskrit English sri-bhagavan uvaca asocyan anvasocas tvam prajna-vadams ca bhasase gatasun agatasums ca nanusocanti panditah

Marathi Interpretation

धन्य परमेश्वर म्हणाला, शिकलो बोलत असताना, आपण दुः ख योग्य नाही काय दुः ख आहे. जिवंत किंवा मृत किंवा ज्ञानी शोक असतात.

English Interpretation

The Blessed Lord said: While speaking learned words, you are mourning for what is not worthy of grief. Those who are wise lament neither for the living nor the dead.

Chapter 2 Verse 12 Chapter Name -Contents of the Gita Summarized

> Sanskrit English na tv evaham jatu nasam na tvam neme janadhipah na caiva na bhavisyamah sarve vayam atah param

Marathi Interpretation

मी अस्तित्वात नाही जेव्हा वेळ कधीच देणार नाही, तुमची, किंवा सर्व राजे; किंवा भविष्यात आम्हाला कोणताही असू बंद होईल.

English Interpretation

Never was there a time when I did not exist, nor you, nor all these kings; nor in the future shall any of us cease to be.

Chapter 2 Verse 13 Chapter Name -Contents of the Gita Summarized

> Sanskrit English dehino 'smin yatha dehe kaumaram yauvanam jara tatha dehantara-praptir dhiras tatra na muhyati

Marathi Interpretation

केलेल्या आत्मा सतत जाते, शरीरात, boyhood पासून वृद्ध युवकांना, आत्मा तसेच मृत्यू दुसर्या शरीरात जातो. एक स्वतः ची लक्षात आत्मा असा बदल करून वळणे नाही.

English Interpretation

As the embodied soul continuously passes, in this body, from boyhood to youth to old age, the soul similarly passes into another body at death. A self-realized soul is not bewildered by such a change.

Chapter 2 Verse 14 Chapter Name -Contents of the Gita Summarized

> Sanskrit English matra-sparsas tu kaunteya sitosna-sukha-duhkha-dah agamapayino 'nityas tams titiksasva bharata

Marathi Interpretation

तू कुंती मुलगा, आनंद आणि दुःख nonpermanent देखावा, आणि योग्य वेळी त्यांच्या दृष्टीआड होणे, हिवाळा आणि उन्हाळ्यात हंगाम देखावा आणि दृष्टीआड होणे आहेत. ते अर्थ समज, भरत तू कुटुंबातील सर्वांत लहान वंशज ऊठ, आणि एक अस्वस्थ न करता त्यांना न करता सहन करणे शिकले पाहिजे.

English Interpretation

O son of Kunti, the nonpermanent appearance of happiness and distress, and their disappearance in due course, are like the appearance and disappearance of winter and summer seasons. They arise from sense perception, O scion of Bharata, and one must learn to tolerate them without being disturbed.

Chapter 2 Verse 15 Chapter Name -Contents of the Gita Summarized

> Sanskrit English yam hi na vyathayanty ete

purusam purusarsabha sama-duhkha-sukham dhiram so 'mrtatvaya kalpate

Marathi Interpretation

तू लोकांमध्ये उत्तम [अर्जुन], नाही आनंद आणि दुःख गडबड आणि दोन्ही स्थिर आहे व्यक्ती कोण? मुक्ती नक्कीच पात्र आहे.

English Interpretation

O best among men [Arjuna], the person who is not disturbed by happiness and distress and is steady in both is certainly eligible for liberation.

Chapter 2 Verse 16 Chapter Name -Contents of the Gita Summarized

> Sanskrit English nasato vidyate bhavo nabhavo vidyate satah ubhayor api drsto 'ntas tv anayos tattva-darsibhih

Marathi Interpretation

सत्य संत आहेत ज्यांनी nonexistent नाही सहनशक्ती आहे, आणि विद्यमान नाही समाप्ती आहे की निष्कर्ष काढला. या संत दोन्ही स्वरूप अभ्यास करून निष्कर्ष काढला आहे.

English Interpretation

Those who are seers of the truth have concluded that of the nonexistent there is no endurance, and of the existent there is no cessation. This seers have concluded by studying the nature of both.

Chapter 2 Verse 17 Chapter Name -Contents of the Gita Summarized

> Sanskrit English avinasi tu tad viddhi yena sarvam idam tatam vinasam avyayasyasya na kascit kartum arhati

Marathi Interpretation संपूर्ण शरीर अविनाशी आहे व्यापून टाकतात, जे जाणून घ्या. कोणीही अविनाशी आत्मा नाश करण्यास समर्थ आहे.

English Interpretation Know that which pervades the entire body is indestructible. No one is able to destroy the imperishable soul.

Chapter 2 Verse 18

Chapter Name -Contents of the Gita Summarized

Sanskrit English antavanta ime deha nityasyoktah saririnah anasino 'prameyasya tasmad yudhyasva bharata

Marathi Interpretation , अविनाशी पुष्कळ आणि अनंतकाळचे जिवंत अस्तित्व केवळ साहित्य शरीर नाश अधीन आहे; म्हणून, भरत तू वंशज लढा.

English Interpretation

Only the material body of the indestructible, immeasurable and eternal living entity is subject to destruction; therefore, fight, O descendant of Bharata.

Chapter 2 Verse 19 Chapter Name -Contents of the Gita Summarized

> Sanskrit English ya enam vetti hantaram yas cainam manyate hatam ubhau tau na vijanito nayam hanti na hanyate

Marathi Interpretation

जो जिवंत अस्तित्व खुनी आहे की मत किंवा तो मारला गेला आहे की, समजत नाही. ज्ञान आहे जो स्वतः ची नाही slays किंवा

मारले आहे हे माहीत आहे.

English Interpretation He who thinks that the living entity is the slayer or that he is slain, does not understand. One who is in knowledge knows that the self slays not nor is slain.

> Chapter 2 Verse 20 Chapter Name -Contents of the Gita Summarized

> > Sanskrit English na jayate mriyate va kadacin nayam bhutva bhavita va na bhuyah ajo nityah sasvato 'yam purano na hanyate hanyamane sarire

> > > Marathi Interpretation

आत्मा जन्म किंवा मृत्यू नाही आहे. आजचा सकाळ, एकदा केले येत, तो कधीही होऊ थांबविण्याचे नाही. तो जन्मलेले, अनंतकाळचे, कधी-अस्तित्वात असलेली, अनंत आणि इतिहासपूर्वकलीन आहे. लक्षांत तेव्हा तो मारला गेला नाही आहे.

English Interpretation

For the soul there is never birth nor death. Nor, having once been, does he ever cease to be. He is unborn, eternal, ever-existing, undying and primeval. He is not slain when the body is slain.

Chapter 2 Verse 21 Chapter Name -Contents of the Gita Summarized

> Sanskrit English vedavinasinam nityam ya enam ajam avyayam katham sa purusah partha kam ghatayati hanti kam

Marathi Interpretation तू Partha, कसे आत्मा, अविनाशी जन्मलेले, अनंतकाळचे आणि अक्षय आहे की माहित असलेल्या व्यक्ती, कोणालाही ठार किंवा कोणाचीही कत्तल करण्यासाठी होऊ शकतो?

English Interpretation O Partha, how can a person who knows that the soul is indestructible, unborn, eternal and immutable, kill anyone or cause anyone to kill?

> Chapter 2 Verse 22 Chapter Name -Contents of the Gita Summarized

> > Sanskrit English vasamsi jirnani yatha vihaya navani grhnati naro 'parani tatha sarirani vihaya jirnany anyani samyati navani dehi

Marathi Interpretation एक व्यक्ती, नवीन वस्त्रे ठेवते जुन्या सोडून देत म्हणून, तसेच, आत्मा जुन्या आणि निरुपयोगी विषयावर सोडून देत, नवीन साहित्य संस्था स्वीकारतो.

English Interpretation As a person puts on new garments, giving up old ones, similarly, the soul accepts new material bodies, giving up the old and useless ones.

> Chapter 2 Verse 23 Chapter Name -Contents of the Gita Summarized

> > Sanskrit English nainam chindanti sastrani nainam dahati pavakah na cainam kledayanty apo

25

na sosayati marutah

Marathi Interpretation आत्मा कोणत्याही शस्त्र द्वारे तुकडे जाऊ शकत नाही, किंवा त्याला विस्तवाच्या बर्ण करू शकता, किंवा पाणी moistened, किंवा वारा withered.

English Interpretation The soul can never be cut into pieces by any weapon, nor can he be burned by fire, nor moistened by water, nor withered by the wind.

> Chapter 2 Verse 24 Chapter Name -Contents of the Gita Summarized

> > Sanskrit English acchedyo 'yam adahyo 'yam akledyo 'sosya eva ca nityah sarva-gatah sthanur acalo 'yam sanatanah

Marathi Interpretation

या वैयक्तिक आत्मा unbreakable आणि न विरघळणारे आहे, आणि जाळणे वाळलेल्या जाऊ शकते नाही. तो त्यांना म्हणाला, बदलली स्थावर आणि कायमचा समान-pervading, सार्वकालिक आहे.

English Interpretation

This individual soul is unbreakable and insoluble, and can be neither burned nor dried. He is everlasting, allpervading, unchangeable, immovable and eternally the same.

> Chapter 2 Verse 25 Chapter Name -Contents of the Gita Summarized

> > Sanskrit English avyakto 'yam acintyo 'yam avikaryo 'yam ucyate tasmad evam viditvainam nanusocitum arhasi

Marathi Interpretation तो आत्मा, अदृश्य अकल्पनीय, अक्षय, आणि बदलली आहे असे म्हटले जाते. हे जाणून घेणे, आपण शरीर दु: ख नाही.

English Interpretation It is said that the soul is invisible, inconceivable, immutable, and unchangeable. Knowing this, you should not grieve for the body.

Chapter 2 Verse 26

Chapter Name -Contents of the Gita Summarized

Sanskrit English atha cainam nitya-jatam nityam va manyase mrtam tathapi tvam maha-baho nainam socitum arhasi

Marathi Interpretation तथापि, आपण आत्मा सतत जन्म आहे असे वाटते की, नेहमी एखादा मेला आणि तरीही आपण अजूनही तू बलवान सशस्त्र शोक नाही कारण आहे.

English Interpretation If, however, you think that the soul is perpetually born and always dies, still you still have no reason to lament, O mighty-armed.

> Chapter 2 Verse 27 Chapter Name -Contents of the Gita Summarized

> > Sanskrit English jatasya hi dhruvo mrtyur dhruvam janma mrtasya ca tasmad apariharye 'rthe na tvam socitum arhasi

Marathi Interpretation त्याचा जन्म घेतला आहे की, जो त्यांना जिवे काही आहे; आणि मरण पावलेला आहे एक, जन्म निश्चित आहे. त्यामुळे, आपल्या कर्तव्य अटळ स्त्राव, आपण शोक करू नये.

English Interpretation

For one who has taken his birth, death is certain; and for one who is dead, birth is certain. Therefore, in the unavoidable discharge of your duty, you should not lament.

Chapter 2 Verse 28 Chapter Name -Contents of the Gita Summarized

> Sanskrit English avyaktadini bhutani vyakta-madhyani bharata avyakta-nidhanany eva tatra ka paridevana

Marathi Interpretation

सर्व तयार माणसं त्यांच्या अंतरिम राज्यात स्पष्ट, त्यांच्या सुरुवातीला unmanifest आहेत, आणि unmanifest पुन्हा ठेवण्यात जातात तेव्हा. मग काय गरज शक्य आहे?

English Interpretation

All created beings are unmanifest in their beginning, manifest in their interim state, and unmanifest again when they are annihilated. So what need is there for lamentation?

Chapter 2 Verse 29 Chapter Name -Contents of the Gita Summarized

> Sanskrit English ascarya-vat pasyati kascid enam ascarya-vad vadati tathaiva canyah ascarya-vac cainam anyah srnoti srutvapy enam veda na caiva kascit

> > Marathi Interpretation

आश्चर्यकारक म्हणून आत्मा येथे काही देखावा, काही इतरांना करताना, त्याला बद्दल ऐकून, त्याला समजू शकत नाही, म्हणून त्याला आश्चर्यकारक वर्णन आहे, आणि त्याला काही ऐकतात म्हणून आश्चर्यकारक आहे.

English Interpretation

Some look at the soul as amazing, some describe him as amazing, and some hear of him as amazing, while others, even after hearing about him, cannot understand him at all.

Chapter 2 Verse 30 Chapter Name -Contents of the Gita Summarized

> Sanskrit English dehi nityam avadhyo 'yam dehe sarvasya bharata tasmat sarvani bhutani na tvam socitum arhasi

Marathi Interpretation

शरीर राहतो, तो भारत ओ वंशज हे चिरंतन आहे आणि मारले जाऊ शकत नाही. त्यामुळे आपण कोणत्याही प्राणी साठी दु: ख नाही आवश्यक आहे.

English Interpretation O descendant of Bharata, he who dwells in the body is eternal and can never be slain. Therefore you need not grieve for any creature.

> Chapter 2 Verse 31 Chapter Name -Contents of the Gita Summarized

> > Sanskrit English sva-dharmam api caveksya na vikampitum arhasi

dharmyad dhi yuddhac chreyo 'nyat ksatriyasya na vidyate

Marathi Interpretation एक ksatriya म्हणून आपल्या विशिष्ट कर्तव्य लक्षात घेता, आपण धार्मिक तत्त्वे वर लढाई पेक्षा का नाही चांगले प्रतिबद्धता आहे माहित पाहिजे; आणि संकोच करण्याची आवश्यकता नाही आहे.

English Interpretation

Considering your specific duty as a ksatriya, you should know that there is no better engagement for you than fighting on religious principles; and so there is no need for hesitation.

Chapter 2 Verse 32 Chapter Name -Contents of the Gita Summarized

> Sanskrit English yadrcchaya copapannam svarga-dvaram apavrtam sukhinah ksatriyah partha labhante yuddham idrsam

Marathi Interpretation तू Partha, आनंदी अशा लढाई संधी त्यांना, पहिल्या स्वर्गीय ग्रह दरवाजे unsought येतात, ज्यांना ksatriyas आहेत.

English Interpretation O Partha, happy are the ksatriyas to whom such fighting opportunities come unsought, opening for them the doors of the heavenly planets.

> Chapter 2 Verse 33 Chapter Name -Contents of the Gita Summarized

> > Sanskrit English atha cet tvam imam dharmyam sangramam na karisyasi tatah sva-dharmam kirtim ca hitva papam avapsyasi

Marathi Interpretation मात्र, आपण या धार्मिक लढाई नाही, तर आपण नक्कीच आपल्या कर्तव्ये दुर्लक्ष यासाठी की त्यांच्या पापांची खर्च करेल आणि अशा प्रकारे एक सैनिक म्हणून आपल्या प्रतिष्ठा गमवाल.

English Interpretation

If, however, you do not fight this religious war, then you will certainly incur sins for neglecting your duties and thus lose your reputation as a fighter.

Chapter 2 Verse 34 Chapter Name -Contents of the Gita Summarized

> Sanskrit English akirtim capi bhutani kathayisyanti te 'vyayam sambhavitasya cakirtir maranad atiricyate

Marathi Interpretation लोक नेहमी आपल्या वेगळाच बोलेन आणि सन्मानित केले गेले आहे एक, तुच्छ मृत्यू वाईट आहे.

English Interpretation People will always speak of your infamy, and for one who has been honored, dishonor is worse than death.

> Chapter 2 Verse 35 Chapter Name -Contents of the Gita Summarized

> > Sanskrit English bhayad ranad uparatam mamsyante tvam maha-rathah yesam ca tvam bahu-mato bhutva yasyasi laghavam

> > > Marathi Interpretation

अत्यंत आपले नाव आणि प्रसिद्धी वाटते झालेल्या महान सामान्य आपण फक्त भीती बाहेर रणांगण सोडले आहे असं नाही,

आणि अशा प्रकारे त्यांनी आपण भेकड विचार करेल.

English Interpretation

The great generals who have highly esteemed your name and fame will think that you have left the battlefield out of fear only, and thus they will consider you a coward.

Chapter 2 Verse 36 Chapter Name -Contents of the Gita Summarized

> Sanskrit English avacya-vadams ca bahun vadisyanti tavahitah nindantas tava samarthyam tato duhkhataram nu kim

Marathi Interpretation

आपले शत्रू अनेक दुष्ट शब्द आपण वर्णन आणि आपली क्षमता भरभराट होईल. आपण अधिक वेदनादायक काय असू शकते?

English Interpretation

Your enemies will describe you in many unkind words and scorn your ability. What could be more painful for

30

you?

Chapter 2 Verse 37 Chapter Name -Contents of the Gita Summarized

> Sanskrit English hato va prapsyasi svargam jitva va bhoksyase mahim tasmad uttistha kaunteya yuddhaya krta-niscayah

Marathi Interpretation कुंती मुला, एकतर आपण रणांगण ठार, स्वर्गीय ग्रह गाठण्यासाठी, किंवा आपण जिंकणे आणि पृथ्वीवरील राज्य आनंद होईल. त्यामुळे अप करा आणि निर्धाराने लढा.

English Interpretation

O son of Kunti, either you will be killed on the battlefield and attain the heavenly planets, or you will conquer and enjoy the earthly kingdom. Therefore get up and fight with determination.

Chapter 2 Verse 38 Chapter Name -Contents of the Gita Summarized

> Sanskrit English sukha-duhkhe same krtva labhalabhau jayajayau tato yuddhaya yujyasva naivam papam avapsyasi

Marathi Interpretation

तू आनंद किंवा दुःख, नुकसान किंवा वाढणे, विजय किंवा पराभव विचार न करता, लढाई फायद्यासाठी लढा नका - असे केल्याने, आपण पाप लागणार शकणार नाही.

English Interpretation

Do thou fight for the sake of fighting, without considering happiness or distress, loss or gain, victory or defeat-and, by so doing, you shall never incur sin.

> Chapter 2 Verse 39 Chapter Name -Contents of the Gita Summarized

> > Sanskrit English esa te 'bhihita sankhye buddhir yoge tv imam srnu buddhya yukto yaya partha karma-bandham prahasyasi

Marathi Interpretation

त्यामुळे आतापर्यंत मी तुम्हाला सांख्य तत्वज्ञान विश्लेषणात्मक ज्ञान जाहीर केला आहे. एक fruitive परिणाम न कार्य ज्यायोगे आता योगाचे ज्ञान ऐका. आपण अशा बुद्धिमत्ता करून कार्य तेव्हा Prtha मुला, आपण कामे त्याच्या अशुद्धतेच्या गुलामगिरीतून स्वतः ची मुक्तता करू शकता.

English Interpretation

Thus far I have declared to you the analytical knowledge of sankhya philosophy. Now listen to the knowledge of yoga whereby one works without fruitive result. O son of Prtha, when you act by such intelligence, you can free yourself from the bondage of works.

Chapter 2 Verse 40 Chapter Name -Contents of the Gita Summarized

> Sanskrit English nehabhikrama-naso 'sti pratyavayo na vidyate svalpam apy asya dharmasya trayate mahato bhayat

> > Marathi Interpretation

या उपक्रमाला बिनबाद किंवा उतार, आणि भीती सर्वात धोकादायक प्रकार एक सुरक्षित करू शकता या मार्गावर एक थोडे प्रगती आहे.

English Interpretation In this endeavor there is no loss or diminution, and a little advancement on this path can protect one from the most dangerous type of fear.

> Chapter 2 Verse 41 Chapter Name -Contents of the Gita Summarized

> > Sanskrit English vyavasayatmika buddhir ekeha kuru-nandana bahu-sakha hy anantas ca buddhayo 'vyavasayinam

Marathi Interpretation

या मार्गावर आहेत ज्यांनी उद्देश दृढनिश्चयी आहेत, आणि त्यांचा उद्देश आहे. Kurus, अस्थिर आहेत ज्यांनी बुद्धिमत्ता तू प्रिय मुलगा अनेक पुष्कळ फांदया आहे.

English Interpretation

Those who are on this path are resolute in purpose, and their aim is one. O beloved child of the Kurus, the intelligence of those who are irresolute is many-branched.

Chapter 2 Verse 42-43 Chapter Name -Contents of the Gita Summarized

> Sanskrit English yam imam puspitam vacam pravadanty avipascitah veda-vada-ratah partha nanyad astiti vadinah

kamatmanah svarga-para janma-karma-phala-pradam kriya-visesa-bahulam bhogaisvarya-gatim prati

Marathi Interpretation

लहान ज्ञान पुरुष खूप स्वर्गीय ग्रह करण्यासाठी उंची विविध fruitive उपक्रम शिफारस कोणत्या वेद अलंकारिक शब्द, संलग्न आहेत, त्यामुळे पुढे चांगला जन्म, शक्ती, आणि परिणामी. अर्थ आनंद आणि श्रीमंत जीवन वाटले की, ते या पेक्षा अधिक काही नाही, हे आहे.

English Interpretation

Men of small knowledge are very much attached to the flowery words of the Vedas, which recommend various fruitive activities for elevation to heavenly planets, resultant good birth, power, and so forth. Being desirous of sense gratification and opulent life, they say that there is nothing more than this.

Chapter 2 Verse 44 Chapter Name -Contents of the Gita Summarized

> Sanskrit English bhogaisvarya-prasaktanam tayapahrta-cetasam vyavasayatmika buddhih samadhau na vidhiyate

Marathi Interpretation

अशा गोष्टी खूप खूप आनंद आणि साहित्य संपत्ती त्याशिवाय संलग्न आहेत, आणि कोण वळणे आहेत त्या मनात, सर्वोच्च प्रभ् भक्ती सेवा दृढनिश्चयी निर्धार ठिकाणी नाही.

English Interpretation

In the minds of those who are too attached to sense enjoyment and material opulence, and who are bewildered by such things, the resolute determination of devotional service to the Supreme Lord does not take place.

Chapter 2 Verse 45 Chapter Name -Contents of the Gita Summarized

Sanskrit English trai-gunya-visaya veda nistraigunyo bhavarjuna nirdvandvo nitya-sattva-stho niryoga-ksema atmavan

Marathi Interpretation

वेद प्रामुख्याने साहित्य निसर्ग तीन मोड विषय सामोरे. या रीती, तू अर्जुन वर जाणे. त्यांना सर्व अलौकिक व्हा. सर्व dualities आणि वाढणे आणि स्रक्षेसाठी सर्व चिंता मुक्त व्हा, आणि स्वतः ची भक्कम.

English Interpretation

The Vedas mainly deal with the subject of the three modes of material nature. Rise above these modes, O Arjuna. Be transcendental to all of them. Be free from all dualities and from all anxieties for gain and safety, and be established in the Self.

Chapter 2 Verse 46 Chapter Name -Contents of the Gita Summarized

> Sanskrit English yavan artha udapane sarvatah samplutodake tavan sarvesu vedesu brahmanasya vijanatah

Marathi Interpretation

लहान तलाव दिल्या जातात की सर्व उद्देशासाठी एकदा पाणी महान जलसाठे दिल्या जाऊ शकते. तसेच, वेद सर्व कारणांसाठी त्यांना मागे उद्देश माहीत जो कोणी प्रक्षेपित केले जाऊ शकते.

English Interpretation

All purposes that are served by the small pond can at once be served by the great reservoirs of water. Similarly, all the purposes of the Vedas can be served to one who knows the purpose behind them.

Chapter 2 Verse 47 Chapter Name -Contents of the Gita Summarized

> Sanskrit English karmany evadhikaras te ma phalesu kadacana ma karma-phala-hetur bhur ma te sango 'stv akarmani

Marathi Interpretation

आपण आपल्या विहित कर्तव्य पार हक्क आहे, पण आपण क्रिया फळे अधिकार नाही. कधीही आपल्या उपक्रम परिणाम कारण स्वतः ला विचार करा, आणि आपले कर्तव्य करत नाही संलग्न जाऊ नका.

English Interpretation

You have a right to perform your prescribed duty, but you are not entitled to the fruits of action. Never consider yourself to be the cause of the results of your activities, and never be attached to not doing your duty.

Chapter 2 Verse 48 Chapter Name -Contents of the Gita Summarized

> Sanskrit English yoga-sthah kuru karmani sangam tyaktva dhananjaya siddhy-asiddhyoh samo bhutva samatvam yoga ucyate

Marathi Interpretation योग, तू अर्जुन खंबीर राहा. हे तुझे कर्तव्य पार आणि यश किंवा अपयश सर्व जोड सोडून देणे. मन अशा evenness योग म्हणतात.

English Interpretation Be steadfast in yoga, O Arjuna. Perform your duty and abandon all attachment to success or failure. Such evenness of mind is called yoga.

> Chapter 2 Verse 49 Chapter Name -Contents of the Gita Summarized

> > Sanskrit English durena hy avaram karma buddhi-yogad dhananjaya buddhau saranam anviccha krpanah phala-hetavah

Marathi Interpretation हे धनंजय, भक्ती सेवा सर्व fruitive उपक्रम स्वतः ला दूर, आणि ती चेतना पूर्णपणे शरण ये. त्यांच्या कार्याच्या फळे आनंद इच्छित ज्यांनी misers आहेत.

English Interpretation O Dhananjaya, rid yourself of all fruitive activities by devotional service, and surrender fully to that consciousness. Those who want to enjoy the fruits of their work are misers.

> Chapter 2 Verse 50 Chapter Name -Contents of the Gita Summarized

> > Sanskrit English buddhi-yukto jahatiha ubhe sukrta-duskrte tasmad yogaya yujyasva

yogah karmasu kausalam

Marathi Interpretation भक्ती सेवा करणारा माणूस या आयुष्यात दोन्ही चांगले आणि वाईट क्रिया स्वतः rids. त्यामुळे, योग सर्व काम कला आहे तू अर्जुन, प्रयत्नांची पराकाष्ठा करणे.

English Interpretation A man engaged in devotional service rids himself of both good and bad actions even in this life. Therefore strive for yoga, O Arjuna, which is the art of all work.

> Chapter 2 Verse 51 Chapter Name -Contents of the Gita Summarized

> > Sanskrit English karma-jam buddhi-yukta hi phalam tyaktva manisinah janma-bandha-vinirmuktah padam gacchanty anamayam

> > > Marathi Interpretation

भक्ती सेवा गुंतलेली, ज्ञानी, प्रभु विश्वास आहे, आणि भौतिक जगात कृती फळे renouncing जन्म आणि मृत्यू सायकल पासून स्वतः मुक्त. या मार्गाने ते सर्व संकटे पलीकडे राज्य प्राप्त करू शकता.

English Interpretation

The wise, engaged in devotional service, take refuge in the Lord, and free themselves from the cycle of birth and death by renouncing the fruits of action in the material world. In this way they can attain that state beyond all miseries.

Chapter 2 Verse 52 Chapter Name -Contents of the Gita Summarized

> Sanskrit English yada te moha-kalilam buddhir vyatitarisyati tada gantasi nirvedam srotavyasya srutasya ca

> Marathi Interpretation

आपल्या गुप्तचर चुकीचा समज घनदाट जंगलात निघून आहे, तेव्हा आपण ऐकू आहे ऐकले आहे, असा सर्व तटस्थ होईल.

English Interpretation

When your intelligence has passed out of the dense forest of delusion, you shall become indifferent to all that has been heard and all that is to be heard.

Chapter 2 Verse 53 Chapter Name -Contents of the Gita Summarized

> Sanskrit English sruti-vipratipanna te yada sthasyati niscala samadhav acala buddhis tada yogam avapsyasi

Marathi Interpretation आपले मन यापुढे वेद अलंकारिक भाषा गडबड आहे, आणि तो स्वतः ची पूर्तता ट्रान्स निश्चित असते, तेव्हा आपण दैवी चैतन्य मिळविले आहे होईल.

English Interpretation

When your mind is no longer disturbed by the flowery language of the Vedas, and when it remains fixed in the trance of self-realization, then you will have attained the divine consciousness.

Chapter 2 Verse 54 Chapter Name -Contents of the Gita Summarized

> Sanskrit English arjuna uvaca sthita-prajnasya ka bhasa samadhi-sthasya kesava sthita-dhih kim prabhaseta kim asita vrajeta kim

Marathi Interpretation

अर्जुन म्हणाला, ज्या देहभान अशा प्रकारे transcendence मध्ये विलीन एक लक्षणे काय आहेत? कसे तो बोलता, आणि त्याची भाषा काय आहे नाही? कसे तो बसून नाही, आणि त्याने कशी चालणे नाही?

English Interpretation

Arjuna said: What are the symptoms of one whose consciousness is thus merged in Transcendence? How does he speak, and what is his language? How does he sit, and how does he walk?

Chapter 2 Verse 55 Chapter Name -Contents of the Gita Summarized

> Sanskrit English sri-bhagavan uvaca prajahati yada kaman sarvan partha mano-gatan atmany evatmana tustah sthita-prajnas tadocyate

Marathi Interpretation

धन्य परमेश्वर म्हणाला, तू Partha, एक मनुष्य मानसिक मिश्रण ऊठ, आणि त्याच्या मनात फक्त स्वतः ची समाधान आढळल्यास, मग तो शुद्ध अलौकिक देहभान असल्याचे ते म्हणाले आहे अर्थ इच्छा सर्व वाण देते तेव्हा.

English Interpretation The Blessed Lord said: O Partha, when a man gives up all varieties of sense desire which arise from mental concoction, and when his mind finds satisfaction in the self alone, then he is said to be in pure transcendental consciousness.

> Chapter 2 Verse 56 Chapter Name -Contents of the Gita Summarized

> > Sanskrit English duhkhesv anudvigna-manah sukhesu vigata-sprhah vita-raga-bhaya-krodhah sthita-dhir munir ucyate

Marathi Interpretation

तेथे आनंद आहे, आणि जो जोड, भय आणि राग मुक्त आहे तेव्हा आनंदित नाही कोण तिपटीने संकटे, असूनही अस्वस्थ होत नाही आहे, तो स्थिर मन एक ऋषी म्हणतात.

English Interpretation

One who is not disturbed in spite of the threefold miseries, who is not elated when there is happiness, and who is free from attachment, fear and anger, is called a sage of steady mind.

Chapter 2 Verse 57 Chapter Name -Contents of the Gita Summarized

> Sanskrit English yah sarvatranabhisnehas tat tat prapya subhasubham nabhinandati na dvesti tasya prajna pratisthita

Marathi Interpretation

तो चांगला प्राप्त तेव्हा जोड न कोण आहे, कोण आनंद नाही, किंवा तो वाईट प्राप्त तेव्हा शोक, घट्टपणे परिपूर्ण ज्ञान निश्चित आहे.

English Interpretation He who is without attachment, who does not rejoice when he obtains good, nor lament when he obtains evil, is firmly fixed in perfect knowledge.

> Chapter 2 Verse 58 Chapter Name -Contents of the Gita Summarized

Sanskrit English yada samharate cayam kurmo 'nganiva sarvasah indriyanindriyarthebhyas tasya prajna pratisthita

Marathi Interpretation

Tortoise शेल आत त्याच्या पायांच्या आकर्षित करतो म्हणून, अर्थ वस्तू पासून तो शुद्धीवर पैसे काढता येतात जो समर्थ आहे एक, खरोखर ज्ञान वसलेले म्हणून समजू आहे.

English Interpretation

One who is able to withdraw his senses from sense objects, as the tortoise draws its limbs within the shell, is to be understood as truly situated in knowledge.

Chapter 2 Verse 59 Chapter Name -Contents of the Gita Summarized

> Sanskrit English visaya vinivartante niraharasya dehinah rasa-varjam raso 'py asya param drstva nivartate

Marathi Interpretation अर्थ वस्तू चव राहते तरी केलेल्या आत्मा, अर्थ आनंद प्रतिबंधित केले जाऊ शकते. पण, एक उच्च चव अनुभव, अशा गुंतवणूक बंद, कारण तो त्या माणसाला निश्चित आहे.

English Interpretation

The embodied soul may be restricted from sense enjoyment, though the taste for sense objects remains. But, ceasing such engagements by experiencing a higher taste, he is fixed in consciousness.

Chapter 2 Verse 60 Chapter Name -Contents of the Gita Summarized

> Sanskrit English yatato hy api kaunteya purusasya vipascitah indriyani pramathini haranti prasabham manah

Marathi Interpretation

भावनांना ते जबरदस्तीने त्यांना नियंत्रित करण्यासाठी प्रयत्न आहे भेदभाव एक माणूस मन कैद की, तू अर्जुन, त्यामुळे

मजबूत आणि उतावीळ आहेत.

English Interpretation

The senses are so strong and impetuous, O Arjuna, that they forcibly carry away the mind even of a man of discrimination who is endeavoring to control them.

Chapter 2 Verse 61 Chapter Name -Contents of the Gita Summarized

> Sanskrit English tani sarvani samyamya yukta asita mat-parah vase hi yasyendriyani tasya prajna pratisthita

Marathi Interpretation तो शुद्धीवर restrains आणि मला यावर त्याच्या देहभान निर्धारण करते जो, स्थिर बुद्धिमत्ता एक माणूस म्हणून ओळखले जाते.

English Interpretation One who restrains his senses and fixes his consciousness upon Me, is known as a man of steady intelligence.

> Chapter 2 Verse 62 Chapter Name -Contents of the Gita Summarized

> > Sanskrit English dhyayato visayan pumsah sangas tesupajayate sangat sanjayate kamah kamat krodho 'bhijayate

Marathi Interpretation

बोध वस्तू विचार करताना, एक व्यक्ती त्यांना जोड विकसित, आणि अशा जोड लालसा विकसित पासून, आणि लालसा राग अ पासून.

English Interpretation While contemplating the objects of the senses, a person develops attachment for them, and from such attachment lust develops, and from lust anger arises.

> Chapter 2 Verse 63 Chapter Name -Contents of the Gita Summarized

> > Sanskrit English krodhad bhavati sammohah sammohat smrti-vibhramah smrti-bhramsad buddhi-naso buddhi-nasat pranasyati

Marathi Interpretation

राग पासून, चुकीचा समज येतो आणि स्मृती चुकीचा समज घोटाळा पासून. स्मृती वळणे आहे, तेव्हा बुद्धिमत्ता गमावले आहे, आणि बुद्धिमत्ता हरवला तेव्हा, एक साहित्य पूल मध्ये पुन्हा खाली येतो.

English Interpretation

From anger, delusion arises, and from delusion bewilderment of memory. When memory is bewildered, intelligence is lost, and when intelligence is lost, one falls down again into the material pool.

Chapter 2 Verse 64 Chapter Name -Contents of the Gita Summarized

> Sanskrit English raga-dvesa-vimuktais tu visayan indriyais caran atma-vasyair vidheyatma prasadam adhigacchati

Marathi Interpretation

परमेश्वर पूर्ण दया व कृपा प्राप्त आणि अशा प्रकारे सर्व जोड आणि तिटकारा मुक्त होऊ शकतात स्वातंत्र्य नियमित तत्त्व सराव करून तो श्द्धीवर नियंत्रित करू शकता जो.

English Interpretation

One who can control his senses by practicing the regulated principles of freedom can obtain the complete mercy of the Lord and thus become free from all attachment and aversion.

Chapter 2 Verse 65 Chapter Name -Contents of the Gita Summarized

> Sanskrit English prasade sarva-duhkhanam hanir asyopajayate prasanna-cetaso hy asu buddhih paryavatisthate

Marathi Interpretation

त्यामुळे चैतन्य वसलेले आहे एक, साहित्य अस्तित्व तिपटीने संकटे यापुढे अस्तित्वात; अशा आनंदी राज्यात, बुद्धिमत्ता लवकरच स्थिर होते.

English Interpretation

For one who is so situated in the Divine consciousness, the threefold miseries of material existence exist no longer; in such a happy state, one's intelligence soon becomes steady.

41

Chapter 2 Verse 66 Chapter Name -Contents of the Gita Summarized

> Sanskrit English nasti buddhir ayuktasya na cayuktasya bhavana na cabhavayatah santir asantasya kutah sukham

Marathi Interpretation अलौकिक देहभान नाही जो जे न शांती नाही शक्यता आहे, नियंत्रित मन किंवा स्थिर बुद्धिमत्ता नाही करू शकता. आणि कसे शांती न आनंद असू शकतो का?

English Interpretation

One who is not in transcendental consciousness can have neither a controlled mind nor steady intelligence, without which there is no possibility of peace. And how can there be any happiness without peace?

Chapter 2 Verse 67 Chapter Name -Contents of the Gita Summarized

> Sanskrit English indriyanam hi caratam yan mano 'nuvidhiyate tad asya harati prajnam vayur navam ivambhasi

Marathi Interpretation

पाणी एक बोट मजबूत वारा दूर धावा आहे, ज्ञान अगदी जे मन एक माणूस बुद्धिमत्ता दूर वाहून शकता लक्ष केंद्रीत करतो.

English Interpretation

As a boat on the water is swept away by a strong wind, even one of the senses on which the mind focuses can carry away a man's intelligence.

Chapter 2 Verse 68 Chapter Name -Contents of the Gita Summarized

> Sanskrit English tasmad yasya maha-baho nigrhitani sarvasah indriyanindriyarthebhyas tasya prajna pratisthita

Marathi Interpretation त्यामुळे, तू बलवान सशस्त्र, ज्या भावनांना त्यांच्या वस्तू पासून प्रतिरोध आहेत खुपच स्थिर बुद्धिमत्ता आहे एक.

English Interpretation

Therefore, O mighty-armed, one whose senses are restrained from their objects is certainly of steady intelligence.

Chapter 2 Verse 69 Chapter Name -Contents of the Gita Summarized

> Sanskrit English ya nisa sarva-bhutanam tasyam jagarti samyami yasyam jagrati bhutani sa nisa pasyato muneh

Marathi Interpretation काय सर्व प्राणीमात्रांना रात्री आहे प्रबोधन वेळ आहे स्वतः ची नियंत्रित; आणि सर्व प्राणीमात्रांना साठी प्रबोधन वेळ आत्मनिरीक्षणात्मक ऋषी रात्र आहे.

English Interpretation What is night for all beings is the time of awakening for the self-controlled; and the time of awakening for all beings is night for the introspective sage.

> Chapter 2 Verse 70 Chapter Name -Contents of the Gita Summarized

> > Sanskrit English apuryamanam acala-pratistham samudram apah pravisanti yadvat tadvat kama yam pravisanti sarve sa santim apnoti na kama-kami

> > > Marathi Interpretation

कधी भरले जात पण तरीही नेहमी जाते महासागर मध्ये नद्या सारख्या दाखल - - एक इच्छा अविरत प्रवाह अस्वस्थ होत नाही अशा व्यक्ती फक्त शांती साध्य करू शकता, आणि नाही अशा इच्छा पूर्ण करण्यासाठी प्रयत्नशील माणूस आहे.

English Interpretation

A person who is not disturbed by the incessant flow of desires--that enter like rivers into the ocean which is ever being filled but is always still--can alone achieve peace, and not the man who strives to satisfy such desires.

Chapter 2 Verse 71 Chapter Name -Contents of the Gita Summarized

> Sanskrit English vihaya kaman yah sarvan pumams carati nihsprhah nirmamo nirahankarah

sa santim adhigacchati

Marathi Interpretation मालकी सर्व अर्थ दिले आणि खोटे अहं रिकामा आहे अशा इच्छा मुक्त राहतो अर्थ आनंद, सर्व इच्छा ज्याने एक व्यक्ती - तो एकटा रिअल शांतीसाठी करू शकता.

English Interpretation

A person who has given up all desires for sense gratification, who lives free from desires, who has given up all sense of proprietorship and is devoid of false ego--he alone can attain real peace.

Chapter 2 Verse 72 Chapter Name -Karma-yoga

Sanskrit English esa brahmi sthitih partha nainam prapya vimuhyati sthitvasyam anta-kale 'pi brahma-nirvanam rcchati

Marathi Interpretation

तो एक माणूस वळणे नाही आहे प्राप्त झाल्यावर, आध्यात्मिक आणि धार्मिक जीवनाचा मार्ग आहे. त्यामुळे अगदी मृत्यू वाजता वसलेले होते, एक देवाच्या राज्यात प्रवेश करू शकता.

English Interpretation

That is the way of the spiritual and godly life, after attaining which a man is not bewildered. Being so situated, even at the hour of death, one can enter into the kingdom of God.

Chapter 3 Verse 1 Chapter Name -Karma-yoga

Sanskrit English arjuna uvaca jyayasi cet karmanas te mata buddhir janardana tat kim karmani ghore mam niyojayasi kesava

Marathi Interpretation अर्जुन म्हणाला, तू Janardana, तू Kesava, का आपण बुद्धिमत्ता fruitive काम चांगले आहे की वाटत असेल, या भीषण युद्धात गुंतण्यासाठी मला उद्युक्त का?

English Interpretation

Arjuna said: O Janardana, O Kesava, why do You urge me to engage in this ghastly warfare, if You think that intelligence is better than fruitive work?

Chapter 3 Verse 2 Chapter Name -Karma-yoga

Sanskrit English vyamisreneva vakyena buddhim mohayasiva me tad ekam vada niscitya yena sreyo 'ham apnuyam

Marathi Interpretation

माझे बुद्धिमत्ता आपले संशयास्पद सूचनांसह वळणे आहे. त्यामुळे मला सर्वात फायदेशीर आहे निर्णायकपणे काय मला सांगा.

English Interpretation My intelligence is bewildered by Your equivocal instructions. Therefore, please tell me decisively what is most beneficial for me.

> Chapter 3 Verse 3 Chapter Name -Karma-yoga

Sanskrit English sri-bhagavan uvaca loke 'smin dvi-vidha nistha pura prokta mayanagha jnana-yogena sankhyanam karma-yogena yoginam

Marathi Interpretation

धन्य परमेश्वर म्हणाला, तू पवित्र अर्जुना, मी आधीच स्वतः ची लक्षात कोण पुरुष दोन वर्ग आहेत की स्पष्ट आहे. काही प्रायोगिक, तात्विक अनुमान त्याला समजून कलते आहेत, आणि इतर भक्ती काम त्याला माहित करण्याचे कारखाने आहेत.

English Interpretation

The Blessed Lord said: O sinless Arjuna, I have already explained that there are two classes of men who realize the Self. Some are inclined to understand Him by empirical, philosophical speculation, and others are inclined to know Him by devotional work.

> Chapter 3 Verse 4 Chapter Name -Karma-yoga

> Sanskrit English na karmanam anarambhan naiskarmyam puruso 'snute na ca sannyasanad eva siddhim samadhigacchati

Marathi Interpretation

नाही फक्त एक प्रतिक्रिया पासून स्वातंत्र्य साध्य करू शकता काम वर्ज्य करून, किंवा निवृत्तीची एकटाच एक पोहोचू शकता.

English Interpretation

Not by merely abstaining from work can one achieve freedom from reaction, nor by renunciation alone can one attain perfection.

Chapter 3 Verse 5 Chapter Name -Karma-yoga

Sanskrit English na hi kascit ksanam api jatu tisthaty akarma-krt karyate hy avasah karma sarvah prakrti-jair gunaih

Marathi Interpretation

सर्व लोक साहित्य निसर्ग रीती जन्म अपवाद त्यानुसार ऐकतो काम करणे भाग आहेत; म्हणून कोणीही नाही थोडा वेळ जरी प्रवास, काहीतरी करत परावृत्त करू शकता.

English Interpretation

All men are forced to act helplessly according to the impulses born of the modes of material nature; therefore no one can refrain from doing something, not even for a moment.

Chapter 3 Verse 6 Chapter Name -Karma-yoga

Sanskrit English karmendriyani samyamya ya aste manasa smaran indriyarthan vimudhatma mithyacarah sa ucyate

Marathi Interpretation

नक्कीच, त्याचे मन अर्थ ऑब्जेक्ट राहतो भावनांना आणि कारवाईची अवयव, पण restrains स्वत: deludes आणि एक

pretender म्हणतात जो.

English Interpretation

One who restrains the senses and organs of action, but whose mind dwells on sense objects, certainly deludes himself and is called a pretender.

Chapter 3 Verse 7 Chapter Name -Karma-yoga

Sanskrit English yas tv indriyani manasa niyamyarabhate 'rjuna karmendriyaih karma-yogam asaktah sa visisyate

Marathi Interpretation

दुसरीकडे, तो मनाने भावनांना असलेले आणि जोड न करता, भक्ती त्याबद्दल सक्रिय अवयव व्यस्त, आतापर्यंत वरिष्ठ आहे.

English Interpretation On the other hand, he who controls the senses by the mind and engages his active organs in works of devotion, without attachment, is by far superior.

> Chapter 3 Verse 8 Chapter Name -Karma-yoga

> Sanskrit English niyatam kuru karma tvam karma jyayo hy akarmanah sarira-yatrapi ca te na prasiddhyed akarmanah

Marathi Interpretation

क्रिया निष्क्रियता चांगले आहे, आपल्या विहित कर्तव्य पार. एक माणूस काम न करता, भौतिक शरीरात देखरेख करू शकत नाही.

English Interpretation

Perform your prescribed duty, for action is better than inaction. A man cannot even maintain his physical body without work.

Chapter 3 Verse 9 Chapter Name -Karma-yoga

Sanskrit English yajnarthat karmano 'nyatra loko 'yam karma-bandhanah tad-artham karma kaunteya mukta-sangah samacara

Marathi Interpretation

Visnu अर्पण म्हणून काम अन्यथा काम या भौतिक जगात एक ठेवते, सादर करणे आवश्यक आहे. त्यामुळे, कुंती मुला, त्याच्या समाधान आपल्या विहित कर्तव्ये पार, आणि अशाप्रकारे आपण नेहमी गुलाम पासून जोडलेले नाही आणि मुक्त राहील.

English Interpretation

Work done as a sacrifice for Visnu has to be performed, otherwise work binds one to this material world. Therefore, O son of Kunti, perform your prescribed duties for His satisfaction, and in that way you will always remain unattached and free from bondage.

> Chapter 3 Verse 10 Chapter Name -Karma-yoga

Sanskrit English saha-yajnah prajah srstva purovaca prajapatih anena prasavisyadhvam esa vo 'stv ista-kama-dhuk

Marathi Interpretation

परंतु उत्पत्तीच्या आरंभापासून, सर्व प्राणी परमेश्वर Visnu अर्पणे सोबत पुरुष आणि गंभीर पिढ्या पाठविले, आणि त्याची कार्यक्षमता आपण सर्व इष्ट यावर साठवीन कारण या [यज्ञ] यज्ञाला तू आनंदी राहा म्हणाला, "त्यांना आशीर्वाद दिला गोष्टी.

English Interpretation

In the beginning of creation, the Lord of all creatures sent forth generations of men and demigods, along with sacrifices for Visnu, and blessed them by saying, "Be thou happy by this yajna [sacrifice] because its performance will bestow upon you all desirable things."

Chapter 3 Verse 11 Chapter Name -Karma-yoga

Sanskrit English devan bhavayatanena te deva bhavayantu vah parasparam bhavayantah sreyah param avapsyatha

Marathi Interpretation गंभीर, बळी अर्पण करून आनंद झाला जात, आपण कृपया होईल; अशा प्रकारे nourishing एकमेकांना सर्व सामान्य सुबत्ता राज्य करतील.

English Interpretation The demigods, being pleased by sacrifices, will also please you; thus nourishing one another, there will reign general prosperity for all.

> Chapter 3 Verse 12 Chapter Name -Karma-yoga

Sanskrit English istan bhogan hi vo deva dasyante yajna-bhavitah tair dattan apradayaibhyo yo bhunkte stena eva sah

Marathi Interpretation

जीवनाच्या विविध गरजा प्रभारी, गंभीर, यज्ञाला [यज्ञ] कामगिरी करून समाधान जात मनुष्य सर्व आवश्यक पुरवठा. पण परत गंभीर त्यांना अर्पण न करता, या भेटवस्तू मिळेल तो नक्कीच एक चोर आहे.

English Interpretation

In charge of the various necessities of life, the demigods, being satisfied by the performance of yajna [sacrifice], supply all necessities to man. But he who enjoys these gifts, without offering them to the demigods in return, is certainly a thief.

Chapter 3 Verse 13 Chapter Name -Karma-yoga

Sanskrit English yajna-sistasinah santo mucyante sarva-kilbisaih bhunjate te tv agham papa ye pacanty atma-karanat

Marathi Interpretation

ते यज्ञ पहिल्या अर्पण अन्न खाणे कारण परमेश्वर भक्त पापांची सर्व प्रकारच्या प्रकाशीत केले जाते. खरे, मेहदी आनंद अन्न

तयार इतर, फक्त पाप खा.

English Interpretation

The devotees of the Lord are released from all kinds of sins because they eat food which is offered first for sacrifice. Others, who prepare food for personal sense enjoyment, verily eat only sin.

Chapter 3 Verse 14 Chapter Name -Karma-yoga

Sanskrit English annad bhavanti bhutani parjanyad anna-sambhavah yajnad bhavati parjanyo yajnah karma-samudbhavah

Marathi Interpretation

सर्व जिवंत शरीरात पाऊस पासून उत्पादन केले जाते जे अन्न धान्य, वर टिकत. पावसाळा यज्ञाला [यज्ञ] कामगिरी निर्मीत आहेत, आणि यज्ञाला विहित कर्तव्ये जन्माला येतो. **English Interpretation**

All living bodies subsist on food grains, which are produced from rains. Rains are produced by performance of yajna [sacrifice], and yajna is born of prescribed duties.

Chapter 3 Verse 15 Chapter Name -Karma-yoga

Sanskrit English karma brahmodbhavam viddhi brahmaksara-samudbhavam tasmat sarva-gatam brahma nityam yajne pratisthitam

Marathi Interpretation

नियमित उपक्रम वेद मध्ये विहित केलेले आहेत, आणि वेद थेट दैवी गुण सर्वोच्च व्यक्तिमत्व पासून प्रकट आहेत. यामुळे सर्व-pervading transcendence कायमचा यज्ञ च्या कृत्यांच्या वसलेले आहे.

English Interpretation

Regulated activities are prescribed in the Vedas, and the Vedas are directly manifested from the Supreme Personality of Godhead. Consequently the all-pervading Transcendence is eternally situated in acts of sacrifice.

Chapter 3 Verse 16 Chapter Name -Karma-yoga

Sanskrit English evam pravartitam cakram nanuvartayatiha yah aghayur indriyaramo mogham partha sa jivati

Marathi Interpretation माझे प्रिय अर्जुन, यज्ञ या विहित वैदिक प्रणाली लागू नाही एक मनुष्य नक्कीच वय फक्त delighting एक व्यक्ती व्यर्थ जीवन साठी, पापाचे जीवन ठरतो.

English Interpretation

My dear Arjuna, a man who does not follow this prescribed Vedic system of sacrifice certainly leads a life of sin, for a person delighting only in the senses lives in vain.

Chapter 3 Verse 17 Chapter Name -Karma-yoga

Sanskrit English yas tv atma-ratir eva syad atma-trptas ca manavah

atmany eva ca santustas tasya karyam na vidyate

Marathi Interpretation एक आहे जो, तथापि, सुखी आणि स्वतः ची केवळ, पूर्णपणे satiated समाधानी आहे, स्वतः ची, मध्ये प्रकाशित आहे, स्वतः ची, आनंद घेऊन - त्याला काहीही कर्तव्य आहे.

English Interpretation

One who is, however, taking pleasure in the self, who is illuminated in the self, who rejoices in and is satisfied with the self only, fully satiated--for him there is no duty.

Chapter 3 Verse 18 Chapter Name -Karma-yoga

Sanskrit English naiva tasya krtenartho nakrteneha kascana na casya sarva-bhutesu kascid artha-vyapasrayah

Marathi Interpretation

एक स्वतः ची लक्षात माणूस त्याच्या निर्धारित कर्तव्ये पार पाडताना पूर्ण नाही उद्देश आहे, किंवा तो अशा कार्य करू शकत नाही कारण आहे. किंवा तो कोणत्याही इतर जिवंत अवलंबून कोणत्याही गरज आहे.

English Interpretation

A self-realized man has no purpose to fulfill in the discharge of his prescribed duties, nor has he any reason not to perform such work. Nor has he any need to depend on any other living being.

Chapter 3 Verse 19 Chapter Name -Karma-yoga

Sanskrit English tasmad asaktah satatam karyam karma samacara asakto hy acaran karma param apnoti purusah

Marathi Interpretation

उपक्रम फळे संलग्न न करता म्हणून, एक कर्तव्य बाब म्हणून काम करू नये; जोड न काम करून, एक सर्वोच्च पोहोचतो.

English Interpretation

Therefore, without being attached to the fruits of activities, one should act as a matter of duty; for by working without attachment, one attains the Supreme.

Chapter 3 Verse 20 Chapter Name -Karma-yoga

Sanskrit English karmanaiva hi samsiddhim asthita janakadayah loka-sangraham evapi sampasyan kartum arhasi

Marathi Interpretation

Janaka आणि इतरांना जसे जरी राजे विहित कर्तव्ये कामगिरी perfectional टप्पा मिळविले. त्यामुळे सामान्य लोकांना शिक्षित च्या फायद्यासाठी, आपण आपल्या कार्य.

English Interpretation Even kings like Janaka and others attained the perfectional stage by performance of prescribed duties. Therefore, just for the sake of educating the people in general, you should perform your work.

> Chapter 3 Verse 21 Chapter Name -Karma-yoga

Sanskrit English yad yad acarati sresthas tat tad evetaro janah sa yat pramanam kurute lokas tad anuvartate

Marathi Interpretation

एक चांगला माणूस द्वारे केले जाते जे काही क्रिया, सामान्य लोक त्याच्या footsteps अनुसरण. तो अनुकरणीय कृत्याचा सेट करते जे दर्जा आणि सर्व जग पाठलाग करीत आहेत.

English Interpretation

Whatever action is performed by a great man, common men follow in his footsteps. And whatever standards he sets by exemplary acts, all the world pursues.

Chapter 3 Verse 22 Chapter Name -Karma-yoga

Sanskrit English na me parthasti kartavyam trisu lokesu kincana nanavaptam avaptavyam varta eva ca karmani

Marathi Interpretation

Prtha मुला, सर्व तीन ग्रहांच्या प्रणाली आत मला विहित काम नाही आहे. आजचा सकाळ काहीही गरज मी आहे, नाही मी काहीही प्राप्त करण्यासाठी आवश्यक आहे - आणि तरीही मी कामात आहे.

English Interpretation

O son of Prtha, there is no work prescribed for Me within all the three planetary systems. Nor am I in want of anything, nor have I need to obtain anything--and yet I am engaged in work.

Chapter 3 Verse 23 Chapter Name -Karma-yoga

Sanskrit English yadi hy aham na varteyam jatu karmany atandritah mama vartmanuvartante manusyah partha sarvasah

Marathi Interpretation मी लावली नाही तर,, तूच Partha, नक्कीच सर्व लोक माझा मार्ग अन्सरण होईल.

English Interpretation For, if I did not engage in work, O Partha, certainly all men would follow My path.

> Chapter 3 Verse 24 Chapter Name -Karma-yoga

Sanskrit English utsideyur ime loka na kuryam karma ced aham sankarasya ca karta syam upahanyam imah prajah

Marathi Interpretation मी काम करणे बंद असेल तर, या सर्व जगातील नाश लागणार आहे. मी देखील अवांछित लोकसंख्या तयार कारण होईल, आणि मी, ज्यामुळे सर्व ज्ञानग्रहणक्षम माणूस शांती नष्ट होईल.

English Interpretation

If I should cease to work, then all these worlds would be put to ruination. I would also be the cause of creating unwanted population, and I would thereby destroy the peace of all sentient beings.

Chapter 3 Verse 25 Chapter Name -Karma-yoga

Sanskrit English saktah karmany avidvamso yatha kurvanti bharata kuryad vidvams tathasaktas cikirsur loka-sangraham

Marathi Interpretation अज्ञान परिणाम संलग्नक त्यांच्या कर्तव्याचा म्हणून, तसेच शिकलो देखील योग्य मार्गावर प्रमुख लोकांना च्या फायद्यासाठी, काम, पण जोड न करू शकता.

English Interpretation

As the ignorant perform their duties with attachment to results, similarly the learned may also act, but without attachment, for the sake of leading people on the right path.

Chapter 3 Verse 26 Chapter Name -Karma-yoga

Sanskrit English na buddhi-bhedam janayed ajnanam karma-sanginam josayet sarva-karmani vidvan yuktah samacaran

Marathi Interpretation

शहाणा fruitive क्रिया संलग्न आहेत अज्ञान मनात व्यत्यय आणू नये, ते काम परावृत्त, पण भक्ती आत्मा मध्ये लावली प्रोत्साहन दिले जाऊ नये.

English Interpretation

Let not the wise disrupt the minds of the ignorant who are attached to fruitive action, they should not be encouraged to refrain from work, but to engage in work in the spirit of devotion.

> Chapter 3 Verse 27 Chapter Name -Karma-yoga

Sanskrit English prakrteh kriyamanani gunaih karmani sarvasah ahankara-vimudhatma kartaham iti manyate

Marathi Interpretation

चक्री गुंग आत्मा आत्मा, साहित्य निसर्ग तीन रीती प्रभाव पडतो, निसर्ग चालते प्रत्यक्ष आहेत उपक्रम, हा विलक्षण करुन मत.

English Interpretation

The bewildered spirit soul, under the influence of the three modes of material nature, thinks himself to be the doer of activities, which are in actuality carried out by nature.

Chapter 3 Verse 28 Chapter Name -Karma-yoga

Sanskrit English tattva-vit tu maha-baho guna-karma-vibhagayoh guna gunesu vartanta iti matva na sajjate

Marathi Interpretation

संपूर्ण सत्य ज्ञान आहे जो, तू बलवान सशस्त्र, तसेच fruitive परिणाम भक्ती आणि काम काम फरक जाणून, वय स्वतः व्यस्त आणि आनंद त्याशिवाय नाही.

English Interpretation

One who is in knowledge of the Absolute Truth, O mighty-armed, does not engage himself in the senses and sense gratification, knowing well the differences between work in devotion and work for fruitive results.

Chapter 3 Verse 29 Chapter Name -Karma-yoga

Sanskrit English prakrter guna-sammudhah sajjante guna-karmasu tan akrtsna-vido mandan krtsna-vin na vicalayet

Marathi Interpretation

साहित्य निसर्ग रीती करून वळणे, अज्ञान पूर्णपणे सामग्री घडामोडी स्वतः व्यस्त आणि संलग्न होतात. या कर्तव्ये कनिष्ठ आहेत तरी पण शहाणा योग्य ज्ञान काम 'अभाव, त्यांना अशांत नये.

English Interpretation

Bewildered by the modes of material nature, the ignorant fully engage themselves in material activities and become attached. But the wise should not unsettle them, although these duties are inferior due to the performers' lack of knowledge.

Chapter 3 Verse 30 Chapter Name -Karma-yoga

Sanskrit English mayi sarvani karmani sannyasyadhyatma-cetasa nirasir nirmamo bhutva yudhyasva vigata-jvarah

Marathi Interpretation

त्यामुळे, तू अर्जुन, मला मन हेतू माझ्याकडे आपल्या सर्व कामे, परत, आणि स्वार्थपरायणता आणि सुस्ती लाभ आणि विनामूल्य इच्छा न करता, संघर्ष.

English Interpretation Therefore, O Arjuna, surrendering all your works unto Me, with mind intent on Me, and without desire for gain and free from egoism and lethargy, fight.

> Chapter 3 Verse 31 Chapter Name -Karma-yoga

Sanskrit English ye me matam idam nityam anutisthanti manavah sraddhavanto 'nasuyanto mucyante te 'pi karmabhih

Marathi Interpretation

मत्सर न करता, माझे बंधने आणि कोण विश्वासाने या शिक्षण खालील त्यानुसार आपल्या कर्तव्याचे चालवते जो, fruitive क्रिया गुलामगिरीतून मुक्त होते.

English Interpretation

One who executes his duties according to My injunctions and who follows this teaching faithfully, without envy, becomes free from the bondage of fruitive actions.

Chapter 3 Verse 32 Chapter Name -Karma-yoga

Sanskrit English ye tv etad abhyasuyanto nanutisthanti me matam sarva-jnana-vimudhams tan viddhi nastan acetasah

Marathi Interpretation

पण मत्सर पैकी शिकवण दुर्लक्ष आणि, नियमित सराव नाही कोण, त्या सर्व ज्ञान चा अभाव असलेला मानले befooled, आणि अज्ञान आणि मनात ठेवून त्याचे गुलाम नशिबात केले जाणार आहेत.

English Interpretation

But those who, out of envy, disregard these teachings and do not practice them regularly, are to be considered bereft of all knowledge, befooled, and doomed to ignorance and bondage.

Chapter 3 Verse 33 Chapter Name -Karma-yoga

Sanskrit English sadrsam cestate svasyah prakrter jnanavan api

prakrtim yanti bhutani nigrahah kim karisyati

Marathi Interpretation प्रत्येकजण त्याच्या निसर्ग खालील जरी ज्ञान माणसाला त्याच्या स्वत: च्या निसर्ग त्यानुसार कार्य करते. दडपशाही काय साध्य करू शकतो?

English Interpretation Even a man of knowledge acts according to his own nature, for everyone follows his nature. What can repression accomplish?

> Chapter 3 Verse 34 Chapter Name -Karma-yoga

Sanskrit English indriyasyendriyasyarthe raga-dvesau vyavasthitau tayor na vasam agacchet tau hy asya paripanthinau

Marathi Interpretation

अर्थ वस्तू आकर्षण आणि वीट केलेल्या प्राण्यांच्या वाटले आहेत, पण एक बोध नियंत्रणाखाली होणे आणि ते स्वतः ची पूर्तता मार्गावर अडचणी आहेत कारण वस्तू अर्थ नाही.

English Interpretation

Attraction and repulsion for sense objects are felt by embodied beings, but one should not fall under the control of senses and sense objects because they are stumbling blocks on the path of self-realization.

Chapter 3 Verse 35 Chapter Name -Karma-yoga

Sanskrit English sreyan sva-dharmo vigunah para-dharmat svanusthitat sva-dharme nidhanam sreyah para-dharmo bhayavahah

Marathi Interpretation

ते सदोष असू शकते तरी दुसऱ्या कर्तव्ये पेक्षा,, एक विहित कर्तव्ये पार पाडण्यासाठी ते फार फार चांगले आहे. एक स्वतः च्या कर्तव्य पूर्ण अर्थातच नाश दुसऱ्या मार्ग धोकादायक आहे अनुसरण करणे, दुसऱ्या कर्तव्ये आकर्षक चांगले आहे.

English Interpretation

It is far better to discharge one's prescribed duties, even though they may be faulty, than another's duties. Destruction in the course of performing one's own duty is better than engaging in another's duties, for to follow another's path is dangerous.

Chapter 3 Verse 36 Chapter Name -Karma-yoga

Sanskrit English arjuna uvaca atha kena prayukto 'yam papam carati purusah anicchann api varsneya balad iva niyojitah

Marathi Interpretation अर्जुन म्हणाला, शक्ती गुंतलेली तर, अगदी अनिच्छेने, पापी कृत्ये impelled आहे काय? Vrsni तू वशंज?

English Interpretation Arjuna said: O descendant of Vrsni, by what is one impelled to sinful acts, even unwillingly, as if engaged by force?

> Chapter 3 Verse 37 Chapter Name -Karma-yoga

Sanskrit English sri-bhagavan uvaca kama esa krodha esa rajo-guna-samudbhavah mahasano maha-papma viddhy enam iha vairinam

Marathi Interpretation

धन्य परमेश्वर म्हणाला, तो फक्त आवड साहित्य रीती संपर्क जन्म आणि नंतर देवाचा क्रोध मध्ये बदललेले, आणि जे आहे अर्जुना, या जगातील सर्व-भस्म, पापी शत्रू आहे लालसा आहे.

English Interpretation

The Blessed Lord said: It is lust only, Arjuna, which is born of contact with the material modes of passion and later transformed into wrath, and which is the all-devouring, sinful enemy of this world.

Chapter 3 Verse 38 Chapter Name -Karma-yoga

Sanskrit English dhumenavriyate vahnir yathadarso malena ca yatholbenavrto garbhas tatha tenedam avrtam

Marathi Interpretation

मिरर धूळ समाविष्ट आहे म्हणून अग्नि, धूर समाविष्ट आहे म्हणून गर्भ आईच्या गर्भात समाविष्ट आहे म्हणून, किंवा, तसेच, जिवंत अस्तित्व या लालसा विविध अंश समाविष्ट आहे.

English Interpretation

As fire is covered by smoke, as a mirror is covered by dust, or as the embryo is covered by the womb, similarly, the living entity is covered by different degrees of this lust.

Chapter 3 Verse 39 Chapter Name -Karma-yoga

Sanskrit English avrtam jnanam etena jnanino nitya-vairina kama-rupena kaunteya duspurenanalena ca

Marathi Interpretation

त्यामुळे एक मानवी बोलण्यासारखं कधीही समाधानी आहे आणि अग्नी सारखे बर्न्स जे लालसा स्वरूपात, त्याच्या शाश्वत शत्रू समाविष्ट आहे.

English Interpretation

Thus, a man's pure consciousness is covered by his eternal enemy in the form of lust, which is never satisfied and which burns like fire.

Chapter 3 Verse 40 Chapter Name -Karma-yoga

Sanskrit English indriyani mano buddhir asyadhisthanam ucyate etair vimohayaty esa jnanam avrtya dehinam

Marathi Interpretation

ज्ञान, मन आणि बुद्धिमत्ता जिवंत अस्तित्व वास्तविक ज्ञान veils आणि त्याला bewilders या वासना, वावर ठिकाणे आहेत.

English Interpretation

The senses, the mind and the intelligence are the sitting places of this lust, which veils the real knowledge of the living entity and bewilders him.

Chapter 3 Verse 41 Chapter Name -Karma-yoga

Sanskrit English

tasmat tvam indriyany adau niyamya bharatarsabha papmanam prajahi hy enam jnana-vijnana-nasanam

Marathi Interpretation

त्यामुळे, तू अर्जुन, ज्ञान नियमित करून पाप [लालसा] अत्यंत सुरुवात अंकुश मध्ये, Bharatas उत्तम या महान प्रतीक, आणि ज्ञान आणि स्वतः ची पूर्तता या नाश ठार मारले.

English Interpretation

Therefore, O Arjuna, best of the Bharatas, in the very beginning curb this great symbol of sin [lust] by regulating the senses, and slay this destroyer of knowledge and self-realization.

Chapter 3 Verse 42 Chapter Name -Karma-yoga

Sanskrit English indriyani parany ahur indriyebhyah param manah manasas tu para buddhir yo buddheh paratas tu sah

Marathi Interpretation

काम भावनांना कंटाळवाणा बाब वरिष्ठ आहेत; मन भावनांना जास्त आहे; गुप्तचर मन जास्त अजूनही आहे; आणि तो [आत्मा] गुप्तचर पेक्षा अगदी जास्त आहे.

English Interpretation

The working senses are superior to dull matter; mind is higher than the senses; intelligence is still higher than the mind; and he [the soul] is even higher than the intelligence.

Chapter 3 Verse 43 Chapter Name -Transcendental Knowledge

> Sanskrit English evam buddheh param buddhva samstabhyatmanam atmana jahi satrum maha-baho kama-rupam durasadam

> > Marathi Interpretation

आध्यात्मिक शक्ती - - त्यामुळे आपण, कारण त्यांना माहीत साहित्य ज्ञान, मन आणि बुद्धिमत्ता करण्यासाठी अलौकिक आहे, उच्च स्वतः ची आणि अशा प्रकारे कमी स्वतः ची नियंत्रण पाहिजे लालसा म्हणून ओळखले जाणारे अतृप्त शत्रू जिंकणे.

English Interpretation

Thus knowing oneself to be transcendental to material senses, mind and intelligence, one should control the lower self by the higher self and thus--by spiritual strength--conquer this insatiable enemy known as lust.

Chapter 4 Verse 1 Chapter Name -Transcendental Knowledge

Sanskrit English sri-bhagavan uvaca imam vivasvate yogam proktavan aham avyayam vivasvan manave praha manur iksvakave 'bravit

Marathi Interpretation धन्य परमेश्वर म्हणाला, मी सूर्य-देव, Vivasvan योग या अविनाशी विज्ञान सूचना आणि Vivasvan मनु, मानवजातीच्या वडील ते सूचना, आणि मनू यामधून Iksvaku ते सूचना त्यांनी केली.

English Interpretation

The Blessed Lord said: I instructed this imperishable science of yoga to the sun-god, Vivasvan, and Vivasvan instructed it to Manu, the father of mankind, and Manu in turn instructed it to Iksvaku.

Chapter 4 Verse 2 Chapter Name -Transcendental Knowledge

> Sanskrit English evam parampara-praptam imam rajarsayo viduh sa kaleneha mahata yogo nastah parantapa

Marathi Interpretation

या सर्वोच्च विज्ञान अशा प्रकारे disciplic परंपरा साखळी माध्यमातून प्राप्त झाला, आणि पवित्र राजे त्या मार्गाने अर्थ समजला नाही. पण वेळ नक्कीच मध्ये परंपरा तुटलेली, आणि म्हणून तो आहे म्हणून विज्ञान गमावला जाऊ दिसून येत आहे होते.

English Interpretation

This supreme science was thus received through the chain of disciplic succession, and the saintly kings understood it in that way. But in course of time the succession was broken, and therefore the science as it is appears to be lost.

Chapter 4 Verse 3 Chapter Name - Transcendental Knowledge

> Sanskrit English sa evayam maya te 'dya yogah proktah puratanah

bhakto 'si me sakha ceti rahasyam hy etad uttamam

Marathi Interpretation सर्वोच्च संबंध त्या फार प्राचीन विज्ञान तुम्ही माझे भक्त तसेच माझे मित्र आहेत कारण आज मला तुमच्याकडे यांनी सांगितले आहे; म्हणून आपण हे शास्त्र अलौकिक गूढ समजू शकतो.

English Interpretation

That very ancient science of the relationship with the Supreme is today told by Me to you because you are My devotee as well as My friend; therefore you can understand the transcendental mystery of this science.

Chapter 4 Verse 4 Chapter Name -Transcendental Knowledge

> Sanskrit English arjuna uvaca aparam bhavato janma param janma vivasvatah katham etad vijaniyam tvam adau proktavan iti

Marathi Interpretation

अर्जुन म्हणाला, सूर्य-देव Vivasvan आपण जन्म झाला वरिष्ठ आहे. कसे मी सुरुवातीला आपण त्याला हे शास्त्र सूचना समजून घ्या की आहे?

English Interpretation Arjuna said: The sun-god Vivasvan is senior by birth to You. How am I to understand that in the beginning You instructed this science to him?

> Chapter 4 Verse 5 Chapter Name -Transcendental Knowledge

> > Sanskrit English sri-bhagavan uvaca bahuni me vyatitani janmani tava carjuna tany aham veda sarvani na tvam vettha parantapa

Marathi Interpretation

धन्य परमेश्वर म्हणाला, अनेक, अनेक जन्म दोन्ही तुम्ही आणि मी उत्तीर्ण झाले आहेत. मी त्यांना सर्व लक्षात करू शकता, परंत् आपण शत्रू आहेस subduer, शकत नाही!

English Interpretation

The Blessed Lord said: Many, many births both you and I have passed. I can remember all of them, but you cannot, O subduer of the enemy!

Chapter 4 Verse 6 Chapter Name -Transcendental Knowledge

Sanskrit English ajo 'pi sann avyayatma bhutanam isvaro 'pi san prakrtim svam adhisthaya sambhavamy atma-mayaya

Marathi Interpretation मी जन्मलेले आहे आणि मी सर्व ज्ञानग्रहणक्षम माणूस परमेश्वर आहे जरी माझे अलौकिक शरीर नाही, deteriorates आणि तरी मी अजूनही माझ्या मूळ अलौकिक स्वरूपात प्रत्येक सुखाचा दिसतात.

English Interpretation

Although I am unborn and My transcendental body never deteriorates, and although I am the Lord of all sentient beings, I still appear in every millennium in My original transcendental form.

Chapter 4 Verse 7 Chapter Name -Transcendental Knowledge

> Sanskrit English yada yada hi dharmasya glanir bhavati bharata abhyutthanam adharmasya tadatmanam srjamy aham

Marathi Interpretation

तेव्हा आणि धार्मिक सराव घट, भरत तू वंशज, आणि irreligion एक प्रबळ वाढ झाली आहे जेथे जेथे - मी स्वत: खाली त्या वेळी.

English Interpretation Whenever and wherever there is a decline in religious practice, O descendant of Bharata, and a predominant rise of irreligion--at that time I descend Myself.

> Chapter 4 Verse 8 Chapter Name -Transcendental Knowledge

> > Sanskrit English paritranaya sadhunam vinasaya ca duskrtam dharma-samsthapanarthaya sambhavami yuge yuge

Marathi Interpretation धार्मिक वृत्तीचा वितरीत करण्यासाठी आणि miscreants मूळ खणणे, तसेच धर्म तत्त्वे reestablish करण्यासाठी, सुखाचा नंतर मी स्वत: घटने किंवा प्रसंगाचे आगमन सुखाचा करण्यासाठी.

English Interpretation In order to deliver the pious and to annihilate the miscreants, as well as to reestablish the principles of religion, I advent Myself millennium after millennium.

> Chapter 4 Verse 9 Chapter Name -Transcendental Knowledge

> > Sanskrit English janma karma ca me divyam evam yo vetti tattvatah tyaktva deham punar janma naiti mam eti so 'rjuna

Marathi Interpretation

, शरीर सोडून यावर, या भौतिक जगात पुन्हा त्याचा जन्म घेऊ शकत नाही माझा देखावा आणि उपक्रम अलौकिक निसर्ग माहीत, पण माझे अनंतकाळचे राहिला, तू अर्जुन पोहोचतो जो.

English Interpretation

One who knows the transcendental nature of My appearance and activities does not, upon leaving the body, take his birth again in this material world, but attains My eternal abode, O Arjuna.

Chapter 4 Verse 10 Chapter Name -Transcendental Knowledge

> Sanskrit English vita-raga-bhaya-krodha man-maya mam upasritah bahavo jnana-tapasa puta mad-bhavam agatah

Marathi Interpretation

जोड, भीती आणि राग पासून मोकळा पूर्णपणे माझ्यावर गढून गेलेला जात आणि माझ्यामध्ये आश्रय घेऊन, गेल्या अनेक, अनेक व्यक्ती ज्ञान शृद्ध झाले - आणि अशा प्रकारे ते सर्व मला अलौकिक प्रेम मिळविले.

English Interpretation

Being freed from attachment, fear and anger, being fully absorbed in Me and taking refuge in Me, many, many persons in the past became purified by knowledge of Me--and thus they all attained transcendental love for Me.

Chapter 4 Verse 11 Chapter Name -Transcendental Knowledge

Sanskrit English ye yatha mam prapadyante tams tathaiva bhajamy aham mama vartmanuvartante manusyah partha sarvasah

Marathi Interpretation

ते मला म्हणाला शरण - - त्यांना सर्व मी त्यानुसार त्याचे फळ. प्रत्येकजण सर्व कदर माझा मार्ग, Prtha मुला खालील.

English Interpretation

All of them--as they surrender unto Me--I reward accordingly. Everyone follows My path in all respects, O son of Prtha.

Chapter 4 Verse 12 Chapter Name -Transcendental Knowledge

> Sanskrit English kanksantah karmanam siddhim yajanta iha devatah ksipram hi manuse loke siddhir bhavati karma-ja

> > Marathi Interpretation

या जगात पुरुष fruitive उपक्रम यश इच्छा, आणि म्हणून ते गंभीर उपासना. पटकन, अर्थातच, लोक या जगात fruitive काम परिणाम मिळवा.

English Interpretation Men in this world desire success in fruitive activities, and therefore they worship the demigods. Quickly, of course, men get results from fruitive work in this world.

> Chapter 4 Verse 13 Chapter Name -Transcendental Knowledge

> > Sanskrit English catur-varnyam maya srstam guna-karma-vibhagasah tasya kartaram api mam viddhy akartaram avyayam

Marathi Interpretation

साहित्य निसर्ग आणि त्यांना ascribed काम तीन रीती मते, मानवी समाज चार विभाग मी निर्माण होते. मी ही प्रणाली निर्माता आहे असला, तरी, आपण मी बदलली जात अद्याप न भ्रष्टाचारी आहे हे माहित पाहिजे.

English Interpretation

According to the three modes of material nature and the work ascribed to them, the four divisions of human

society were created by Me. And, although I am the creator of this system, you should know that I am yet the non-doer, being unchangeable.

Chapter 4 Verse 14 Chapter Name -Transcendental Knowledge

> Sanskrit English na mam karmani limpanti na me karma-phale sprha iti mam yo 'bhijanati karmabhir na sa badhyate

Marathi Interpretation मला प्रभावित की नाही काम आहे; किंवा मी कृती फळे मनोरथ नाही. तुम्हाला माझ्या बद्दल हे सत्य समजतात कोण एक काम fruitive प्रतिक्रिया चुकले होत नाही.

English Interpretation

There is no work that affects Me; nor do I aspire for the fruits of action. One who understands this truth about Me also does not become entangled in the fruitive reactions of work.

Chapter 4 Verse 15 Chapter Name -Transcendental Knowledge

> Sanskrit English evam jnatva krtam karma purvair api mumuksubhih kuru karmaiva tasmat tvam purvaih purvataram krtam

Marathi Interpretation

प्राचीन सर्व मुक्तीचे सृष्टी ही समज आणि मिळविले मुक्ती सह काम केले. त्यामुळे जुन्या म्हणून, आपण या दैवी देहभान आपल्या कर्तव्य सुरू करा.

English Interpretation

All the liberated souls in ancient times acted with this understanding and so attained liberation. Therefore, as the ancients, you should perform your duty in this divine consciousness.

Chapter 4 Verse 16 Chapter Name -Transcendental Knowledge

> Sanskrit English kim karma kim akarmeti kavayo 'py atra mohitah tat te karma pravaksyami

66

yaj jnatva moksyase 'subhat

Marathi Interpretation जरी हुशार क्रिया आहे आणि निष्क्रियता काय आहे काय हे ठरवण्यासाठी वळणे आहेत. आता तुम्ही सर्व पापे मुक्ती प्राप्त झाली असेल तर त्या माहीत होते, क्रिया आहे काय तुम्हाला सांगतो.

English Interpretation

Even the intelligent are bewildered in determining what is action and what is inaction. Now I shall explain to you what action is, knowing which you shall be liberated from all sins.

Chapter 4 Verse 17 Chapter Name -Transcendental Knowledge

> Sanskrit English karmano hy api boddhavyam boddhavyam ca vikarmanah akarmanas ca boddhavyam gahana karmano gatih

> > Marathi Interpretation

कृती श्यामला वेडे फार कठीण आहे. म्हणून काय निष्क्रियता आहे प्रतिबंधित कृती आहे काय, आहे, आणि काय कारवाई योग्य माहित पाहिजे.

English Interpretation

The intricacies of action are very hard to understand. Therefore one should know properly what action is, what forbidden action is, and what inaction is.

Chapter 4 Verse 18 Chapter Name -Transcendental Knowledge

> Sanskrit English karmany akarma yah pasyed akarmani ca karma yah sa buddhiman manusyesu sa yuktah krtsna-karma-krt

Marathi Interpretation निष्क्रियता क्रिया मध्ये निष्क्रियता, आणि कृती पाहतो, तो ज्याने एक लोकांमध्ये हुशार आहे, आणि उपक्रम सर्व प्रकारच्या गुंतलेली जरी तो, अलौकिक स्थितीत आहे.

English Interpretation One who sees inaction in action, and action in inaction, is intelligent among men, and he is in the transcendental position, although engaged in all sorts of activities.

Chapter 4 Verse 19 Chapter Name -Transcendental Knowledge

> Sanskrit English yasya sarve samarambhah kama-sankalpa-varjitah jnanagni-dagdha-karmanam tam ahuh panditam budhah

> > Marathi Interpretation

एक, ज्याचा प्रत्येक कृती अर्थाने आनंद हवे रिकामा आहे पूर्ण ज्ञान आहे समजले जाते. तो ज्या fruitive क्रिया परिपूर्ण ज्ञान हे अग्नीद्वारे केली गेली एक कार्यकर्ता असल्याचे ऋषीम्नींनी सांगितले आहे.

English Interpretation One is understood to be in full knowledge whose every act is devoid of desire for sense gratification. He is said by sages to be a worker whose fruitive action is burned up by the fire of perfect knowledge.

> Chapter 4 Verse 20 Chapter Name -Transcendental Knowledge

> > Sanskrit English tyaktva karma-phalasangam nitya-trpto nirasrayah karmany abhipravrtto 'pi naiva kincit karoti sah

Marathi Interpretation अंडरटेकिंग सर्व प्रकारच्या गुंतलेली जरी कधीही समाधानी आणि स्वतंत्र बालगंधर्व, परिणाम सर्व जोड सोडून, तो नाही fruitive क्रिया करते.

English Interpretation Abandoning all attachment to the results of his activities, ever satisfied and independent, he performs no fruitive action, although engaged in all kinds of undertakings.

> Chapter 4 Verse 21 Chapter Name -Transcendental Knowledge

> > Sanskrit English nirasir yata-cittatma tyakta-sarva-parigrahah sariram kevalam karma kurvan napnoti kilbisam

Marathi Interpretation

समजून अशा एक माणूस, मन आणि बुद्धिमत्ता उत्तम प्रकारे नियंत्रित करतो त्याच्या मालमत्तेवर अधिकारी मालकी सर्व अर्थ देतो आणि फक्त जीवन बेअर आवश्यक साठी कार्य करते. त्यामुळे काम, तो पापी प्रतिक्रिया प्रभाव पडत नाही.

English Interpretation

Such a man of understanding acts with mind and intelligence perfectly controlled, gives up all sense of proprietorship over his possessions and acts only for the bare necessities of life. Thus working, he is not affected by sinful reactions.

Chapter 4 Verse 22 Chapter Name -Transcendental Knowledge

> Sanskrit English yadrccha-labha-santusto dvandvatito vimatsarah samah siddhav asiddhau ca krtvapi na nibadhyate

Marathi Interpretation

दोन्ही यश आणि अपयश स्थिर आहे कोण उत विनामूल्य आहे आणि ती हेवा करीत नाही कोण त्याच्या स्वत: च्या अधिकारात, येईल जे लाभ समाधानी आहे तो करत क्रिया जरी, लादून नाही आहे.

English Interpretation

He who is satisfied with gain which comes of its own accord, who is free from duality and does not envy, who is steady both in success and failure, is never entangled, although performing actions.

Chapter 4 Verse 23 Chapter Name -Transcendental Knowledge

> Sanskrit English gata-sangasya muktasya jnanavasthita-cetasah yajnayacaratah karma samagram praviliyate

Marathi Interpretation

पूर्णपणे अलौकिक ज्ञान वसलेले आहे साहित्य निसर्ग आणि कोण पर्यायांच्या जोडलेले नाही आहे जो मनुष्य काम transcendence मध्ये पूर्णपणे जाऊन मिळत असे.

English Interpretation The work of a man who is unattached to the modes of material nature and who is fully situated in transcendental knowledge merges entirely into transcendence.

> Chapter 4 Verse 24 Chapter Name -Transcendental Knowledge

> > Sanskrit English

brahmarpanam brahma havir brahmagnau brahmana hutam brahmaiva tena gantavyam brahma-karma-samadhina

Marathi Interpretation

पूर्णपणे श्रीकृष्ण देहभान मध्ये शोषून घेतला जातो व्यक्ती कारण आध्यात्मिक उपक्रम त्याच्या पूर्ण योगदान आध्यात्मिक राज्य गाठण्यासाठी खात्री आहे, ज्या सांगता परिपूर्ण आहे आणि अर्पण त्याच आध्यात्मिक निसर्ग आहे.

English Interpretation

A person who is fully absorbed in Krsna consciousness is sure to attain the spiritual kingdom because of his full contribution to spiritual activities, in which the consummation is absolute and that which is offered is of the same spiritual nature.

Chapter 4 Verse 25 Chapter Name -Transcendental Knowledge

> Sanskrit English daivam evapare yajnam yoginah paryupasate brahmagnav apare yajnam yajnenaivopajuhvati

Marathi Interpretation

काही योगी पुरुषासाठी उत्तम प्रकारे त्यांना विविध यज्ञ करून गंभीर उपासना, आणि त्यांना काही सर्वोच्च ब्राहमण अग्नीत बळी अर्पण.

English Interpretation Some yogis perfectly worship the demigods by offering different sacrifices to them, and some of them offer sacrifices in the fire of the Supreme Brahman.

> Chapter 4 Verse 26 Chapter Name -Transcendental Knowledge

> > Sanskrit English srotradinindriyany anye samyamagnisu juhvati sabdadin visayan anya indriyagnisu juhvati

Marathi Interpretation त्यांना काही सुनावणी प्रक्रिया आणि नियंत्रित मन अग्नीत भावनांना बळी आणि इतर यज्ञ आग, अशा आवाज म्हणून भावनांना, वस्तू अर्पण कर.

English Interpretation

Some of them sacrifice the hearing process and the senses in the fire of the controlled mind, and others sacrifice

the objects of the senses, such as sound, in the fire of sacrifice.

Chapter 4 Verse 27 Chapter Name -Transcendental Knowledge

> Sanskrit English sarvanindriya-karmani prana-karmani capare atma-samyama-yogagnau juhvati jnana-dipite

Marathi Interpretation मन आणि अर्थ नियंत्रण दृष्टीने, स्वत: ची पूर्तता मध्ये रस ज्यांनी, नियंत्रित मन अग्नीत अर्पण म्हणून सर्व बोध कार्ये, तसेच जीवनशक्ती [श्वास], देतात.

English Interpretation

Those who are interested in self-realization, in terms of mind and sense control, offer the functions of all the senses, as well as the vital force [breath], as oblations into the fire of the controlled mind.

Chapter 4 Verse 28 Chapter Name -Transcendental Knowledge

> Sanskrit English dravya-yajnas tapo-yajna yoga-yajnas tathapare svadhyaya-jnana-yajnas ca yatayah samsita-vratah

Marathi Interpretation

, तीव्र तपोनिधी त्यांच्या साहित्य श्रीमंत त्याग करून ज्ञानी, कठोर प्रतिज्ञा घेऊ आणि eightfold गूढवाद योग सराव, आणि इतर अलौकिक ज्ञान व प्रगत साठी वेद अभ्यास इतर आहेत.

English Interpretation

There are others who, enlightened by sacrificing their material possessions in severe austerities, take strict vows and practice the yoga of eightfold mysticism, and others study the Vedas for the advancement of transcendental knowledge.

Chapter 4 Verse 29 Chapter Name -Transcendental Knowledge

> Sanskrit English apane juhvati pranam prane 'panam tathapare pranapana-gati ruddhva

pranayama-parayanah apare niyataharah pranan pranesu juhvati

Marathi Interpretation

आणि ट्रान्स राहू श्वास संयम प्रक्रिया कलते आहेत अगदी इतरांना आहेत, आणि ते बाहेर जाणारे मध्ये येणारे, आणि येणारे श्वास जाणारे श्वास चळवळ थांबता सराव, आणि अशा प्रकारे गेल्या सर्व थांबता, ट्रान्स राहू श्वास. त्यांना काही, खाणे प्रक्रिया पावलांनी, एक यज्ञ म्हणून, स्वतः जाणारे श्वास देतात.

English Interpretation

And there are even others who are inclined to the process of breath restraint to remain in trance, and they practice stopping the movement of the outgoing breath into the incoming, and incoming breath into the outgoing, and thus at last remain in trance, stopping all breathing. Some of them, curtailing the eating process, offer the outgoing breath into itself, as a sacrifice.

Chapter 4 Verse 30 Chapter Name -Transcendental Knowledge

Sanskrit English sarve 'py ete yajna-vido yajna-ksapita-kalmasah yajna-sistamrta-bhujo yanti brahma sanatanam

Marathi Interpretation

यज्ञ अर्थ माहीत आहे हे सर्व काम अशा यज्ञ अवशेष च्या nectar वाटली येत, पापी प्रतिक्रिया बरा, आणि होतात, ते सर्वोच्च अनंतकाळचे वातावरण जा.

English Interpretation

All these performers who know the meaning of sacrifice become cleansed of sinful reaction, and, having tasted the nectar of the remnants of such sacrifice, they go to the supreme eternal atmosphere.

Chapter 4 Verse 31 Chapter Name -Transcendental Knowledge

> Sanskrit English nayam loko 'sty ayajnasya kuto 'nyah kuru-sattama

Marathi Interpretation , Kuru राजवंश सर्वोत्तम तू एक या जीवन या ग्रहावर किंवा सुखाने जगू शकत नाही हयाला यज्ञ न: काय मग पुढील का?

English Interpretation

O best of the Kuru dynasty, without sacrifice one can never live happily on this planet or in this life: what then of the next?

Chapter 4 Verse 32 Chapter Name -Transcendental Knowledge

> Sanskrit English evam bahu-vidha yajna vitata brahmano mukhe karma-jan viddhi tan sarvan evam jnatva vimoksyase

Marathi Interpretation

यज्ञ या सर्व विविध प्रकारच्या वेद मंजूर आहेत, आणि त्यांना सर्व काम विविध प्रकारच्या जन्माला येतात. जसे त्यांना जाणून, आपण मुक्तीचे होईल.

English Interpretation All these different types of sacrifice are approved by the Vedas, and all of them are born of different types of work. Knowing them as such, you will become liberated.

> Chapter 4 Verse 33 Chapter Name -Transcendental Knowledge

> > Sanskrit English sreyan dravya-mayad yajnaj jnana-yajnah parantapa sarvam karmakhilam partha jnane parisamapyate

Marathi Interpretation शत्रू आहेस chastiser, ज्ञान यज्ञ साहित्य मालमत्तेवर यज्ञ पेक्षा जास्त आहे. Prtha मुला, नंतर सर्व काम यज्ञ अलौकिक ज्ञान culminates.

English Interpretation

O chastiser of the enemy, the sacrifice of knowledge is greater than the sacrifice of material possessions. O son of Prtha, after all, the sacrifice of work culminates in transcendental knowledge.

Chapter 4 Verse 34 Chapter Name -Transcendental Knowledge

> Sanskrit English tad viddhi pranipatena pariprasnena sevaya upadeksyanti te jnanam jnaninas tattva-darsinah

Marathi Interpretation

फक्त एक आध्यात्मिक मास्टर गाठत सत्य जाणून घेण्यासाठी प्रयत्न करा. Submissively त्याला चौकशी आणि त्याला म्हणाला, सेवा कर. तो सत्य पाहिले आहे कारण स्वतः ची लक्षात आत्मा तुम्हांला ज्ञान देणे करू शकता.

English Interpretation Just try to learn the truth by approaching a spiritual master. Inquire from him submissively and render service unto him. The self-realized soul can impart knowledge unto you because he has seen the truth.

> Chapter 4 Verse 35 Chapter Name -Transcendental Knowledge

> > Sanskrit English yaj jnatva na punar moham evam yasyasi pandava yena bhutany asesani draksyasy atmany atho mayi

Marathi Interpretation आणि ते माझ्या मध्ये आहेत, आणि ते माझे आहे - आपण अशा प्रकारे सत्यात आला तेव्हा, आपण सर्व प्राणीमात्रांना आहेत पण मला भाग आहे हे समजेल.

English Interpretation

And when you have thus learned the truth, you will know that all living beings are but part of Me--and that they are in Me, and are Mine.

Chapter 4 Verse 36 Chapter Name -Transcendental Knowledge

> Sanskrit English api ced asi papebhyah sarvebhyah papa-krttamah sarvam jnana-plavenaiva vrjinam santarisyasi

Marathi Interpretation आपण सर्व पापी सर्वात पापी मानले तर, आपण अलौकिक ज्ञान नावेत वसलेले जातात, तेव्हा आपण संकटे महासागर पार करण्यास सक्षम असेल.

English Interpretation

Even if you are considered to be the most sinful of all sinners, when you are situated in the boat of transcendental knowledge, you will be able to cross over the ocean of miseries.

Chapter 4 Verse 37 Chapter Name -Transcendental Knowledge

Sanskrit English yathaidhamsi samiddho 'gnir bhasmasat kurute 'rjuna jnanagnih sarva-karmani bhasmasat kurute tatha

Marathi Interpretation आगीत राख सरपण करते, तू अर्जुन, ज्ञान आग साहित्य व्यवहारासाठी राख सर्व प्रतिक्रिया बर्न नाही.

English Interpretation As the blazing fire turns firewood to ashes, O Arjuna, so does the fire of knowledge burn to ashes all reactions to material activities.

> Chapter 4 Verse 38 Chapter Name -Transcendental Knowledge

> > Sanskrit English na hi jnanena sadrsam pavitram iha vidyate tat svayam yoga-samsiddhah kalenatmani vindati

> > > Marathi Interpretation

या जगात, अलौकिक ज्ञान म्हणून भव्य आणि शुद्ध काहीही नाही. अशा ज्ञान गूढवाद प्रौढ फळ आहे. आणि हे साध्य आहे की, जो वेळ योग्य वेळी स्वतः शी स्वतः ची आवड.

English Interpretation

In this world, there is nothing so sublime and pure as transcendental knowledge. Such knowledge is the mature fruit of all mysticism. And one who has achieved this enjoys the self within himself in due course of time.

Chapter 4 Verse 39 Chapter Name -Transcendental Knowledge

> Sanskrit English sraddhaval labhate jnanam tat-parah samyatendriyah jnanam labdhva param santim acirenadhigacchati

Marathi Interpretation अलौकिक ज्ञान गढून गेलेला आणि कोण एक प्रामाणिक पटकन तो शुद्धीवर आणले सर्वोच्च आध्यात्मिक शांती पोहोचतो.

English Interpretation

A faithful man who is absorbed in transcendental knowledge and who subdues his senses quickly attains the supreme spiritual peace.

Chapter 4 Verse 40 Chapter Name -Transcendental Knowledge

> Sanskrit English ajnas casraddadhanas ca samsayatma vinasyati nayam loko 'sti na paro na sukham samsayatmanah

Marathi Interpretation

पण पवित्र शास्त्र प्रकट शंका कोण अज्ञान आणि अविश्वासू व्यक्ती देव देहभान होत नाही. उत्तेजन देणारे आत्मा या जगात किंवा प्ढील नाही तिथे आनंद असतो.

English Interpretation

But ignorant and faithless persons who doubt the revealed scriptures do not attain God consciousness. For the doubting soul there is happiness neither in this world nor in the next.

Chapter 4 Verse 41 Chapter Name -Transcendental Knowledge

> Sanskrit English yoga-sannyasta-karmanam jnana-sanchinna-samsayam atmavantam na karmani nibadhnanti dhananjaya

Marathi Interpretation त्यामुळे ज्या शंका अलौकिक ज्ञान नाश होतो, आणि स्वत: ची घट्ट वसलेले आहे त्याच्या क्रिया, फळे सोडून दिल्या आहे की, जो कामे, संपत्ती तू विजेता बांधील नाही.

English Interpretation Therefore, one who has renounced the fruits of his action, whose doubts are destroyed by transcendental knowledge, and who is situated firmly in the self, is not bound by works, O conqueror of riches.

> Chapter 4 Verse 42 Chapter Name -Karma-yoga--Action in Krsna Consciousness

> > Sanskrit English tasmad ajnana-sambhutam hrt-stham jnanasinatmanah chittvainam samsayam yogam atisthottistha bharata

Marathi Interpretation

76

म्हणून अज्ञान आपल्या अंतः करणात निर्माण जे शंका ज्ञान शस्त्र करून कपात करावी. योग सशस्त्र, तू भरत, उभे आणि संघर्ष.

English Interpretation Therefore the doubts which have arisen in your heart out of ignorance should be slashed by the weapon of knowledge. Armed with yoga, O Bharata, stand and fight.

> Chapter 5 Verse 1 Chapter Name -Karma-yoga--Action in Krsna Consciousness

> > Sanskrit English arjuna uvaca sannyasam karmanam krsna punar yogam ca samsasi yac chreya etayor ekam tan me bruhi suniscitam

Marathi Interpretation

अर्जुन म्हणाला, तू श्रीकृष्ण, प्रथम आपण काम संन्यास घेणे मला विचारू, आणि नंतर पुन्हा आपण भक्ती काम शिफारस करतो. आता आपण प्रेमळ जास्त फायदेशीर आहे दोन कोणत्या निश्चितपणे मला सांगू शकेल?

English Interpretation

Arjuna said: O Krsna, first of all You ask me to renounce work, and then again You recommend work with devotion. Now will You kindly tell me definitely which of the two is more beneficial?

Chapter 5 Verse 2 Chapter Name -Karma-yoga--Action in Krsna Consciousness

> Sanskrit English sri-bhagavan uvaca sannyasah karma-yogas ca nihsreyasa-karav ubhau tayos tu karma-sannyasat karma-yogo visisyate

Marathi Interpretation

धन्य परमेश्वर म्हणाला, भक्ती काम आणि काम निवृत्तीची दोन्ही मुक्ती चांगले आहेत. पण, दोन, भक्ती सेवा काम कामे च्या निवृत्तीची चांगले आहे.

English Interpretation

The Blessed Lord said: The renunciation of work and work in devotion are both good for liberation. But, of the two, work in devotional service is better than renunciation of works.

77

Chapter 5 Verse 3 Chapter Name -Karma-yoga--Action in Krsna Consciousness

> Sanskrit English jneyah sa nitya-sannyasi yo na dvesti na kanksati nirdvandvo hi maha-baho sukham bandhat pramucyate

> > Marathi Interpretation

द्वेष करतो किंवा त्याच्या उपक्रम फळे इच्छा नाही जो नेहमी सोडून दिल्या असे म्हणतात. सर्व dualities पासून मुक्तीचे अशी व्यक्ती, सहज साहित्याचा गुलाम विजय मिळवितो, आणि देवा, पराक्रमी सशस्त्र अर्जुन पूर्णपणे मोक्ष मिळाला आहे.

English Interpretation

One who neither hates nor desires the fruits of his activities is known to be always renounced. Such a person, liberated from all dualities, easily overcomes material bondage and is completely liberated, O mighty-armed Arjuna.

Chapter 5 Verse 4 Chapter Name -Karma-yoga--Action in Krsna Consciousness

> Sanskrit English sankhya-yogau prthag balah pravadanti na panditah ekam apy asthitah samyag ubhayor vindate phalam

Marathi Interpretation

भौतिक जगात [सांख्य] विश्लेषणात्मक अभ्यास वेगळे असणं कर्म-योग आणि भक्ती सेवा केवळ अज्ञान बोल. प्रत्यक्षात शिकलो आहेत ज्यांनी या मार्ग एक तसेच स्वतः लागू, तो दोन्ही परिणाम प्राप्त म्हणणे आहे.

English Interpretation

Only the ignorant speak of karma-yoga and devotional service as being different from the analytical study of the material world [sankhya]. Those who are actually learned say that he who applies himself well to one of these paths achieves the results of both.

Chapter 5 Verse 5 Chapter Name -Karma-yoga--Action in Krsna Consciousness

> Sanskrit English yat sankhyaih prapyate sthanam tad yogair api gamyate ekam sankhyam ca yogam ca yah pasyati sa pasyati

> > Marathi Interpretation

निवृत्तीची अर्थ गाठली स्थान देखील भक्ती सेवा आणि कोण कामे करून मिळविले जाऊ शकते, हे त्याला माहीत जो म्हणून कामे मार्ग व निवृत्तीची मार्ग ते आहेत म्हणून एक, गोष्टी पाहतो आहे की पाहतो.

English Interpretation

One who knows that the position reached by means of renunciation can also be attained by works in devotional service and who therefore sees that the path of works and the path of renunciation are one, sees things as they are.

Chapter 5 Verse 6 Chapter Name -Karma-yoga--Action in Krsna Consciousness

> Sanskrit English sannyasas tu maha-baho duhkham aptum ayogatah yoga-yukto munir brahma na cirenadhigacchati

Marathi Interpretation परमेश्वराच्या भक्ती सेवा गुंतलेली असल्याशिवाय, उपक्रम केवळ निवृत्तीची एक आनंदी करू शकत नाही. भक्ती कामे शुद्ध साधू, विलंब न करता सर्वोच्च साध्य.

English Interpretation

Unless one is engaged in the devotional service of the Lord, mere renunciation of activities cannot make one happy. The sages, purified by works of devotion, achieve the Supreme without delay.

Chapter 5 Verse 7 Chapter Name -Karma-yoga--Action in Krsna Consciousness

> Sanskrit English yoga-yukto visuddhatma vijitatma jitendriyah sarva-bhutatma-bhutatma kurvann api na lipyate

Marathi Interpretation

भक्ती जो कोणी काम करतो, जो शुद्ध आत्मा आहे, आणि जो, त्याच्या मनात आणि बोध नियंत्रित प्रत्येक प्रिय आहे, व पुष्कळजण त्याच्याकडे प्रिय आहे. नेहमी काम तरी, अशा एक माणूस लादून नाही आहे.

English Interpretation

One who works in devotion, who is a pure soul, and who controls his mind and senses, is dear to everyone, and everyone is dear to him. Though always working, such a man is never entangled.

Chapter 5 Verse 41860 Chapter Name -Karma-yoga--Action in Krsna Consciousness

Sanskrit English naiva kincit karomiti yukto manyeta tattva-vit pasyan srnvan sprsan jighrann asnan gacchan svapan svasan

pralapan visrjan grhnann unmisan nimisann api indriyanindriyarthesu vartanta iti dharayan

Marathi Interpretation

, पाहून ऐकले, स्पर्श करणे, वास घेणे, खाणे, सुमारे हलवून, झोप आणि श्वास गुंतलेली जरी दैवी देहभान एक व्यक्ती, नेहमी तो प्रत्यक्षात काहीच नाही की स्वतः शी माहीत आहे. उघडणे किंवा त्याचे डोळे बंद, पूर्णपणे रिकामा, बोलत प्राप्त करताना कारण, तो नेहमी फक्त सामग्री भावनांना त्यांच्या वस्तू आणि तो त्यांना पासून अलिप्त आहे की गुंतलेले आहेत हे माहीत आहे

English Interpretation

A person in the divine consciousness, although engaged in seeing, hearing, touching, smelling, eating, moving about, sleeping and breathing, always knows within himself that he actually does nothing at all. Because while speaking, evacuating, receiving, opening or closing his eyes, he always knows that only the material senses are engaged with their objects and that he is aloof from them.

> Chapter 5 Verse 10 Chapter Name -Karma-yoga--Action in Krsna Consciousness

> > Sanskrit English brahmany adhaya karmani sangam tyaktva karoti yah lipyate na sa papena padma-patram ivambhasa

Marathi Interpretation कमळ पानांचे पाणी untouched आहे म्हणून सर्वोच्च देव म्हणाला परिणाम परत, जोड न करता, कर्तव्य करते जो, पापी क्रिया प्रभावित होत नाही.

English Interpretation

One who performs his duty without attachment, surrendering the results unto the Supreme God, is not affected by sinful action, as the lotus leaf is untouched by water.

Chapter 5 Verse 11 Chapter Name -Karma-yoga--Action in Krsna Consciousness

> Sanskrit English kayena manasa buddhya kevalair indriyair api

yoginah karma kurvanti sangam tyaktvatma-suddhaye

Marathi Interpretation योगी पुरुषासाठी, जोड सोडून, फक्त शुद्ध हेतूने, शरीर, मन, बुद्धी, आणि संवेदना मदतीस सह कार्य.

English Interpretation The yogis, abandoning attachment, act with body, mind, intelligence, and even with the senses, only for the purpose of purification.

> Chapter 5 Verse 12 Chapter Name -Karma-yoga--Action in Krsna Consciousness

> > Sanskrit English yuktah karma-phalam tyaktva santim apnoti naisthikim ayuktah kama-karena phale sakto nibadhyate

> > > Marathi Interpretation

तो मला सर्व उपक्रम परिणाम देते कारण हळू हळू एकनिष्ठ आत्मा unadulterated शांती पोहोचतो; त्याचा कष्टांची फळे हावरट आहे कोण दैवी, सह युनियन नाही अशी व्यक्ती तर, त्या विहिरीच्या होते.

English Interpretation

The steadily devoted soul attains unadulterated peace because he offers the result of all activities to Me; whereas a person who is not in union with the Divine, who is greedy for the fruits of his labor, becomes entangled.

Chapter 5 Verse 13 Chapter Name -Karma-yoga--Action in Krsna Consciousness

> Sanskrit English sarva-karmani manasa sannyasyaste sukham vasi nava-dvare pure dehi naiva kurvan na karayan

Marathi Interpretation

केलेल्या जिवंत त्याचा स्वभाव नियंत्रित आणि मानसिक सर्व क्रिया renounces तेव्हा, नऊ दरवाजे [साहित्य शरीर], नाही काम किंवा उद्भवणार काम करण्यासाठी शहरात सुखाने रहात आहे.

English Interpretation

When the embodied living being controls his nature and mentally renounces all actions, he resides happily in the city of nine gates [the material body], neither working nor causing work to be done.

Chapter 5 Verse 14 Chapter Name -Karma-yoga--Action in Krsna Consciousness

> Sanskrit English na kartrtvam na karmani lokasya srjati prabhuh na karma-phala-samyogam svabhavas tu pravartate

Marathi Interpretation

केलेल्या आत्मा, त्याचे शरीर शहर मालक, उपक्रम तयार नाही, किंवा तो कायदा लोकांना लावणे नाही, किंवा तो क्रिया फळे तयार नाही. हे सर्व साहित्य निसर्ग रीती करून अधिनियम करण्यात येत आहे.

English Interpretation

The embodied spirit, master of the city of his body, does not create activities, nor does he induce people to act, nor does he create the fruits of action. All this is enacted by the modes of material nature.

Chapter 5 Verse 15 Chapter Name -Karma-yoga--Action in Krsna Consciousness

> Sanskrit English nadatte kasyacit papam na caiva sukrtam vibhuh ajnanenavrtam jnanam tena muhyanti jantavah

Marathi Interpretation आजचा सकाळ सर्वोच्च आत्मा कोणालाही पापी किंवा धार्मिक वृत्तीचा उपक्रम गृहित धरू नाही. केलेल्या प्राणी, तथापि, कारण आपले खरे ज्ञान कव्हर जे अज्ञान वळणे आहेत.

English Interpretation Nor does the Supreme Spirit assume anyone's sinful or pious activities. Embodied beings, however, are bewildered because of the ignorance which covers their real knowledge.

> Chapter 5 Verse 16 Chapter Name -Karma-yoga--Action in Krsna Consciousness

> > Sanskrit English jnanena tu tad ajnanam yesam nasitam atmanah tesam aditya-vaj jnanam prakasayati tat param

Marathi Interpretation

मात्र, एक ज्ञानाचा अभाव नष्ट जे ज्ञान मार्गदर्शन केले जाते, तेव्हा सूर्य रोज सर्वकाही दिवे, नंतर त्याचे ज्ञान, सर्वकाही मिळतो.

English Interpretation When, however, one is enlightened with the knowledge by which nescience is destroyed, then his knowledge reveals everything, as the sun lights up everything in the daytime.

> Chapter 5 Verse 17 Chapter Name -Karma-yoga--Action in Krsna Consciousness

> > Sanskrit English tad-buddhayas tad-atmanas tan-nisthas tat-parayanah gacchanty apunar-avrttim jnana-nirdhuta-kalmasah

Marathi Interpretation

बुद्धिमत्ता, मन, विश्वास आणि सुरक्षित जागा सर्व सर्वोच्च मध्ये निश्चित केले जातात तेव्हा, नंतर एक पूर्णपणे पूर्ण ज्ञान माध्यमातून misgivings बरा झाला आणि अशा प्रकारे सरळ मुक्ती मार्गावर पुढे जाते.

English Interpretation

When one's intelligence, mind, faith and refuge are all fixed in the Supreme, then one becomes fully cleansed of misgivings through complete knowledge and thus proceeds straight on the path of liberation.

Chapter 5 Verse 18 Chapter Name -Karma-yoga--Action in Krsna Consciousness

> Sanskrit English vidya-vinaya-sampanne brahmane gavi hastini suni caiva sva-pake ca panditah sama-darsinah

Marathi Interpretation नम्र ऋषी, खरे ज्ञान सद्गुण द्वारे समान दृष्टी एक शिकलो आणि सभ्य ब्राहमण, एक गाय, एक हत्ती, एक कुत्रा आणि एक कुत्रा-खाणारा [जातीबाहेर टाकणे] पाहतो.

English Interpretation

The humble sage, by virtue of true knowledge, sees with equal vision a learned and gentle brahmana, a cow, an elephant, a dog and a dog-eater [outcaste].

Chapter 5 Verse 19 Chapter Name -Karma-yoga--Action in Krsna Consciousness

Sanskrit English ihaiva tair jitah sargo yesam samye sthitam manah nirdosam hi samam brahma tasmad brahmani te sthitah

Marathi Interpretation

ज्या मनात तोचपणा आणि मनाची शांती स्थापित त्या आधीच जन्म आणि मृत्यू अटी जिंकला आहे. ते ब्राहमण जसे निर्दोष आहेत, आणि अशा प्रकारे ते आधीच ब्राहमण मध्ये वसलेले आहेत.

English Interpretation

Those whose minds are established in sameness and equanimity have already conquered the conditions of birth and death. They are flawless like Brahman, and thus they are already situated in Brahman.

Chapter 5 Verse 20 Chapter Name -Karma-yoga--Action in Krsna Consciousness

> Sanskrit English na prahrsyet priyam prapya nodvijet prapya capriyam sthira-buddhir asammudho brahma-vid brahmani sthitah

> > Marathi Interpretation

नाही आनंददायी काहीतरी साध्य यावर आनंद किंवा स्वतः ची बुद्धिमान, unbewildered आहे कोण अप्रिय काहीतरी प्राप्त यावर laments, आणि देवाच्या विज्ञान माहित व्यक्ती, आधीच transcendence वसलेले म्हणून समजू आहे.

English Interpretation

A person who neither rejoices upon achieving something pleasant nor laments upon obtaining something unpleasant, who is self-intelligent, unbewildered, and who knows the science of God, is to be understood as already situated in Transcendence.

Chapter 5 Verse 21 Chapter Name -Karma-yoga--Action in Krsna Consciousness

> Sanskrit English bahya-sparsesv asaktatma vindaty atmani yat sukham sa brahma-yoga-yuktatma sukham aksayam asnute

Marathi Interpretation

अशी मुक्तीचे व्यक्ती साहित्य अर्थाने आनंद किंवा बाहय वस्तू आकर्षित पण आतून आनंद आनंद, ट्रान्स मध्ये नेहमी नाही आहे. सर्वोच्च लक्ष केंद्रित या प्रकारे स्वतः ची लक्षात व्यक्ती, अमर्यादित आनंद मिळेल.

English Interpretation

Such a liberated person is not attracted to material sense pleasure or external objects but is always in trance, enjoying the pleasure within. In this way the self-realized person enjoys unlimited happiness, for he concentrates on the Supreme.

> Chapter 5 Verse 22 Chapter Name -Karma-yoga--Action in Krsna Consciousness

> > Sanskrit English ye hi samsparsa-ja bhoga duhkha-yonaya eva te ady-antavantah kaunteya na tesu ramate budhah

Marathi Interpretation

एक हुशार व्यक्ती साहित्य संवेदना मदतीस संपर्क मुळे असतात जे दुः खे स्रोत भाग घेत नाही. कुंती मुला, अशा सुख एक सुरुवात आणि शेवट आहे, आणि म्हणून शहाणा माणूस त्यांना करीतच नाही.

English Interpretation

An intelligent person does not take part in the sources of misery, which are due to contact with the material senses. O son of Kunti, such pleasures have a beginning and an end, and so the wise man does not delight in them.

Chapter 5 Verse 23 Chapter Name -Karma-yoga--Action in Krsna Consciousness

> Sanskrit English saknotihaiva yah sodhum prak sarira-vimoksanat kama-krodhodbhavam vegam sa yuktah sa sukhi narah

Marathi Interpretation

एक साहित्य बोध Urges करता सहन करणे आणि इच्छा आणि संतापाची झळ तपासा करण्यास सक्षम असेल, हे शरीर सोडून देत करण्यापूर्वी, तो एक योगी आहे आणि या जगात आनंदी आहे.

English Interpretation

Before giving up this present body, if one is able to tolerate the urges of the material senses and check the force of desire and anger, he is a yogi and is happy in this world.

Chapter 5 Verse 24 Chapter Name -Karma-yoga--Action in Krsna Consciousness

> Sanskrit English yo 'ntah-sukho 'ntar-aramas

tathantar-jyotir eva yah sa yogi brahma-nirvanam brahma-bhuto 'dhigacchati

Marathi Interpretation

आत आनंद आणि आत illumined आहे आत सक्रिय आहे त्यांचे आनंद आत आहे एक, प्रत्यक्षात परिपूर्ण गूढ आहे. सर्वोच्च मध्ये मुक्ती प्राप्त झाली आहे, आणि शेवटी सर्वोच्च पोहोचतो.

English Interpretation

One whose happiness is within, who is active within, who rejoices within and is illumined within, is actually the perfect mystic. He is liberated in the Supreme, and ultimately he attains the Supreme.

Chapter 5 Verse 25 Chapter Name -Karma-yoga--Action in Krsna Consciousness

> Sanskrit English labhante brahma-nirvanam rsayah ksina-kalmasah chinna-dvaidha yatatmanah sarva-bhuta-hite ratah

Marathi Interpretation

त्याचे मन आत गुंतलेली आहे, सर्व ज्ञानग्रहणक्षम माणूस कल्याणासाठी काम नेहमी व्यस्त आहे, आणि कोण मुक्त सर्व पापे उत आणि शंका पलीकडे आहे, तो सर्वोच्च मध्ये लिबरेशन प्राप्त होते.

English Interpretation

One who is beyond duality and doubt, whose mind is engaged within, who is always busy working for the welfare of all sentient beings, and who is free from all sins, achieves liberation in the Supreme.

Chapter 5 Verse 26 Chapter Name -Karma-yoga--Action in Krsna Consciousness

> Sanskrit English kama-krodha-vimuktanam yatinam yata-cetasam abhito brahma-nirvanam vartate viditatmanam

Marathi Interpretation

, राग आणि स्वतः ची कळले, स्वतः ची शिस्त आणि सतत परिपूर्ण साठी प्रयत्न आहेत अशा सर्व साहित्य इच्छा, मुक्त आहेत ज्यांनी खुप नजीकच्या भविष्यात सर्वोच्च मध्ये लिबरेशन खात्री आहे.

English Interpretation

Those who are free from anger and all material desires, who are self-realized, self-disciplined and constantly endeavoring for perfection, are assured of liberation in the Supreme in the very near future.

Chapter 5 Verse 27-28 Chapter Name -Karma-yoga--Action in Krsna Consciousness

> Sanskrit English sparsan krtva bahir bahyams caksus caivantare bhruvoh pranapanau samau krtva nasabhyantara-carinau

yatendriya-mano-buddhir munir moksa-parayanah vigateccha-bhaya-krodho yah sada mukta eva sah

Marathi Interpretation

नाकातून आत आवक आणि बाहय श्वास निलंबित, दोन eyebrows दरम्यान लक्ष केंद्रित डोळे आणि दृष्टी ठेवून, सर्व बाहय अर्थ वस्तू बाहेर बंद - अशा प्रकारे मन, ज्ञान आणि बुद्धिमत्ता नियंत्रण, transcendentalist इच्छा, भीती आणि राग मुक्त होते. या राज्यात नेहमी कोण आहे एक नक्कीच मोक्ष मिळाला आहे

English Interpretation

Shutting out all external sense objects, keeping the eyes and vision concentrated between the two eyebrows, suspending the inward and outward breaths within the nostrils--thus controlling the mind, senses and intelligence, the transcendentalist becomes free from desire, fear and anger. One who is always in this state is certainly liberated.

Chapter 5 Verse 29 Chapter Name -Karma-yoga--Action in Krishna Consciousness

> Sanskrit English bhoktaram yajna-tapasam sarva-loka-mahesvaram suhrdam sarva-bhutanam jnatva mam santim rcchati

Marathi Interpretation

साधू, सर्व यज्ञ व तपोनिधी अंतिम उद्देश म्हणून म्हणणार, सर्व ग्रह आणि गंभीर सर्वोच्च प्रभु आणि दाता आणि सर्व देश घटक तसेच wisher, साहित्य संकटे च्या प्रसूतिवेदना शांति प्राप्त होते.

English Interpretation

The sages, knowing Me as the ultimate purpose of all sacrifices and austerities, the Supreme Lord of all planets and demigods and the benefactor and well-wisher of all living entities, attain peace from the pangs of material miseries.

Chapter 6 Verse 1

Chapter Name -Sankhya-yoga

Sanskrit English sri-bhagavan uvaca anasritah karma-phalam karyam karma karoti yah sa sannyasi ca yogi ca na niragnir na cakriyah

Marathi Interpretation

धन्य परमेश्वर म्हणाला, त्याचे काम फळे जोडलेले नाही आहे आणि तो बांधलेला आहे, म्हणून कोण जीवन सोडून दिल्या करण्यासाठी आहे काम करते, आणि तो सत्य गूढ आहे त्याला: नाही तो नाही आग दिवे आणि काम नाही करते आहे.

English Interpretation

The Blessed Lord said: One who is unattached to the fruits of his work and who works as he is obligated is in the renounced order of life, and he is the true mystic: not he who lights no fire and performs no work.

Chapter 6 Verse 2 Chapter Name -Sankhya-yoga

Sanskrit English yam sannyasam iti prahur yogam tam viddhi pandava na hy asannyasta-sankalpo yogi bhavati kascana

Marathi Interpretation

काय निवृत्तीची म्हणतात योग, किंवा तो अर्थ आनंद इच्छा renounces नाही तोपर्यंत कोणीही एक योगी होऊ शकतात, कारण सर्वोच्च पाठिंबा दुवा साधण्यास समान आहे.

English Interpretation

What is called renunciation is the same as yoga, or linking oneself with the Supreme, for no one can become a yogi unless he renounces the desire for sense gratification.

Chapter 6 Verse 3 Chapter Name -Sankhya-yoga

Sanskrit English aruruksor muner yogam karma karanam ucyate yogarudhasya tasyaiva samah karanam ucyate

Marathi Interpretation

Eightfold योग प्रणाली मध्ये एक neophyte कोण आहे एक, काम म्हणजे असल्याचे म्हटले आहे; आणि आधीच योग मिळविले आहे की, जो सर्व साहित्य उपक्रम समाप्ती म्हणजे असल्याचे सांगितले जाते.

88

English Interpretation

For one who is a neophyte in the eightfold yoga system, work is said to be the means; and for one who has already attained to yoga, cessation of all material activities is said to be the means.

Chapter 6 Verse 4 Chapter Name -Sankhya-yoga

> Sanskrit English yada hi nendriyarthesu na karmasv anusajjate sarva-sankalpa-sannyasi yogarudhas tadocyate

Marathi Interpretation

एक व्यक्ती तो अर्थ आनंद साठी कार्य किंवा fruitive उपक्रम व्यस्त नाही, सर्व साहित्य इच्छा सोडून दिल्या येत असताना, योग मिळविले आहे, असे सांगितले जाते.

English Interpretation

A person is said to be have attained to yoga when, having renounced all material desires, he neither acts for sense gratification nor engages in fruitive activities.

Chapter 6 Verse 5 Chapter Name -Sankhya-yoga

Sanskrit English uddhared atmanatmanam natmanam avasadayet atmaiva hy atmano bandhur atmaiva ripur atmanah

Marathi Interpretation

एक माणूस स्वतः ला मानहानी नाही, त्याच्या स्वतः च्या मनात स्वतः ला चढवणे आवश्यक आहे. मन कंडिशन आत्मा मित्र आहे, आणि त्याच्या शत्रू तसेच.

English Interpretation A man must elevate himself by his own mind, not degrade himself. The mind is the friend of the conditioned soul, and his enemy as well.

> Chapter 6 Verse 6 Chapter Name -Sankhya-yoga

Sanskrit English bandhur atmatmanas tasya

yenatmaivatmana jitah anatmanas tu satrutve vartetatmaiva satru-vat

Marathi Interpretation

मन जिंकला आहे त्याला कारण, मन मित्र उत्तम आहे; अयशस्वी आहे की, जो असे करण्यास पण, त्याच्या फार मन महान शत्रू असेल.

English Interpretation For him who has conquered the mind, the mind is the best of friends; but for one who has failed to do so, his very mind will be the greatest enemy.

> Chapter 6 Verse 7 Chapter Name -Sankhya-yoga

> > Sanskrit English jitatmanah prasantasya paramatma samahitah sitosna-sukha-duhkhesu tatha manapamanayoh

Marathi Interpretation

तो शांतता मिळविले आहे मन जिंकला आहे एक, Supersoul आधीच गाठली आहे. अशा मनुष्य आनंद आणि दु: खी, उष्णता आणि थंड, मान आणि अपमान करण्याच्या सर्व समान आहेत.

English Interpretation

For one who has conquered the mind, the Supersoul is already reached, for he has attained tranquility. To such a man happiness and distress, heat and cold, honor and dishonor are all the same.

Chapter 6 Verse 8 Chapter Name -Sankhya-yoga

Sanskrit English jnana-vijnana-trptatma kuta-stho vijitendriyah yukta ity ucyate yogi sama-lostrasma-kancanah

Marathi Interpretation

एक व्यक्ती स्वतः ची पूर्तता मध्ये स्थापन करण्यात आली आहे आणि त्याने विकत घेतले ज्ञान आणि पूर्तता सद्गुण द्वारे पूर्णपणे समाधानी आहे तेव्हा एक योगी [किंवा गूढ] म्हणतात. अशी व्यक्ती transcendence मध्ये वसलेले आणि स्वतः ची नियंत्रित आहे. तो सर्व काही पाहतो - तो दगड, दगड किंवा सोने असो - त्याच

English Interpretation

A person is said to be established in self-realization and is called a yogi [or mystic] when he is fully satisfied by

90

virtue of acquired knowledge and realization. Such a person is situated in transcendence and is self-controlled. He sees everything--whether it be pebbles, stones or gold--as the same.

> Chapter 6 Verse 9 Chapter Name -Sankhya-yoga

Sanskrit English suhrn-mitrary-udasinamadhyastha-dvesya-bandhusu sadhusv api ca papesu sama-buddhir visisyate

Marathi Interpretation

प्रामाणिक तसेच wisher, मित्र आणि शत्रू, मत्सरी, धार्मिक वृत्तीचा, पापी आहे आणि तटस्थ व निः पक्षपाती आहेत, ज्यांनी - -एक समान मन "एक व्यक्ती, तो सर्व बाबतीत जेव्हा अजूनही पुढील प्रगत असल्याचे सांगितले जाते.

English Interpretation

A person is said to be still further advanced when he regards all--the honest well-wisher, friends and enemies, the envious, the pious, the sinner and those who are indifferent and impartial--with an equal mind.

Chapter 6 Verse 10 Chapter Name -Sankhya-yoga

Sanskrit English yogi yunjita satatam atmanam rahasi sthitah ekaki yata-cittatma nirasir aparigrahah

Marathi Interpretation

एक transcendentalist नेहमी सर्वोच्च स्वतः वर त्याच्या मनात लक्ष केंद्रित करण्याचा प्रयत्न केला पाहिजे; तो एक निर्जन ठिकाणी राहत नाही पाहिजे आणि नेहमी काळजीपूर्वक त्याच्या मनाला नियंत्रित पाहिजे. तो इच्छा आणि अधिकारवृत्ती भावना पासून मुक्त असावे.

English Interpretation

A transcendentalist should always try to concentrate his mind on the Supreme Self; he should live alone in a secluded place and should always carefully control his mind. He should be free from desires and feelings of possessiveness.

Chapter 6 Verse 41955 Chapter Name -Sankhya-yoga

Sanskrit English sucau dese pratisthapya sthiram asanam atmanah naty-ucchritam nati-nicam cailajina-kusottaram

tatraikagram manah krtva yata-cittendriya-kriyah upavisyasane yunjyad yogam atma-visuddhaye

Marathi Interpretation

योग सराव करण्यासाठी, एक निर्जन ठिकाणी जावे आणि जमिनीवर kusa-गवत घालणे आणि नंतर एक deerskin आणि एक मऊ कापडाने सह झाकून पाहिजे. आसन नाही खूप उच्च किंवा खूप कमी असावे आणि एका पवित्र ठिकाणी वसलेले पाहिजे. योगी नंतर फार घट्टपणे त्यावर बसून पाहिजे आणि, मन आणि बोध नियंत्रण हृदय शुद्ध आणि एका क्षणी मन निश्चित करून, योग दिलाच पाहिजे

English Interpretation

To practice yoga, one should go to a secluded place and should lay kusa-grass on the ground and then cover it with a deerskin and a soft cloth. The seat should neither be too high nor too low and should be situated in a sacred place. The yogi should then sit on it very firmly and should practice yoga by controlling the mind and the senses, purifying the heart and fixing the mind on one point.

> Chapter 6 Verse 13-14 Chapter Name -Sankhya-yoga

> Sanskrit English samam kaya-siro-grivam dharayann acalam sthirah sampreksya nasikagram svam disas canavalokayan

prasantatma vigata-bhir brahmacari-vrate sthitah manah samyamya mac-citto yukta asita mat-parah

Marathi Interpretation

एक एक शरीर, मान आणि डोके एक सरळ रेषा मध्ये ताठ आणि नाक टीप येथे हळू हळू टक लावून पाहणे धारण करावे. त्यामुळे लैंगिक जीवन पासून पूर्णपणे मुक्त एक unagitated, पराभव मन, भीतीने रिकामा, सह, एक मन मला सांगा आणि मला जीवनाच्या अंतिम ध्येय करावी.

English Interpretation

One should hold one's body, neck and head erect in a straight line and stare steadily at the tip of the nose. Thus, with an unagitated, subdued mind, devoid of fear, completely free from sex life, one should meditate upon Me within the heart and make Me the ultimate goal of life.

Chapter 6 Verse 15 Chapter Name -Sankhya-yoga

Sanskrit English yunjann evam sadatmanam yogi niyata-manasah santim nirvana-paramam mat-samstham adhigacchati

Marathi Interpretation

त्यामुळे शरीर, मन आणि उपक्रम नियंत्रण सराव, गूढ transcendentalist साहित्य अस्तित्व समाप्ती देवाचे राज्य [किंवा श्रीकृष्ण आणि आनंददायी] ते पोहोचतो.

English Interpretation

Thus practicing control of the body, mind and activities, the mystic transcendentalist attains to the kingdom of God [or the abode of Krsna] by cessation of material existence.

Chapter 6 Verse 16 Chapter Name -Sankhya-yoga

Sanskrit English naty-asnatas 'tu yogo 'sti na caikantam anasnatah na cati-svapna-silasya jagrato naiva carjuna

Marathi Interpretation एक एक योगी होत नाही शक्यता आहे, ते तू अर्जुन, एक खूप खातो, किंवा खूप थोडे, खूप झोपतो किंवा पुरेशी झोप नाही खाल्ले ----

तर.

English Interpretation There is no possibility of one's becoming a yogi, O Arjuna, if one eats too much, or eats too little, sleeps too much or does not sleep enough.

> Chapter 6 Verse 17 Chapter Name -Sankhya-yoga

Sanskrit English yuktahara-viharasya yukta-cestasya karmasu yukta-svapnavabodhasya yogo bhavati duhkha-ha

Marathi Interpretation

खाणे, झोप काम आणि मनोरंजन योग प्रणाली सराव करून सर्व साहित्य वेदना कमी करू शकता त्याच्या सवयी आत्मसंयमन आहे तो.

English Interpretation He who is temperate in his habits of eating, sleeping, working and recreation can mitigate all material pains by practicing the yoga system.

> Chapter 6 Verse 18 Chapter Name -Sankhya-yoga

Sanskrit English yada viniyatam cittam atmany evavatisthate nisprhah sarva-kamebhyo yukta ity ucyate tada

Marathi Interpretation

योगी योग सराव करून, त्याच्या मानसिक उपक्रम शिस्त आणि transcendence वसलेले होते तेव्हा - सर्व साहित्य इच्छा रिकामा - तो योग मिळविले आहे, असे ते म्हणाले.

English Interpretation

When the yogi, by practice of yoga, disciplines his mental activities and becomes situated in Transcendence-devoid of all material desires--he is said to have attained yoga.

> Chapter 6 Verse 19 Chapter Name -Sankhya-yoga

Sanskrit English yatha dipo nivata-stho nengate sopama smrta yogino yata-cittasya yunjato yogam atmanah

Marathi Interpretation

घोटाळणे नाही निर्वात ठिकाणी एक दिवा, त्यामुळे त्याचे मन नियंत्रित आहे transcendentalist, म्हणून, श्रेष्ठ स्वत: आपल्या ध्यानात नेहमी स्थिर राहते.

English Interpretation

As a lamp in a windless place does not waver, so the transcendentalist, whose mind is controlled, remains always steady in his meditation on the transcendent Self.

Chapter 6 Verse 20-23 Chapter Name -Sankhya-yoga

Sanskrit English yatroparamate cittam niruddham yoga-sevaya yatra caivatmanatmanam pasyann atmani tusyati

sukham atyantikam yat tad buddhi-grahyam atindriyam vetti yatra na caivayam sthitas calati tattvatah

yam labdhva caparam labham manyate nadhikam tatah yasmin sthito na duhkhena gurunapi vicalyate

tam vidyad duhkha-samyogaviyogam yoga-samjnitam

Marathi Interpretation

एक मन पूर्णपणे योग सराव करून साहित्य मानसिक कार्यकर्त्यांची प्रतिरोध आहे तेव्हा प्रावीण्य स्टेज, ट्रान्स म्हणतात, किंवा समाधी आहे. या शुद्ध मनाने स्वतः ची पाहण्यासाठी आणि रंग भरणे आणि स्वतः ची आनंदाने एक क्षमता द्वारे दर्शविले जाते. की आनंदी राज्यात, एक अमर्याद आनंद अलौकिक मध्ये वसलेले आहे आणि अलौकिक भावनांना करून स्वतः मिळेल. अशा प्रकारे एक कधीही सत्य आण

English Interpretation

The stage of perfection is called trance, or samadhi, when one's mind is completely restrained from material mental activities by practice of yoga. This is characterized by one's ability to see the self by the pure mind and to relish and rejoice in the self. In that joyous state, one is situated in boundless transcendental happiness and enjoys himself through transcendental senses. Established thus, one never departs from the truth and upon gaining this he thinks there is no greater gain. Being situated in such a position, one is never shaken, even in the midst of greatest difficulty. This indeed is actual freedom from all miseries arising from material contact.

Chapter 6 Verse 24 Chapter Name -Sankhya-yoga

Sanskrit English sa niscayena yoktavyo yogo 'nirvinna-cetasa sankalpa-prabhavan kamams tyaktva sarvan asesatah manasaivendriya-gramam viniyamya samantatah

Marathi Interpretation

एक निर्धार विश्वास undeviating सह योग सराव आपण व्यस्त पाहिजे. एक, अपवाद न करता, खोटे अहंकार जन्माला सर्व साहित्य इच्छा त्याग केला आणि अशा प्रकारे मन हे सर्व बाजूंनी सर्व भावनांना नियंत्रण आवश्यक आहे.

95

English Interpretation

One should engage oneself in the practice of yoga with undeviating determination and faith. One should abandon, without exception, all material desires born of false ego and thus control all the senses on all sides by the mind.

Chapter 6 Verse 25 Chapter Name -Sankhya-yoga

Sanskrit English sanaih sanair uparamed buddhya dhrti-grhitaya atma-samstham manah krtva na kincid api cintayet

Marathi Interpretation

हळूहळू, क्रमाक्रमाने, पूर्ण खात्री सह एक बुद्धिमत्ता अर्थ ट्रान्स मध्ये स्थित व्हायला पाहिजे, आणि अशा प्रकारे मन फक्त स्वतः वर निश्चित करणे आवश्यक आहे आणि दुसरे काहीच विचार करावा.

English Interpretation

Gradually, step by step, with full conviction, one should become situated in trance by means of intelligence, and thus the mind should be fixed on the Self alone and should think of nothing else.

Chapter 6 Verse 26 Chapter Name -Sankhya-yoga

Sanskrit English yato yato niscalati manas cancalam asthiram tatas tato niyamyaitad atmany eva vasam nayet

Marathi Interpretation

विचार त्याच्या चलाखी आणि unsteady, निसर्ग झाल्यामुळे इकडे तिकडे भटकत जेथे जेथे जे पासून, एक खुपच पैसे काढणे आवश्यक आहे आणि स्वतः च्या नियंत्रणाखाली परत आणण्यासाठी.

English Interpretation

From whatever and wherever the mind wanders due to its flickering and unsteady nature, one must certainly withdraw it and bring it back under the control of the Self.

Chapter 6 Verse 27 Chapter Name -Sankhya-yoga

Sanskrit English prasanta-manasam hy enam

yoginam sukham uttamam upaiti santa-rajasam brahma-bhutam akalmasam

Marathi Interpretation

त्याचे मन मला वर निर्धारण झाले आहे योगी खरे सर्वाधिक आनंद पोहोचतो. ब्राहमण त्याच्या ओळख सद्गुण करून, तो ज्याला मोक्ष मिळाला आहे; त्याच्या मनात आपल्या आवडी शांत आहेत, आणि त्याने पाप पासून मोकळा आहे, शांत आहे.

English Interpretation

The yogi whose mind is fixed on Me verily attains the highest happiness. By virtue of his identity with Brahman, he is liberated; his mind is peaceful, his passions are quieted, and he is freed from sin.

Chapter 6 Verse 28 Chapter Name -Sankhya-yoga

Sanskrit English yunjann evam sadatmanam yogi vigata-kalmasah sukhena brahma-samsparsam atyantam sukham asnute

Marathi Interpretation

स्वतः मध्ये स्थिर, सर्व साहित्य घाण पासून मोकळा जात, वागणुकीतून सर्वोच्च चेतना संपर्कात आनंद सर्वाधिक perfectional टप्पा प्राप्त होते.

English Interpretation

Steady in the Self, being freed from all material contamination, the yogi achieves the highest perfectional stage of happiness in touch with the Supreme Consciousness.

Chapter 6 Verse 29 Chapter Name -Sankhya-yoga

Sanskrit English sarva-bhuta-stham atmanam sarva-bhutani catmani iksate yoga-yuktatma sarvatra sama-darsanah

Marathi Interpretation खरा योगी सर्व प्राणीमात्रांना मला असे दिसून आले, आणि मला प्रत्येक जात पाहतो. खरंच, स्वतः ची लक्षात मनुष्य सर्वत्र मला पाहतो.

English Interpretation

A true yogi observes Me in all beings, and also sees every being in Me. Indeed, the self-realized man sees Me everywhere.

Chapter 6 Verse 30 Chapter Name -Sankhya-yoga

Sanskrit English yo mam pasyati sarvatra sarvam ca mayi pasyati tasyaham na pranasyami sa ca me na pranasyati

Marathi Interpretation

सर्वत्र मला पाहतो आणि मला सर्व काही पाहतो, तो ज्याने एक, मी गमावले कधीही आहे, किंवा तो कधी मला गमावले आहे.

English Interpretation For one who sees Me everywhere and sees everything in Me, I am never lost, nor is he ever lost to Me.

> Chapter 6 Verse 31 Chapter Name -Sankhya-yoga

Sanskrit English sarva-bhuta-sthitam yo mam bhajaty ekatvam asthitah sarvatha vartamano 'pi sa yogi mayi vartate

Marathi Interpretation

मी आणि सर्व प्राणी आत Supersoul एक मला पूजा आणि सर्व परिस्थितीत माझ्यावर नेहमी राहते आहेत हे आपणाला माहीत कोण योगी.

English Interpretation

The yogi who knows that I and the Supersoul within all creatures are one worships Me and remains always in Me in all circumstances.

Chapter 6 Verse 32 Chapter Name -Sankhya-yoga

Sanskrit English atmaupamyena sarvatra samam pasyati yo 'rjuna sukham va yadi va duhkham sa yogi paramo matah

Marathi Interpretation

तो, त्याच्या स्वतः च्या स्वतः ला तुलनेत, त्यांच्या आनंद आणि दुः खी, तू अर्जुन दोन्ही सर्व प्राणीमात्रांना खरे समता पाहतो, तो ज्याने एक परिपूर्ण योगी आहे!

98

English Interpretation He is a perfect yogi who, by comparison to his own self, sees the true equality of all beings, both in their happiness and distress, O Arjuna!

> Chapter 6 Verse 33 Chapter Name -Sankhya-yoga

Sanskrit English arjuna uvaca yo 'yam yogas tvaya proktah samyena madhusudana etasyaham na pasyami cancalatvat sthitim sthiram

Marathi Interpretation अर्जुन म्हणाला, मन अस्वस्थ आणि unsteady, आहे तू Madhusudana, आपण सारांश आहे जे योग प्रणाली, मला अव्यवहार्य आणि असहय दिसते.

English Interpretation

Arjuna said: O Madhusudana, the system of yoga which You have summarized appears impractical and unendurable to me, for the mind is restless and unsteady.

Chapter 6 Verse 34 Chapter Name -Sankhya-yoga

Sanskrit English cancalam hi manah krsna pramathi balavad drdham tasyaham nigraham manye vayor iva su-duskaram

Marathi Interpretation

मन, अस्वस्थ अनावर, दुराग्रही आणि फार मजबूत आहे, तूच श्रीकृष्ण, आणि तो मला दिसते, वारा नियंत्रण पेक्षा अधिक कठीण आहे स्वाधीन करण्यास.

English Interpretation For the mind is restless, turbulent, obstinate and very strong, O Krsna, and to subdue it is, it seems to me, more difficult than controlling the wind.

> Chapter 6 Verse 35 Chapter Name -Sankhya-yoga

> > Sanskrit English

sri-bhagavan uvaca asamsayam maha-baho mano durnigraham calam abhyasena tu kaunteya vairagyena ca grhyate

Marathi Interpretation

धन्य परमेश्वर म्हणाला, कुंती बलवान सशस्त्र मुलगा तू, ते अस्वस्थ मन अंकुश निःसंशयपणे फार कठीण आहे, पण ते सतत सराव करून आणि वैराग्य करून शक्य आहे.

English Interpretation

The Blessed Lord said: O mighty-armed son of Kunti, it is undoubtedly very difficult to curb the restless mind, but it is possible by constant practice and by detachment.

Chapter 6 Verse 36 Chapter Name -Sankhya-yoga

Sanskrit English asamyatatmana yogo dusprapa iti me matih vasyatmana tu yatata sakyo 'vaptum upayatah

Marathi Interpretation

त्याचे मन बेलगाम आहे एक, स्वत: ची पूर्तता कठीण काम आहे. पण त्याचे मन नियंत्रित आहे आणि कोण प्रयत्नशील योग्य अर्थ तो यश खात्री आहे. हे माझे मत आहे.

English Interpretation

For one whose mind is unbridled, self-realization is difficult work. But he whose mind is controlled and who strives by right means is assured of success. That is My opinion.

Chapter 6 Verse 37 Chapter Name -Sankhya-yoga

Sanskrit English arjuna uvaca ayatih sraddhayopeto yogac calita-manasah aprapya yoga-samsiddhim kam gatim krsna gacchati

Marathi Interpretation

अर्जुन म्हणाला, गूढवाद मध्ये पोहोचू नाही अशा प्रकारे सुरुवातीला स्वतः ची पूर्तता प्रक्रिया घेते पण नंतर कोण संपुष्टात ऐहिक-mindedness करण्यासाठी desists आणि कोण पिच्छा पुरवणे नाही त्याच्यावर विश्वास ठेवला माणूस, गंतव्य काय आहे?

English Interpretation

Arjuna said: What is the destination of the man of faith who does not persevere, who in the beginning takes to the process of self-realization but who later desists due to worldly-mindedness and thus does not attain perfection in mysticism?

Chapter 6 Verse 38 Chapter Name -Sankhya-yoga

Sanskrit English kaccin nobhaya-vibhrastas chinnabhram iva nasyati apratistho maha-baho vimudho brahmanah pathi

Marathi Interpretation पराक्रमी सशस्त्र श्रीकृष्ण तू, अशा एक मनुष्य, transcendence मार्ग पासून deviated जात नाही, कोणत्याही गोल नाही स्थितीत, एक शेती मेघ जसे नाश?

English Interpretation

O mighty-armed Krsna, does not such a man, being deviated from the path of Transcendence, perish like a riven cloud, with no position in any sphere?

Chapter 6 Verse 39 Chapter Name -Sankhya-yoga

Sanskrit English etan me samsayam krsna chettum arhasy asesatah tvad-anyah samsayasyasya chetta na hy upapadyate

Marathi Interpretation हा माझा शंका, तू श्रीकृष्ण आहे, आणि मी ती पूर्णपणे नाहीसा विचारतो. पण स्वतः साठी, नाही हे शंका नष्ट करू शकता कोण आढळ् आहे.

English Interpretation This is my doubt, O Krsna, and I ask You to dispel it completely. But for Yourself, no one is to be found who can destroy this doubt.

> Chapter 6 Verse 40 Chapter Name -Sankhya-yoga

> > Sanskrit English

sri-bhagavan uvaca partha naiveha namutra vinasas tasya vidyate na hi kalyana-krt kascid durgatim tata gacchati

Marathi Interpretation

धन्य परमेश्वर म्हणाला, पुत्र Prtha, एक transcendentalist नाश या जगात किंवा आध्यात्मिक जगात एकतर पूर्ण करत नाही शुभ कार्यात गुंतलेले; चांगली कृत्ये करतो त्या, माझे मित्र, वाईट मात नाही आहे.

English Interpretation

The Blessed Lord said: Son of Prtha, a transcendentalist engaged in auspicious activities does not meet with destruction either in this world or in the spiritual world; one who does good, My friend, is never overcome by evil.

Chapter 6 Verse 41 Chapter Name -Sankhya-yoga

Sanskrit English prapya punya-krtam lokan usitva sasvatih samah sucinam srimatam gehe yoga-bhrasto 'bhijayate

Marathi Interpretation

अयशस्वी योगी धार्मिक वृत्तीचा जिवंत घटक ग्रह वर आनंद अनेक, अनेक वर्षांनी, नीतिमान लोक एक कुटुंबात जन्मलेल्या, किंवा श्रीमंत अमीर-उमराव एक कुटुंब मध्ये आहे.

English Interpretation

The unsuccessful yogi, after many, many years of enjoyment on the planets of the pious living entities, is born into a family of righteous people, or into a family of rich aristocracy.

Chapter 6 Verse 42 Chapter Name -Sankhya-yoga

> Sanskrit English atha va yoginam eva kule bhavati dhimatam etad dhi durlabhataram loke janma yad idrsam

Marathi Interpretation

किंवा तो ज्ञानाने खात्रीने उत्तम आहेत कोण transcendentalists एका कुटुंबातील त्याचा जन्म घेते. खरे, अशा जन्म या जगात दुर्मीळ होत चालली आहे.

English Interpretation

Or he takes his birth in a family of transcendentalists who are surely great in wisdom. Verily, such a birth is rare in this world.

Chapter 6 Verse 43 Chapter Name -Sankhya-yoga

Sanskrit English tatra tam buddhi-samyogam labhate paurva-dehikam yatate ca tato bhuyah samsiddhau kuru-nandana

Marathi Interpretation

अशा जन्म घेत, तो पुन्हा आपल्या मागील जन्मात दैवी देहभान revives, आणि तो पूर्ण यश, Kuru मुला साध्य करण्यासाठी पुढील प्रगती करण्यासाठी प्रयत्न.

English Interpretation

On taking such a birth, he again revives the divine consciousness of his previous life, and he tries to make further progress in order to achieve complete success, O son of Kuru.

Chapter 6 Verse 44 Chapter Name -Sankhya-yoga

> Sanskrit English purvabhyasena tenaiva hriyate hy avaso 'pi sah jijnasur api yogasya sabda-brahmativartate

Marathi Interpretation मागील जीवन दैवी देहभान सद्गुण करून, तो आपोआप राग तत्त्वे आकर्षित होते - त्यांना शोधत न. अशा जिज्ञासू transcendentalist, योग ध्यास, नेहमी पवित्र धार्मिक तत्त्वे वरील आहे.

English Interpretation

By virtue of the divine consciousness of his previous life, he automatically becomes attracted to the yogic principles--even without seeking them. Such an inquisitive transcendentalist, striving for yoga, stands always above the ritualistic principles of the scriptures.

Chapter 6 Verse 45 Chapter Name -Sankhya-yoga

Sanskrit English prayatnad yatamanas tu yogi samsuddha-kilbisah aneka-janma-samsiddhas tato yati param gatim

Marathi Interpretation योगी सर्व contaminations धुऊन जात, पुढील प्रगती करत मध्ये प्रामाणिक प्रयत्न स्वतः व्यस्त, पण शेवटी, सराव अनेक, अनेक जन्म नंतर सर्वोच्च ध्येय पोहोचतो.

English Interpretation

But when the yogi engages himself with sincere endeavor in making further progress, being washed of all contaminations, then ultimately, after many, many births of practice, he attains the supreme goal.

Chapter 6 Verse 46 Chapter Name -Sankhya-yoga

Sanskrit English tapasvibhyo 'dhiko yogi jnanibhyo 'pi mato 'dhikah karmibhyas cadhiko yogi tasmad yogi bhavarjuna

Marathi Interpretation एक योगी fruitive कामगार पेक्षा प्रायोगिक तत्त्वाचा वापर पेक्षा जास्त, संन्यासी पेक्षा जास्त मोठा आहे. त्यामुळे, तू अर्जुन, सर्व परिस्थितीत, एक योगी आहे.

English Interpretation A yogi is greater than the ascetic, greater than the empiricist and greater than the fruitive worker. Therefore, O Arjuna, in all circumstances, be a yogi.

> Chapter 6 Verse 47 Chapter Name -Knowledge of the Absolute

> > Sanskrit English yoginam api sarvesam mad-gatenantar-atmana sraddhavan bhajate yo mam sa me yuktatamo matah

Marathi Interpretation

सर्व योगी पुरुषासाठी, तो नेहमी, अलौकिक प्रेमळ सेवा मला पूजा, विश्वास माझ्याकडे जो योग मला सर्वात सलगीने संयुक्त आहे आणि सर्व सर्वाधिक आहे.

English Interpretation

And of all yogis, he who always abides in Me with great faith, worshiping Me in transcendental loving service, is most intimately united with Me in yoga and is the highest of all.

Chapter 7 Verse 1 Chapter Name -Knowledge of the Absolute

> Sanskrit English sri-bhagavan uvaca mayy asakta-manah partha yogam yunjan mad-asrayah asamsayam samagram mam yatha jnasyasi tac chrnu

Marathi Interpretation आता Prtha मुला [अर्जुन], कसे मला संलग्न मन, मला पूर्ण जाणीव योग सराव करून, आपण संशय मुक्त, पूर्ण मला माहित शकता, ऐकु.

English Interpretation Now hear, O son of Prtha [Arjuna], how by practicing yoga in full consciousness of Me, with mind attached to Me, you can know Me in full, free from doubt.

> Chapter 7 Verse 2 Chapter Name -Knowledge of the Absolute

> > Sanskrit English jnanam te 'ham sa-vijnanam idam vaksyamy asesatah yaj jnatva neha bhuyo 'nyaj jnatavyam avasisyate

Marathi Interpretation

मी आता या नावाने ओळखले जाते पुढील काहीही राहतील जे कारण त्यांना माहीत पूर्ण तुम्हाला अभूतपूर्व आणि noumenal दोन्ही हे ज्ञान, सांगतील.

English Interpretation I shall now declare unto you in full this knowledge both phenomenal and noumenal, by knowing which there shall remain nothing further to be known.

> Chapter 7 Verse 3 Chapter Name -Knowledge of the Absolute

> > Sanskrit English manusyanam sahasresu kascid yatati siddhaye yatatam api siddhanam kascin mam vetti tattvatah

4.0 -	
105	)
100	

Marathi Interpretation लोक अनेक जण हजार, एक परिपूर्ण साठी प्रयत्न करू शकता, आणि बिनचूकपणा साध्य ज्यांना ज्यांना, महत्प्रयासाने एक सत्य मला माहीत आहे.

English Interpretation Out of many thousands among men, one may endeavor for perfection, and of those who have achieved perfection, hardly one knows Me in truth.

> Chapter 7 Verse 4 Chapter Name -Knowledge of the Absolute

> > Sanskrit English bhumir apo 'nalo vayuh kham mano buddhir eva ca ahankara itiyam me bhinna prakrtir astadha

Marathi Interpretation पृथ्वी, पाणी, अग्नी, वायु, आकाश, मन, बुद्धी आणि अहंकार खोटे - सर्व एकत्र या आठ माझे वेगळे साहित्य शक्ती बनलेला असतो.

English Interpretation Earth, water, fire, air, ether, mind, intelligence and false ego--all together these eight comprise My separated material energies.

> Chapter 7 Verse 5 Chapter Name -Knowledge of the Absolute

> > Sanskrit English apareyam itas tv anyam prakrtim viddhi me param jiva-bhutam maha-baho yayedam dharyate jagat

Marathi Interpretation

या कनिष्ठ निसर्ग, तू बलवान सशस्त्र अर्जुन याशिवाय, साहित्य निसर्ग लढत आहेत आणि विश्वाचा कायम आहेत सर्व देश संस्था आहेत, जे माझे एक वरिष्ठ ऊर्जा आहे.

English Interpretation

Besides this inferior nature, O mighty-armed Arjuna, there is a superior energy of Mine, which are all living entities who are struggling with material nature and are sustaining the universe.

Chapter 7 Verse 6 Chapter Name -Knowledge of the Absolute

Sanskrit English etad-yonini bhutani sarvanity upadharaya aham krtsnasya jagatah prabhavah pralayas tatha

Marathi Interpretation सर्व साहित्य आहे ते सर्व या जगात आध्यात्मिक आहे, मी त्याच्या मूळ आणि मृत्यू दोन्ही आहे हयाची तुम्हाला खात्री आहे.

English Interpretation Of all that is material and all that is spiritual in this world, know for certain that I am both its origin and dissolution.

> Chapter 7 Verse 7 Chapter Name -Knowledge of the Absolute

> > Sanskrit English mattah parataram nanyat kincid asti dhananjaya mayi sarvam idam protam sutre mani-gana iva

Marathi Interpretation संपत्ती तू विजेता [अर्जुन], मला वरिष्ठ खरे नाही आहे. मोती एक थ्रेडच्या अत्यंत संवेदनशील आहेत म्हणून सर्व काही, मला यावर अवलंबून आहे.

English Interpretation O conqueror of wealth [Arjuna], there is no Truth superior to Me. Everything rests upon Me, as pearls are strung on a thread.

> Chapter 7 Verse 8 Chapter Name -Knowledge of the Absolute

> > Sanskrit English raso 'ham apsu kaunteya prabhasmi sasi-suryayoh pranavah sarva-vedesu sabdah khe paurusam nrsu

Marathi Interpretation

कुंती [अर्जुन] मुला, मी पाणी चव, सूर्य आणि चंद्र, वैदिक मध्ये अक्षर ओम प्रकाश आहे; मी माणूस अंतरिक्ष आणि क्षमता आवाज आहे.

English Interpretation O son of Kunti [Arjuna], I am the taste of water, the light of the sun and the moon, the syllable om in the Vedic

mantras; I am the sound in ether and ability in man.

Chapter 7 Verse 9 Chapter Name -Knowledge of the Absolute

> Sanskrit English punyo gandhah prthivyam ca tejas casmi vibhavasau jivanam sarva-bhutesu tapas casmi tapasvisu

Marathi Interpretation मी पृथ्वीवर मूळ सुगंध आहे, आणि मी आग उष्णता आहे. मी जिवंत आहे की सर्व जीवन आहे, आणि मी सर्व साधू च्या penances आहे.

English Interpretation I am the original fragrance of the earth, and I am the heat in fire. I am the life of all that lives, and I am the penances of all ascetics.

> Chapter 7 Verse 10 Chapter Name -Knowledge of the Absolute

> > Sanskrit English bijam mam sarva-bhutanam viddhi partha sanatanam buddhir buddhimatam asmi tejas tejasvinam aham

Marathi Interpretation Prtha मुला, मी सर्व existences मूळ बियाणे, बुद्धिमान बुद्धिमत्ता, आणि सर्व शक्तिशाली माणसे पराक्रम आहे हे मला माहीत आहे.

English Interpretation O son of Prtha, know that I am the original seed of all existences, the intelligence of the intelligent, and the prowess of all powerful men.

> Chapter 7 Verse 11 Chapter Name -Knowledge of the Absolute

> > Sanskrit English balam balavatam caham kama-raga-vivarjitam dharmaviruddho bhutesu kamo 'smi bharatarsabha

$\bigcirc$	108	$\supset$

Marathi Interpretation मी उत्कटतेने आणि इच्छा रिकामा मजबूत ताकद आहे. मी धार्मिक तत्त्वे यांच्याशी विरोधी नाही आहे लैंगिक जीवन,

Bharatas [अर्जुन] तू परमेश्वर आहे.

English Interpretation I am the strength of the strong, devoid of passion and desire. I am sex life which is not contrary to religious principles, O Lord of the Bharatas [Arjuna].

> Chapter 7 Verse 12 Chapter Name -Knowledge of the Absolute

> > Sanskrit English ye caiva sattvika bhava rajasas tamasas ca ye matta eveti tan viddhi na tv aham tesu te mayi

Marathi Interpretation

जात सर्व राज्यांमध्ये - जाणे, उत्कटतेने किंवा अज्ञान ते - माझे ऊर्जा प्रकट आहेत. मी एका अर्थाने, सर्वकाही मध्ये, आहे - पण मी स्वतंत्र आहे. मी हे साहित्य निसर्ग रीती अंतर्गत नाही.

English Interpretation

All states of being--be they of goodness, passion or ignorance--are manifested by My energy. I am, in one sense, everything--but I am independent. I am not under the modes of this material nature.

Chapter 7 Verse 13 Chapter Name -Knowledge of the Absolute

> Sanskrit English tribhir guna-mayair bhavair ebhih sarvam idam jagat mohitam nabhijanati mam ebhyah param avyayam

> > Marathi Interpretation

रीती आणि न संपणारा वरील आहे तीन रीती [कृपा करून, उत्कटतेने आणि अज्ञान], संपूर्ण जग मला माहित नाही करून deluded.

English Interpretation Deluded by the three modes [goodness, passion and ignorance], the whole world does not know Me who am above the modes and inexhaustible.

Chapter 7 Verse 14

109

Chapter Name -Knowledge of the Absolute

Sanskrit English daivi hy esa guna-mayi mama maya duratyaya mam eva ye prapadyante mayam etam taranti te

Marathi Interpretation

माझे हे दैवी ऊर्जा, साहित्य निसर्ग तीन रीती होणारी, मात करणे कठिण आहे. परंतु माझ्या शरण ज्यांनी सहज पलीकडे पार करू शकता.

English Interpretation

This divine energy of Mine, consisting of the three modes of material nature, is difficult to overcome. But those who have surrendered unto Me can easily cross beyond it.

Chapter 7 Verse 15 Chapter Name -Knowledge of the Absolute

Sanskrit English na mam duskrtino mudhah prapadyante naradhamah mayayapahrta-jnana asuram bhavam asritah

Marathi Interpretation

ज्यांच्या ज्ञानामुळे भ्रम चोरीस आहे, आणि जो दुष्ट निरीश्वरवादी निसर्ग मिळतो अतिशय मूर्ख आहेत ज्यांनी miscreants, मानवजातीतून सर्वात कमी, मला म्हणाला काहीही मागितले नाही.

English Interpretation

Those miscreants who are grossly foolish, lowest among mankind, whose knowledge is stolen by illusion, and who partake of the atheistic nature of demons, do not surrender unto Me.

Chapter 7 Verse 15 Chapter Name -Knowledge of the Absolute Sanskrit English na mam duskrtino mudhah prapadyante naradhamah mayayapahrta-jnana asuram bhavam asritah

Marathi Interpretation

अतिशय मूर्ख आहेत ज्यांनी miscreants, ज्यांच्या जानामुळे भ्रम चोरीस, कोण दुष्ट निरीश्वरवादी निसर्ग मिळतो, मला शरण नाही मानवजात, आपापसांत सर्वात कमी

English Interpretation

Those miscreants who are grossly foolish, lowest among mankind, whose knowledge is stolen by illusion, and who partake of the atheistic nature of demons, do not surrender unto Me

Chapter 7 Verse 16 Chapter Name -Knowledge of the Absolute

> Sanskrit English catur-vidha bhajante mam janah sukrtino 'rjuna arto jijnasur artharthi jnani ca bharatarsabha

Marathi Interpretation तू मला म्हणाला Bharatas [अर्जुन], धार्मिक वृत्तीचा लोक चार प्रकारच्या प्रस्तुत भक्ती सेवा माणसात - श्रीमंत खिन्न desirer, जिज्ञासू आणि ज्या परिपूर्ण ज्ञान शोधात आहे.

English Interpretation

O best among the Bharatas [Arjuna], four kinds of pious men render devotional service unto Me--the distressed, the desirer of wealth, the inquisitive, and he who is searching for knowledge of the Absolute.

Chapter 7 Verse 17 Chapter Name -Knowledge of the Absolute

> Sanskrit English tesam jnani nitya-yukta eka-bhaktir visisyate priyo hi jnanino 'tyartham aham sa ca mama priyah

Marathi Interpretation

यातील शुद्ध भक्ती सेवा माध्यमातून माझ्या युनियन पूर्ण ज्ञान आहे जो शहाणा एक उत्तम आहे. मी त्याला खूप प्रिय आहे, आणि तो मला प्रिय आहे.

English Interpretation Of these, the wise one who is in full knowledge in union with Me through pure devotional service is the best. For I am very dear to him, and he is dear to Me.

> Chapter 7 Verse 18 Chapter Name -Knowledge of the Absolute

> > Sanskrit English udarah sarva evaite jnani tv atmaiva me matam asthitah sa hi yuktatma

mam evanuttamam gatim

Marathi Interpretation हे सर्व भाविक निःसंशयपणे दिलदार जीवनाचा जो आहेत, पण मला ज्ञान वसलेले आहे, तो मी मला राहू खरे विचार. माझे अलौकिक सेवा गुंतलेली जात आहे, तो मला पोहोचतो.

English Interpretation

All these devotees are undoubtedly magnanimous souls, but he who is situated in knowledge of Me I consider verily to dwell in Me. Being engaged in My transcendental service, he attains Me.

Chapter 7 Verse 19 Chapter Name -Knowledge of the Absolute

> Sanskrit English bahunam janmanam ante jnanavan mam prapadyate vasudevah sarvam iti sa mahatma su-durlabhah

Marathi Interpretation

ज्ञान मला सर्व कारणे कारण असल्याचे कारण तुला माहीत आहे मला म्हणाला surrenders आणि सर्व आहे अनेक जन्म आणि मृत्यू नंतर, तो प्रत्यक्षात आहे. अशा महान आत्मा अत्यंत दुर्मिळ आहे.

English Interpretation

After many births and deaths, he who is actually in knowledge surrenders unto Me, knowing Me to be the cause of all causes and all that is. Such a great soul is very rare.

Chapter 7 Verse 20 Chapter Name -Knowledge of the Absolute

> Sanskrit English kamais tais tair hrta-jnanah prapadyante 'nya-devatah tam tam niyamam asthaya prakrtya niyatah svaya

Marathi Interpretation ज्या मनात सामग्री इच्छा आढळल्यास आहेत, त्या त्यांच्या स्वतः च्या स्वरूप त्यानुसार विशिष्ट नियम आणि उपासना नियम गंभीर शरण आणि अनुसरण.

English Interpretation Those whose minds are distorted by material desires surrender unto demigods and follow the particular rules and regulations of worship according to their own natures. Chapter 7 Verse 21 Chapter Name -Knowledge of the Absolute

> Sanskrit English yo yo yam yam tanum bhaktah sraddhayarcitum icchati tasya tasyacalam sraddham tam eva vidadhamy aham

> > Marathi Interpretation

मी Supersoul म्हणून प्रत्येकाच्या अंतः करणात आहे. तितक्या लवकर एक तो काही विशिष्ट देवतेचे स्वतः ला अर्पण करू शकता, म्हणून मी त्याच्या विश्वास स्थिर करा, गंभीर उपासना इच्छा म्हणून.

English Interpretation I am in everyone's heart as the Supersoul. As soon as one desires to worship the demigods, I make his faith steady so that he can devote himself to some particular deity.

> Chapter 7 Verse 22 Chapter Name -Knowledge of the Absolute

> > Sanskrit English sa taya sraddhaya yuktas tasyaradhanam ihate labhate ca tatah kaman mayaiva vihitan hi tan

Marathi Interpretation

अशा विश्वास समृद्ध, तो एक विशिष्ट यक्ष च्या अनुकूल ठरत इच्छिते आणि त्याची इच्छा प्राप्त. पण प्रत्यक्ष हे फायदे फक्त माझी बहाल आहेत.

English Interpretation Endowed with such a faith, he seeks favors of a particular demigod and obtains his desires. But in actuality these benefits are bestowed by Me alone.

> Chapter 7 Verse 23 Chapter Name -Knowledge of the Absolute

> > Sanskrit English antavat tu phalam tesam tad bhavaty alpa-medhasam devan deva-yajo yanti mad-bhakta yanti mam api

Marathi Interpretation

लहान बुद्धिमता पुरुष गंभीर उपासना, आणि फळे मर्यादित आणि तात्पुरत्या आहेत. गंभीर उपासकांनी गंभीर एक ग्रह जातील, पण माझे भक्त शेवटी माझे सर्वोच्च ग्रह पोहोचेल.

English Interpretation

Men of small intelligence worship the demigods, and their fruits are limited and temporary. Those who worship the demigods go to the planets of the demigods, but My devotees ultimately reach My supreme planet.

Chapter 7 Verse 24 Chapter Name -Knowledge of the Absolute

> Sanskrit English avyaktam vyaktim apannam manyante mam abuddhayah param bhavam ajananto mamavyayam anuttamam

Marathi Interpretation

मला नाही माहीत आहे, मूर्खपणाचा लोक, मी हा फॉर्म आणि व्यक्तिमत्व आहे असे गृहीत धरले आहे असे समजू. त्यांच्या लहान ज्ञान, ते बदलणारा आणि सर्वोच्च आहे माझे उच्च निसर्ग, माहीत नाही.

English Interpretation

Unintelligent men, who know Me not, think that I have assumed this form and personality. Due to their small knowledge, they do not know My higher nature, which is changeless and supreme.

Chapter 7 Verse 25 Chapter Name -Knowledge of the Absolute

> Sanskrit English naham prakasah sarvasya yoga-maya-samavrtah mudho 'yam nabhijanati loko mam ajam avyayam

Marathi Interpretation

मी मूर्ख आणि मूर्खपणाचा कधीही स्पष्ट आहे. त्यांना मी माझे अनंतकाळचे सामर्थ्य सर्जनशील करून झाकून आहे [योग-माया]; आणि म्हणून deluded जग जन्मलेले आणि कधीही चूक न करणारा मी कोण, मला नाही माहीत.

English Interpretation

I am never manifest to the foolish and unintelligent. For them I am covered by My eternal creative potency [yoga-maya]; and so the deluded world knows Me not, who am unborn and infallible.

Chapter 7 Verse 26 Chapter Name -Knowledge of the Absolute

> Sanskrit English vedaham samatitani

vartamanani carjuna bhavisyani ca bhutani mam tu veda na kascana

Marathi Interpretation

तू अर्जुन, दैवी गुण सर्वोच्च व्यक्तिमत्व म्हणून, मी सर्व उपस्थित होत आहे की, गेल्या घडली आहे की सर्वकाही माहित, अजून सर्व सर्व गोष्टी तुमच्या आहेत. मी सर्व देश कंपन्या माहीत; पण मी कोणालाच कळणार नाही.

English Interpretation

O Arjuna, as the Supreme Personality of Godhead, I know everything that has happened in the past, all that is happening in the present, and all things that are yet to come. I also know all living entities; but Me no one knows.

Chapter 7 Verse 27 Chapter Name -Knowledge of the Absolute

> Sanskrit English iccha-dvesa-samutthena dvandva-mohena bharata sarva-bhutani sammoham sarge yanti parantapa

Marathi Interpretation

भारत ओ कुटुंबातील सर्वांत लहान वंशज [अर्जुन], तू शत्रू च्या विजेता, सर्व देश कंपन्या इच्छा आणि द्वेष dualities पराभूत, च्कीचा समज मध्ये जन्माला येतात.

English Interpretation O scion of Bharata [Arjuna], O conqueror of the foe, all living entities are born into delusion, overcome by the dualities of desire and hate.

> Chapter 7 Verse 28 Chapter Name -Knowledge of the Absolute

> > Sanskrit English yesam tv anta-gatam papam jananam punya-karmanam te dvandva-moha-nirmukta bhajante mam drdha-vratah

Marathi Interpretation

मागील जीवनात आणि ज्यांचे पापी क्रिया पूर्णपणे eradicated आहेत आणि कोण भ्रमाच्या उत पासून मोकळा हे जीवन, मध्ये सध्याच्या जगात काम केले आहे कोण व्यक्ती, निर्धाराने माझी सेवा स्वतः व्यस्त.

English Interpretation

Persons who have acted piously in previous lives and in this life, whose sinful actions are completely eradicated and who are freed from the duality of delusion, engage themselves in My service with determination.

Chapter 7 Verse 29 Chapter Name -Knowledge of the Absolute

Sanskrit English jara-marana-moksaya mam asritya yatanti ye te brahma tad viduh krtsnam adhyatmam karma cakhilam

Marathi Interpretation वृद्ध आणि मृत्यू पासून मुक्ती साठी प्रयत्न आहेत बुद्धिमान व्यक्ती भक्ती सेवा मला विश्वास आहे. ते पूर्णपणे अलौकिक आणि fruitive उपक्रम आहे ते कारण ते प्रत्यक्षात ब्राहमण आहेत.

English Interpretation

Intelligent persons who are endeavoring for liberation from old age and death take refuge in Me in devotional service. They are actually Brahman because they entirely know everything about transcendental and fruitive activities.

Chapter 7 Verse 30 Chapter Name - Attaining the Supreme

> Sanskrit English sadhibhutadhidaivam mam sadhiyajnam ca ye viduh prayana-kale 'pi ca mam te vidur yukta-cetasah

Marathi Interpretation

सर्व गंभीर मूलभूत म्हणून आणि सर्व अर्पणे, जी कायम एक मला माहीत आहे, साहित्य प्रकटीकरण च्या संचालित तत्व म्हणून सर्वोच्च परमेश्वर माझ्या ज्यांना माहित आहे त्यांना, बळकट मनाने समजून आणि वेळ मला माहित शकता मृत्यू.

English Interpretation

Those who know Me as the Supreme Lord, as the governing principle of the material manifestation, who know Me as the one underlying all the demigods and as the one sustaining all sacrifices, can, with steadfast mind, understand and know Me even at the time of death.

Chapter 8 Verse 1 Chapter Name - Attaining the Supreme

Sanskrit English arjuna uvaca kim tad brahma kim adhyatmam kim karma purusottama

116

adhibhutam ca kim proktam adhidaivam kim ucyate

Marathi Interpretation अर्जुन प्रश्न विचारले महाराज सर्वोच्च व्यक्ती तू, काय? स्वत: ची काय आहे? Fruitive उपक्रम काय आहेत? या साहित्य प्रकटीकरण काय आहे? आणि गंभीर काय आहेत? मला हे कृपया स्पष्ट करा.

English Interpretation

Arjuna inquired: O my Lord, O Supreme Person, what is Brahman? What is the self? What are fruitive activities? What is this material manifestation? And what are the demigods? Please explain this to me.

Chapter 8 Verse 2 Chapter Name -Attaining the Supreme

> Sanskrit English adhiyajnah katham ko'tra dehe 'smin madhusudana prayana-kale ca katham jneyo 'si niyatatmabhih

Marathi Interpretation कसे परमेश्वर यज्ञ शरीरात राहतात नाही, आणि ज्या भाग, लाइव्ह तो तू Madhusudana नाही? आणि भक्ती सेवा गुंतलेली त्या आपण मृत्यू वेळी कसे जाणू शकतो?

English Interpretation

How does this Lord of sacrifice live in the body, and in which part does He live, O Madhusudana? And how can those engaged in devotional service know You at the time of death?

Chapter 8 Verse 3 Chapter Name -Attaining the Supreme

> Sanskrit English sri-bhagavan uvaca aksaram brahma paramam svabhavo 'dhyatmam ucyate bhuta-bhavodbhava-karo visargah karma-samjnitah

Marathi Interpretation

सर्वोच्च प्रभु अविनाशी, अलौकिक जिवंत अस्तित्व ब्राहमण म्हणतात, आणि त्याचे सनातन निसर्ग म्हणतात स्वतः म्हटले आहे की,. या साहित्य संस्था विकास संबंधित क्रिया कर्म, किंवा fruitive उपक्रम म्हणतात.

English Interpretation

The Supreme Lord said, The indestructible, transcendental living entity is called Brahman, and his eternal nature is called the self. Action pertaining to the development of these material bodies is called karma, or fruitive activities.

Chapter 8 Verse 4 Chapter Name - Attaining the Supreme

Sanskrit English adhibhutam ksaro bhavah purusas cadhidaivatam adhiyajno 'ham evatra dehe deha-bhrtam vara

Marathi Interpretation शारीरिक निसर्ग अविरतपणे अस्थिरता आहे असे म्हणतात. विश्व सर्वोच्च प्रभु वैश्विक फॉर्म आहे, आणि मी परमेश्वर प्रत्येक केलेल्या सर्वांगीण अंत: करणात घर, Supersoul म्हणून प्रस्तुत केले की आहे.

English Interpretation

Physical nature is known to be endlessly mutable. The universe is the cosmic form of the Supreme Lord, and I am that Lord represented as the Supersoul, dwelling in the heart of every embodied being.

Chapter 8 Verse 5 Chapter Name - Attaining the Supreme

> Sanskrit English anta-kale ca mam eva smaran muktva kalevaram yah prayati sa mad-bhavam yati nasty atra samsayah

Marathi Interpretation

आणि जो कोणी, मृत्यू वेळी मला एकटे आठवण, त्याच्या शरीरात सोडतो, एकाच वेळी माझे निसर्ग पोहोचतो. या शंका आहे.

English Interpretation And whoever, at the time of death, quits his body, remembering Me alone, at once attains My nature. Of this there is no doubt.

> Chapter 8 Verse 6 Chapter Name -Attaining the Supreme

Sanskrit English yam yam vapi smaran bhavam tyajaty ante kalevaram tam tam evaiti kaunteya sada tad-bhava-bhavitah

Marathi Interpretation

तो शरीर, तो अपयशी न गाठण्यासाठी राज्य समसमान तेव्हा एक जाण्याच्या जे काही राज्य लक्षात ठेवा.

English Interpretation Whatever state of being one remembers when he quits his body, that state he will attain without fail.

> Chapter 8 Verse 7 Chapter Name - Attaining the Supreme

> > Sanskrit English tasmat sarvesu kalesu mam anusmara yudhya ca mayy arpita-mano-buddhir mam evaisyasy asamsayah

Marathi Interpretation

त्यामुळे, अर्जुना, तू नेहमी श्रीकृष्ण स्वरूपात मला विचार आणि त्याच वेळी लढाई आपल्या विहित कर्तव्य अमलात आणणे आवश्यक आहे. आपल्या क्रिया मला आणि तुमचे मन आणि मला निश्चित गुप्तचर समर्पित, आपण शंका न मला प्राप्त होईल.

English Interpretation

Therefore, Arjuna, you should always think of Me in the form of Krsna and at the same time carry out your prescribed duty of fighting. With your activities dedicated to Me and your mind and intelligence fixed on Me, you will attain Me without doubt.

Chapter 8 Verse 8 Chapter Name -Attaining the Supreme

> Sanskrit English abhyasa-yoga-yuktena cetasa nanya-gamina paramam purusam divyam yati parthanucintayan

Marathi Interpretation

दैवी गुण सर्वोच्च व्यक्तिमत्व अभ्यास तो त्याच्या मनात सतत मला लक्षात गुंतलेली मार्ग undeviated, तो तू Partha [अर्जुन], मला पोहोचण्याचा खात्री आहे.

English Interpretation

He who meditates on the Supreme Personality of Godhead, his mind constantly engaged in remembering Me, undeviated from the path, he, O Partha [Arjuna], is sure to reach Me.

Chapter 8 Verse 9 Chapter Name - Attaining the Supreme

Sanskrit English kavim puranam anusasitaram anor aniyamsam anusmared yah sarvasya dhataram acintya-rupam aditya-varnam tamasah parastat

Marathi Interpretation

तो सर्वात जुनी आहे म्हणून आपण एक सर्व साहित्य संकल्पनेच्या पलीकडे आहे जो सर्व काही व्यवस्थापकामधून कोण आहे कंट्रोलर, लहान लहान कोण आहे, कोण आहे, सर्वकाही माहीत जो सर्वोच्च व्यक्ती सांगा पाहिजे, कोण मोठा आहे , आणि नेहमी एक व्यक्ती कोण आहे. सूर्य आणि, जात अलौकिक, या सामग्रीचा निसर्ग पलीकडे आहे जसे तो अर्थ आहे

English Interpretation

One should meditate upon the Supreme Person as the one who knows everything, as He who is the oldest, who is the controller, who is smaller than the smallest, who is the maintainer of everything, who is beyond all material conception, who is inconceivable, and who is always a person. He is luminous like the sun and, being transcendental, is beyond this material nature.

Chapter 8 Verse 10 Chapter Name - Attaining the Supreme

Sanskrit English prayana-kale manasacalena bhaktya yukto yoga-balena caiva bhruvor madhye pranam avesya samyak sa tam param purusam upaiti divyam

Marathi Interpretation

मृत्यूच्या वेळी, eyebrows दरम्यान आणि पूर्ण भक्ती त्याचे जीवन हवा निर्धारण करते सर्वोच्च प्रभु लक्षात स्वतः व्यस्त कोण, एक, नक्कीच दैवी गुण सर्वोच्च व्यक्तिमत्व प्राप्त होईल.

English Interpretation

One who, at the time of death, fixes his life air between the eyebrows and in full devotion engages himself in remembering the Supreme Lord, will certainly attain to the Supreme Personality of Godhead.

Chapter 8 Verse 11 Chapter Name -Attaining the Supreme

Sanskrit English yad aksaram veda-vido vadanti visanti yad yatayo vita-ragah yad icchanto brahmacaryam caranti tat te padam sangrahena pravaksye

Marathi Interpretation व्यक्ती ब्राहमण प्रवेश, सोडून दिल्या करण्यासाठी महान ट्रेडमार्क कोण पूर्ण omkara आणि कोण वेद, शिकलो. अशा प्रावीण्य

बाहेर वाट पाहट उभे एक ब्रहमचर्य करतात. मी आता तुम्हाला एक मोक्ष शकते जे या प्रक्रिया स्पष्ट होईल.

English Interpretation

Persons learned in the Vedas, who utter omkara and who are great sages in the renounced order, enter into Brahman. Desiring such perfection, one practices celibacy. I shall now explain to you this process by which one may attain salvation.

Chapter 8 Verse 12 Chapter Name -Attaining the Supreme

Sanskrit English sarva-dvarani samyamya mano hrdi nirudhya ca murdhny adhayatmanah pranam asthito yoga-dharanam

Marathi Interpretation

राग परिस्थिती सर्व विषयासक्त गुंतवणूक पासून शिपायांची तुकडी आहे. , एक बोध सर्व दरवाजे बंद आणि डोके शीर्षस्थानी हृदय आणि जीवन हवा मन फिक्सिंग योग स्वतः स्थापन.

English Interpretation

The yogic situation is that of detachment from all sensual engagements. Closing all the doors of the senses and fixing the mind on the heart and the life air at the top of the head, one establishes himself in yoga.

Chapter 8 Verse 13 Chapter Name - Attaining the Supreme

> Sanskrit English om ity ekaksaram brahma vyaharan mam anusmaran yah prayati tyajan deham sa yati paramam gatim

Marathi Interpretation

एक देवी गुण सर्वोच्च व्यक्तिमत्व मत आणि त्याचे शरीर सोडतो तर या योग सराव मध्ये वसलेले असल्याने आणि पवित्र अक्षर ओम, अक्षरे सर्वोच्च संयोजन vibrating केल्यानंतर, तो नक्कीच आध्यात्मिक ग्रह पोहोचेल.

English Interpretation

After being situated in this yoga practice and vibrating the sacred syllable om, the supreme combination of letters, if one thinks of the Supreme Personality of Godhead and quits his body, he will certainly reach the spiritual planets.

Chapter 8 Verse 14 Chapter Name - Attaining the Supreme

Sanskrit English ananya-cetah satatam yo mam smarati nityasah tasyaham sulabhah partha nitya-yuktasya yoginah

Marathi Interpretation

काहीही बदल न करता मला लक्षात ठेवा जो, मी कारण भक्ती सेवा त्याच्या सतत सहभाग, Prtha मुला प्राप्त करणे सोपे आहे.

English Interpretation

For one who remembers Me without deviation, I am easy to obtain, O son of Prtha, because of his constant engagement in devotional service.

Chapter 8 Verse 15 Chapter Name -Attaining the Supreme

> Sanskrit English mam upetya punar janma duhkhalayam asasvatam napnuvanti mahatmanah samsiddhim paramam gatah

> > Marathi Interpretation

ते सर्वाधिक प्रावीण्य मिळविले आहे कारण मी प्राप्त झाल्यावर, भक्ती रस्त्यावर थोर जीव, संकटे पूर्ण आहे या तात्पुरती जग, परत नाही.

English Interpretation

After attaining Me, the great souls, who are yogis in devotion, never return to this temporary world, which is full of miseries, because they have attained the highest perfection.

Chapter 8 Verse 16 Chapter Name - Attaining the Supreme

> Sanskrit English abrahma-bhuvanal lokah punar avartino 'rjuna mam upetya tu kaunteya punar janma na vidyate

Marathi Interpretation

खाली सर्वात कमी भौतिक जगात सर्वाधिक ग्रह पासून, सर्व पुनरावृत्ती जन्म आणि मृत्यू घडणे ज्यात दु: खे ठिकाणे आहेत. पण, माझ्या राहिला, कुंती मुला कधीही पोहोचतो जो पुन्हा जन्म घेते.

English Interpretation

From the highest planet in the material world down to the lowest, all are places of misery wherein repeated birth and death take place. But one who attains to My abode, O son of Kunti, never takes birth again.

Chapter 8 Verse 17 Chapter Name - Attaining the Supreme

> Sanskrit English sahasra-yuga-paryantam ahar yad brahmano viduh ratrim yuga-sahasrantam te 'ho-ratra-vido janah

Marathi Interpretation मानवी गणना करून, एकत्र घेतले एक हजार वयोगटातील ब्रहमा च्या एक दिवस कालावधी आहे. आणि अशा त्याच्या रात्री कालावधी आहे.

English Interpretation By human calculation, a thousand ages taken together is the duration of Brahma's one day. And such also is the duration of his night.

> Chapter 8 Verse 18 Chapter Name - Attaining the Supreme

> > Sanskrit English avyaktad vyaktayah sarvah prabhavanty ahar-agame ratry-agame praliyante tatraivavyakta-samjnake

Marathi Interpretation ब्रहमा दिवस, हे स्पष्ट आहे, तेव्हा जिवंत घटक या विशाल निर्माण येतो, आणि ब्रहमा च्या रात्री आगमन ते सर्व ठेवण्यात आहेत.

English Interpretation When Brahma's day is manifest, this multitude of living entities comes into being, and at the arrival of Brahma's night they are all annihilated.

> Chapter 8 Verse 19 Chapter Name - Attaining the Supreme

> > Sanskrit English bhuta-gramah sa evayam bhutva bhutva praliyate ratry-agame 'vasah partha

prabhavaty ahar-agame

Marathi Interpretation "पुन्हा पुन्हा दिवशी येतो, आणि प्राण्यांच्या या यजमान सक्रिय आहे आणि पुन्हा रात्री, तू Partha येतो, आणि ते ऐकतो विसर्जित आहेत.

English Interpretation Again and again the day comes, and this host of beings is active; and again the night falls, O Partha, and they are helplessly dissolved.

> Chapter 8 Verse 19 Chapter Name - Attaining the Supreme

> > Sanskrit English paras tasmat tu bhavo 'nyo 'vyakto 'vyaktat sanatanah yah sa sarvesu bhutesu nasyatsu na vinasyati

Marathi Interpretation

पण हे चिरंतन आहे आणि या प्रकट आणि unmanifested बाब अलौकिक आहे दुसरा निसर्ग आहे. हे सर्वोच्च आहे आणि ठेवण्यात येतो. या जगात सर्व ठेवण्यात जाते, तेव्हा भाग आहे म्हणून राहते.

English Interpretation

Yet there is another nature, which is eternal and is transcendental to this manifested and unmanifested matter. It is supreme and is never annihilated. When all in this world is annihilated, that part remains as it is.

> Chapter 8 Verse 21 Chapter Name - Attaining the Supreme

> > Sanskrit English avyakto 'ksara ity uktas tam ahuh paramam gatim yam prapya na nivartante tad dhama paramam mama

Marathi Interpretation

हुकमी राहिला unmanifested आणि कधीही चूक न करणारा म्हणतात, आणि तो सर्वोच्च गंतव्य आहे. एक नाही, तेव्हा तो परत येतो. तो माझा सर्वोच्च राहिला आहे.

English Interpretation

That supreme abode is called unmanifested and infallible, and it is the supreme destination. When one goes there, he never comes back. That is My supreme abode.

Chapter 8 Verse 22 Chapter Name - Attaining the Supreme

Sanskrit English purusah sa parah partha bhaktya labhyas tv ananyaya yasyantah-sthani bhutani yena sarvam idam tatam

Marathi Interpretation सर्वांहून थोर आहे कोण दैवी गुण, सर्वोच्च व्यक्तिमत्व, निखळ भक्ती करून प्राप्य आहे. तो त्याच्या राहिला उपस्थित आहे तरी, तो सर्व-pervading आहे, आणि सर्व त्याला आत वसलेले आहे.

English Interpretation

The Supreme Personality of Godhead, who is greater than all, is attainable by unalloyed devotion. Although He is present in His abode, He is all-pervading, and everything is situated within Him.

Chapter 8 Verse 23 Chapter Name - Attaining the Supreme

> Sanskrit English yatra kale tv anavrttim avrttim caiva yoginah prayata yanti tam kalam vaksyami bharatarsabha

Marathi Interpretation

Bharatas सर्वोत्तम तू, मी आता तुम्हाला, हा जगातील उत्तीर्ण, एक नाही किंवा परत येत नाही ज्या वेगवेगळ्या वेळा सांगावे.

English Interpretation O best of the Bharatas, I shall now explain to you the different times at which, passing away from this world, one does or does not come back.

> Chapter 8 Verse 24 Chapter Name -Attaining the Supreme

> > Sanskrit English agnir jyotir ahah suklah san-masa uttarayanam tatra prayata gacchanti brahma brahma-vido janah

Marathi Interpretation

सूर्य उत्तर प्रवास तेव्हा सर्वोच्च ब्राहमण ज्यांना महित आहे त्यांना चंद्र पंधरवडा आणि सहा महिन्यांत, एक शुभ क्षणी, प्रकाश मध्ये, अवखळ देव प्रभाव दरम्यान दूर जगातील पास.

English Interpretation

Those who know the Supreme Brahman pass away from the world during the influence of the fiery god, in the light, at an auspicious moment, during the fortnight of the moon and the six months when the sun travels in the north.

Chapter 8 Verse 25 Chapter Name -Attaining the Supreme

> Sanskrit English dhumo ratris tatha krsnah san-masa daksinayanam tatra candramasam jyotir yogi prapya nivartate

Marathi Interpretation

धूर, रात्री, moonless दिवसात दूर या जगातील जातो, किंवा सहा महिने सूर्य दक्षिण जातो, किंवा चंद्र ग्रह पोहोचते होता, कोण गूढ, पुन्हा परत येतो.

English Interpretation

The mystic who passes away from this world during the smoke, the night, the moonless fortnight, or in the six months when the sun passes to the south, or who reaches the moon planet, again comes back.

Chapter 8 Verse 26 Chapter Name -Attaining the Supreme

> Sanskrit English sukla-krsne gati hy ete jagatah sasvate mate ekaya yaty anavrttim anyayavartate punah

Marathi Interpretation

प्रकाश मध्ये एक आणि अंधारात एक - वेद मते, या जगात उत्तीर्ण दोन मार्ग आहेत. एक प्रकाश जाणारा तेव्हा, तो परत येणार नाही; एक अंधारात जातो, तेव्हा तो परत.

English Interpretation

According to the Vedas, there are two ways of passing from this world--one in the light and one in darkness. When one passes in light, he does not come back; but when one passes in darkness, he returns.

> Chapter 8 Verse 27 Chapter Name -Attaining the Supreme

Sanskrit English naite srti partha janan yogi muhyati kascana tasmat sarvesu kalesu yoga-yukto bhavarjuna

Marathi Interpretation या दोन मार्ग माहित कोण भक्त देवा, अर्जुन, वळणे नाही आहेत. म्हणून नेहमी भक्ती निश्चित केले.

English Interpretation The devotees who know these two paths, O Arjuna, are never bewildered. Therefore be always fixed in devotion.

> Chapter 8 Verse 28 Chapter Name -The Most Confidential Knowledge

> > Sanskrit English vedesu yajnesu tapahsu caiva danesu yat punya-phalam pradistam atyeti tat sarvam idam viditva yogi param sthanam upaiti cadyam

> > > Marathi Interpretation

भक्ती सेवा मार्ग स्वीकारतो व्यक्ती, वेद अभ्यास साधा बळी अर्पण करत, प्रेम देणे किंवा तात्विक आणि fruitive उपक्रम करणार्यांना साधित केलेली परिणाम चा अभाव असलेला नाही. शेवटी सर्वोच्च राहिला पोहोचते.

English Interpretation

A person who accepts the path of devotional service is not bereft of the results derived from studying the Vedas, performing austere sacrifices, giving charity or pursuing philosophical and fruitive activities. At the end he reaches the supreme abode.

Chapter 9 Verse 1 Chapter Name -The Most Confidential Knowledge

> Sanskrit English sri-bhagavan uvaca idam tu te guhyatamam pravaksyamy anasuyave jnanam vijnana-sahitam yaj jnatva moksyase 'subhat

Marathi Interpretation

सर्वोच्च परमेश्वर म्हणाला, माझ्या प्रिय अर्जुना, तू मला कधीच मत्सरी आहेत कारण, मी तुम्हाला साहित्य अस्तित्व संकटे च्या मुक्त करील जाणून, आपण या सर्वात गुप्त ज्ञान देणे होईल. **English Interpretation**

The Supreme Lord said: My dear Arjuna, because you are never envious of Me, I shall impart to you this most secret wisdom, knowing which you shall be relieved of the miseries of material existence.

Chapter 9 Verse 2 Chapter Name -The Most Confidential Knowledge

> Sanskrit English raja-vidya raja-guhyam pavitram idam uttamam pratyaksavagamam dharmyam su-sukham kartum avyayam

> > Marathi Interpretation

हे ज्ञान शिक्षण राजा, सर्व रहस्ये सर्वात गुप्त आहे. हे शुध्द ज्ञान आहे, आणि तो परिपूर्ती करून स्वतः ची थेट समज देते कारण, तो धर्म नगरी आहे. तो कायमचा आहे, आणि तो आनंदाने सुरू आहे.

English Interpretation

This knowledge is the king of education, the most secret of all secrets. It is the purest knowledge, and because it gives direct perception of the self by realization, it is the perfection of religion. It is everlasting, and it is joyfully performed.

Chapter 9 Verse 2 Chapter Name -The Most Confidential Knowledge Sanskrit English raja-vidya raja-guhyam pavitram idam uttamam pratyaksavagamam dharmyam su-sukham kartum avyayam

Marathi Interpretation

हे ज्ञान शिक्षण राजा, सर्व रहस्ये सर्वात गुप्त आहे. हे शुध्द ज्ञान आहे, आणि तो परिपूर्ती करून स्वतः ची थेट समज देते कारण, तो धर्म नगरी आहे. तो कायमचा आहे, आणि तो आनंदाने सुरू आहे.

English Interpretation

This knowledge is the king of education, the most secret of all secrets. It is the purest knowledge, and because it gives direct perception of the self by realization, it is the perfection of religion. It is everlasting, and it is joyfully performed.

Chapter 9 Verse 3 Chapter Name -The Most Confidential Knowledge

> Sanskrit English asraddadhanah purusa

dharmasyasya parantapa aprapya mam nivartante mrtyu-samsara-vartmani

Marathi Interpretation भक्ती सेवा मार्गावर विश्वासू नाही ज्यांनी, शत्रूचा तू विजेता मला प्राप्त, पण या भौतिक जगात जन्म आणि मृत्यू परत करू शकत नाही.

English Interpretation Those who are not faithful on the path of devotional service cannot attain Me, O conqueror of foes, but return to birth and death in this material world.

> Chapter 9 Verse 4 Chapter Name -The Most Confidential Knowledge

> > Sanskrit English maya tatam idam sarvam jagad avyakta-murtina mat-sthani sarva-bhutani na caham tesv avasthitah

Marathi Interpretation

मला, माझ्या unmanifested स्वरूपात, हे संपूर्ण विश्व pervaded आहे. सर्व प्राणीमात्रांना माझ्यावर आहेत, पण मी त्यांना नाही आहे.

English Interpretation By Me, in My unmanifested form, this entire universe is pervaded. All beings are in Me, but I am not in them.

> Chapter 9 Verse 5 Chapter Name - The Most Confidential Knowledge

> > Sanskrit English na ca mat-sthani bhutani pasya me yogam aisvaram bhuta-bhrn na ca bhuta-stho mamatma bhuta-bhavanah

Marathi Interpretation

आणि तयार आहे की अजून सर्व काही मला विश्रांती नाही. माझे गूढ संपत्ती पाहा! सर्व प्राणीमात्रांना मी सर्व घटक व्यवस्थापकामधून आहे, आणि मी सर्वत्र आहे, तरी अजूनही माझे स्वतः निर्मितीसाठी खूप स्रोत आहे तरी.

English Interpretation

And yet everything that is created does not rest in Me. Behold My mystic opulence! Although I am the maintainer of all living entities, and although I am everywhere, still My Self is the very source of creation.

Chapter 9 Verse 6 Chapter Name -The Most Confidential Knowledge

> Sanskrit English yathakasa-sthito nityam vayuh sarvatra-go mahan tatha sarvani bhutani mat-sthanity upadharaya

Marathi Interpretation

अफाट वारा म्हणून सर्वत्र शिट्टी, नेहमी नाजूक जागा बसतो, माहित माझ्यावर त्याच प्रकारे सर्व प्राणीमात्रांना विश्रांती आहे.

English Interpretation As the mighty wind, blowing everywhere, always rests in ethereal space, know that in the same manner all beings rest in Me.

> Chapter 9 Verse 7 Chapter Name -The Most Confidential Knowledge

> > Sanskrit English sarva-bhutani kaunteya prakrtim yanti mamikam kalpa-ksaye punas tani kalpadau visrjamy aham

Marathi Interpretation

कुंती मुला, सुखाचा शेवटी प्रत्येक साहित्य प्रकटीकरण माझे निसर्ग मध्ये प्रवेश करतो, आणि दुसरा मिलेनियम सुरूवात,

माझ्या सामर्थ्य मी पुन्हा तयार.

English Interpretation

O son of Kunti, at the end of the millennium every material manifestation enters into My nature, and at the beginning of another millennium, by My potency I again create.

Chapter 9 Verse 8 Chapter Name - The Most Confidential Knowledge

> Sanskrit English prakrtim svam avastabhya visrjami punah punah bhuta-gramam imam krtsnam avasam prakrter vasat

Marathi Interpretation संपूर्ण वैश्विक ऑर्डर मला आहे. मला ते पुन्हा आणि पुन्हा प्रगट आणि माझे ते शेवटी ठेवण्यात आहे असे आहे.

English Interpretation The whole cosmic order is under Me. By My will it is manifested again and again, and by My will it is annihilated at the end.

> Chapter 9 Verse 9 Chapter Name -The Most Confidential Knowledge

> > Sanskrit English na ca mam tani karmani nibadhnanti dhananjaya udasina-vad asinam asaktam tesu karmasu

Marathi Interpretation हे धनंजय, हे सर्व काम मला बांधून करू शकत नाही. मी कधीही, अलिप्त तटस्थ जणू बसलेला आहे.

English Interpretation O Dhananjaya, all this work cannot bind Me. I am ever detached, seated as though neutral.

> Chapter 9 Verse 10 Chapter Name - The Most Confidential Knowledge

> > Sanskrit English mayadhyaksena prakrtih suyate sa-caracaram hetunanena kaunteya jagad viparivartate

Marathi Interpretation हा साहित्य निसर्ग माझ्या दिशेने, कुंती मुला काम आहे, आणि ते सर्व हलवण्यास आणि unmoving माणसं उत्पादन आहे. त्याच्या नियम करून हे प्रकटीकरण तयार आणि पुन्हा ठेवण्यात आहे.

English Interpretation

This material nature is working under My direction, O son of Kunti, and it is producing all moving and unmoving beings. By its rule this manifestation is created and annihilated again and again.

Chapter 9 Verse 11 Chapter Name - The Most Confidential Knowledge

> Sanskrit English avajananti mam mudha manusim tanum asritam param bhavam ajananto mama bhuta-mahesvaram

131

Marathi Interpretation मी मानवी स्वरूपात उतरणे मूर्ख मला हसणे. ते माझे अलौकिक निसर्ग आणि असेल सर्व माझ्या सर्वोच्च सत्ता माहीत नाही.

English Interpretation Fools deride Me when I descend in the human form. They do not know My transcendental nature and My supreme dominion over all that be.

> Chapter 9 Verse 12 Chapter Name -The Most Confidential Knowledge

> > Sanskrit English moghasa mogha-karmano mogha-jnana vicetasah raksasim asurim caiva prakrtim mohinim sritah

Marathi Interpretation

अशा प्रकारे वळणे आहेत ज्यांनी आसुरी आणि निरीश्वरवादी दृश्ये आकर्षित होत आहेत. की deluded स्थितीत, मुक्ती त्यांच्या आशा, त्यांच्या fruitive उपक्रम, आणि ज्ञान त्यांच्या संस्कृती सर्व पराभव.

English Interpretation

Those who are thus bewildered are attracted by demonic and atheistic views. In that deluded condition, their hopes for liberation, their fruitive activities, and their culture of knowledge are all defeated.

Chapter 9 Verse 13 Chapter Name -The Most Confidential Knowledge

> Sanskrit English mahatmanas tu mam partha daivim prakrtim asritah bhajanty ananya-manaso jnatva bhutadim avyayam

Marathi Interpretation

Prtha मुला, खंती होतेस नाहीत, जे महान जीव दैवी स्वभावाचे संरक्षण अंतर्गत आहेत. ते मूळ आणि न संपणारा दैवी गुण, सर्वोच्च व्यक्तिमत्व म्हणून मला माहीत आहे कारण ते पूर्णपणे भक्ती सेवा गुंतलेली आहेत.

English Interpretation

O son of Prtha, those who are not deluded, the great souls, are under the protection of the divine nature. They are fully engaged in devotional service because they know Me as the Supreme Personality of Godhead, original and inexhaustible.

Chapter 9 Verse 14

Chapter Name - The Most Confidential Knowledge

Sanskrit English satatam kirtayanto mam yatantas ca drdha-vratah namasyantas ca mam bhaktya nitya-yukta upasate

Marathi Interpretation नेहमी मला खाली टेकून महान निर्धाराने प्रयत्न, माझे glories जप, या महान आत्मे मी सतत भक्ती माझी उपासना.

English Interpretation

Always chanting My glories, endeavoring with great determination, bowing down before Me, these great souls perpetually worship Me with devotion.

Chapter 9 Verse 15 Chapter Name - The Most Confidential Knowledge

> Sanskrit English jnana-yajnena capy anye yajanto mam upasate ekatvena prthaktvena bahudha visvato-mukham

Marathi Interpretation

ज्ञान लागवड ग्ंतलेली आहेत इतर अनेक विविध, आणि सार्वत्रिक स्वरूपात दुसरा न एक, सर्वोच्च परमेश्वराची उपासना करा.

English Interpretation Others, who are engaged in the cultivation of knowledge, worship the Supreme Lord as the one without a second, diverse in many, and in the universal form.

> Chapter 9 Verse 16 Chapter Name -The Most Confidential Knowledge

> > Sanskrit English aham kratur aham yajnah svadhaham aham ausadham mantro 'ham aham evajyam aham agnir aham hutam

Marathi Interpretation

पण विधी, मी यज्ञ, पूर्वजांना अर्पण, उपचार औषधी वनस्पती, अलौकिक गाणे मी कोण आहे आहे. मी लोणी, अग्नि आणि अर्पण आहे.

English Interpretation But it is I who am the ritual, I the sacrifice, the offering to the ancestors, the healing herb, the transcendental

chant. I am the butter and the fire and the offering.

Chapter 9 Verse 17 Chapter Name - The Most Confidential Knowledge

> Sanskrit English pitaham asya jagato mata dhata pitamahah vedyam pavitram omkara rk sama yajur eva ca

Marathi Interpretation मी या विश्वाच्या, आई, समर्थन, व grandsire पिता आहे. मी ज्ञान, शुध्द आणि अक्षर ओम ऑब्जेक्ट आहे. मी Rg, आदेश, आणि Yajur [वेद] आहे.

English Interpretation

I am the father of this universe, the mother, the support, and the grandsire. I am the object of knowledge, the purifier and the syllable om. I am also the Rg, the Sama, and the Yajur [Vedas].

Chapter 9 Verse 18 Chapter Name - The Most Confidential Knowledge

> Sanskrit English gatir bharta prabhuh saksi nivasah saranam suhrt prabhavah pralayah sthanam nidhanam bijam avyayam

> > Marathi Interpretation

मी ध्येय, कराचे, मास्टर, साक्षीदार, राहिला, सुरक्षित जागा आहेस, सर्वात प्रिय मित्र आहे. मी निर्मिती आणि नायनाट, हे सर्व गोष्टींचा आधार, ही जागा निवडली आणि बीज अविनाशी आहे.

English Interpretation

I am the goal, the sustainer, the master, the witness, the abode, the refuge and the most dear friend. I am the creation and the annihilation, the basis of everything, the resting place and the eternal seed.

Chapter 9 Verse 19 Chapter Name - The Most Confidential Knowledge

> Sanskrit English tapamy aham aham varsam nigrhnamy utsrjami ca amrtam caiva mrtyus ca sad asac caham arjuna

134

Marathi Interpretation तू अर्जुन, मी उष्णता, पाऊस आणि दुष्काळ नियंत्रण. मी अमरत्व आहे, आणि मी देखील मृत्यू शृंगारिक आहे. दोन्ही जात आणि nonbeing माझ्यावर आहेत.

English Interpretation O Arjuna, I control heat, the rain and the drought. I am immortality, and I am also death personified. Both being and nonbeing are in Me.

> Chapter 9 Verse 20 Chapter Name -The Most Confidential Knowledge

> > Sanskrit English trai-vidya mam soma-pah puta-papa yajnair istva svar-gatim prarthayante te punyam asadya surendra-lokam asnanti divyan divi deva-bhogan

> > > Marathi Interpretation

वेद अभ्यास आणि स्वर्गीय ग्रह शोधत, काढावा लागेल रस पिण्याची ज्यांनी, अप्रत्यक्ष माझी उपासना. ते तो दैवी आनंद आनंद जेथे इंद्र, या ग्रहावर जन्म घेतात.

English Interpretation Those who study the Vedas and drink the soma juice, seeking the heavenly planets, worship Me indirectly. They take birth on the planet of Indra, where they enjoy godly delights.

> Chapter 9 Verse 21 Chapter Name - The Most Confidential Knowledge

> > Sanskrit English te tam bhuktva svarga-lokam visalam ksine punye martya-lokam visanti evam trayi-dharmam anuprapanna gatagatam kama-kama labhante

> > > Marathi Interpretation

ते या गोष्टी त्यांना स्वर्गातील अर्थाने आनंद आनंद, तेव्हा ते पुन्हा या मर्त्य ग्रह परत. त्यामुळे वैदिक तत्त्वे, ते फक्त आनंद संपली साध्य.

English Interpretation

When they have thus enjoyed heavenly sense pleasure, they return to this mortal planet again. Thus, through the Vedic principles, they achieve only flickering happiness.

Chapter 9 Verse 22 Chapter Name - The Most Confidential Knowledge

> Sanskrit English ananyas cintayanto mam ye janah paryupasate tesam nityabhiyuktanam yoga-ksemam vahamy aham

Marathi Interpretation पण माझे अलौकिक फॉर्म मनन, भक्ती माझी उपासना - जे मी त्यांना ते यांची कमतरता आणि ते आहे काय रक्षण काय

वाहून.

English Interpretation But those who worship Me with devotion, meditating on My transcendental form--to them I carry what they lack and preserve what they have.

> Chapter 9 Verse 23 Chapter Name -The Most Confidential Knowledge

> > Sanskrit English ye 'py anya-devata-bhakta yajante sraddhayanvitah te 'pi mam eva kaunteya yajanty avidhi-purvakam

Marathi Interpretation एक माणूस इतर दैवतांची पूजा यासाठी बळी अर्पण करण्यास जे, कुंती मुला, खरोखर केवळ मला बोलत आहे, पण ते खरे समजून न देऊ केली जाते.

English Interpretation Whatever a man may sacrifice to other gods, O son of Kunti, is really meant for Me alone, but it is offered without true understanding.

> Chapter 9 Verse 24 Chapter Name -The Most Confidential Knowledge

> > Sanskrit English aham hi sarva-yajnanam bhokta ca prabhur eva ca na tu mam abhijananti tattvenatas cyavanti te

Marathi Interpretation

मी फक्त enjoyer आणि यज्ञ फक्त ऑब्जेक्ट आहे. माझे खरे अलौकिक निसर्ग ओळखत नाही ज्यांनी खाली पडतात.

English Interpretation I am the only enjoyer and the only object of sacrifice. Those who do not recognize My true transcendental nature fall down.

> Chapter 9 Verse 25 Chapter Name - The Most Confidential Knowledge

> > Sanskrit English yanti deva-vrata devan pitrn yanti pitr-vratah bhutani yanti bhutejya yanti mad-yajino 'pi mam

Marathi Interpretation

गंभीर उपासकांनी गंभीर आपापसांत जन्म घेईल; भुते आणि विचारांना उपासकांनी अशा माणसं लोकांमध्ये जन्म घेईल; पूर्वजांना उपासकांनी पूर्वजांना जा; मला नमन ज्यांनी मला जिवंत.

English Interpretation

Those who worship the demigods will take birth among the demigods; those who worship ghosts and spirits will take birth among such beings; those who worship ancestors go to the ancestors; and those who worship Me will live with Me.

Chapter 9 Verse 26 Chapter Name -The Most Confidential Knowledge

> Sanskrit English patram puspam phalam toyam yo me bhaktya prayacchati tad aham bhakty-upahrtam asnami prayatatmanah

Marathi Interpretation एक प्रेम आणि भक्ती एक पाकळी, एक फ्लॉवर, फळ किंवा पाणी मला देते तर ते मी मान्य करेल.

English Interpretation If one offers Me with love and devotion a leaf, a flower, fruit or water, I will accept it.

> Chapter 9 Verse 27 Chapter Name - The Most Confidential Knowledge

Sanskrit English yat karosi yad asnasi yaj juhosi dadasi yat yat tapasyasi kaunteya tat kurusva mad-arpanam

137

Marathi Interpretation

कुंती, मुला सर्व आपण करू की, सर्व तुम्ही खाऊ की, आपण ऑफर उदक, तसेच आपण तो पाळत आहे सर्व तपोनिधी सर्व, मला अर्पण केले पाहिजे.

English Interpretation O son of Kunti, all that you do, all that you eat, all that you offer and give away, as well as all austerities that you may perform, should be done as an offering unto Me.

> Chapter 9 Verse 28 Chapter Name -The Most Confidential Knowledge

> > Sanskrit English subhasubha-phalair evam moksyase karma-bandhanaih sannyasa-yoga-yuktatma vimukto mam upaisyasi

Marathi Interpretation

या प्रकारे आपण चांगले आणि वाईट कर्मे करणे सर्व प्रतिक्रिया पासून मोकळे केले जाईल, व निवृत्तीची या तत्वांशी आपण मुक्तीचे असेल आणि माझ्याकडे येऊ.

English Interpretation In this way you will be freed from all reactions to good and evil deeds, and by this principle of renunciation you will be liberated and come to Me.

> Chapter 9 Verse 29 Chapter Name - The Most Confidential Knowledge

> > Sanskrit English samo 'ham sarva-bhutesu na me dvesyo 'sti na priyah ye bhajanti tu mam bhaktya mayi te tesu capy aham

Marathi Interpretation मी एक हेवा किंवा मी कोणालाही अपुरे आहे. मी सर्व समान आहे. पण जो कोणी भक्ती मला सेवा देते, एक मित्र मला आहे, आणि मी त्याला एक मित्र आहे.

English Interpretation

I envy no one, nor am I partial to anyone. I am equal to all. But whoever renders service unto Me in devotion is a friend, is in Me, and I am also a friend to him.

Chapter 9 Verse 30 Chapter Name - The Most Confidential Knowledge

> Sanskrit English api cet su-duracaro bhajate mam ananya-bhak sadhur eva sa mantavyah samyag vyavasito hi sah

Marathi Interpretation एक सर्वात अमंगळ क्रिया करतो जरी तो भक्ती सेवा गुंतलेली आहे तर, तो योग्य ठिकाणी वसलेले आहे कारण पवित्र विचार करणे आहे.

English Interpretation Even if one commits the most abominable actions, if he is engaged in devotional service, he is to be considered saintly because he is properly situated.

> Chapter 9 Verse 31 Chapter Name -The Most Confidential Knowledge

> > Sanskrit English ksipram bhavati dharmatma sasvac-chantim nigacchati kaunteya pratijanihi na me bhaktah pranasyati

Marathi Interpretation तो पटकन चांगले लोक होते आणि चिरस्थायी शांती पोहोचतो. कुंती मुला, माझे भक्त नाशवंत नाही की धैर्याने ते स्पष्ट करुन सांगितले.

English Interpretation He quickly becomes righteous and attains lasting peace. O son of Kunti, declare it boldly that My devotee never perishes.

> Chapter 9 Verse 32 Chapter Name - The Most Confidential Knowledge

> > Sanskrit English mam hi partha vyapasritya ye 'pi syuh papa-yonayah striyo vaisyas tatha sudras te 'pi yanti param gatim

Marathi Interpretation

Prtha मुला, ते कमी जन्म असली तरी, माझ्यावर निवारा घ्या - जे महिला, vaisyas [व्यापारी], तसेच sudras [कामगार] -सर्वोच्च गंतव्य संपर्क करू शकता.

English Interpretation

O son of Prtha, those who take shelter in Me, though they be of lower birth--women, vaisyas [merchants], as well as sudras [workers]--can approach the supreme destination.

Chapter 9 Verse 33 Chapter Name -The Most Confidential Knowledge

> Sanskrit English kim punar brahmanah punya bhakta rajarsayas tatha anityam asukham lokam imam prapya bhajasva mam

Marathi Interpretation नंतर या तात्पुरती दीन जगात मला म्हणाला सेवा प्रेमळ बौध्द फायदा चांगल्या, भक्त आणि पवित्र राजे आहेत किती तरी अधिक.

English Interpretation

How much greater then are the brahmanas, the righteous, the devotees and saintly kings who in this temporary miserable world engage in loving service unto Me.

Chapter 9 Verse 33 Chapter Name -The Opulence of the Absolute

> Sanskrit English man-mana bhava mad-bhakto mad-yaji mam namaskuru mam evaisyasi yuktvaivam atmanam mat-parayanah

Marathi Interpretation मला विचार नेहमी आपल्या मनात गुंतवून, obeisances देतात आणि माझी उपासना. पूर्णपणे माझ्यावर गढून गेलेला जात, तुम्हाला माझ्याकडे येईल.

English Interpretation Engage your mind always in thinking of Me, offer obeisances and worship Me. Being completely absorbed in Me, surely you will come to Me.

> Chapter 10 Verse 1 Chapter Name -The Opulence of the Absolute

> > Sanskrit English sri-bhagavan uvaca

bhuya eva maha-baho srnu me paramam vacah yat te 'ham priyamanaya vaksyami hita-kamyaya

Marathi Interpretation

सर्वोच्च परमेश्वर म्हणाला, माझ्या प्रिय मित्र, पराक्रमी सशस्त्र अर्जुन, मी आपल्या फायद्यासाठी आपण ते वाटून होईल आणि आपल्याला मोठ्या आनंदाने देईल जे माझे सर्वोच्च शब्द, पुन्हा ऐका.

English Interpretation

The Supreme Lord said: My dear friend, mighty-armed Arjuna, listen again to My supreme word, which I shall impart to you for your benefit and which will give you great joy.

Chapter 10 Verse 2 Chapter Name -The Opulence of the Absolute

> Sanskrit English na me viduh sura-ganah prabhavam na maharsayah aham adir hi devanam maharsinam ca sarvasah

Marathi Interpretation

नाही गंभीर सर्वशक्तिमान किंवा महान साधू साठी, प्रत्येक बाबतीत, मी गंभीर आणि साधू स्रोत आहे, माझे मूळ माहीत.

English Interpretation

Neither the hosts of demigods nor the great sages know My origin, for, in every respect, I am the source of the demigods and the sages.

Chapter 10 Verse 3 Chapter Name -The Opulence of the Absolute

> Sanskrit English yo mam ajam anadim ca vetti loka-mahesvaram asammudhah sa martyesu sarva-papaih pramucyate

Marathi Interpretation

सुरुवातीपासून म्हणून, भविष्यकाळातील म्हणून मला ओळखतो तो, सर्व जगातील सर्वोच्च प्रभु - तो लोकांमध्ये undeluded, सर्व पापे मोकळे केले जाते.

English Interpretation

He who knows Me as the unborn, as the beginningless, as the Supreme Lord of all the worlds--he, undeluded among men, is freed from all sins.

Chapter 10 Verse 41734 Chapter Name -The Opulence of the Absolute

> Sanskrit English buddam asammohah ksama satyam damah samah sukham duhkham bhavo 'bhavo bhayam cabhayam eva ca

ahimsa samata tustis tapo danam yaso 'yasah bhavanti bhava bhutanam matta eva prthag-vidhah

Marathi Interpretation

बुद्धिमता, शंका आणि चुकीचा समज, क्षमा, आभारी, स्वतः ची नियंत्रण आणि शांतता, सुख दुः जन्म, मृत्यू, भय, fearlessness, nonviolence, समतोल वृत्ती, समाधान, तप, प्रेम, प्रसिद्धी आणि वेगळाच ज्ञान, स्वातंत्र्य केवळ मला बनवले जातात .

English Interpretation

Intelligence, knowledge, freedom from doubt and delusion, forgiveness, truthfulness, self-control and calmness, pleasure and pain, birth, death, fear, fearlessness, nonviolence, equanimity, satisfaction, austerity, charity, fame and infamy are created by Me alone.

Chapter 10 Verse 41734 Chapter Name -The Opulence of the Absolute Sanskrit English jnanam asammohah ksama satyam damah samah sukham duhkham bhavo 'bhavo bhayam cabhayam eva ca

> ahimsa samata tustis tapo danam yaso 'yasah bhavanti bhava bhutanam matta eva prthag-vidh

Marathi Interpretation

बुद्धिमत्ता, शंका आणि चुकीचा समज, क्षमा, आभारी, स्वतः ची नियंत्रण आणि शांतता, सुख दुः जन्म, मृत्यू, भय, fearlessness, nonviolence, समतोल वृत्ती, समाधान, तप, प्रेम, प्रसिद्धी आणि वेगळाच ज्ञान, स्वातंत्र्य केवळ मला बनवले जातात

English Interpretation

Intelligence, knowledge, freedom from doubt and delusion, forgiveness, truthfulness, self-control and calmness, pleasure and pain, birth, death, fear, fearlessness, nonviolence, equanimity, satisfaction, austerity, charity, fame and infamy are created by Me alone

Chapter 10 Verse 6 Chapter Name -The Opulence of the Absolute

Sanskrit English maharsayah sapta purve catvaro manavas tatha mad-bhava manasa jata yesam loka imah prajah

Marathi Interpretation सात महान साधू आणि त्यांना आधी चार इतर महान साधू आणि Manus [मानवजातीच्या progenitors] माझे मन बाहेर जन्म, आणि या ग्रह सर्व प्राणी त्यांना खाली आहेत.

English Interpretation

The seven great sages and before them the four other great sages and the Manus [progenitors of mankind] are born out of My mind, and all creatures in these planets descend from them.

Chapter 10 Verse 7 Chapter Name -The Opulence of the Absolute

> Sanskrit English etam vibhutim yogam ca mama yo vetti tattvatah so 'vikalpena yogena yujyate natra samsayah

Marathi Interpretation

सत्य मध्ये माझ्या, गौरव आणि सत्ता ओळखतो तो निखळ भक्ती सेवा गुंतलेला; या शंका आहे.

English Interpretation He who knows in truth this glory and power of Mine engages in unalloyed devotional service; of this there is no doubt.

> Chapter 10 Verse 8 Chapter Name -The Opulence of the Absolute

> > Sanskrit English aham sarvasya prabhavo mattah sarvam pravartate iti matva bhajante mam budha bhava-samanvitah

Marathi Interpretation

मी सर्व आध्यात्मिक व भौतिक जगातील स्त्रोत आहे. सर्व काही मला पासून emanates. हे माहीत आहे, ज्ञानी उत्तम प्रकारे माझे भक्ती सेवा व्यस्त आणि सर्व आपल्या अंतः करणाने माझी उपासना.

English Interpretation

I am the source of all spiritual and material worlds. Everything emanates from Me. The wise who know this perfectly engage in My devotional service and worship Me with all their hearts.

Chapter 10 Verse 9 Chapter Name -The Opulence of the Absolute

> Sanskrit English mac-citta mad-gata-prana bodhayantah parasparam kathayantas ca mam nityam tusyanti ca ramanti ca

Marathi Interpretation

माझे भक्त विचार त्यांचे जीवन मला शरण, मला राहतात, आणि ते खूप समाधान व धन्यता enlightening एकमेकांना माझ्याविषयी बोलत साध्य करणे.

English Interpretation

The thoughts of My pure devotees dwell in Me, their lives are surrendered to Me, and they derive great satisfaction and bliss enlightening one another and conversing about Me.

Chapter 10 Verse 10 Chapter Name -The Opulence of the Absolute

> Sanskrit English tesam satata-yuktanam bhajatam priti-purvakam dadami buddhi-yogam tam yena mam upayanti te

Marathi Interpretation प्रेम मला सतत एकनिष्ठ आहेत आणि उपासकांनी, मी ते माझ्याकडे येऊ शकत द्वारे समजून द्या.

English Interpretation To those who are constantly devoted and worship Me with love, I give the understanding by which they can come to Me.

> Chapter 10 Verse 11 Chapter Name -The Opulence of the Absolute

> > Sanskrit English

tesam evanukampartham aham ajnana-jam tamah nasayamy atma-bhavastho jnana-dipena bhasvata

Marathi Interpretation त्यांना दया, मी, त्यांच्या अंत: करणात घर, ज्ञान प्रकाशमय दिवा दुर्लक्ष जन्म अंधारात नाश.

English Interpretation Out of compassion for them, I, dwelling in their hearts, destroy with the shining lamp of knowledge the darkness born of ignorance.

> Chapter 10 Verse 41986 Chapter Name -The Opulence of the Absolute

> > Sanskrit English arjuna uvaca param brahma param dhama pavitram paramam bhavan purusam sasvatam divyam adi-devam ajam vibhum

ahus tvam rsayah sarve devarsir naradas tatha asito devalo vyasah svayam caiva bravisi me

Marathi Interpretation

अर्जुन म्हणाला, सुप्रीम ब्राहमण, अंतिम, सर्वोच्च राहिला आणि शुध्द, संपूर्ण सत्य आणि अनंतकाळचे दैवी व्यक्ती आहेत. आपण सर्वप्रथम देव, अलौकिक आणि मूळ आहेत, आणि आपण जन्मलेले आणि सर्व-pervading सौंदर्य आहेत. अशा, पुन्हा कधीतरी सांगेन, Asita, Devala, आणि व्यास म्हणून सर्व महान साधू आपल्याला या घोषणा, आणि आता तुम्ही मला ते जाहीर आहे

English Interpretation

Arjuna said: You are the Supreme Brahman, the ultimate, the supreme abode and purifier, the Absolute Truth and the eternal divine person. You are the primal God, transcendental and original, and You are the unborn and all-pervading beauty. All the great sages such as Narada, Asita, Devala, and Vyasa proclaim this of You, and now You Yourself are declaring it to me.

> Chapter 10 Verse 14 Chapter Name -The Opulence of the Absolute

> > Sanskrit English sarvam etad rtam manye yan mam vadasi kesava na hi te bhagavan vyaktim

vidur deva na danavah

Marathi Interpretation तू श्रीकृष्ण, मी पूर्णपणे तू मला सांगितले आहे की सर्व सत्य म्हणून स्वीकार. नाही दैवतांची पूजा किंवा भुते, परमेश्वरा, तू व्यक्तिमत्व मला माहीत आहे.

English Interpretation O Krsna, I totally accept as truth all that You have told me. Neither the gods nor demons, O Lord, know Thy personality.

> Chapter 10 Verse 15 Chapter Name -The Opulence of the Absolute

> > Sanskrit English svayam evatmanatmanam vettha tvam purusottama bhuta-bhavana bhutesa deva-deva jagat-pate

Marathi Interpretation

खरंच, आपण एकटे आपले स्वतः चे potencies करून स्वतः ला जाणून, सर्व तू मूळ, सर्व प्राणीमात्रांना परमेश्वर, देवांचा देव तू सर्वोच्च व्यक्ती, विश्वाच्या प्रभु!

English Interpretation Indeed, You alone know Yourself by Your own potencies, O origin of all, Lord of all beings, God of gods, O Supreme Person, Lord of the universe!

> Chapter 10 Verse 16 Chapter Name -The Opulence of the Absolute

> > Sanskrit English vaktum arhasy asesena divya hy atma-vibhutayah yabhir vibhutibhir lokan imams tvam vyapya tisthasi

Marathi Interpretation आपण या सर्व जगातील व्यापणे जे तुमच्या दैवी शक्ती तपशील मला सांगा आणि त्यांना राहा करा.

English Interpretation Please tell me in detail of Your divine powers by which You pervade all these worlds and abide in them.

> Chapter 10 Verse 17 Chapter Name -The Opulence of the Absolute

Sanskrit English katham vidyam aham yogims tvam sada paricintayan kesu kesu ca bhavesu cintyo 'si bhagavan maya

Marathi Interpretation मी आपण कसे ध्यान करावे? विविध काय फॉर्म मध्ये आपण तू धन्य प्रभु, ठरविण्यात जाईल?

English Interpretation How should I meditate on You? In what various forms are You to be contemplated, O Blessed Lord?

> Chapter 10 Verse 18 Chapter Name -The Opulence of the Absolute

> > Sanskrit English vistarenatmano yogam vibhutim ca janardana bhuyah kathaya trptir hi srnvato nasti me 'mrtam

Marathi Interpretation

आपले पराक्रमी potencies आणि glories आहे, तपशील पुन्हा Janardana [श्रीकृष्ण] मला सांगा, आपल्या ambrosial ऐकले मी कधीच लोखंड आहे.

English Interpretation Tell me again in detail, O Janardana [Krsna], of Your mighty potencies and glories, for I never tire of hearing Your ambrosial words.

> Chapter 10 Verse 19 Chapter Name -The Opulence of the Absolute

> > Sanskrit English sri-bhagavan uvaca hanta te kathayisyami divya hy atma-vibhutayah pradhanyatah kuru-srestha nasty anto vistarasya me

Marathi Interpretation धन्य परमेश्वर म्हणाला, होय, मी पण फक्त तू अर्जुन, माझे संपत्ती साठी अमर्याद आहे प्रमुख आहेत त्या, च्या, माझ्या splendorous अविष्काराचे तुम्हाला सांगेन.

English Interpretation The Blessed Lord said: Yes, I will tell you of My splendorous manifestations, but only of those which are

prominent, O Arjuna, for My opulence is limitless.

Chapter 10 Verse 20 Chapter Name -The Opulence of the Absolute

> Sanskrit English aham atma gudakesa sarva-bhutasaya-sthitah aham adis ca madhyam ca bhutanam anta eva ca

Marathi Interpretation

मी सर्व प्राणी च्या अंत: करणात बसून स्वत: देवा, Gudakesa आहे. मी सुरुवातीला, मध्यम आणि सर्व प्राण्यांच्या शेवट आहे.

English Interpretation I am the Self, O Gudakesa, seated in the hearts of all creatures. I am the beginning, the middle and the end of all beings.

> Chapter 10 Verse 21 Chapter Name -The Opulence of the Absolute

> > Sanskrit English adityanam aham visnur jyotisam ravir amsuman maricir marutam asmi naksatranam aham sasi

Marathi Interpretation

आदित्यात मी दिवे मी तेजस्वी सूर्य आहे, Visnu आहे, मी Maruts च्या Marici आहे, आणि तारे लोकांमध्ये मी चंद्र आहे.

English Interpretation

Of the Adityas I am Visnu, of lights I am the radiant sun, I am Marici of the Maruts, and among the stars I am the moon.

Chapter 10 Verse 22 Chapter Name -The Opulence of the Absolute

> Sanskrit English vedanam sama-vedo 'smi devanam asmi vasavah indriyanam manas casmi bhutanam asmi cetana

Marathi Interpretation वेद मी आदेश-वेद आहे; गंभीर मी इंद्र आहे; बोध मी मन आहे, आणि प्राणीमात्रांना मी जिवंत शक्ती [ज्ञान] आहे.

English Interpretation Of the Vedas I am the Sama-veda; of the demigods I am Indra; of the senses I am the mind, and in living beings I am the living force [knowledge].

> Chapter 10 Verse 23 Chapter Name -The Opulence of the Absolute

> > Sanskrit English rudranam sankaras casmi vitteso yaksa-raksasam vasunam pavakas casmi meruh sikharinam aham

Marathi Interpretation सर्व Rudras मी परमेश्वर शिव आहे; Yaksas आणि Raksasas मी संपत्ती [Kuvera] प्रभु आहे; Vasus मी आग [अग्नी] आहे, आणि पर्वत मी Meru आहे.

English Interpretation

Of all the Rudras I am Lord Siva; of the Yaksas and Raksasas I am the Lord of wealth [Kuvera]; of the Vasus I am fire [Agni], and of mountains I am Meru.

Chapter 10 Verse 24 Chapter Name -The Opulence of the Absolute

> Sanskrit English purodhasam ca mukhyam mam viddhi partha brhaspatim senaninam aham skandah sarasam asmi sagarah

Marathi Interpretation याजक, अर्जुन तू मला मुख्य, Brhaspati, भक्ती मालक असल्याचे माहित. सामान्य मी स्कंद, युद्ध परमेश्वर आहे! आणि पाणी मृतदेह मी महासागर आहे.

English Interpretation Of priests, O Arjuna, know Me to be the chief, Brhaspati, the lord of devotion. Of generals I am Skanda, the lord of war; and of bodies of water I am the ocean.

> Chapter 10 Verse 25 Chapter Name -The Opulence of the Absolute

> > Sanskrit English maharsinam bhrgur aham

giram asmy ekam aksaram yajnanam japa-yajno 'smi sthavaranam himalayah

Marathi Interpretation महान साधू मी Bhrgu आहे; स्पंदने मी अलौकिक ओम आहे. बळी अर्पण केले मी [Japa] पवित्र नावे पठाण आहे, व जंगम गोष्टी मी हिमालयाच्या आहे.

English Interpretation Of the great sages I am Bhrgu; of vibrations I am the transcendental om. Of sacrifices I am the chanting of the holy names [japa], and of immovable things I am the Himalayas.

> Chapter 10 Verse 26 Chapter Name -The Opulence of the Absolute

> > Sanskrit English asvatthah sarva-vrksanam devarsinam ca naradah gandharvanam citrarathah siddhanam kapilo munih

Marathi Interpretation

सर्व झाडे मी पवित्र अंजिराचे झाड आहे, आणि ही साधना आहे आणि गंभीर लोकांमध्ये मी, पुन्हा कधीतरी सांगेन आहे. दैवतांच्या गायक [Gandharvas] मी Citraratha आहे, आणि परिपूर्ण माणूस लोकांमध्ये मी ऋषी कपिल आहे.

English Interpretation

Of all trees I am the holy fig tree, and among sages and demigods I am Narada. Of the singers of the gods [Gandharvas] I am Citraratha, and among perfected beings I am the sage Kapila.

> Chapter 10 Verse 27 Chapter Name -The Opulence of the Absolute

> > Sanskrit English uccaihsravasam asvanam viddhi mam amrtodbhavam airavatam gajendranam naranam ca naradhipam

Marathi Interpretation

घोडे मला अमरत्व च्या रामबाण औषध जन्म झाला, महासागर बाहेर उठला Uccaihsrava, असल्याचे माहित आहे; lordly हत्ती मी Airavata आहे, आणि लोकांना तारण्यासाठी मी सम्राट आहे.

English Interpretation

Of horses know Me to be Uccaihsrava, who rose out of the ocean, born of the elixir of immortality; of lordly elephants I am Airavata, and among men I am the monarch.

Chapter 10 Verse 28 Chapter Name -The Opulence of the Absolute

> Sanskrit English ayudhanam aham vajram dhenunam asmi kamadhuk prajanas casmi kandarpah sarpanam asmi vasukih

Marathi Interpretation

शस्त्रे मी भयचकित करणारी घटना आहे; गायी आपापसांत मी सुरभी, मुबलक दूध givers आहे. Procreators मी Kandarpa, प्रेम देव आहे, आणि साप मी वास्की, मुख्य आहे.

English Interpretation

Of weapons I am the thunderbolt; among cows I am the surabhi, givers of abundant milk. Of procreators I am Kandarpa, the god of love, and of serpents I am Vasuki, the chief.

Chapter 10 Verse 29 Chapter Name -The Opulence of the Absolute

> Sanskrit English anantas casmi naganam varuno yadasam aham pitrnam aryama casmi yamah samyamatam aham

Marathi Interpretation स्वर्गीय नागा साप मी अनंत आहे; जलतरण सर्व बाजूंना अनेक देवदेवतांच्या मी वरुण आहे. गेला पूर्वजांना मी Aryama आहे, आणि कायद्याचे संचांसाठी लोकांमध्ये मी यम, मृत्यू मालक आहे.

English Interpretation Of the celestial Naga snakes I am Ananta; of the aquatic deities I am Varuna. Of departed ancestors I am Aryama, and among the dispensers of law I am Yama, lord of death.

> Chapter 10 Verse 30 Chapter Name -The Opulence of the Absolute

> > Sanskrit English prahladas casmi daityanam kalah kalayatam aham mrganam ca mrgendro 'ham vainateyas ca paksinam

Marathi Interpretation

Daitya भुते हेही मी एकनिष्ठ प्रल्हाद आहे; subduers लोकांमध्ये मी वेळ आहे; प्राण्यात सगळ्यात मी सिंह आहे, आणि पक्षी आपापसांत मी गरुडा, Visnu च्या पीस वाहक आहे.

English Interpretation Among the Daitya demons I am the devoted Prahlada; among subduers I am time; among the beasts I am the lion, and among birds I am Garuda, the feathered carrier of Visnu.

> Chapter 10 Verse 31 Chapter Name -The Opulence of the Absolute

> > Sanskrit English pavanah pavatam asmi ramah sastra-bhrtam aham jhasanam makaras casmi srotasam asmi jahnavi

Marathi Interpretation प्युरिफायर मी वारा आहे; शस्त्रे wielders मी श्री राम आहे; मासे मी शार्क आहे, आणि नद्या मी गंगा आहे.

English Interpretation

Of purifiers I am the wind; of the wielders of weapons I am Rama; of fishes I am the shark, and of flowing rivers I am the Ganges.

Chapter 10 Verse 32 Chapter Name -The Opulence of the Absolute

> Sanskrit English sarganam adir antas ca madhyam caivaham arjuna adhyatma-vidya vidyanam vadah pravadatam aham

Marathi Interpretation

सर्व सृष्टी मी आरंभ आणि शेवट आणि मध्यम, तू अर्जुन आहे. सर्व विज्ञान मी स्वतः च्या आध्यात्मिक शास्त्र आहे, आणि logicians लोकांमध्ये मी निर्णायक सत्य आहे.

English Interpretation

Of all creations I am the beginning and the end and also the middle, O Arjuna. Of all sciences I am the spiritual science of the self, and among logicians I am the conclusive truth.

Chapter 10 Verse 33 Chapter Name -The Opulence of the Absolute

Sanskrit English

aksaranam akaro 'smi dvandvah samasikasya ca aham evaksayah kalo dhataham visvato-mukhah

Marathi Interpretation अक्षरे मी पत्र एक आहे, आणि संयुगे लोकांमध्ये मी दुहेरी शब्द आहे. मी देखील न संपणारा वेळ आहे, आणि निर्मात्यांच्या मी ज्या बह्विध चेहरे सर्वत्र चालू ब्रहमा, आहे.

English Interpretation

Of letters I am the letter A, and among compounds I am the dual word. I am also inexhaustible time, and of creators I am Brahma, whose manifold faces turn everywhere.

Chapter 10 Verse 34 Chapter Name -The Opulence of the Absolute

> Sanskrit English mrtyuh sarva-haras caham udbhavas ca bhavisyatam kirtih srir vak ca narinam smrtir medha dhrtih ksama

Marathi Interpretation

मी मरण सर्व बोलण्यापेक्षा आहे, आणि मी सर्व गोष्टी जनरेटर अद्याप केले आहे. महिला हेही मी बातमी भविष्य, भाषण, स्मृती, बुद्धी, विश्वास आणि संयम आहे.

English Interpretation I am all-devouring death, and I am the generator of all things yet to be. Among women I am fame, fortune, speech, memory, intelligence, faithfulness and patience.

> Chapter 10 Verse 35 Chapter Name -The Opulence of the Absolute

> > Sanskrit English brhat-sama tatha samnam gayatri chandasam aham masanam marga-sirso 'ham rtunam kusumakarah

Marathi Interpretation

गीते मी इंद्र करण्यासाठी गायली Brhat-आदेश आहे, आणि कविता मी फायदा दररोज गायली गायत्री काव्य आहे. महिने मी नोव्हेंबर आणि डिसेंबर आहे, आणि हंगाम मी फ्लॉवर-पत्करणे वसंत ऋतु आहे.

English Interpretation

Of hymns I am the Brhat-sama sung to the Lord Indra, and of poetry I am the Gayatri verse, sung daily by Brahmanas. Of months I am November and December, and of seasons I am flower-bearing spring.

Chapter 10 Verse 36 Chapter Name -The Opulence of the Absolute

> Sanskrit English dyutam chalayatam asmi tejas tejasvinam aham jayo 'smi vyavasayo 'smi sattvam sattvavatam aham

Marathi Interpretation मी Cheats च्या जुगार आहे, आणि उत्कृष्ट मी शोभा आहे. मी साहसी आहे, विजय आहे, आणि मी मजबूत बळ आहे.

English Interpretation I am also the gambling of cheats, and of the splendid I am the splendor. I am victory, I am adventure, and I am the strength of the strong.

> Chapter 10 Verse 37 Chapter Name -The Opulence of the Absolute

> > Sanskrit English vrsninam vasudevo 'smi pandavanam dhananjayah muninam apy aham vyasah kavinam usana kavih

Marathi Interpretation Vrsni वंशज मी वासुदेव आहे, आणि पांडवांच्या मी अर्जुन आहे. साधू मी व्यास आहे, आणि महान विचारवंत लोकांमध्ये मी Usana आहे.

English Interpretation Of the descendants of Vrsni I am Vasudeva, and of the Pandavas I am Arjuna. Of the sages I am Vyasa, and among great thinkers I am Usana.

> Chapter 10 Verse 38 Chapter Name -The Opulence of the Absolute

> > Sanskrit English dando damayatam asmi nitir asmi jigisatam maunam caivasmi guhyanam jnanam jnanavatam aham

> > > Marathi Interpretation

शिक्षा हेही मी शिक्षा काठी आहे, आणि विजय तुम्ही जे, मी सदाचरण आहे. गुप्त गोष्टी मी गप्प आहे, आणि शहाण्या मी शहाणपण आहे.

English Interpretation Among punishments I am the rod of chastisement, and of those who seek victory, I am morality. Of secret things I am silence, and of the wise I am wisdom.

> Chapter 10 Verse 39 Chapter Name -The Opulence of the Absolute

> > Sanskrit English yac capi sarva-bhutanam bijam tad aham arjuna na tad asti vina yat syan maya bhutam caracaram

Marathi Interpretation शिवाय, तू अर्जुन, मी सर्व existences च्या निर्मिती बीज आहे. हलवून किंवा unmoving - - मला न अस्तित्वात शकणार नाही जात आहे.

English Interpretation

Furthermore, O Arjuna, I am the generating seed of all existences. There is no being--moving or unmoving--that can exist without Me.

Chapter 10 Verse 40 Chapter Name -The Opulence of the Absolute

> Sanskrit English nanto 'sti mama divyanam vibhutinam parantapa esa tuddesatah prokto vibhuter vistaro maya

Marathi Interpretation शत्रू तू बलवान विजेता, माझ्या दैवी रूपे करण्यात येत आहे. काय मी तुम्हांला सांगितले आहे माझे असीम opulences एक केवळ संकेत पण आहे.

English Interpretation

O mighty conqueror of enemies, there is no end to My divine manifestations. What I have spoken to you is but a mere indication of My infinite opulences.

Chapter 10 Verse 41 Chapter Name -The Opulence of the Absolute

Sanskrit English yad yad vibhutimat sattvam srimad urjitam eva va tat tad evavagaccha tvam mama tejo-'msa-sambhavam

Marathi Interpretation सर्व, सुंदर तेजस्वी, पराक्रमी आणि निर्मितीवर माझे शोभा एक ठिणगी पण ते वसंत ऋतु हे लक्षात घ्या.

English Interpretation Know that all beautiful, glorious, and mighty creations spring from but a spark of My splendor.

> Chapter 10 Verse 42 Chapter Name -The Universal Form

Sanskrit English atha va bahunaitena kim jnatena tavarjuna vistabhyaham idam krtsnam ekamsena sthito jagat

Marathi Interpretation

परंतु या सर्व गोष्टी तपशीलवार ज्ञान, तेथे अर्जुन गरज आहे? स्वतः च्या एका तुकडा मी व्यापणे आणि या संपूर्ण विश्वाचा समर्थन.

English Interpretation But what need is there, Arjuna, for all this detailed knowledge? With a single fragment of Myself I pervade and support this entire universe.

> Chapter 11 Verse 1 Chapter Name - The Universal Form

Sanskrit English arjuna uvaca mad-anugrahaya paramam guhyam adhyatma-samjnitam yat tvayoktam vacas tena moho 'yam vigato mama

Marathi Interpretation अर्जुन म्हणाला, 'असं म्हणून मी प्रेमळ मला दिलेले आहे जे गोपनीय आध्यात्मिक बाबतीत आपले सूचना ऐकले आहे, आणि माझे भ्रम आता नाहीसा आहे.

English Interpretation

Arjuna said: I have heard Your instruction on confidential spiritual matters which You have so kindly delivered unto me, and my illusion is now dispelled.

Chapter 11 Verse 2 Chapter Name -The Universal Form

Sanskrit English bhavapyayau hi bhutanam srutau vistaraso maya tvattah kamala-patraksa mahatmyam api cavyayam

Marathi Interpretation आपले न संपणारा glories प्राप्त म्हणून तू कमळ असणारा एक, मी, प्रत्येक जिवंत वस्तू देखावा आणि दृष्टीआड होणे सविस्तर आपण ऐकले आहे.

English Interpretation O lotus-eyed one, I have heard from You in detail about the appearance and disappearance of every living entity, as realized through Your inexhaustible glories.

> Chapter 11 Verse 3 Chapter Name -The Universal Form

> > Sanskrit English evam etad yathattha tvam atmanam paramesvara drastum icchami te rupam aisvaram purusottama

Marathi Interpretation

मी आधी इथे आपला वास्तविक स्थान तरी तू सर्व व्यक्ती महान, तू फॉर्मात, मी आपण या वैश्विक प्रकटीकरण केला आहे हे पाहण्यासाठी इच्छा. मी आपला त्या फॉर्म पाहू इच्छित.

English Interpretation

O greatest of all personalities, O supreme form, though I see here before me Your actual position, I wish to see how You have entered into this cosmic manifestation. I want to see that form of Yours.

Chapter 11 Verse 4 Chapter Name -The Universal Form

> Sanskrit English manyase yadi tac chakyam maya drastum iti prabho yogesvara tato me tvam darsayatmanam avyayam

157

Marathi Interpretation तुम्ही, मी तुमच्या वैश्विक फॉर्म पाहा करण्यास सक्षम आहे की वाटत असल्यास, महाराज, सर्व गूढ शक्ती तू मास्टर, तर कृपया सार्वत्रिक स्वतः ची की ते मला दाखवा.

English Interpretation If You think that I am able to behold Your cosmic form, O my Lord, O master of all mystic power, then kindly show me that universal Self.

> Chapter 11 Verse 5 Chapter Name -The Universal Form

> > Sanskrit English sri-bhagavan uvaca pasya me partha rupani sataso 'tha sahasrasah nana-vidhani divyani nana-varnakrtini ca

Marathi Interpretation

धन्य परमेश्वर म्हणाला, माझ्या प्रिय अर्जुना, Prtha मुला, आता समुद्र जसे विविधरंगी विविध रूपे हजारो, शेकडो माझे opulences पाहा.

English Interpretation The Blessed Lord said: My dear Arjuna, O son of Prtha, behold now My opulences, hundreds of thousands of varied divine forms, multicolored like the sea.

> Chapter 11 Verse 6 Chapter Name -The Universal Form

> > Sanskrit English pasyadityan vasun rudran asvinau marutas tatha bahuny adrsta-purvani pasyascaryani bharata

Marathi Interpretation

Bharatas सर्वोत्तम तू, येथे आदित्यात, Rudras विविध रूपे, आणि सर्व गंभीर पाहू. कोणी कधीही पाहिले नाही किंवा आधी ऐकले आहे अनेक गोष्टी पाहा.

English Interpretation

O best of the Bharatas, see here the different manifestations of Adityas, Rudras, and all the demigods. Behold the many things which no one has ever seen or heard before.

Chapter 11 Verse 7 Chapter Name -The Universal Form

> Sanskrit English ihaika-stham jagat krtsnam pasyadya sa-caracaram mama dehe gudakesa yac canyad drastum icchasi

Marathi Interpretation

आपण सर्व एकाच वेळी शरीरात जाऊ शकतो बघायचं जे. या सार्वत्रिक स्वरूपात आपण आता आपण भविष्यात इच्छा शकतात जे, तसेच इच्छा की आपण सर्व दाखवू शकता. सर्व काही पूर्णपणे येथे आहे.

English Interpretation

Whatever you wish to see can be seen all at once in this body. This universal form can show you all that you now desire, as well as whatever you may desire in the future. Everything is here completely.

Chapter 11 Verse 8 Chapter Name -The Universal Form

> Sanskrit English 8

na tu mam sakyase drastum anenaiva sva-caksusa divyam dadami te caksuh pasya me yogam aisvaram

Marathi Interpretation पण आपण् आपल्या उपस्थित डोळे मला पाहू शकत नाही. म्हणून मी तुम्हांला तुम्ही माझे गूढ संपत्ती पाहा करू शकता जे दैवी डोळे दया.

English Interpretation But you cannot see Me with your present eyes. Therefore I give to you divine eyes by which you can behold My mystic opulence.

> Chapter 11 Verse 9 Chapter Name - The Universal Form

> > Sanskrit English sanjaya uvaca evam uktva tato rajan maha-yogesvaro harih darsayam asa parthaya

159

paramam rupam aisvaram

Marathi Interpretation "संजय म्हणाला, हे राजा, या गोष्टी सांगत, सर्वोच्च, सर्व गूढ शक्ती परमेश्वर, दैवी गुण व्यक्तिमत्व, अर्जुन त्याच्या सार्वत्रिक स्वरूपात प्रदर्शित.

English Interpretation Sanjaya said: O King, speaking thus, the Supreme, the Lord of all mystic power, the Personality of Godhead, displayed His universal form to Arjuna.

> Chapter 11 Verse 9 Chapter Name -The Universal Form

> > Sanskrit English aneka-vaktra-nayanam anekadbhuta-darsanam aneka-divyabharanam divyanekodyatayudham

divya-malyambara-dharam divya-gandhanulepanam sarvascarya-mayam devam anantam visvato-mukham

Marathi Interpretation

अर्जुन की सार्वत्रिक स्वरूपात अमर्यादित तोंड आणि अमर्यादित डोळे पाहिले. हे सर्व अद्भुत होते. फॉर्म दैवी, dazzling दागिने सुशोभित आणि अनेक garbs मध्ये घातली होती. तो महान हार घातले होते, आणि त्याच्या शरीरावर smeared अनेक वास होते. सर्व अमर्यादित, सर्व विस्तारत, भव्य होते. या अर्जुन दिसला

English Interpretation

Arjuna saw in that universal form unlimited mouths and unlimited eyes. It was all wondrous. The form was decorated with divine, dazzling ornaments and arrayed in many garbs. He was garlanded gloriously, and there were many scents smeared over His body. All was magnificent, all-expanding, unlimited. This was seen by Arjuna.

Chapter 11 Verse 12 Chapter Name -The Universal Form

> Sanskrit English divi surya-sahasrasya bhaved yugapad utthita yadi bhah sadrsi sa syad bhasas tasya mahatmanah

160

Marathi Interpretation शेकडो suns हजारो आकाश मध्ये एकाच वेळी उठून तर, ते सार्वत्रिक स्वरूपात सर्वोच्च व्यक्ती च्या तेज सारखा असणे शकते.

English Interpretation If hundreds of thousands of suns rose up at once into the sky, they might resemble the effulgence of the Supreme Person in that universal form.

> Chapter 11 Verse 13 Chapter Name -The Universal Form

Sanskrit English tatraika-stham jagat krtsnam pravibhaktam anekadha apasyad deva-devasya sarire pandavas tada

Marathi Interpretation

अनेक, अनेक हजारो विभागली जरी त्या वेळी अर्जुनाने एकाच ठिकाणी वसलेले विश्वाच्या अफाट विस्तार च्या सार्वत्रिक स्वरूपात पाहू शकतो.

English Interpretation

At that time Arjuna could see in the universal form of the Lord the unlimited expansions of the universe situated in one place although divided into many, many thousands.

Chapter 11 Verse 14 Chapter Name -The Universal Form

> Sanskrit English tatah sa vismayavisto hrsta-roma dhananjayah pranamya sirasa devam krtanjalir abhasata

Marathi Interpretation

मग, वळणे आणि आश्चर्यचकित, शेवटी उभा राहिला आणि त्याच्या केस अर्जुन सर्वोच्च प्रभु obeisances अर्पण, हात जोडून प्रार्थना करायला सुरुवात केली.

English Interpretation

Then, bewildered and astonished, his hair standing on end, Arjuna began to pray with folded hands, offering obeisances to the Supreme Lord.

Chapter 11 Verse 15 Chapter Name -The Universal Form

Sanskrit English arjuna uvaca pasyami devams tava deva dehe sarvams tatha bhuta-visesa-sanghan brahmanam isam kamalasana-stham rsims ca sarvan uragams ca divyan

Marathi Interpretation

अर्जुन म्हणाला, माझ्या प्रिय प्रभु श्रीकृष्ण, मी आपले शरीर गंभीर आणि विविध इतर देश कंपन्या एकत्र जमले पहा. मी ब्रहमा कमळ फ्लॉवर तसेच प्रभु शिव आणि अनेक ज्ञानी लोक आणि दैवी साप बसून.

English Interpretation

Arjuna said: My dear Lord Krsna, I see assembled together in Your body all the demigods and various other living entities. I see Brahma sitting on the lotus flower as well as Lord Siva and many sages and divine serpents.

Chapter 11 Verse 16 Chapter Name -The Universal Form

Sanskrit English aneka-bahudara-vaktra-netram pasyami tvam sarvato 'nanta-rupam nantam na madhyam na punas tavadim pasyami visvesvara visva-rupa

Marathi Interpretation

मर्यादा न वाढविण्यात आली - डोळे, bellies, तोंड - विश्वाच्या परमेश्वरा, मी तुझ्या सार्वत्रिक शरीरात अनेक, अनेक फॉर्म मध्ये पहा. शेवट सुरुवात आहे, आहे, आणि हे सर्व नाही मध्यभागी आहे.

English Interpretation

O Lord of the universe, I see in Your universal body many, many forms--bellies, mouths, eyes--expanded without limit. There is no end, there is no beginning, and there is no middle to all this.

Chapter 11 Verse 17 Chapter Name -The Universal Form

Sanskrit English kiritinam gadinam cakrinam ca tejo-rasim sarvato diptimantam pasyami tvam durniriksyam samantad diptanalarka-dyutim aprameyam

Marathi Interpretation

विविध मुकुट, क्लब आणि डिस्कस् सुशोभित आपला फॉर्म, कारण अवखळ आणि सूर्य सारख्या खूप मोठे आहे, जे त्याच्या लक्ष्य तेज, पाहू कठीण आहे. English Interpretation Your form, adorned with various crowns, clubs and discs, is difficult to see because of its glaring effulgence, which is fiery and immeasurable like the sun.

> Chapter 11 Verse 18 Chapter Name -The Universal Form

Sanskrit English tvam aksaram paramam veditavyam tvam asya visvasya param nidhanam tvam avyayah sasvata-dharma-gopta sanatanas tvam puruso mato me

Marathi Interpretation

सर्वोच्च सर्वांत महत्वाचा उद्देश आहे; आपण सर्व अडचणी सर्वोत्तम आहेत; आपण न संपणारा आहे, आणि आपण सर्वात जुनी आहेत; आपण धर्म व्यवस्थापकामधून, दैवी गुण शाश्वत व्यक्तिमत्व आहे.

English Interpretation

You are the supreme primal objective; You are the best in all the universes; You are inexhaustible, and You are the oldest; You are the maintainer of religion, the eternal Personality of Godhead.

Chapter 11 Verse 19 Chapter Name -The Universal Form

Sanskrit English anadi-madhyantam ananta-viryam ananta-bahum sasi-surya-netram pasyami tvam dipta-hutasa-vaktram sva-tejasa visvam idam tapantam

Marathi Interpretation

आपण सुरुवातीला, मध्यम किंवा शेवटी न मूळ आहेत. आपण असंख्य हात आहे, आणि सूर्य आणि चंद्र आपले महान अमर्यादित डोळे आहेत. आपले स्वतः चे तेज करून आपण या संपूर्ण विश्वाचा हीटिंग आहेत.

English Interpretation

You are the origin without beginning, middle or end. You have numberless arms, and the sun and moon are among Your great unlimited eyes. By Your own radiance You are heating this entire universe.

Chapter 11 Verse 20 Chapter Name -The Universal Form

Sanskrit English dyav a-prthivyor idam antaram hi vyaptam tvayaikena disas ca sarvah

drstvadbhutam rupam ugram tavedam loka-trayam pravyathitam mahatman

Marathi Interpretation आपण एक तरी, आपण आकाश आणि ग्रह आणि दरम्यान सर्व जागा पसरली आहेत. मी या भयंकर फॉर्म येत असल्याचे हे महान एक, मी सर्व ग्रहांच्या प्रणाली पडत असतात दिसेल.

English Interpretation

Although You are one, You are spread throughout the sky and the planets and all space between. O great one, as I behold this terrible form, I see that all the planetary systems are perplexed.

> Chapter 11 Verse 21 Chapter Name -The Universal Form

Sanskrit English ami hi tvam sura-sangha visanti kecid bhitah pranjalayo grnanti svastity uktva maharsi-siddha-sanghah stuvanti tvam stutibhih puskalabhih

Marathi Interpretation सर्व गंभीर आणि परत आपण आत आहेत. ते सर्व फार घाबरले आहेत, आणि हात जोडून ते वैदिक गीते गात आहेत.

English Interpretation

All the demigods are surrendering and entering into You. They are very much afraid, and with folded hands they are singing the Vedic hymns.

Chapter 11 Verse 22 Chapter Name -The Universal Form

Sanskrit English rudraditya vasavo ye ca sadhya visve 'svinau marutas cosmapas ca gandharva-yaksasura-siddha-sangha viksante tvam vismitas caiva sarve

Marathi Interpretation

"प्रभु शिव, आदित्यात, Vasus, Sadhyas, Visvedevas, दोन Asvis, Maruts, पूर्वजांनी आणि Gandharvas, Yaksas, Asuras, आणि सर्व परिपूर्ण गंभीर विविध रूपे आश्चर्य मध्ये आपण पाहिले आहेत.

English Interpretation

The different manifestations of Lord Siva, the Adityas, the Vasus, the Sadhyas, the Visvedevas, the two Asvis, the Maruts, the forefathers and the Gandharvas, the Yaksas, Asuras, and all perfected demigods are beholding You in wonder.

Chapter 11 Verse 23 Chapter Name -The Universal Form

Sanskrit English rupam mahat te bahu-vaktra-netram maha-baho bahu-bahuru-padam bahudaram bahu-damstra-karalam drstva lokah pravyathitas tathaham

Marathi Interpretation

"हे पराक्रमी सशस्त्र एक, त्यांच्या गंभीर सर्व ग्रह आपले अनेक चेहरे, डोळे, हात, bellies आणि पाय आणि आपले भयंकर दात पाहून अस्वस्थ, आणि ते अस्वस्थ आहेत, त्यामुळे त्याच आहे आहेत

English Interpretation

O mighty-armed one, all the planets with their demigods are disturbed at seeing Your many faces, eyes, arms, bellies and legs and Your terrible teeth, and as they are disturbed, so am I.

Chapter 11 Verse 24 Chapter Name -The Universal Form

Sanskrit English nabhah-sprsam diptam aneka-varnam vyattananam dipta-visala-netram drstva hi tvam pravyathitantar-atma dhrtim na vindami samam ca visno

Marathi Interpretation

तू सर्व-pervading Visnu, यापुढे मी लोकांना माझ्या समतोल राखण्यास मदत होते. आपले तेजस्वी रंग आकाश भरा पाहून आणि आपले डोळे आणि तोंड पाहून, मला भीती वाटते.

English Interpretation O all-pervading Visnu, I can no longer maintain my equilibrium. Seeing Your radiant colors fill the skies and beholding Your eyes and mouths, I am afraid. Chapter 11 Verse 25 Chapter Name -The Universal Form

Sanskrit English damstra-karalani ca te mukhani drstvaiva kalanala-sannibhani diso na jane na labhe ca sarma prasida devesa jagan-nivasa

Marathi Interpretation

अधिकारी परमेश्वरा, जगातील तू सुरक्षित जागा, माझी दया करा. मी अशा प्रकारे आपल्या तेजस्वी deathlike चेहरे आणि भयानक दात पाह्न माझे शिल्लक ठेवू शकत नाही. सर्व निर्देश मी वळणे आहे.

English Interpretation

O Lord of lords, O refuge of the worlds, please be gracious to me. I cannot keep my balance seeing thus Your blazing deathlike faces and awful teeth. In all directions I am bewildered.

Chapter 11 Verse 26-27 Chapter Name -The Universal Form

Sanskrit English ami ca tvam dhrtarastrasya putrah sarve sahaivavani-pala-sanghaih bhismo dronah suta-putras tathasau sahasmadiyair api yodha-mukhyaih

vaktrani te tvaramana visanti damstra-karalani bhayanakani kecid vilagna dasanantaresu sandrsyante curnitair uttamangaih

Marathi Interpretation

सर्व त्यांच्या संबंधित राजे व Dhrtarastra मुलगे, आणि भीष्म, Drona आणि कर्ण, आणि सर्व आमचे सैनिक आपले खायला दिले धावत आहेत, त्यांच्या डोक्यावर आपले भयंकर दात यांनी धावा केल्या. मी काही तसेच आपले दात दरम्यान ठेचून जात नाहीत.

English Interpretation

All the sons of Dhrtarastra along with their allied kings, and Bhisma, Drona and Karna, and all our soldiers are rushing into Your mouths, their heads smashed by Your fearful teeth. I see that some are being crushed between Your teeth as well.

Chapter 11 Verse 28 Chapter Name -The Universal Form

Sanskrit English yatha nadinam bahavo 'mbu-vegah samudram evabhimukha dravanti tatha tavami nara-loka-vira visanti vaktrany abhivijvalanti

Marathi Interpretation नद्या म्हणून सम्द्रात प्रवाह, म्हणून या सर्व महान वॉरियर्स आपले तेजस्वी तोंड प्रविष्ट करा आणि नाश.

English Interpretation As the rivers flow into the sea, so all these great warriors enter Your blazing mouths and perish.

> Chapter 11 Verse 29 Chapter Name -The Universal Form

> Sanskrit English yatha pradiptam jvalanam patanga visanti nasaya samrddha-vegah tathaiva nasaya visanti lokas tavapi vaktrani samrddha-vegah

Marathi Interpretation मी पतंग एक ते आगीत मध्ये पडतील म्हणून सर्व लोक आपले खायला दिले भरधाव वेगाने धावत पाह्.

English Interpretation I see all people rushing with full speed into Your mouths as moths dash into a blazing fire.

> Chapter 11 Verse 30 Chapter Name -The Universal Form

Sanskrit English lelihyase grasamanah samantal lokan samagran vadanair jvaladbhih tejobhir apurya jagat samagram bhasas tavograh pratapanti visno

Marathi Interpretation तू Visnu, मी आपण आपली तापलेल्या तोंडात सर्व लोक बोलण्यापेक्षा आणि आपले पुष्कळ किरण सह विश्व पांघरूण पाहू. जगातील कडक, आपण उघड आहेत.

English Interpretation O Visnu, I see You devouring all people in Your flaming mouths and covering the universe with Your immeasurable rays. Scorching the worlds, You are manifest.

Chapter 11 Verse 31 Chapter Name -The Universal Form

Sanskrit English akhyahi me ko bhavan ugra-rupo namo 'stu te deva-vara prasida vijnatum icchami bhavantam adyam na hi prajanami tava pravrttim

Marathi Interpretation

अधिकारी परमेश्वरा, फॉर्म त्याचा राग, आपण कोण आहात मला कृपया सांगा. मी तुला माझ्या obeisances ऑफर; माझी दया करा. मी तुमचे कार्य काय आहे हे माहिती नाही, आणि मी तो समजून घेण्याची आमची इच्छा.

English Interpretation O Lord of lords, so fierce of form, please tell me who You are. I offer my obeisances unto You; please be gracious to me. I do not know what Your mission is, and I desire to hear of it.

> Chapter 11 Verse 32 Chapter Name -The Universal Form

Sanskrit English sri-bhagavan uvaca kalo 'smi loka-ksaya-krt pravrddho lokan samahartum iha pravrttah rte 'pi tvam na bhavisyanti sarve ye 'vasthitah pratyanikesu yodhah

Marathi Interpretation धन्य परमेश्वर म्हणाला, मी, या जगाची निर्मिती नाश आहे, आणि मी सर्व लोक व्यस्त आलो आहे वेळ. आपण [महाभारतातील] अपवाद वगळता, दोन्ही बाजूंच्या येथे सर्व सैनिक मारले जाईल.

English Interpretation

The Blessed Lord said: Time I am, destroyer of the worlds, and I have come to engage all people. With the exception of you [the Pandavas], all the soldiers here on both sides will be slain.

Chapter 11 Verse 33 Chapter Name -The Universal Form

Sanskrit English tasmat tvam uttistha yaso labhasva jitva satrun bhunksva rajyam samrddham mayaivaite nihatah purvam eva nimitta-matram bhava savya-sacin

Marathi Interpretation त्यामुळे अप आणि लढण्यासाठी तयार. आपल्या शत्रूंना जिंकून केल्यानंतर आपण उदयास राज्य मिळतील. ते आधीच माझे

168

व्यवस्था करून ठार ठेवले आहेत, आणि आपण, तू Savyasaci, असू शकते पण लढा एक साधन.

English Interpretation

Therefore get up and prepare to fight. After conquering your enemies you will enjoy a flourishing kingdom. They are already put to death by My arrangement, and you, O Savyasaci, can be but an instrument in the fight.

Chapter 11 Verse 34 Chapter Name -The Universal Form

Sanskrit English dronam ca bhismam ca jayadratham ca karnam tathanyan api yodha-viran maya hatams tvam jahi ma vyathistha yudhyasva jetasi rane sapatnan

Marathi Interpretation

धन्य परमेश्वर म्हणाला, सर्व महान वॉरियर्स - Drona, भीष्म, Jayadratha, कर्ण - आधीच नष्ट होतात. फक्त लढू, आणि आपण आपल्या शत्रुंना नामोहरम करणे जाईल.

English Interpretation

The Blessed Lord said: All the great warriors--Drona, Bhisma, Jayadratha, Karna--are already destroyed. Simply fight, and you will vanquish your enemies.

Chapter 11 Verse 35 Chapter Name -The Universal Form

Sanskrit English sanjaya uvaca etac chrutva vacanam kesavasya krtanjalir vepamanah kiriti namaskrtva bhuya evaha krsnam sa-gadgadam bhita-bhitah pranamya

Marathi Interpretation

संजय Dhrtarastra म्हणाला, राजा तू, दैवी गुण सर्वोच्च व्यक्तिमत्व पासून हे शब्द ऐकून, अर्जुन खालीलप्रमाणे बोलणे, अडखळत, हात जोडून fearfully देऊ obeisances हलली आणि सुरुवात केली:

English Interpretation

Sanjaya said to Dhrtarastra: O King, after hearing these words from the Supreme Personality of Godhead, Arjuna trembled, fearfully offered obeisances with folded hands and began, falteringly, to speak as follows:

Chapter 11 Verse 36 Chapter Name -The Universal Form

Sanskrit English arjuna uvaca sthane hrsikesa tava prakirtya jagat prahrsyaty anurajyate ca raksamsi bhitani diso dravanti sarve namasyanti ca siddha-sanghah

Marathi Interpretation

तू Hrsikesa, जग आपले नाव सुनावणी यावर सुखी होते, आणि अशा प्रकारे प्रत्येक आपण संलग्न होते. परिपूर्ण माणूस आपण त्यांच्या आदर वंदन ऑफर तरी, भुते भयभीत आहेत, आणि ते इकडे तिकडे पळून. हे सर्व गैरसमज आहे.

English Interpretation

O Hrsikesa, the world becomes joyful upon hearing Your name, and thus everyone becomes attached to You. Although the perfected beings offer You their respectful homage, the demons are afraid, and they flee here and there. All this is rightly done.

Chapter 11 Verse 37 Chapter Name -The Universal Form

Sanskrit English kasmac ca te na nameran mahatman gariyase brahmano 'py adi-kartre ananta devesa jagan-nivasa tvam aksaram sad-asat tat param yat

Marathi Interpretation

वरील अगदी ब्रहमा उभ्या असलेल्या हे महान एक, आपण मूळ मालक आहेत. का ते आपण तू अमर्याद त्यांच्या वंदन अर्पण करू नये का? विश्वाचा तू सुरक्षित जागा, आपल्याला या सामग्रीचा प्रकटीकरण करण्यासाठी अजिंक्य स्रोत, सर्व कारणे कारण, अलौकिक आहेत.

English Interpretation

O great one, who stands above even Brahma, You are the original master. Why should they not offer their homage up to You, O limitless one? O refuge of the universe, You are the invincible source, the cause of all causes, transcendental to this material manifestation.

Chapter 11 Verse 38 Chapter Name -The Universal Form

Sanskrit English tvam adi-devah purusah puranas tvam asya visvasya param nidhanam vettasi vedyam ca param ca dhama tvaya tatam visvam ananta-rupa

Marathi Interpretation

आपण मूळ व्यक्तिमत्व, दैवी गुण आहेत. आपण या प्रकट वैश्विक जगात फक्त अभयारण्य आहे. आपण सगळे काही माहित

आहे, आणि तुम्ही हे सर्व knowable आहे. आपण साहित्य रीती तू अमर्याद स्वरूपात वर! या संपूर्ण वैश्विक प्रकटीकरण आपण या pervaded आहे!

English Interpretation

You are the original Personality, the Godhead. You are the only sanctuary of this manifested cosmic world. You know everything, and You are all that is knowable. You are above the material modes O limitless form! This whole cosmic manifestation is pervaded by You!

Chapter 11 Verse 39 Chapter Name -The Universal Form

Sanskrit English vayur yamo 'gnir varunah sasankah prajapatis tvam prapitamahas ca namo namas te 'stu sahasra-krtvah punas ca bhuyo 'pi namo namas te

Marathi Interpretation आपण हवा, अग्नी, पाणी, आणि आपण चंद्र आहेत! सर्वोच्च नियंत्रक आणि आजोबा आहेत. मी तुम्हांला पुन्हा आणखी एक हजार वेळा, आणि माझ्या ऐकावी!

English Interpretation

You are air, fire, water, and You are the moon! You are the supreme controller and the grandfather. Thus I offer my respectful obeisances unto You a thousand times, and again and yet again!

Chapter 11 Verse 40 Chapter Name -The Universal Form

Sanskrit English namah purastad atha prsthatas te namo 'stu te sarvata eva sarva ananta-viryamita-vikramas tvam sarvam samapnosi tato 'si sarvah

Marathi Interpretation

मागे आणि सर्व बाजूंना पासून एकही पासून Obeisances! तू अफाट शक्ती, तुम्ही अमर्याद पराक्रम मालक आहेत! आपण सर्व-pervading आहेत, आणि अशा प्रकारे आपण सर्वकाही आहे!

English Interpretation

Obeisances from the front, from behind and from all sides! O unbounded power, You are the master of limitless might! You are all-pervading, and thus You are everything!

Chapter 11 Verse 41-42 Chapter Name -The Universal Form

Sanskrit English sakheti matva prasabham yad uktam he krsna he yadava he sakheti ajanata mahimanam tavedam maya pramadat pranayena vapi

yac cavahasartham asat-krto 'si vihara-sayyasana-bhojanesu eko 'tha vapy acyuta tat-samaksam tat ksamaye tvam aham aprameyam

Marathi Interpretation

मी गेल्या आपला glories जाणून घेतल्याशिवाय "हे श्रीकृष्ण," "हे यादव," "माझ्या मित्र," आपण संबोधित आहेत. मी वेडेपणा किंवा प्रेम केले आहे जे मला क्षमा करा. मी विश्रांती असताना किंवा अनेक मित्र समोर कधी कधी एकटा आणि कधी कधी, त्याच बेडवर झोपलेली किंवा एकत्र खाणे करताना आपण अनेक वेळा तुच्छ आहे. माझ्या सर्व गुन्हयांसाठी मला माफ करा

English Interpretation

I have in the past addressed You as "O Krsna," "O Yadava," "O my friend," without knowing Your glories. Please forgive whatever I may have done in madness or in love. I have dishonored You many times while relaxing or while lying on the same bed or eating together, sometimes alone and sometimes in front of many friends. Please excuse me for all my offenses.

> Chapter 11 Verse 43 Chapter Name -The Universal Form

Sanskrit English pitasi lokasya caracarasya tvam asya pujyas ca gurur gariyan na tvat-samo 'sty abhyadhikah kuto 'nyo loka-traye 'py apratima-prabhava

Marathi Interpretation

आपण या पूर्ण वैश्विक प्रकटीकरण पिता, worshipable मुख्य, आध्यात्मिक मास्टर आहेत. कोणीही आपण समान आहे, किंवा तुम्हाला कोणी एक असू शकते. तीन जगातील आत, आपण पुष्कळ आहेत.

English Interpretation

You are the father of this complete cosmic manifestation, the worshipable chief, the spiritual master. No one is equal to You, nor can anyone be one with You. Within the three worlds, You are immeasurable.

Chapter 11 Verse 44 Chapter Name -The Universal Form

Sanskrit English tasmat pranamya pranidhaya kayam prasadaye tvam aham isam idyam

piteva putrasya sakheva sakhyuh priyah priyayarhasi deva sodhum

Marathi Interpretation

आपण प्रत्येक जिवंत पूजा करणे, सर्वोच्च प्रभु आहेत. त्यामुळे मी, तू माझा आदर देतात आणि आपले दया विचारू खाली पडतात. मी त्याचा मुलगा एक बापाला किंवा मित्र एक मित्र, किंवा त्याच्या प्रिय एक प्रियकर म्हणून मला तुला केले आणि अस्वल आहे, यासाठी की चुकीच्या तक्रार न करता सहन करा.

English Interpretation

You are the Supreme Lord, to be worshiped by every living being. Thus I fall down to offer You my respects and ask Your mercy. Please tolerate the wrongs that I may have done to You and bear with me as a father with his son, or a friend with his friend, or a lover with his beloved.

Chapter 11 Verse 45 Chapter Name -The Universal Form

Sanskrit English adrsta-purvam hrsito 'smi drstva bhayena ca pravyathitam mano me tad eva me darsaya deva rupam prasida devesa jagan-nivasa

Marathi Interpretation

मी कधीही या सार्वत्रिक स्वरूपात, पाहून झाल्यावर, मी सुखी आहे, पण त्याच वेळी माझ्या मनात भीतीने गडबड आहे. म्हणून मला तुझा कृपा देणे करा आणि दैवी गुण, अधिकारी परमेश्वरा, विश्वाचा तू असत व्यक्तिमत्व म्हणून पुन्हा आपला फॉर्म प्रकट.

English Interpretation

After seeing this universal form, which I have never seen before, I am gladdened, but at the same time my mind is disturbed with fear. Therefore please bestow Your grace upon me and reveal again Your form as the Personality of Godhead, O Lord of lords, O abode of the universe.

Chapter 11 Verse 46 Chapter Name -The Universal Form

Sanskrit English kiritinam gadinam cakra-hastam icchami tvam drastum aham tathaiva tenaiva rupena catur-bhujena sahasra-baho bhava visva-murte

Marathi Interpretation

तू सार्वत्रिक प्रभु, मी helmeted डोके आणि आपल्या हाती क्लब, चाक, शंख आणि कमळ फुले, आपले चार सशस्त्र स्वरूपात आपण पाह् इच्छित. मी त्या स्वरुपात आपण पाह् लांब. **English Interpretation**

O universal Lord, I wish to see You in Your four-armed form, with helmeted head and with club, wheel, conch and lotus flower in Your hands. I long to see You in that form.

> Chapter 11 Verse 47 Chapter Name -The Universal Form

Sanskrit English sri-bhagavan uvaca maya prasannena tavarjunedam rupam param darsitam atma-yogat tejo-mayam visvam anantam adyam yan me tvad anyena na drsta-purvam

Marathi Interpretation

धन्य परमेश्वर म्हणाला, माझ्या प्रिय अर्जुना, सुखाने मी तुम्हाला माझे अंतर्गत सामर्थ्य करून साहित्य जगातील या सार्वत्रिक स्वरूपात दाखवतात. आपण आधी कोणीही कधीही या अमर्यादित आणि glaringly तेजस्वी फॉर्म पाहिले आहे.

English Interpretation

The Blessed Lord said: My dear Arjuna, happily do I show you this universal form within the material world by My internal potency. No one before you has ever seen this unlimited and glaringly effulgent form.

Chapter 11 Verse 48 Chapter Name -The Universal Form

Sanskrit English na veda-yajnadhyayanair na danair na ca kriyabhir na tapobhir ugraih evam-rupah sakya aham nr-loke drastum tvad anyena kuru-pravira

Marathi Interpretation

तू Kuru वॉरियर्स उत्तम, आपण आधी कोणीही कधीही माझे या सार्वत्रिक स्वरूपात पाहिले आहे, नाही वेद अभ्यास करून, किंवा सुरू बळी अर्पण करून, किंवा धर्मादाय संस्था किंवा तत्सम क्रियाकलाप द्वारे हा फॉर्म पाहिले जाऊ शकते. केवळ आपण ही पाहिले आहे.

English Interpretation

O best of the Kuru warriors, no one before you has ever seen this universal form of Mine, for neither by studying the Vedas, nor by performing sacrifices, nor by charities or similar activities can this form be seen. Only you have seen this.

Chapter 11 Verse 49 Chapter Name -The Universal Form

Sanskrit English ma te vyatha ma ca vimudha-bhavo drstva rupam ghoram idrn mamedam vyapeta-bhih prita-manah punas tvam tad eva me rupam idam prapasya

Marathi Interpretation

आपले मन माझे हे अत्यंत कुरूप वैशिष्ट्य पाहून perturbed केले आहे. आता पूर्ण करू. माझे भक्त, सर्व दंगल मुक्त होईल. एक शांत मन त्म्ही आता आपण इच्छा फॉर्म पाहू शकता.

English Interpretation

Your mind has been perturbed upon seeing this horrible feature of Mine. Now let it be finished. My devotee, be free from all disturbance. With a peaceful mind you can now see the form you desire.

Chapter 11 Verse 50 Chapter Name -The Universal Form

Sanskrit English sanjaya uvaca ity arjunam vasudevas tathoktva svakam rupam darsayam asa bhuyah asvasayam asa ca bhitam enam bhutva punah saumya-vapur mahatma

Marathi Interpretation

अर्जुन अशा प्रकारे बोलत असता, त्याची प्रत्यक्ष चार सशस्त्र फॉर्म प्रदर्शित, आणि शेवटी तो अशा प्रकारे भयंकर अर्जुन प्रोत्साहन देणे, त्याला त्याच्या दोन सशस्त्र फॉर्म झाली, दैवी गुण, श्रीकृष्ण सर्वोच्च व्यक्तिमत्व: संजय Dhrtarastra म्हणाला.

English Interpretation

Sanjaya said to Dhrtarastra: The Supreme Personality of Godhead, Krsna, while speaking thus to Arjuna, displayed His real four-armed form, and at last He showed him His two-armed form, thus encouraging the fearful Arjuna.

Chapter 11 Verse 51 Chapter Name -The Universal Form

> Sanskrit English arjuna uvaca drstvedam manusam rupam tava saumyam janardana idanim asmi samvrttah sa-cetah prakrtim gatah

Marathi Interpretation

अर्जुन त्यामुळे त्याच्या मूळ स्वरूपात श्रीकृष्ण पाहिले, तेव्हा तो म्हणाला, या humanlike फॉर्म, अतिशय स्ंदर, माझे मन

आता डावलण्यात आहे आणि मी माझ्या मूळ निसर्ग पुनर्संचयित आहे पाहात.

English Interpretation When Arjuna thus saw Krsna in His original form, he said: Seeing this humanlike form, so very beautiful, my mind is now pacified and I am restored to my original nature.

> Chapter 11 Verse 52 Chapter Name -The Universal Form

> > Sanskrit English sri-bhagavan uvaca su-durdarsam idam rupam drstavan asi yan mama deva apy asya rupasya nityam darsana-kanksinah

Marathi Interpretation

धन्य परमेश्वर म्हणाला, माझ्या प्रिय अर्जुना, तू आता पाहत आहात जे फॉर्म पाहा करणे फार कठीण आहे. जरी गंभीर खूप प्रिय आहे हा फॉर्म पाहण्यासाठी संधी शोधत आहे.

English Interpretation

The Blessed Lord said: My dear Arjuna, the form which you are now seeing is very difficult to behold. Even the demigods are ever seeking the opportunity to see this form which is so dear.

Chapter 11 Verse 53 Chapter Name -The Universal Form

> Sanskrit English naham vedair na tapasa na danena na cejyaya sakya evam-vidho drastum drstavan asi mam yatha

Marathi Interpretation

आपण आपल्या अलौकिक डोळे दिसणार्या फॉर्म फक्त वेद अभ्यास करून, किंवा, नाही प्रेम करून, किंवा उपासना करून गंभीर penances होत समजले जाऊ शकत नाही. मी आहे एक मला पाहू शकता की या अर्थ नाही.

English Interpretation

The form which you are seeing with your transcendental eyes cannot be understood simply by studying the Vedas, nor by undergoing serious penances, nor by charity, nor by worship. It is not by these means that one can see Me as I am.

Chapter 11 Verse 54 Chapter Name -The Universal Form

Sanskrit English bhaktya tv ananyaya sakya aham evam-vidho 'rjuna jnatum drastum ca tattvena pravestum ca parantapa

Marathi Interpretation

फक्त अखंड भक्ती सेवा माझ्या प्रिय अर्जुन, मी जसा आहे तसे मी तुमच्या पुढे उभा, समजू शकते, आणि अशा प्रकारे थेट जाऊ शकतो. केवळ या प्रकारे आपण माझे समजून रहस्ये मध्ये दाखल करू शकता.

English Interpretation

My dear Arjuna, only by undivided devotional service can I be understood as I am, standing before you, and can thus be seen directly. Only in this way can you enter into the mysteries of My understanding.

Chapter 11 Verse 55 Chapter Name -Devotional Service

> Sanskrit English mat-karma-krn mat-paramo mad-bhaktah sanga-varjitah nirvairah sarva-bhutesu yah sa mam eti pandava

Marathi Interpretation

मागील उपक्रम contaminations आणि प्रत्येक जिवंत वस्तू अनुकूल आहे कोण मानसिक अनुमान, मुक्त माझे प्रिय अर्जुन, माझे शुद्ध भक्ती सेवा गुंतलेली आहे एक, नक्कीच माझ्याकडे येतो.

English Interpretation

My dear Arjuna, one who is engaged in My pure devotional service, free from the contaminations of previous activities and from mental speculation, who is friendly to every living entity, certainly comes to Me.

Chapter 12 Verse 1 Chapter Name -Devotional Service

> Sanskrit English arjuna uvaca evam satata-yukta ye bhaktas tvam paryupasate ye capy aksaram avyaktam tesam ke yoga-vittamah

Marathi Interpretation

अर्जुन प्रश्न विचारले अधिक परिपूर्ण मानली आहे, तुमची भक्ती सेवा गुंतलेली, किंवा वस्तुनिष्ठ, ब्राहमण उपासकांनी, unmanifested आहेत त्या?

English Interpretation

Arjuna inquired: Which is considered to be more perfect, those who are properly engaged in Your devotional service, or those who worship the impersonal Brahman, the unmanifested?

Chapter 12 Verse 2 Chapter Name -Devotional Service

Sanskrit English sri-bhagavan uvaca mayy avesya mano ye mam nitya-yukta upasate sraddhaya parayopetas te me yuktatama matah

Marathi Interpretation

धन्य परमेश्वर म्हणाला, त्याचे मन नेहमी महान आणि अलौकिक विश्वास मला उपासना गुंतलेली माझे वैयक्तिक फॉर्म, वर निर्धारण झाले आहे तो, सर्वात परिपूर्ण व्हायचे असेल तर मला विचार आहे.

English Interpretation

The Blessed Lord said: He whose mind is fixed on My personal form, always engaged in worshiping Me with great and transcendental faith, is considered by Me to be most perfect.

Chapter 12 Verse 41702 Chapter Name -Devotional Service

Sanskrit English ye tv aksaram anirdesyam avyaktam paryupasate sarvatra-gam acintyam ca kuta-stham acalam dhruvam

sanniyamyendriya-gramam sarvatra sama-buddhayah te prapnuvanti mam eva sarva-bhuta-hite ratah

Marathi Interpretation

पण बोध समज पलीकडे lies जे पूर्णपणे unmanifested उपासकांनी, की, सर्व-pervading, निश्चित व जंगम मालमत्ता, अकल्पनीय - संपूर्ण सत्य च्या वस्तुनिष्ठ, संकल्पनेच्या - विविध भावनांना नियंत्रण आणि प्रत्येकाला तितकेच निकाली जात सर्व कल्याण गुंतलेली अशा व्यक्तींना, शेवटी मी साध्य.

English Interpretation

But those who fully worship the unmanifested, that which lies beyond the perception of the senses, the allpervading, inconceivable, fixed and immovable--the impersonal conception of the Absolute Truth--by controlling the various senses and being equally disposed to everyone, such persons, engaged in the welfare of all, at last achieve Me.

Chapter 12 Verse 5 Chapter Name -Devotional Service

Sanskrit English kleso 'dhikataras tesam avyaktasakta-cetasam avyakta hi gatir duhkham dehavadbhir avapyate

Marathi Interpretation ज्या मनात सुप्रीम unmanifested, वस्तुनिष्ठ, वैशिष्ट्य संलग्न आहेत त्यांच्यासाठी, प्रगती फार त्रासदायक आहे. शिस्त प्रगती करण्यासाठी केलेल्या आहेत ज्यांना नेहमी कठीण आहे.

English Interpretation

For those whose minds are attached to the unmanifested, impersonal feature of the Supreme, advancement is very troublesome. To make progress in that discipline is always difficult for those who are embodied.

Chapter 12 Verse 41797 Chapter Name -Devotional Service

> Sanskrit English ye tu sarvani karmani mayi sannyasya mat-parah ananyenaiva yogena mam dhyayanta upasate

tesam aham samuddharta mrtyu-samsara-sagarat bhavami na cirat partha mayy avesita-cetasam

Marathi Interpretation

त्याला कारण मला ते त्याच्या मनात निश्चित करतो, तो मला यावर ध्यान नेहमी मला, त्याच्या उपक्रम सोडून देत आणि काहीही बदल न करता मला दिला जात, भक्ती सेवा गुंतलेली आणि मला पूजा जो, Prtha मुला, मी जलद आहे जन्म आणि मृत्यू या महासागर पासून सुटका.

English Interpretation

For one who worships Me, giving up all his activities unto Me and being devoted to Me without deviation, engaged in devotional service and always meditating upon Me, who has fixed his mind upon Me, O son of Prtha, for him I am the swift deliverer from the ocean of birth and death.

> Chapter 12 Verse 8 Chapter Name -Devotional Service

Sanskrit English mayy eva mana adhatsva mayi buddhim nivesaya nivasisyasi mayy eva ata urdhvam na samsayah

Marathi Interpretation

फक्त, मला यावर दैवी गुण सर्वोच्च व्यक्तिमत्व आपले मन निराकरण, आणि मला आपल्या सर्व गुप्तचर व्यस्त. त्यामुळे आपण एक शंका न करता, नेहमी मला राहतील.

English Interpretation Just fix your mind upon Me, the Supreme Personality of Godhead, and engage all your intelligence in Me. Thus you will live in Me always, without a doubt.

> Chapter 12 Verse 9 Chapter Name -Devotional Service

Sanskrit English atha cittam samadhatum na saknosi mayi sthiram abhyasa-yogena tato mam icchaptum dhananjaya

Marathi Interpretation

आपण काहीही बदल न करता मला यावर आपले मन निश्चित करू शकत नाही तर माझ्या प्रिय अर्जुन, श्रीमंत तू विजेते नंतर भक्ती-योग नियमित पालन. या प्रकारे आपण मला प्राप्त इच्छा विकसित होईल.

English Interpretation

My dear Arjuna, O winner of wealth, if you cannot fix your mind upon Me without deviation, then follow the regulated principles of bhakti-yoga. In this way you will develop a desire to attain to Me.

Chapter 12 Verse 10 Chapter Name -Devotional Service

> Sanskrit English abhyase 'py asamartho 'si mat-karma-paramo bhava mad-artham api karmani kurvan siddhim avapsyasi

Marathi Interpretation

आपण भक्ती-योग नियम सराव करू शकत नाही, तर फक्त माझ्यासाठी काम करून आपण परिपूर्ण टप्प्यात येतील कारण,

मला काम करण्याचा प्रयत्न करा.

English Interpretation

If you cannot practice the regulations of bhakti-yoga, then just try to work for Me, because by working for Me you will come to the perfect stage.

Chapter 12 Verse 11 Chapter Name -Devotional Service

Sanskrit English athaitad apy asakto 'si kartum mad-yogam asritah sarva-karma-phala-tyagam tatah kuru yatatmavan

Marathi Interpretation मात्र, आपण नंतर, या देहभान काम करण्यास असमर्थ असल्यास आपले कार्य सर्व परिणाम देत कार्य आणि स्वतः ची ठिकाणही प्रयत्न.

English Interpretation If, however, you are unable to work in this consciousness, then try to act giving up all results of your work and try to be self-situated.

Chapter 12 Verse 12 Chapter Name -Devotional Service

Sanskrit English sreyo hi jnanam abhyasaj jnanad dhyanam visisyate dhyanat karma-phala-tyagas tyagac chantir anantaram

Marathi Interpretation

आपण या पद्धतीच्या घेऊ शकत नाही, तर ज्ञान लागवड स्वतः ला व्यस्त. ज्ञान जास्त चांगले, तथापि, ध्यान आहे, आणि अशा निवृत्तीची एक मनः शांतीसाठी शकता ध्यान चांगले, क्रिया फळे निवृत्तीची आहे.

English Interpretation

If you cannot take to this practice, then engage yourself in the cultivation of knowledge. Better than knowledge, however, is meditation, and better than meditation is renunciation of the fruits of action, for by such renunciation one can attain peace of mind.

Chapter 12 Verse 13-14 Chapter Name -Devotional Service

> Sanskrit English advesta sarva-bhutanam maitrah karuna eva ca

nirmamo nirahankarah sama-duhkha-sukhah ksami

santustah satatam yogi yatatma drdha-niscayah mayy arpita-mano-buddhir yo mad-bhaktah sa me priyah

Marathi Interpretation

मत्सरी नाही पण जो स्वतः दोन्ही नेहमी समाधानी आणि निर्धार आणि भक्ती सेवा गुंतलेली आहे जो आनंद आणि दुःख समान आणि खोटे अहंकार मुक्त आहे जो मालक विचार करीत नाही सर्व देश कंपन्या, एक प्रकारची मित्र आहे त्याचे मन आणि बुद्धिमत्ता माझ्या करार आहेत - तो मला फार प्रिय आहे

English Interpretation

One who is not envious but who is a kind friend to all living entities, who does not think himself a proprietor, who is free from false ego and equal both in happiness and distress, who is always satisfied and engaged in devotional service with determination and whose mind and intelligence are in agreement with Me--he is very dear to Me.

> Chapter 12 Verse 15 Chapter Name -Devotional Service

> > Sanskrit English yasman nodvijate loko lokan nodvijate ca yah harsamarsa-bhayodvegair mukto yah sa ca me priyah

Marathi Interpretation

तो ज्या कोणीही अडचण मध्ये ठेवले आहे आणि कोण आनंद आणि दुः खी स्थिर आहे जो चिंता, गडबड नाही, मला खूप प्रिय आहे.

English Interpretation He for whom no one is put into difficulty and who is not disturbed by anxiety, who is steady in happiness and distress, is very dear to Me.

> Chapter 12 Verse 16 Chapter Name -Devotional Service

Sanskrit English anapeksah sucir daksa udasino gata-vyathah sarvarambha-parityagi yo mad-bhaktah sa me priyah

Marathi Interpretation

न करता, शुद्ध आहे उपक्रम, तज्ज्ञ सामान्य अर्थात अवलंबून नाही आहे जो भक्त सर्व वेदना मुक्त, चिंता, काही परिणाम प्रयत्न नाही, मला फार प्रिय आहे.

English Interpretation

A devotee who is not dependent on the ordinary course of activities, who is pure, expert, without cares, free from all pains, and who does not strive for some result, is very dear to Me.

Chapter 12 Verse 17 Chapter Name -Devotional Service

Sanskrit English yo na hrsyati na dvesti na socati na kanksati subhasubha-parityagi bhaktiman yah sa me priyah

Marathi Interpretation शुभ आहे आणि अशुभ दोन्ही गोष्टी renounces, आणि कोण नाही laments किंवा इच्छा, मला खूप प्रिय आनंद किंवा दु: ख, grasps नाही जो.

English Interpretation

One who neither grasps pleasure or grief, who neither laments nor desires, and who renounces both auspicious and inauspicious things, is very dear to Me.

Chapter 12 Verse 18-19 Chapter Name -Devotional Service

> Sanskrit English samah satrau ca mitre ca tatha manapamanayoh sitosna-sukha-duhkhesu samah sanga-vivarjitah

tulya-ninda-stutir mauni santusto yena kenacit aniketah sthira-matir bhaktiman me priyo narah

Marathi Interpretation

कोणत्याही काळजी नाही, सन्मान आणि अपमानात, नेहमी शांत आणि काहीही समाधान घाण पासून नेहमी मुक्त आहे कोण उष्णता आणि थंड, आनंद आणि दुःख, प्रसिद्धी आणि वेगळाच, मध्ये equipoised आहे, मित्र आणि शत्रू समान आहे जो, जान निश्चित आणि भक्ती सेवा गुंतलेली आहे निवास, मला फार प्रिय आहे

English Interpretation

One who is equal to friends and enemies, who is equipoised in honor and dishonor, heat and cold, happiness

and distress, fame and infamy, who is always free from contamination, always silent and satisfied with anything, who doesn't care for any residence, who is fixed in knowledge and engaged in devotional service, is very dear to Me.

Chapter 12 Verse 20 Chapter Name -Nature, the Enjoyer, and Consciousness

> Sanskrit English ye tu dharmamrtam idam yathoktam paryupasate sraddadhana mat-parama bhaktas te 'tiva me priyah

Marathi Interpretation भक्ती ही सेवा अविनाशी मार्ग, जो आणि पूर्णपणे मला सर्वोच्च ध्येय बनवण्यासाठी, विश्वास स्वतः व्यस्त कोण तो मला खूप प्रिय आहे.

English Interpretation He who follows this imperishable path of devotional service and who completely engages himself with faith, making Me the supreme goal, is very, very dear to Me.

> Chapter 13 Verse 41641 Chapter Name -Nature, the Enjoyer, and Consciousness

> > Sanskrit English arjuna uvaca prakrtim purusam caiva ksetram ksetra-jnam eva ca etad veditum icchami jnanam jneyam ca kesava

sri-bhagavan uvaca idam sariram kaunteya ksetram ity abhidhiyate etad yo vetti tam prahuh ksetra-jna iti tad-vidah

Marathi Interpretation

अर्जुन म्हणाला, माझ्या प्रिय श्रीकृष्ण तू, मी prakrti [निसर्ग] बद्दल जाणून, purusa [enjoyer], आणि फील्ड आणि शेतात ज्ञाता आणि ज्ञान आणि ज्ञान शेवटी इच्छा. धन्य तेव्हा देव म्हणाला, हे शरीर, कुंती मुला, क्षेत्रात आहे, आणि शरीर माहीत जो शेतात ज्ञाता म्हणतात.

English Interpretation

Arjuna said: O my dear Krsna, I wish to know about prakrti [nature], purusa [the enjoyer], and the field and the knower of the field, and of knowledge and the end of knowledge. The Blessed Lord then said: This body, O son of Kunti, is called the field, and one who knows this body is called the knower of the field.

Chapter 13 Verse 3 Chapter Name -Nature, the Enjoyer, and Consciousness

> Sanskrit English ksetra-jnam capi mam viddhi sarva-ksetresu bharata ksetra-ksetrajnayor jnanam yat taj jnanam matam mama

Marathi Interpretation भारत तू कुटुंबातील सर्वांत लहान वंशज, आपण मी सर्व शरीरात ज्ञाता आहे, हे समजणे गरजेचे आहे, आणि शरीर समजून घेणे आणि त्याचे मालक ज्ञान म्हणतात. हे माझे मत आहे.

English Interpretation O scion of Bharata, you should understand that I am also the knower in all bodies, and to understand this body and its owner is called knowledge. That is My opinion.

> Chapter 13 Verse 4 Chapter Name -Nature, the Enjoyer, and Consciousness

> > Sanskrit English tat ksetram yac ca yadrk ca yad-vikari yatas ca yat sa ca yo yat-prabhavas ca tat samasena me srnu

Marathi Interpretation

आता उपक्रम क्षेत्रात की ज्ञाता आहे, आणि त्याच्या प्रभाव काय आहेत कोण, तो निर्मिती कोठून आला आहे हे त्याच्या बदल आहेत काय माझे संक्षिप्त क्रियाकलाप या क्षेत्रात वर्णन आणि ते कसे नेमली जाते, कृपया माझे ऐक.

English Interpretation

Now please hear My brief description of this field of activity and how it is constituted, what its changes are, whence it is produced, who that knower of the field of activities is, and what his influences are.

Chapter 13 Verse 5 Chapter Name -Nature, the Enjoyer, and Consciousness

> Sanskrit English rsibhir bahudha gitam chandobhir vividhaih prthak brahma-sutra-padais caiva hetumadbhir viniscitaih

185

Marathi Interpretation

विशेषतः वेदांत-उद्या मध्ये - - उपक्रम आणि उपक्रम जाता क्षेत्रात की ज्ञान विविध वैदिक लेखन विविध ऋषीमुनींनी वर्णन केले आहे आणि 'कारण आणि परिणाम म्हणून सर्व चर्चा प्रस्तुत केले जाते.

English Interpretation

That knowledge of the field of activities and of the knower of activities is described by various sages in various Vedic writings--especially in the Vedanta-sutra--and is presented with all reasoning as to cause and effect.

Chapter 13 Verse 41797 Chapter Name -Nature, the Enjoyer, and Consciousness

> Sanskrit English maha-bhutany ahankaro buddhir avyaktam eva ca indriyani dasaikam ca panca cendriya-gocarah

iccha dvesah sukham duhkham sanghatas cetana dhrtih etat ksetram samasena sa-vikaram udahrtam

Marathi Interpretation

पंचमहाभूते, खोटे अहंकार, बुद्धी, unmanifested, दहा ज्ञान, मन, पाच अर्थ वस्तू, इच्छा, द्वेष, आनंद, दुःख, एकूण, जीवन लक्षणे, आणि तिचा - या सर्व मध्ये मानले जातात सारांश, उपक्रम आणि त्याच्या संवाद क्षेत्रात असणे.

English Interpretation

The five great elements, false ego, intelligence, the unmanifested, the ten senses, the mind, the five sense objects, desire, hatred, happiness, distress, the aggregate, the life symptoms, and convictions--all these are considered, in summary, to be the field of activities and its interactions.

Chapter 13 Verse 41863 Chapter Name -Nature, the Enjoyer, and Consciousness

> Sanskrit English amanitvam adambhitvam ahimsa ksantir arjavam acaryopasanam saucam sthairyam atma-vinigrahah

indriyarthesu vairagyam anahankara eva ca janma-mrtyu-jara-vyadhiduhkha-dosanudarsanam

asaktir anabhisvangah

186

putra-dara-grhadisu nityam ca sama-cittatvam istanistopapattisu

mayi cananya-yogena bhaktir avyabhicarini vivikta-desa-sevitvam aratir jana-samsadi

adhyatma-jnana-nityatvam tattva-jnanartha-darsanam etaj jnanam iti proktam ajnanam yad ato 'nyatha

Marathi Interpretation

नम्रता, pridelessness, nonviolence, सहिष्णुता, साधेपणा, जवळ एक सत्य आध्यात्मिक मास्टर, स्वच्छता, steadiness आणि स्वतः ची नियंत्रण; अर्थ आनंद, खोटे अहंकार, जन्म, मृत्यू, वृद्ध आणि रोग वाईट समज अनुपस्थितीत वस्तू निवृत्तीची; मुले, पत्नी, घरी आणि इतर, आणि आनंददायी आणि अप्रिय घटना मध्ये अगदी-mindedness करण्यासाठी nonattachment; एकटा ठिकाणी, लोकांच्या

English Interpretation

Humility, pridelessness, nonviolence, tolerance, simplicity, approaching a bona fide spiritual master, cleanliness, steadiness and self-control; renunciation of the objects of sense gratification, absence of false ego, the perception of the evil of birth, death, old age and disease; nonattachment to children, wife, home and the rest, and even-mindedness amid pleasant and unpleasant events; constant and unalloyed devotion to Me, resorting to solitary places, detachment from the general mass of people; accepting the importance of self-realization, and philosophical search for the Absolute Truth--all these I thus declare to be knowledge, and what is contrary to these is ignorance.

Chapter 13 Verse 13 Chapter Name -Nature, the Enjoyer, and Consciousness

> Sanskrit English jneyam yat tat pravaksyami yaj jnatvamrtam asnute anadi mat-param brahma na sat tan nasad ucyate

Marathi Interpretation

मी आता, knowable स्पष्ट आपल्याला अनंतकाळचे चव जे कारण तुला माहीत आहे करतील. या सुरुवातीपासून आहे, आणि ते मला गौण आहे. तो ब्रह्म, आत्मा म्हणतात, आणि हे कारण आणि या भौतिक जगात प्रभाव पलीकडे खोटा आहे.

English Interpretation

I shall now explain the knowable, knowing which you will taste the eternal. This is beginningless, and it is subordinate to Me. It is called Brahman, the spirit, and it lies beyond the cause and effect of this material world.

Chapter 13 Verse 14 Chapter Name -Nature, the Enjoyer, and Consciousness

> Sanskrit English sarvatah pani-padam tat sarvato 'ksi-siro-mukham sarvatah srutimal loke sarvam avrtya tisthati

Marathi Interpretation सर्वत्र त्याचे हात आणि पाय, त्याचे डोळे आणि चेहरे आहेत, आणि तो सर्व काही ऐकतो. या प्रकारे Supersoul विद्यमान आहे.

English Interpretation Everywhere are His hands and legs, His eyes and faces, and He hears everything. In this way the Supersoul exists.

> Chapter 13 Verse 15 Chapter Name -Nature, the Enjoyer, and Consciousness

> > Sanskrit English sarvendriya-gunabhasam sarvendriya-vivarjitam asaktam sarva-bhrc caiva nirgunam guna-bhoktr ca

Marathi Interpretation

Supersoul सर्व बोध मूळ स्रोत आहे, तरी तो शुद्धीवर न आहे. तो सर्व जीवमात्राच्या व्यवस्थापकामधून आहे तरीही तो, जोडलेले नाही आहे. तो निसर्ग रीती पलिकडे, आणि त्याच वेळी तो भौतिक निसर्ग सर्व प्रकारच्या मालक आहे.

English Interpretation

The Supersoul is the original source of all senses, yet He is without senses. He is unattached, although He is the maintainer of all living beings. He transcends the modes of nature, and at the same time He is the master of all modes of material nature.

Chapter 13 Verse 16 Chapter Name -Nature, the Enjoyer, and Consciousness

> Sanskrit English bahir antas ca bhutanam acaram caram eva ca suksmatvat tad avijneyam durastham cantike ca tat

Marathi Interpretation

सर्वोच्च सत्य हलवण्यास आणि nonmoving मध्ये, दोन्ही आंतरिक आणि बाहय अस्तित्वात आहे. साहित्य शक्ती पाहण्यासाठी किंवा माहित गेलो तो आहे. आतापर्यंत तरी, दूर, तो सर्व जवळ देखील आहे. **English Interpretation**

The Supreme Truth exists both internally and externally, in the moving and nonmoving. He is beyond the power of the material senses to see or to know. Although far, far away, He is also near to all.

Chapter 13 Verse 17 Chapter Name -Nature, the Enjoyer, and Consciousness

> Sanskrit English avibhaktam ca bhutesu vibhaktam iva ca sthitam bhuta-bhartr ca taj jneyam grasisnu prabhavisnu ca

Marathi Interpretation

Supersoul फूट पडली असल्याचे दिसून येत आहे, तरी, तो वाटून नाही आहे. तो एक वसलेले आहे. तो प्रत्येक जिवंत घटकाचे व्यवस्थापकामधून आहे, तरी तो भस्म करीत राहत असे आणि सर्व विकसित समजू आहे.

English Interpretation

Although the Supersoul appears to be divided, He is never divided. He is situated as one. Although He is the maintainer of every living entity, it is to be understood that He devours and develops all.

Chapter 13 Verse 18 Chapter Name -Nature, the Enjoyer, and Consciousness

> Sanskrit English jyotisam api taj jyotis tamasah param ucyate jnanam jneyam jnana-gamyam hrdi sarvasya visthitam

> > Marathi Interpretation

तो सर्व स्वच्छ वस्तू मध्ये प्रकाश स्त्रोत आहे. तो बाब अंधारात पलीकडे आहे आणि unmanifested आहे. तो ज्ञान ऑब्जेक्ट आहे, ज्ञान आहे, आणि तो ज्ञान ध्येय आहे. तो प्रत्येकाच्या अंतः करणात वसलेले आहे.

English Interpretation

He is the source of light in all luminous objects. He is beyond the darkness of matter and is unmanifested. He is knowledge, He is the object of knowledge, and He is the goal of knowledge. He is situated in everyone's heart.

Chapter 13 Verse 19 Chapter Name -Nature, the Enjoyer, and Consciousness

> Sanskrit English iti ksetram tatha jnanam jneyam coktam samasatah

189

mad-bhakta etad vijnaya mad-bhavayopapadyate

Marathi Interpretation त्यामुळे उपक्रम [शरीर], ज्ञान आणि knowable क्षेत्रात ग्राहय माझी वर्णन केले आहे. फक्त माझे भक्त नख हे समजू शकतो आणि अशा प्रकारे माझ्या निसर्ग प्राप्त होते.

English Interpretation

Thus the field of activities [the body], knowledge and the knowable have been summarily described by Me. Only My devotees can understand this thoroughly and thus attain to My nature.

Chapter 13 Verse 20 Chapter Name -Nature, the Enjoyer, and Consciousness

> Sanskrit English prakrtim purusam caiva viddhy anadi ubhav api vikarams ca gunams caiva viddhi prakrti-sambhavan

Marathi Interpretation साहित्य निसर्ग आणि जिवंत कंपन्या सुरुवातीपासून असल्याचे समजले पाहिजे. त्यांचे परिवर्तने आणि बाब रीती साहित्य निसर्ग उत्पादने आहेत.

English Interpretation Material nature and the living entities should be understood to be beginningless. Their transformations and the modes of matter are products of material nature.

> Chapter 13 Verse 21 Chapter Name -Nature, the Enjoyer, and Consciousness

> > Sanskrit English karya-karana-kartrtve hetuh prakrtir ucyate purusah sukha-duhkhanam bhoktrtve hetur ucyate

Marathi Interpretation

निसर्ग जिवंत वस्तू या जगात विविध दुः खाचा व enjoyments कारण आहे तर, सर्व साहित्य उपक्रम आणि प्रभाव कारण असल्याचे सांगितले जाते.

English Interpretation

Nature is said to be the cause of all material activities and effects, whereas the living entity is the cause of the various sufferings and enjoyments in this world.

Chapter 13 Verse 22 Chapter Name -Nature, the Enjoyer, and Consciousness

> Sanskrit English purusah prakrti-stho hi bhunkte prakrti-jan gunan karanam guna-sango 'sya sad-asad-yoni-janmasu

Marathi Interpretation

साहित्य निसर्ग जिवंत वस्तू अशा प्रकारे निसर्ग तीन रीती आनंद जीवन मार्ग, खालील. हे साहित्य निसर्ग संबंध संपुष्टात आहे. त्यामुळे तो विविध प्रजाती मध्ये चांगले आणि वाईट पूर्ण.

English Interpretation

The living entity in material nature thus follows the ways of life, enjoying the three modes of nature. This is due to his association with that material nature. Thus he meets with good and evil amongst various species.

Chapter 13 Verse 23 Chapter Name -Nature, the Enjoyer, and Consciousness

> Sanskrit English upadrastanumanta ca bharta bhokta mahesvarah paramatmeti capy ukto dehe 'smin purusah parah

Marathi Interpretation पण शरीरात दुसर्या, पर्यवेक्षक आणि permitter, आणि कोण Supersoul म्हणून ओळखले जाते म्हणून अस्तित्वात परमेश्वर, सर्वोच्च मालक, तो अलौकिक enjoyer आहे.

English Interpretation Yet in this body there is another, a transcendental enjoyer who is the Lord, the supreme proprietor, who exists as the overseer and permitter, and who is known as the Supersoul.

> Chapter 13 Verse 24 Chapter Name -Nature, the Enjoyer, and Consciousness

> > Sanskrit English ya evam vetti purusam prakrtim ca gunaih saha sarvatha vartamano 'pi na sa bhuyo 'bhijayate

Marathi Interpretation

साहित्य निसर्ग, जिवंत अस्तित्व आणि निसर्ग रीती संवाद यासंबंधी या तत्त्व ज्ञान समजतात कोण एक मुक्ती प्राप्त करण्याची खात्री आहे. तो पर्वा न करता त्याच्या चितगाव, पुन्हा येथे जन्म घेणार नाही.

English Interpretation

One who understands this philosophy concerning material nature, the living entity and the interaction of the modes of nature is sure to attain liberation. He will not take birth here again, regardless of his present position.

Chapter 13 Verse 25 Chapter Name -Nature, the Enjoyer, and Consciousness

> Sanskrit English dhyanenatmani pasyanti kecid atmanam atmana anye sankhyena yogena karma-yogena capare

Marathi Interpretation

त्या Supersoul fruitive इच्छा कार्य इतरांना ज्ञान लागवड माध्यमातून काही, ध्यान काही उद्देश माहीत होता, आणि आहे.

English Interpretation

That Supersoul is perceived by some through meditation, by some through the cultivation of knowledge, and by others through working without fruitive desire.

Chapter 13 Verse 26 Chapter Name -Nature, the Enjoyer, and Consciousness

> Sanskrit English anye tv evam ajanantah srutvanyebhya upasate te 'pi catitaranty eva mrtyum sruti-parayanah

Marathi Interpretation

पुन्हा अध्यात्मिक ज्ञान प्रविण नाही जरी, इतर त्याला ऐकून यावर सर्वोच्च व्यक्ती उपासना सुरू करतात आहेत. कारण अधिकारी ऐकू त्यांच्या प्रवृत्ती आहे, ते देखील जन्म आणि मृत्यू मार्ग पाहता.

English Interpretation

Again there are those who, although not conversant in spiritual knowledge, begin to worship the Supreme Person upon hearing about Him from others. Because of their tendency to hear from authorities, they also transcend the path of birth and death.

Chapter 13 Verse 27 Chapter Name -Nature, the Enjoyer, and Consciousness

Sanskrit English yavat sanjayate kincit sattvam sthavara-jangamam ksetra-ksetrajna-samyogat tad viddhi bharatarsabha

Marathi Interpretation आपण अस्तित्वात पाहू जे Bharatas, तू प्रमुख दोन्ही हलवून आणि unmoving, उपक्रम क्षेत्रात आणि शेतात ज्ञाता फक्त संयोजन आहे.

English Interpretation

O chief of the Bharatas, whatever you see in existence, both moving and unmoving, is only the combination of the field of activities and the knower of the field.

Chapter 13 Verse 28 Chapter Name -Nature, the Enjoyer, and Consciousness

> Sanskrit English samam sarvesu bhutesu tisthantam paramesvaram vinasyatsv avinasyantam yah pasyati sa pasyati

Marathi Interpretation

Supersoul सर्व शरीरात वैयक्तिक आत्मा जेथील पाहतो, आणि जो आत्मा किंवा Supersoul नाही कधीही नष्ट की समजतात जो, प्रत्यक्षात पाहतो.

English Interpretation One who sees the Supersoul accompanying the individual soul in all bodies, and who understands that neither the soul nor the Supersoul is ever destroyed, actually sees.

> Chapter 13 Verse 29 Chapter Name -Nature, the Enjoyer, and Consciousness

> > Sanskrit English samam pasyan hi sarvatra samavasthitam isvaram na hinasty atmanatmanam tato yati param gatim

Marathi Interpretation

त्याच्या मनात स्वतः मानहानी नाही सर्वत्र प्रत्येक जिवंत मध्ये Supersoul पाहतो आणि समान जो. त्यामुळे तो अलौकिक गंतव्य आला.

English Interpretation

One who sees the Supersoul in every living being and equal everywhere does not degrade himself by his mind.

Thus he approaches the transcendental destination.

Chapter 13 Verse 30 Chapter Name -Nature, the Enjoyer, and Consciousness

> Sanskrit English prakrtyaiva ca karmani kriyamanani sarvasah yah pasyati tathatmanam akartaram sa pasyati

Marathi Interpretation सर्व क्रियाकलाप साहित्य निसर्ग निर्माण झालेले आहे शरीर, केले, आणि स्वत: ची काहीच करत नाही असे त्याला दिसून आले आहे की, कोण पाहू शकते एक, प्रत्यक्षात पाहतो.

English Interpretation

One who can see that all activities are performed by the body, which is created of material nature, and sees that the self does nothing, actually sees.

Chapter 13 Verse 31 Chapter Name -Nature, the Enjoyer, and Consciousness

> Sanskrit English yada bhuta-prthag-bhavam eka-stham anupasyati tata eva ca vistaram brahma sampadyate tada

Marathi Interpretation

योग्य माणूस विविध साहित्य संस्था मुळे असतात जे विविध ओळख, पाहू संपते, तेव्हा तो ब्राहमण संकल्पनेच्या करण्यासाठी पोहोचतो. त्यामुळे तो माणूस सर्वत्र वाढविण्यात आली आहे की पाहतो.

English Interpretation

When a sensible man ceases to see different identities, which are due to different material bodies, he attains to the Brahman conception. Thus he sees that beings are expanded everywhere.

Chapter 13 Verse 32 Chapter Name -Nature, the Enjoyer, and Consciousness

> Sanskrit English anaditvan nirgunatvat paramatmayam avyayah sarira-stho 'pi kaunteya na karoti na lipyate

194

Marathi Interpretation

अनंतकाळपर्यंत दृष्टी त्या आत्म्याला, अलौकिक अनंतकाळचे, आणि निसर्ग रीती पलीकडे आहे की पाहू शकता. साहित्य शरीर, तू अर्जुन, काहीही नाही किंवा अडकलात की नाही आत्मा संपर्क असूनही.

English Interpretation

Those with the vision of eternity can see that the soul is transcendental, eternal, and beyond the modes of nature. Despite contact with the material body, O Arjuna, the soul neither does anything nor is entangled.

Chapter 13 Verse 33 Chapter Name -Nature, the Enjoyer, and Consciousness

> Sanskrit English yatha sarva-gatam sauksmyad akasam nopalipyate sarvatravasthito dehe tathatma nopalipyate

Marathi Interpretation

हे सर्व-pervading आहे जरी आकाश हयाच्या सूक्ष्म निसर्ग, काहीही मिसळा नाही. शरीरात वसलेले तसेच, ब्राहमण दृष्टी वसलेले आत्मा, शरीर मिसळा नाही.

English Interpretation

The sky, due to its subtle nature, does not mix with anything, although it is all-pervading. Similarly, the soul, situated in Brahman vision, does not mix with the body, though situated in that body.

Chapter 13 Verse 34 Chapter Name -Nature, the Enjoyer, and Consciousness

> Sanskrit English yatha prakasayaty ekah krtsnam lokam imam ravih ksetram ksetri tatha krtsnam prakasayati bharata

> > Marathi Interpretation

भारत मुला, सूर्य एकटा या विश्वाच्या लागतो म्हणून जिवंत अस्तित्व, शरीराच्या आत एक, देहभान करून संपूर्ण शरीर भ्रमनिरास करणारा नाही.

English Interpretation

O son of Bharata, as the sun alone illuminates all this universe, so does the living entity, one within the body, illuminate the entire body by consciousness.

195

Chapter 13 Verse 35 Chapter Name -The Three Modes Of Material Nature

> Sanskrit English ksetra-ksetrajnayor evam antaram jnana-caksusa bhuta-prakrti-moksam ca ye vidur yanti te param

Marathi Interpretation जाणूनबुजून शरीर आणि शरीर मालक दरम्यान हा फरक पाहतो आणि या बंधनातून मुक्ती प्रक्रिया समजू शकतो की, जो सर्वोच्च ध्येय पोहोचतो.

English Interpretation

One who knowingly sees this difference between the body and the owner of the body and can understand the process of liberation from this bondage, also attains to the supreme goal.

Chapter 14 Verse 1 Chapter Name -The Three Modes Of Material Nature

> Sanskrit English sri-bhagavan uvaca param bhuyah pravaksyami jnananam jnanam uttamam yaj jnatva munayah sarve param siddhim ito gatah

Marathi Interpretation धन्य परमेश्वर म्हणाला, मी तुम्हांला सर्व साधू सर्वोच्च प्रावीण्य मिळविले आहे जे कारण तुला माहीत आहे हे सर्वोच्च ज्ञान, सर्व ज्ञान उत्तम, सांगतील.

English Interpretation

The Blessed Lord said: Again I shall declare to you this supreme wisdom, the best of all knowledge, knowing which all the sages have attained the supreme perfection.

Chapter 14 Verse 2 Chapter Name -The Three Modes Of Material Nature

> Sanskrit English idam jnanam upasritya mama sadharmyam agatah sarge 'pi nopajayante pralaye na vyathanti ca

Marathi Interpretation हे ज्ञान निश्चित बनून, एक माझ्या स्वत: च्या निसर्ग आहे जे अलौकिक निसर्ग, ते प्राप्त करू शकता. त्यामुळे स्थापन एक

निर्मितीच्या वेळी जन्म किंवा विसर्जनाच्या वेळी अस्वस्थ होत नाही.

English Interpretation

By becoming fixed in this knowledge, one can attain to the transcendental nature, which is like My own nature. Thus established, one is not born at the time of creation nor disturbed at the time of dissolution.

> Chapter 14 Verse 3 Chapter Name -The Three Modes Of Material Nature

> > Sanskrit English mama yonir mahad brahma tasmin garbham dadhamy aham sambhavah sarva-bhutanam tato bhavati bharata

Marathi Interpretation ब्राहमण म्हणतात एकूण भौतिक वस्तू, जन्म स्रोत आहे, आणि तो मी सर्व जीवमात्राच्या जन्म शक्य, गर्भार की, ब्रहम आहे, भारत मुला.

English Interpretation

The total material substance, called Brahman, is the source of birth, and it is that Brahman that I impregnate, making possible the births of all living beings, O son of Bharata.

Chapter 14 Verse 4 Chapter Name -The Three Modes Of Material Nature

> Sanskrit English sarva-yonisu kaunteya murtayah sambhavanti yah tasam brahma mahad yonir aham bija-pradah pita

Marathi Interpretation

हे जीवन सर्व प्रजाती, कुंती मुला, या सामग्रीचा निसर्गात जन्म द्वारे शक्य झाले आहे की समजू नये, आणि मी बी-देत पिता आहे की.

English Interpretation It should be understood that all species of life, O son of Kunti, are made possible by birth in this material nature, and that I am the seed-giving father.

> Chapter 14 Verse 5 Chapter Name -The Three Modes Of Material Nature

> > Sanskrit English

sattvam rajas tama iti gunah prakrti-sambhavah nibadhnanti maha-baho dehe dehinam avyayam

Marathi Interpretation

कृपा करून, उत्कटतेने आणि अज्ञान - साहित्य निसर्ग तीन मोड समावेश. जिवंत वस्तू निसर्ग संपर्कात येतो तेव्हा, तो या रीती करून कंडिशन होते.

English Interpretation

Material nature consists of the three modes--goodness, passion and ignorance. When the living entity comes in contact with nature, he becomes conditioned by these modes.

Chapter 14 Verse 6 Chapter Name -The Three Modes Of Material Nature

> Sanskrit English tatra sattvam nirmalatvat prakasakam anamayam sukha-sangena badhnati jnana-sangena canagha

Marathi Interpretation

तू पवित्र एक, चांगुलपणा इतरांपेक्षा purer जात मोड, साग आहे, आणि तो सर्व पापी प्रतिक्रिया पासून एक आवश्यकता भासत नाही. मोडमध्ये वसलेले त्या ज्ञान विकसित, परंतु ते आनंद कल्पनेने कंडिशन होतात.

English Interpretation

O sinless one, the mode of goodness being purer than the others, is illuminating, and it frees one from all sinful reactions. Those situated in that mode develop knowledge, but they become conditioned by the concept of happiness.

Chapter 14 Verse 7 Chapter Name -The Three Modes Of Material Nature

> Sanskrit English rajo ragatmakam viddhi trsna-sanga-samudbhavam tan nibadhnati kaunteya karma-sangena dehinam

Marathi Interpretation

उत्कटतेने मोड अमर्यादित इच्छा आणि longings, कुंती मुला जन्म झाला आहे, आणि म्हणून हे एक साहित्य fruitive उपक्रम करण्याची गरज आहे.

English Interpretation

The mode of passion is born of unlimited desires and longings, O son of Kunti, and because of this one is bound

to material fruitive activities.

Chapter 14 Verse 8 Chapter Name -The Three Modes Of Material Nature

> Sanskrit English tamas tv ajnana-jam viddhi mohanam sarva-dehinam pramadalasya-nidrabhis tan nibadhnati bharata

Marathi Interpretation भारत मुला, अज्ञान मोड सर्व देश घटक चुकीचा समज होतो. या मोडमध्ये परिणाम कंडिशन वस्तू द्यायचे जे वेडेपणा, सुस्ती आणि झोप आहे.

English Interpretation

O son of Bharata, the mode of ignorance causes the delusion of all living entities. The result of this mode is madness, indolence and sleep, which bind the conditioned soul.

Chapter 14 Verse 9 Chapter Name - The Three Modes Of Material Nature

> Sanskrit English sattvam sukhe sanjayati rajah karmani bharata jnanam avrtya tu tamah pramade sanjayaty uta

Marathi Interpretation कृपा करून अटी मोड आनंद एक, उत्कटतेने क्रिया फळे शर्ती त्याला, आणि वेडेपणा करण्यासाठी अज्ञान.

English Interpretation The mode of goodness conditions one to happiness, passion conditions him to the fruits of action, and ignorance to madness.

> Chapter 14 Verse 10 Chapter Name - The Three Modes Of Material Nature

> > Sanskrit English rajas tamas cabhibhuya sattvam bhavati bharata rajah sattvam tamas caiva tamah sattvam rajas tatha

Marathi Interpretation

199

कधी कधी रागाने मोड चांगुलपणाने मोड, भारत मुला पराभव केला, प्रमुख होते. आणि कधी कधी प्रेमाने मोड आवड होतो, आणि इतर वेळी दूर्लक्ष मोड चांगुलपणा आणि आवड होतो. अशा प्रकारे नेहमी वर्चस्वाचा स्पर्धा आहे.

English Interpretation

Sometimes the mode of passion becomes prominent, defeating the mode of goodness, O son of Bharata. And sometimes the mode of goodness defeats passion, and at other times the mode of ignorance defeats goodness and passion. In this way there is always competition for supremacy.

Chapter 14 Verse 11 Chapter Name -The Three Modes Of Material Nature

> Sanskrit English sarva-dvaresu dehe 'smin prakasa upajayate jnanam yada tada vidyad vivrddham sattvam ity uta

Marathi Interpretation शरीराच्या सर्व दरवाजे ज्ञान नाहीसे जातात तेव्हा कृपा करून मोड प्रकट अनुभव केले जाऊ शकते.

English Interpretation

The manifestations of the mode of goodness can be experienced when all the gates of the body are illuminated by knowledge.

Chapter 14 Verse 12 Chapter Name -The Three Modes Of Material Nature

> Sanskrit English lobhah pravrttir arambhah karmanam asamah sprha rajasy etani jayante vivrddhe bharatarsabha

Marathi Interpretation

उत्कटतेने मोड मध्ये वाढ झाली आहे तेव्हा Bharatas तू प्रमुख, उत्तम जोड, ताब्यात ठेवता न येणारा इच्छा, hankering, आणि प्रखर प्रयत्न लक्षणे विकसित.

English Interpretation

O chief of the Bharatas, when there is an increase in the mode of passion, the symptoms of great attachment, uncontrollable desire, hankering, and intense endeavor develop.

Chapter 14 Verse 13 Chapter Name -The Three Modes Of Material Nature

Sanskrit English aprakaso 'pravrttis ca pramado moha eva ca tamasy etani jayante vivrddhe kuru-nandana

Marathi Interpretation अज्ञान, वेडेपणा, भ्रम, वस्तूचे जडत्व आणि अंधाराची मोड मध्ये वाढ झाली आहे तेव्हा Kuru मुला प्रकट आहेत.

English Interpretation O son of Kuru, when there is an increase in the mode of ignorance, madness, illusion, inertia and darkness are manifested.

> Chapter 14 Verse 14 Chapter Name - The Three Modes Of Material Nature

> > Sanskrit English yada sattve pravrddhe tu pralayam yati deha-bhrt tadottama-vidam lokan amalan pratipadyate

Marathi Interpretation एक कृपा करून मोड मध्ये मृत्यू झाला, तो शुद्ध उच्च ग्रह करण्यासाठी पोहोचतो.

English Interpretation When one dies in the mode of goodness, he attains to the pure higher planets.

> Chapter 14 Verse 15 Chapter Name -The Three Modes Of Material Nature

> > Sanskrit English rajasi pralayam gatva karma-sangisu jayate tatha pralinas tamasi mudha-yonisu jayate

Marathi Interpretation एक आवड मोड मध्ये मृत्यू झाला, तो fruitive कार्यात गुंतलेले त्या दरम्यान जन्म घेते; तो अज्ञान मोड मध्ये निधन तेव्हा तो प्राणी राज्यात जन्म घेते.

English Interpretation

When one dies in the mode of passion, he takes birth among those engaged in fruitive activities; and when he dies in the mode of ignorance, he takes birth in the animal kingdom.

Chapter 14 Verse 16 Chapter Name -The Three Modes Of Material Nature

> Sanskrit English karmanah sukrtasyahuh sattvikam nirmalam phalam rajasas tu phalam duhkham ajnanam tamasah phalam

Marathi Interpretation

कृपा करून मोड मध्ये अभिनय करून, एक वस्तू यज्ञाच्या द्वारे शुद्ध होते. दुःख उत्कटता निकाल मोड मध्ये कामे, आणि क्रिया मूर्खासारखे अज्ञान निकाल मोडमध्ये सुरू.

English Interpretation

By acting in the mode of goodness, one becomes purified. Works done in the mode of passion result in distress, and actions performed in the mode of ignorance result in foolishness.

Chapter 14 Verse 17 Chapter Name -The Three Modes Of Material Nature

> Sanskrit English sattvat sanjayate jnanam rajaso lobha eva ca pramada-mohau tamaso bhavato 'jnanam eva ca

Marathi Interpretation कृपा करून मोड पासून, रिअल ज्ञान विकसित; उत्कटतेने मोड, लोभ विकसित; आणि अज्ञान, मूर्खपणा वेडेपणा आणि कल्पना मोड विकसित.

English Interpretation From the mode of goodness, real knowledge develops; from the mode of passion, greed develops; and from the mode of ignorance, foolishness, madness and illusion develop.

> Chapter 14 Verse 18 Chapter Name -The Three Modes Of Material Nature

> > Sanskrit English urdhvam gacchanti sattva-stha madhye tisthanti rajasah jaghanya-guna-vrtti-stha adho gacchanti tamasah

> > > Marathi Interpretation

कृपा करून मोड मध्ये वसलेले त्या हळूहळू उच्च ग्रह करण्यात जा; उत्कटतेने मोड मध्ये त्या पृथ्वीवरील ग्रह राहतात; आणि अज्ञान मोड मध्ये त्या भयानक जगातील खाली जा.

English Interpretation

Those situated in the mode of goodness gradually go upward to the higher planets; those in the mode of passion live on the earthly planets; and those in the mode of ignorance go down to the hellish worlds.

Chapter 14 Verse 19 Chapter Name -The Three Modes Of Material Nature

Sanskrit English nanyam gunebhyah kartaram yada drastanupasyati gunebhyas ca param vetti mad-bhavam so 'dhigacchati

Marathi Interpretation आपण सर्व घडामोडी आणि सर्वोच्च प्रभु या सर्व पर्यायांच्या अलौकिक आहे की निसर्ग या रीती पलीकडे काही नाही, हे पाहता तेव्हा, तर असे असताना माझा आध्यात्मिक निसर्ग माहित शकता.

English Interpretation

When you see that there is nothing beyond these modes of nature in all activities and that the Supreme Lord is transcendental to all these modes, then you can know My spiritual nature.

Chapter 14 Verse 20 Chapter Name -The Three Modes Of Material Nature

Sanskrit English gunan etan atitya trin dehi deha-samudbhavan janma-mrtyu-jara-duhkhair vimukto 'mrtam asnute

Marathi Interpretation केलेल्या जात या तीन मोड पलीकडे सक्षम आहे, तेव्हा त्याने जन्म, मृत्यू, वृद्ध आणि त्यांच्या अडचणीच्या मुक्त होऊ शकतात आणि या जीवनात मध आनंद घेऊ शकता.

English Interpretation

When the embodied being is able to transcend these three modes, he can become free from birth, death, old age and their distresses and can enjoy nectar even in this life.

Chapter 14 Verse 21 Chapter Name - The Three Modes Of Material Nature

Sanskrit English arjuna uvaca kair lingais trin gunan etan atito bhavati prabho kim acarah katham caitams trin gunan ativartate

Marathi Interpretation

अर्जुन प्रश्न विचारले माझ्या परमेश्वरा, एक त्या पर्यायांच्या अलौकिक आहे कोण ओळखले जाते काय लक्षणे का? त्याच्या वर्तन काय आहे? आणि कसे तो निसर्ग रीती पलीकडे नाही?

English Interpretation

Arjuna inquired: O my Lord, by what symptoms is one known who is transcendental to those modes? What is his behavior? And how does he transcend the modes of nature?

Chapter 14 Verse 22-25 Chapter Name -The Three Modes Of Material Nature

Sanskrit English sri-bhagavan uvaca prakasam ca pravrttim ca moham eva ca pandava na dvesti sampravrttani na nivrttani kanksati

udasina-vad asino gunair yo na vicalyate guna vartanta ity evam yo 'vatisthati nengate

sama-duhkha-sukhah sva-sthah sama-lostasma-kancanah tulya-priyapriyo dhiras tulya-nindatma-samstutih

> manapamanayos tulyas tulyo mitrari-paksayoh sarvarambha-parityagi gunatitah sa ucyate

Marathi Interpretation

धन्य परमेश्वर म्हणाला, ते नाहीसे तेव्हा ज्यांना प्रदीपन, आपुलकी आणि ते उपस्थित होते चुकीचा समज, किंवा longs एवढेच नव्हे; कोण बसून आहे एक साक्षीदार फितूर, रीती एकटे सक्रिय आहेत तुम्हांला माहीत आहे की, टणक राहते कोण निसर्ग, रीती या साहित्य प्रतिक्रिया पलीकडे वसलेले जात; कोण तसेच सुख दुः विनम्र, आणि एक मूर्ख, एक दगड आणि एक समान डोळा सोन्याच्या एक तुकड

English Interpretation

The Blessed Lord said: He who does not hate illumination, attachment and delusion when they are present, nor

longs for them when they disappear; who is seated like one unconcerned, being situated beyond these material reactions of the modes of nature, who remains firm, knowing that the modes alone are active; who regards alike pleasure and pain, and looks on a clod, a stone and a piece of gold with an equal eye; who is wise and holds praise and blame to be the same; who is unchanged in honor and dishonor, who treats friend and foe alike, who has abandoned all fruitive undertakings--such a man is said to have transcended the modes of nature.

Chapter 14 Verse 26 Chapter Name -The Three Modes Of Material Nature

> Sanskrit English mam ca yo 'vyabhicarena bhakti-yogena sevate sa gunan samatityaitan brahma-bhuyaya kalpate

Marathi Interpretation कोणत्याही परिस्थिती मध्ये खाली पडणे नाही कोण पूर्ण भक्ती सेवा, व्यस्त जो एकाच वेळी साहित्य निसर्ग रीती पलिकडे आणि अशा प्रकारे ब्राहमण पातळी येतो.

English Interpretation

One who engages in full devotional service, who does not fall down in any circumstance, at once transcends the modes of material nature and thus comes to the level of Brahman.

Chapter 14 Verse 27 Chapter Name -The Yoga of the Supreme Person

> Sanskrit English brahmano hi pratisthaham amrtasyavyayasya ca sasvatasya ca dharmasya sukhasyaikantikasya ca

Marathi Interpretation

मी अंतिम आनंद घटनात्मक स्थान आहे वस्त्निष्ठ, ब्रहम, आधारावर आहे, आणि, अमर अविनाशी आणि चिरंतन आहे, जे.

English Interpretation And I am the basis of the impersonal Brahman, which is the constitutional position of ultimate happiness, and which is immortal, imperishable and eternal.

> Chapter 15 Verse 1 Chapter Name - The Yoga of the Supreme Person

> > Sanskrit English sri-bhagavan uvaca urdhva-mulam adhah-sakham

asvattham prahur avyayam chandamsi yasya parnani yas tam veda sa veda-vit

Marathi Interpretation

धन्य परमेश्वर म्हणाला, त्या वृक्षाची पाने या वैदिक सूक्ताचे आहेत वडाचे झाड खाली ऊर्ध्वगामी त्याच्या मुळे आणि त्याच्या शाखा आहे झाड आणि आहे. हे झाड माहित एक वेद ज्ञाता आहे.

English Interpretation

The Blessed Lord said: There is a banyan tree which has its roots upward and its branches down and whose leaves are the Vedic hymns. One who knows this tree is the knower of the Vedas.

Chapter 15 Verse 2 Chapter Name -The Yoga of the Supreme Person

> Sanskrit English adhas cordhvam prasrtas tasya sakha guna-pravrddha visaya-pravalah adhas ca mulany anusantatani karmanubandhini manusya-loke

> > Marathi Interpretation

या वृक्ष शाखा खाली आणि वर, साहित्य निसर्ग तीन रीती पोषण पाठविणे. Twigs, बोध वस्तू आहेत. हा वृक्ष फार खाली जात मुळे आहेत, आणि हे मानवी समाजाच्या fruitive क्रिया बांधील आहेत.

English Interpretation

The branches of this tree extend downward and upward, nourished by the three modes of material nature. The twigs are the objects of the senses. This tree also has roots going down, and these are bound to the fruitive actions of human society.

Chapter 15 Verse 41702 Chapter Name -The Yoga of the Supreme Person

> Sanskrit English na rupam asyeha tathopalabhyate nanto na cadir na ca sampratistha asvattham enam su-virudha-mulam asanga-sastrena drdhena chittva

> tatah padam tat parimargitavyam yasmin gata na nivartanti bhuyah tam eva cadyam purusam prapadye yatah pravrttih prasrta purani

> > Marathi Interpretation

या वृक्षाचे वास्तविक स्वरूपात या जगात समजले जाऊ शकत नाही. कोणीही सुरू जिथे संपतो तिथून समजून, किंवा जेथे

त्याच्या पाया आहे करू शकता. पण निर्धाराने एक शिपायांची तुकडी च्या शस्त्र हे झाड कापून आवश्यक आहे. असे केल्याने एक, ज्या त्या ठिकाणी शोधतात आवश्यक एकदा गेला, एक परत कधीही, आणि सर्वकाही सुरुवात केली आणि ज्या सर्व काही अत्यंत प्राचीन काळ पासून पालन आह

English Interpretation

The real form of this tree cannot be perceived in this world. No one can understand where it ends, where it begins, or where its foundation is. But with determination one must cut down this tree with the weapon of detachment. So doing, one must seek that place from which, having once gone, one never returns, and there surrender to that Supreme Personality of Godhead from whom everything has began and in whom everything is abiding since time immemorial.

Chapter 15 Verse 5 Chapter Name -The Yoga of the Supreme Person

Sanskrit English nirmana-moha jita-sanga-dosa adhyatma-nitya vinivrtta-kamah dvandvair vimuktah sukha-duhkha-samjnair gacchanty amudhah padam avyayam tat

Marathi Interpretation

साहित्य लालसा केले आहे आणि आनंद आणि दुःख उत पासून मोकळा आहे, आणि सुप्रीम व्यक्ती त्यांना शरण जाणे कसे माहीत त्याला अनंतकाळचे समंजस असा भ्रम, खोटे प्रतिष्ठा आणि खोटे असोसिएशन, मुक्त आहे जो की पोहोचतो चिरंतन.

English Interpretation

One who is free from illusion, false prestige, and false association, who understands the eternal, who is done with material lust and is freed from the duality of happiness and distress, and who knows how to surrender unto the Supreme Person, attains to that eternal kingdom.

Chapter 15 Verse 6 Chapter Name -The Yoga of the Supreme Person

> Sanskrit English na tad bhasayate suryo na sasanko na pavakah yad gatva na nivartante tad dhama paramam mama

Marathi Interpretation

माझे त्या राहिला सूर्य किंवा चंद्र करून, किंवा वीज करून illumined नाही. कधीही पोहोचते जो या भौतिक जगात परत.

English Interpretation

That abode of Mine is not illumined by the sun or moon, nor by electricity. One who reaches it never returns to this material world.

Chapter 15 Verse 7 Chapter Name -The Yoga of the Supreme Person

> Sanskrit English mamaivamso jiva-loke jiva-bhutah sanatanah manah-sasthanindriyani prakrti-sthani karsati

Marathi Interpretation

या कंडिशन जगात जिवंत कंपन्या माझे अनंतकाळचे, fragmental भाग आहेत. मुळे सवय जीवन, ते फार कठीण मन समावेश असलेल्या सहा भावनांना, लढत आहेत.

English Interpretation The living entities in this conditioned world are My eternal, fragmental parts. Due to conditioned life, they are struggling very hard with the six senses, which include the mind.

> Chapter 15 Verse 8 Chapter Name -The Yoga of the Supreme Person

> > Sanskrit English sariram yad avapnoti yac capy utkramatisvarah grhitvaitani samyati vayur gandhan ivasayat

Marathi Interpretation हवा aromas ती म्हणून भौतिक जगात जिवंत वस्तू एक शरीर द्सर्या जीवन त्याच्या विविध पध्दत असतो.

English Interpretation The living entity in the material world carries his different conceptions of life from one body to another as the air carries aromas.

> Chapter 15 Verse 9 Chapter Name -The Yoga of the Supreme Person

> > Sanskrit English srotram caksuh sparsanam ca rasanam ghranam eva ca adhisthaya manas cayam visayan upasevate

> > > Marathi Interpretation

अशा प्रकारे दुसर्या स्थूल शरीर घेऊन जिवंत अस्तित्व, मन बद्दल गटात समाविष्ट केले जातात जे कान, जीभ, आणि नाक

आणि स्पर्श अर्थ, एक विशिष्ट प्रकारच्या प्राप्त. त्यांनी अशा प्रकारे अर्थ वस्तू एका विशिष्ट संच मिळेल.

English Interpretation

The living entity, thus taking another gross body, obtains a certain type of ear, tongue, and nose and sense of touch, which are grouped about the mind. He thus enjoys a particular set of sense objects.

Chapter 15 Verse 10 Chapter Name -The Yoga of the Supreme Person

> Sanskrit English utkramantam sthitam vapi bhunjanam va gunanvitam vimudha nanupasyanti pasyanti jnana-caksusah

Marathi Interpretation

मूर्ख एक जिवंत अस्तित्व त्याच्या शरीरात राजीनामा करू शकता कसे समजू शकत नाही, किंवा ते तो निसर्ग रीती शब्दलेखन अंतर्गत मिळेल शरीर कशा प्रकारचे समजू शकतो. पण, ज्याचे डोळे ज्ञान मध्ये प्रशिक्षण दिले एक हे सर्व पाहू शकता.

English Interpretation

The foolish cannot understand how a living entity can quit his body, nor can they understand what sort of body he enjoys under the spell of the modes of nature. But one whose eyes are trained in knowledge can see all this.

Chapter 15 Verse 11 Chapter Name -The Yoga of the Supreme Person

> Sanskrit English yatanto yoginas cainam pasyanty atmany avasthitam yatanto 'py akrtatmano nainam pasyanty acetasah

> > Marathi Interpretation

स्वतः ची पूर्तता वसलेले आहे प्रयत्न transcendentalist, स्पष्टपणे हे सर्व पाहू शकता. ते करण्याचा प्रयत्न करू शकते तरी पण स्वतः ची पूर्तता मध्ये स्थित नाही जे लोक त्या ठिकाणी घेऊन आहे ते पाहू शकत नाही.

English Interpretation

The endeavoring transcendentalist, who is situated in self-realization, can see all this clearly. But those who are not situated in self-realization cannot see what is taking place, though they may try to.

Chapter 15 Verse 12 Chapter Name -The Yoga of the Supreme Person

Sanskrit English

yad aditya-gatam tejo jagad bhasayate 'khilam yac candramasi yac cagnau tat tejo viddhi mamakam

Marathi Interpretation या सर्व जगाच्या अंधार dissipates रवि, वैभव मला येते. आणि चंद्र च्या शोभा आणि आग शोभा माझ्यापासून आहे.

English Interpretation

The splendor of the sun, which dissipates the darkness of this whole world, comes from Me. And the splendor of the moon and the splendor of fire are also from Me.

Chapter 15 Verse 13 Chapter Name -The Yoga of the Supreme Person

> Sanskrit English gam avisya ca bhutani dharayamy aham ojasa pusnami causadhih sarvah somo bhutva rasatmakah

Marathi Interpretation मी प्रत्येक ग्रह प्रवेश, आणि माझे ऊर्जा ते कक्षा राहू. मी चंद्र होतात आणि त्यामुळे सर्व भाज्या जीवन रस पुरवठा.

English Interpretation I enter into each planet, and by My energy they stay in orbit. I become the moon and thereby supply the juice of life to all vegetables.

Chapter 15 Verse 14 Chapter Name -The Yoga of the Supreme Person

Sanskrit English aham vaisvanaro bhutva praninam deham asritah pranapana-samayuktah pacamy annam catur-vidham

Marathi Interpretation मी प्रत्येक जिवंत शरीरात पचन आग आहे, आणि मी खादयपदार्थ चार प्रकारच्या डायजेस्ट जे आउटगोइंग आणि येणारे जीवन, हवा आहे.

English Interpretation I am the fire of digestion in every living body, and I am the air of life, outgoing and incoming, by which I digest the four kinds of foodstuff. Chapter 15 Verse 15 Chapter Name -The Yoga of the Supreme Person

> Sanskrit English sarvasya caham hrdi sannivisto mattah smrtir jnanam apohanam ca vedais ca sarvair aham eva vedyo vedanta-krd veda-vid eva caham

> > Marathi Interpretation

मी प्रत्येकाच्या अंतः करणात बसून येत आहे, आणि ती आठवण, ज्ञान आणि विसरभोळेपणा आलो आहे. सर्व वेद करून मला माहीत केले आहे; खरंच मी वेदांत कम्पाइलर आहे, आणि मी वेद ज्ञाता आहे.

English Interpretation

I am seated in everyone's heart, and from Me come remembrance, knowledge and forgetfulness. By all the Vedas I am to be known; indeed I am the compiler of Vedanta, and I am the knower of the Vedas.

Chapter 15 Verse 16 Chapter Name -The Yoga of the Supreme Person

> Sanskrit English dvav imau purusau loke ksaras caksara eva ca ksarah sarvani bhutani kuta-stho 'ksara ucyate

Marathi Interpretation

माणूस, दोषपात्र आणि कधीही चूक न करणारा दोन वर्ग आहेत. साहित्य जगात प्रत्येक अस्तित्व दोषपात्र आहे, आणि आध्यात्मिक जगात प्रत्येक अस्तित्व कधीही चूक न करणारा असे म्हटले जाते.

English Interpretation There are two classes of beings, the fallible and the infallible. In the material world every entity is fallible, and in the spiritual world every entity is called infallible.

> Chapter 15 Verse 17 Chapter Name -The Yoga of the Supreme Person

> > Sanskrit English uttamah purusas tv anyah paramatmety udahrtah yo loka-trayam avisya bibharty avyaya isvarah

Marathi Interpretation

या दोन याशिवाय, महान जिवंत व्यक्तिमत्व, या जगातील केला आहे आणि त्यांना राखण्यासाठी आहे परमेश्वर स्वतः आहे.

English Interpretation Besides these two, there is the greatest living personality, the Lord Himself, who has entered into these worlds and is maintaining them.

Chapter 15 Verse 18 Chapter Name -The Yoga of the Supreme Person

Sanskrit English yasmat ksaram atito 'ham aksarad api cottamah ato 'smi loke vede ca prathitah purusottamah

Marathi Interpretation मी दोषपात्र आणि कधीही चूक न करणारा दोन्ही पलीकडे, अलौकिक आहे, आणि मी महान आहे कारण, मी जगात आणि सर्वोच्च व्यक्ती म्हणून वेद मध्ये दोन्ही सुप्रसिद्ध आहे कारण.

English Interpretation

Because I am transcendental, beyond both the fallible and the infallible, and because I am the greatest, I am celebrated both in the world and in the Vedas as that Supreme Person.

Chapter 15 Verse 19 Chapter Name -The Yoga of the Supreme Person

> Sanskrit English yo mam evam asammudho janati purusottamam sa sarva-vid bhajati mam sarva-bhavena bharata

Marathi Interpretation

आणि जो मला माहीत दैवी गुण सर्वोच्च व्यक्तिमत्व म्हणून, न भांडण न करता, सर्व काही जाता म्हणून समजू आहे, आणि म्हणून संपूर्ण भक्ती सेवा, भारत मुला स्वतः गुंतलेला आहे.

English Interpretation

Whoever knows Me as the Supreme Personality of Godhead, without doubting, is to be understood as the knower of everything, and He therefore engages himself in full devotional service, O son of Bharata.

Chapter 15 Verse 20 Chapter Name -The Divine And Demoniac Natures

Sanskrit English

iti guhyatamam sastram idam uktam mayanagha etad buddhva buddhiman syat krta-krtyas ca bharata

Marathi Interpretation

या वैदिक पवित्र शास्त्र, तू पवित्र एक अत्यंत गोपनीय भाग आहे, आणि ते मला आता जाहीर केले आहे. समजतात जो कोणी या ज्ञानी होईल, आणि त्याच्या प्रयत्न प्रावीण्य हे तुम्हाला समजेल.

English Interpretation

This is the most confidential part of the Vedic scriptures, O sinless one, and it is disclosed now by Me. Whoever understands this will become wise, and his endeavors will know perfection.

Chapter 16 Verse 41642 Chapter Name -The Divine And Demoniac Natures

> Sanskrit English sri-bhagavan uvaca abhayam sattva-samsuddhir jnana-yoga-vyavasthitih danam damas ca yajnas ca svadhyayas tapa arjavam

ahimsa satyam akrodhas tyagah santir apaisunam daya bhutesv aloluptvam mardavam hrir acapalam

tejah ksama dhrtih saucam adroho nati-manita bhavanti sampadam daivim abhijatasya bharata

Marathi Interpretation

धन्य परमेश्वर म्हणाला, Fearlessness, एक अस्तित्व शुद्ध, आध्यात्मिक ज्ञान, प्रेम, स्वतः ची नियंत्रण, यज्ञ कामगिरी, वेद, काटेकोरपणा आणि साधेपणा अभ्यास लागवड केली जाते; nonviolence, आभारी, राग पासून स्वातंत्र्य; निवृत्तीची, शांतता, लोभ पासून सातत्याने केलेली क्षुद्र टीका, करुणा आणि स्वातंत्र्य तिटकारा; दयाळूपणा, नम्रता आणि स्थिर निर्धार; जोम, क्षमा, धैर्य,

English Interpretation

The Blessed Lord said: Fearlessness, purification of one's existence, cultivation of spiritual knowledge, charity, self-control, performance of sacrifice, study of the Vedas, austerity and simplicity; nonviolence, truthfulness, freedom from anger; renunciation, tranquility, aversion to faultfinding, compassion and freedom from covetousness; gentleness, modesty and steady determination; vigor, forgiveness, fortitude, cleanliness, freedom from envy and the passion for honor--these transcendental qualities, O son of Bharata, belong to godly men endowed with divine nature.

Chapter 16 Verse 4 Chapter Name -The Divine And Demoniac Natures

> Sanskrit English dambho darpo 'bhimanas ca krodhah parusyam eva ca ajnanam cabhijatasya partha sampadam asurim

Marathi Interpretation मग्रुरी, गर्व, राग, अहंकार, निष्ठूरपणा आणि अज्ञान - हे सर्व गुण दुष्ट निसर्ग, Prtha मुला त्या आहेत.

English Interpretation Arrogance, pride, anger, conceit, harshness and ignorance--these qualities belong to those of demoniac nature, O son of Prtha.

> Chapter 16 Verse 5 Chapter Name -The Divine And Demoniac Natures

> > Sanskrit English daivi sampad vimoksaya nibandhayasuri mata ma sucah sampadam daivim abhijato 'si pandava

Marathi Interpretation दुष्ट गुण गुलाम करण्यासाठी तर अलौकिक गुण, मुक्ती हितावह आहे. आपण दैवी गुण जन्माला आहेत पांडू देवा, मुलगा काळजी करू नका.

English Interpretation

The transcendental qualities are conducive to liberation, whereas the demoniac qualities make for bondage. Do not worry, O son of Pandu, for you are born with the divine qualities.

Chapter 16 Verse 6 Chapter Name - The Divine And Demoniac Natures

> Sanskrit English dvau bhuta-sargau loke 'smin daiva asura eva ca daivo vistarasah prokta asuram partha me srnu

Marathi Interpretation Prtha मुला, या जगात निर्माण माणूस दोन प्रकार आहेत. एक दैवी आणि इतर दुष्ट असे म्हटले जाते. मी आधीच लांबी

आपल्याला दैवी गुण स्पष्ट केले. आता दुष्ट च्या ते ऐकून मला.

English Interpretation

O son of Prtha, in this world there are two kinds of created beings. One is called the divine and the other demoniac. I have already explained to you at length the divine qualities. Now hear from Me of the demoniac.

Chapter 16 Verse 7 Chapter Name -The Divine And Demoniac Natures

> Sanskrit English pravrttim ca nivrttim ca jana na vidur asurah na saucam napi cacaro na satyam tesu vidyate

Marathi Interpretation दुष्ट आहेत ज्यांनी केले आहे आणि या प्रोफाइलमध्ये काय नाही काय माहित नाही. नाही स्वच्छता किंवा योग्य वर्तन किंवा सत्य त्यांना आढळले आहे.

English Interpretation

Those who are demoniac do not know what is to be done and what is not to be done. Neither cleanliness nor proper behavior nor truth is found in them.

Chapter 16 Verse 8 Chapter Name -The Divine And Demoniac Natures

> Sanskrit English asatyam apratistham te jagad ahur anisvaram aparaspara-sambhutam kim anyat kama-haitukam

Marathi Interpretation

ते या जगात नाही पाया आहे की, असत्य आहे असे म्हणतात की, आणि नियंत्रण नाही की देव आहे म्हणजे. हे लिंग इच्छा उत्पादन, आणि लालसा पेक्षा इतर काहीही आहे.

English Interpretation

They say that this world is unreal, that there is no foundation and that there is no God in control. It is produced of sex desire, and has no cause other than lust.

Chapter 16 Verse 9 Chapter Name -The Divine And Demoniac Natures

Sanskrit English

etam drstim avastabhya nastatmano 'lpa-buddhayah prabhavanty ugra-karmanah ksayaya jagato 'hitah

Marathi Interpretation अशा निष्कर्ष खालील, स्वत: गमावले आणि कोण आहेत दुष्ट, नाही बुद्धिमत्ता, जग नष्ट ठरत unbeneficial, अत्यंत कुरूप कामामध्ये व्यस्त आहे.

English Interpretation

Following such conclusions, the demoniac, who are lost to themselves and who have no intelligence, engage in unbeneficial, horrible works meant to destroy the world.

Chapter 16 Verse 10 Chapter Name - The Divine And Demoniac Natures

> Sanskrit English kamam asritya duspuram dambha-mana-madanvitah mohad grhitvasad-grahan pravartante 'suci-vratah

Marathi Interpretation

अतृप्त वासना, गर्व आणि खोटे प्रतिष्ठा, आणि अशा प्रकारे illusioned जात निवारा घेत आसुरी, नेहमी तात्पुरता करून मिळालेले अश्द्ध काम, वचन दिले आहेत.

English Interpretation The demoniac, taking shelter of insatiable lust, pride and false prestige, and being thus illusioned, are always sworn to unclean work, attracted by the impermanent.

> Chapter 16 Verse 41955 Chapter Name -The Divine And Demoniac Natures

> > Sanskrit English cintam aparimeyam ca pralayantam upasritah kamopabhoga-parama etavad iti niscitah

asa-pasa-satair baddhah kama-krodha-parayanah ihante kama-bhogartham anyayenartha-sancayan

Marathi Interpretation

ते आय्ष्याच्या शेवटी मानवी संस्कृती मुख्य गरज आहे म्हणाला नजरेसमोर असे वाटते. त्यामुळे त्यांच्या चिंता नाही येत

आहे. इच्छा शेकडो आणि हजारो बांधील जात, लालसा आणि राग करून, महिलांना आनंद बेकायदेशीर अर्थ पैसे सुरक्षित.

English Interpretation

They believe that to gratify the senses unto the end of life is the prime necessity of human civilization. Thus there is no end to their anxiety. Being bound by hundreds and thousands of desires, by lust and anger, they secure money by illegal means for sense gratification.

Chapter 16 Verse 13-15 Chapter Name -The Divine And Demoniac Natures

> Sanskrit English idam adya maya labdham imam prapsye manoratham idam astidam api me bhavisyati punar dhanam

asau maya hatah satrur hanisye caparan api isvaro 'ham aham bhogi siddho 'ham balavan sukhi

adhyo 'bhijanavan asmi ko 'nyo 'sti sadrso maya yaksye dasyami modisya ity ajnana-vimohitah

Marathi Interpretation

दुष्ट व्यक्ती मत:.. त्यामुळे जास्त संपत्ती मी आज आहे? ", मी प्राप्त होईल माझ्या योजना त्यानुसार त्यामुळे जास्त आता मी माझ्या आहे, आणि भविष्यात वाढ होईल, अधिक आणि अधिक तो माझा शत्रू आहे, आणि मी आहे त्याला ठार मारले;. आणि माझ्या इतर शत्रू देखील ठार केले जाईल मी सर्वकाही मालक आहे मी enjoyer मी, परिपूर्ण शक्तिशाली आणि आनंदी मी खानदानी नातेवाईक वेढला सर्वात

English Interpretation

The demoniac person thinks: "So much wealth do I have today, and I will gain more according to my schemes. So much is mine now, and it will increase in the future, more and more. He is my enemy, and I have killed him; and my other enemy will also be killed. I am the lord of everything. I am the enjoyer. I am perfect, powerful and happy. I am the richest man, surrounded by aristocratic relatives. There is none so powerful and happy as I am. I shall perform sacrifices, I shall give some charity, and thus I shall rejoice." In this way, such persons are deluded by ignorance.

Chapter 16 Verse 16 Chapter Name -The Divine And Demoniac Natures

> Sanskrit English aneka-citta-vibhranta moha-jala-samavrtah

prasaktah kama-bhogesu patanti narake 'sucau

Marathi Interpretation त्यामुळे विविध चिंता पडत आणि भ्रम एक नेटवर्क बांधील, एक खूप जोरदार आनंद त्याशिवाय संलग्न नरकात खाली येतो होते.

English Interpretation Thus perplexed by various anxieties and bound by a network of illusions, one becomes too strongly attached to sense enjoyment and falls down into hell.

> Chapter 16 Verse 17 Chapter Name - The Divine And Demoniac Natures

> > Sanskrit English atma-sambhavitah stabdha dhana-mana-madanvitah yajante nama-yajnais te dambhenavidhi-purvakam

Marathi Interpretation स्वतः ची आत्मसंतुष्ट आणि नेहमी उद्धट, संपत्ती आणि प्रतिष्ठा खोटी करून खंती होतेस, ते कधी कधी फक्त काही नियम

किंवा नियम खालील न नाव यज्ञ सुरू.

English Interpretation

Self-complacent and always impudent, deluded by wealth and false prestige, they sometimes perform sacrifices in name only without following any rules or regulations.

Chapter 16 Verse 18 Chapter Name -The Divine And Demoniac Natures

> Sanskrit English ahankaram balam darpam kamam krodham ca samsritah mam atma-para-dehesu pradvisanto 'bhyasuyakah

> > Marathi Interpretation

खोटे अहंकार, शक्ती, गर्व, लालसा आणि राग करून वळणे, भूत त्याच्या स्वतः च्या शरीरात आणि इतर संस्था मध्ये वसलेले आहे दैवी गुण, सर्वोच्च व्यक्तिमत्व लोकांचा मत्सर करायला लागलो होतो, आणि रिअल धर्म दुर्भाषण.

English Interpretation

Bewildered by false ego, strength, pride, lust and anger, the demon becomes envious of the Supreme Personality of Godhead, who is situated in his own body and in the bodies of others, and blasphemes against the real religion. Chapter 16 Verse 19 Chapter Name - The Divine And Demoniac Natures

> Sanskrit English tan aham dvisatah kruran samsaresu naradhaman ksipamy ajasram asubhan asurisv eva yonisu

Marathi Interpretation

लोकांमध्ये सर्वात कमी आहेत कोण मत्सरी आणि खट्याळ असतात ज्यांनी, जीवनाच्या विविध दुष्ट प्रजाती मध्ये, साहित्य अस्तित्व महासागर मध्ये माझी टाकले आहे.

English Interpretation Those who are envious and mischievous, who are the lowest among men, are cast by Me into the ocean of material existence, into various demoniac species of life.

> Chapter 16 Verse 20 Chapter Name -The Divine And Demoniac Natures

> > Sanskrit English asurim yonim apanna mudha janmani janmani mam aprapyaiva kaunteya tato yanty adhamam gatim

Marathi Interpretation दुष्ट जीवन प्रजाती मध्ये पुनरावृत्ती जन्म प्राप्त, अशा व्यक्ती संपर्क शकत नाही. हळूहळू ते अस्तित्व सर्वात अमंगळ प्रकार खाली बुडत आहे.

English Interpretation Attaining repeated birth amongst the species of demoniac life, such persons can never approach Me. Gradually they sink down to the most abominable type of existence.

> Chapter 16 Verse 21 Chapter Name -The Divine And Demoniac Natures

> > Sanskrit English tri-vidham narakasyedam dvaram nasanam atmanah kamah krodhas tatha lobhas tasmad etat trayam tyajet

Marathi Interpretation

लालसा, राग, लोभ - या नरकात अग्रगण्य तीन दरवाजे आहेत. ते आत्मा निकृष्ट दर्जा होऊ प्रत्येक समजूतदार माणूस, या देऊ नये.

English Interpretation There are three gates leading to this hell--lust, anger and greed. Every sane man should give these up, for they lead to the degradation of the soul.

> Chapter 16 Verse 22 Chapter Name -The Divine And Demoniac Natures

> > Sanskrit English etair vimuktah kaunteya tamo-dvarais tribhir narah acaraty atmanah sreyas tato yati param gatim

Marathi Interpretation नरक, कुंती मुला या तीन दरवाजे पळून माणूस, करते स्वतः ची पूर्तता हितावह कार्य करते आणि अशा प्रकारे हळूहळू सर्वोच्च गंतव्य पोहोचतो.

English Interpretation

The man who has escaped these three gates of hell, O son of Kunti, performs acts conducive to self-realization and thus gradually attains the supreme destination.

Chapter 16 Verse 23 Chapter Name -The Divine And Demoniac Natures

> Sanskrit English yah sastra-vidhim utsrjya vartate kama-karatah na sa siddhim avapnoti na sukham na param gatim

Marathi Interpretation

पण त्याच्या स्वतः च्या लहरीवर त्यानुसार बायबलवर आधारित बंधने आणि कायदे काढून, तो नाही प्रावीण्य, किंवा आनंद, किंवा सर्वोच्च गंतव्य पोहोचतो.

English Interpretation

But he who discards scriptural injunctions and acts according to his own whims attains neither perfection, nor happiness, nor the supreme destination.

Chapter 16 Verse 24 Chapter Name -The Divisions of Faith

Sanskrit English tasmac chastram pramanam te karyakarya-vyavasthitau jnatva sastra-vidhanoktam karma kartum iharhasi

Marathi Interpretation

एक कर्तव्य काय आहे आणि पवित्र शास्त्र नियम करून कर्तव्य काय नाही आहे समजून घेतले पाहिजे. अशा नियम आणि अटी त्म्हांला माहीत आहे, एक तो हळूहळू भारदस्त व्हावे म्हणून कार्य करावे.

English Interpretation

One should understand what is duty and what is not duty by the regulations of the scriptures. Knowing such rules and regulations, one should act so that he may gradually be elevated.

Chapter 17 Verse 1 Chapter Name -The Divisions of Faith

> Sanskrit English arjuna uvaca ye sastra-vidhim utsrjya yajante sraddhayanvitah tesam nistha tu ka krsna sattvam aho rajas tamah

Marathi Interpretation

अर्जुन, तू श्रीकृष्ण, त्याच्या स्वतः च्या कल्पना त्यानुसार पवित्र शास्त्रातील पालन पण पूजा करीत नाही, तो एक परिस्थिती काय आहे? तो आवड किंवा अज्ञान मध्ये, कृपा करून आहे का?

English Interpretation

Arjuna said, O Krsna, what is the situation of one who does not follow the principles of scripture but who worships according to his own imagination? Is he in goodness, in passion or in ignorance?

Chapter 17 Verse 2 Chapter Name -The Divisions of Faith

> Sanskrit English sri-bhagavan uvaca tri-vidha bhavati sraddha dehinam sa svabhava-ja sattviki rajasi caiva tamasi ceti tam srnu

Marathi Interpretation

कृपा करून, आवड किंवा अज्ञान - सर्वोच्च प्रभु केलेल्या आत्मा विकत घेतले निसर्ग रीती त्यानुसार, एक विश्वास तीन प्रकारची असू शकते, आहे. आता या बद्दल ऐकू. **English Interpretation**

The Supreme Lord said, according to the modes of nature acquired by the embodied soul, one's faith can be of three kinds--goodness, passion or ignorance. Now hear about these.

Chapter 17 Verse 3 Chapter Name -The Divisions of Faith

> Sanskrit English sattvanurupa sarvasya sraddha bhavati bharata sraddha-mayo 'yam puruso yo yac-chraddhah sa eva sah

Marathi Interpretation

निसर्ग करण्यासाठी विविध मार्ग अंतर्गत एक अस्तित्व मते, एक विश्वास एक विशिष्ट प्रकारची विनंती. जिवंत प्राणी त्याने विकत घेतले आहे रीती त्यानुसार एक विशिष्ट विश्वास असे म्हटले आहे.

English Interpretation

According to one's existence under the various modes of nature, one evolves a particular kind of faith. The living being is said to be of a particular faith according to the modes he has acquired.

Chapter 17 Verse 4 Chapter Name -The Divisions of Faith

> Sanskrit English yajante sattvika devan yaksa-raksamsi rajasah pretan bhuta-ganams canye yajante tamasa janah

Marathi Interpretation

कृपा करून मोड मध्ये पुरुष गंभीर उपासना; उत्कटतेने मोड मध्ये त्या भुते उपासना; आणि अज्ञान मोड मध्ये त्या भुते आणि विचारांना उपासना.

English Interpretation

Men in the mode of goodness worship the demigods; those in the mode of passion worship the demons; and those in the mode of ignorance worship ghosts and spirits.

Chapter 17 Verse 41765 Chapter Name -The Divisions of Faith

> Sanskrit English asastra-vihitam ghoram tapyante ye tapo janah

dambhahankara-samyuktah kama-raga-balanvitah

karsayantah sarira-stham bhuta-gramam acetasah mam caivantah sarira-stham tan viddhy asura-niscayan

Marathi Interpretation

उत्कटतेने द्वारे impelled आणि कोण आहेत गर्व, स्वार्थपरायणता, लालसा आणि जोड त्यांना करत, गंभीर तपोनिधी आणि नाही पवित्र शास्त्रात शिफारस penances पडत ज्यांनी, त्यांच्या शारीरिक अवयव तसेच Supersoul आत घर भुते म्हणून ओळखले जाऊ आहेत चाप.

English Interpretation

Those who undergo severe austerities and penances not recommended in the scriptures, performing them out of pride, egoism, lust and attachment, who are impelled by passion and who torture their bodily organs as well as the Supersoul dwelling within are to be known as demons.

Chapter 17 Verse 7 Chapter Name -The Divisions of Faith

> Sanskrit English aharas tv api sarvasya tri-vidho bhavati priyah yajnas tapas tatha danam tesam bhedam imam srnu

Marathi Interpretation

अन्न, जे सर्व एकाच शरीरापासून साहित्य निसर्ग तीन रीती त्यानुसार, तीन प्रकारची आहे. यज्ञ, तपोनिधी आणि प्रेम खरे आहे. ऐका, मी या distinctions सांगू नये.

English Interpretation

Even food of which all partake is of three kinds, according to the three modes of material nature. The same is true of sacrifices, austerities and charity. Listen, and I shall tell you of the distinctions of these.

Chapter 17 Verse 41861 Chapter Name -The Divisions of Faith

> Sanskrit English ayuh-sattva-balarogyasukha-priti-vivardhanah rasyah snigdhah sthira hrdya aharah sattvika-priyah

katv-amla-lavanaty-usnatiksna-ruksa-vidahinah

ahara rajasasyesta duhkha-sokamaya-pradah

yata-yamam gata-rasam puti paryusitam ca yat ucchistam api camedhyam bhojanam tamasa-priyam

Marathi Interpretation

कृपा करून मोडमध्ये पदार्थ, जीवन कालावधी वाढवण्यासाठी एक अस्तित्व शुद्ध आणि शक्ती, आरोग्य, आनंद आणि समाधान देऊ. अशा शिक्षण पूर्ण करावे पदार्थ गोड, रसाळ, फॅटी आणि रुचकर आहेत. कोरडे व उष्ण, खूप, खारट, खूप, कडू, आंबट झणझणीत आहेत पदार्थ, उत्कटतेने रीती मध्ये लोकांना आवडणारे आहेत. अशा पदार्थ वेदना, दुःख, आणि रोग होऊ. अन्न, अरसिक शिळा, कुजलेल

English Interpretation

Foods in the mode of goodness increase the duration of life, purify one's existence and give strength, health, happiness and satisfaction. Such nourishing foods are sweet, juicy, fatty and palatable. Foods that are too bitter, too sour, salty, pungent, dry and hot, are liked by people in the modes of passion. Such foods cause pain, distress, and disease. Food cooked more than three hours before being eaten, which is tasteless, stale, putrid, decomposed and unclean, is food liked by people in the mode of ignorance.

> Chapter 17 Verse 11 Chapter Name -The Divisions of Faith

> > Sanskrit English aphalakanksibhir yajno vidhi-disto ya ijyate yastavyam eveti manah samadhaya sa sattvikah

Marathi Interpretation

यजाचे, की यज कर्तव्य आणि बायबलवर आधारित नियमांनुसार सादर, आणि बक्षीस नाही अपेक्षा सह चांगुलपणाने, निसर्ग आहे.

English Interpretation Of sacrifices, that sacrifice performed according to duty and to scriptural rules, and with no expectation of reward, is of the nature of goodness.

> Chapter 17 Verse 12 Chapter Name -The Divisions of Faith

> > Sanskrit English abhisandhaya tu phalam dambhartham api caiva yat ijyate bharata-srestha tam yajnam viddhi rajasam

224

Marathi Interpretation पण काही साहित्य शेवटी किंवा लाभ केली किंवा ostentatiously preformed की यज्ञ, गर्व बाहेर, लोभ, Bharatas तू मुख्य स्वरूप आहे.

English Interpretation But that sacrifice performed for some material end or benefit or preformed ostentatiously, out of pride, is of the nature of passion, O chief of the Bharatas.

> Chapter 17 Verse 13 Chapter Name -The Divisions of Faith

> > Sanskrit English vidhi-hinam asrstannam mantra-hinam adaksinam sraddha-virahitam yajnam tamasam paricaksate

Marathi Interpretation

आणि नाही आध्यात्मिक अन्न वितरीत केले जाते जे बायबलवर आधारित बंधने, नाकावर पाय केलेल्या यज्ञ, मंत्र नाही कोरले आहेत आणि नाही वेतन याजक केले आहेत, आणि अविश्वासू आहे - की यज्ञ अज्ञान स्वरूप आहे.

English Interpretation

And that sacrifice performed in defiance of scriptural injunctions, in which no spiritual food is distributed, no hymns are chanted and no remunerations are made to the priests, and which is faithless--that sacrifice is of the nature of ignorance.

Chapter 17 Verse 14 Chapter Name -The Divisions of Faith

> Sanskrit English deva-dvija-guru-prajnapujanam saucam arjavam brahmacaryam ahimsa ca sariram tapa ucyate

Marathi Interpretation

शरीराच्या काटेकोरपणा या बाबींचा समावेश होतो: सर्वोच्च प्रभु, फायदा, आध्यात्मिक मास्टर पूजा आणि वडील आणि आई सारखे वरिष्ठ. स्वच्छता, साधेपणा, ब्रह्मचर्य आणि nonviolence देखील शरीराच्या तपोनिधी आहेत.

English Interpretation

The austerity of the body consists in this: worship of the Supreme Lord, the brahmanas, the spiritual master, and superiors like the father and mother. Cleanliness, simplicity, celibacy and nonviolence are also austerities of the body.

Chapter 17 Verse 15 Chapter Name -The Divisions of Faith

> Sanskrit English anudvega-karam vakyam satyam priya-hitam ca yat svadhyayabhyasanam caiva van-mayam tapa ucyate

Marathi Interpretation

भाषण काटेकोरपणा खरोखर आणि फायदेशीरपणे बोलत आणि उमगलेला की भाषण टाळून मध्ये समाविष्टीत असते. एक देखील नियमितपणे वेद कथन पाहिजे.

English Interpretation Austerity of speech consists in speaking truthfully and beneficially and in avoiding speech that offends. One should also recite the Vedas regularly.

> Chapter 17 Verse 16 Chapter Name -The Divisions of Faith

Sanskrit English manah-prasadah saumyatvam maunam atma-vinigrahah bhava-samsuddhir ity etat tapo manasam ucyate

Marathi Interpretation आणि शांतता, साधेपणा, गुरुत्व, स्वत: ची नियंत्रण आणि विचार पवित्रता मन तपोनिधी आहेत.

English Interpretation And serenity, simplicity, gravity, self-control and purity of thought are the austerities of the mind.

> Chapter 17 Verse 17 Chapter Name -The Divisions of Faith

> > Sanskrit English sraddhaya paraya taptam tapas tat tri-vidham naraih aphalakanksibhir yuktaih sattvikam paricaksate

Marathi Interpretation

"ज्याचे AIM पुरुष सराव या तिपटीने काटेकोरपणा, अतिशय स्वतः लाभ सर्वोच्च कृपया नाही, कृपा करून निसर्ग आहे.

English Interpretation This threefold austerity, practiced by men whose aim is not to benefit themselves materially but to please the Supreme, is of the nature of goodness.

> Chapter 17 Verse 18 Chapter Name -The Divisions of Faith

> > Sanskrit English satkara-mana-pujartham tapo dambhena caiva yat kriyate tad iha proktam rajasam calam adhruvam

Marathi Interpretation

आदर, सन्मान आणि आदर प्राप्त करण्यासाठी सुरू आहेत जे त्या दिमाख दाखवण्याची हौस penances आणि तपोनिधी उत्कटतेने मोड मध्ये असल्याचे सांगितले जाते. ते स्थिर किंवा कायम नाहीत.

English Interpretation

Those ostentatious penances and austerities which are performed in order to gain respect, honor and reverence are said to be in the mode of passion. They are neither stable nor permanent.

Chapter 17 Verse 19 Chapter Name -The Divisions of Faith

> Sanskrit English mudha-grahenatmano yat pidaya kriyate tapah parasyotsadanartham va tat tamasam udahrtam

Marathi Interpretation

आणि दुराग्रही स्वतः ची यातना अर्थ हा मूर्खपणा सुरू आहेत जे त्या penances आणि तपोनिधी, किंवा नष्ट किंवा इतर इजा, अज्ञान मोड मध्ये असल्याचे सांगितले जाते.

English Interpretation

And those penances and austerities which are performed foolishly by means of obstinate self-torture, or to destroy or injure others, are said to be in the mode of ignorance.

Chapter 17 Verse 20 Chapter Name -The Divisions of Faith

Sanskrit English datavyam iti yad danam diyate 'nupakarine dese kale ca patre ca tad danam sattvikam smrtam

Marathi Interpretation

योग्य वेळ आणि ठिकाणी, योग्य व्यक्ती, आणि परत अपेक्षा न करता, कर्तव्य बाहेर दिले आहे जे दान, चांगुलपणा मोड मध्ये प्रेम मानली जाते.

English Interpretation That gift which is given out of duty, at the proper time and place, to a worthy person, and without expectation of return, is considered to be charity in the mode of goodness.

> Chapter 17 Verse 21 Chapter Name -The Divisions of Faith

> > Sanskrit English yat tu pratyupakarartham phalam uddisya va punah diyate ca pariklistam tad danam rajasam smrtam

Marathi Interpretation पण प्रेम काही परतावा अपेक्षा सह सुरू, किंवा fruitive परिणाम इच्छा, किंवा एक नाखुषीचा मूड मध्ये, उत्कटतेने मोडमध्ये प्रेम असल्याचे सांगितले जाते.

English Interpretation But charity performed with the expectation of some return, or with a desire for fruitive results, or in a grudging mood, is said to be charity in the mode of passion.

> Chapter 17 Verse 22 Chapter Name -The Divisions of Faith

> > Sanskrit English adesa-kale yad danam apatrebhyas ca diyate asat-krtam avajnatam tat tamasam udahrtam

> > Marathi Interpretation

आणि प्रेम अयोग्य ठिकाणी आणि वेळी सादर आदर न आणू अज्ञान मोड मध्ये प्रेम आहे योग्यतेचा व्यक्तींना दिल्या.

English Interpretation And charity performed at an improper place and time and given to unworthy persons without respect and with contempt is charity in the mode of ignorance.

Chapter 17 Verse 23 Chapter Name -The Divisions of Faith

Sanskrit English om tat sad iti nirdeso brahmanas tri-vidhah smrtah brahmanas tena vedas ca yajnas ca vihitah pura

Marathi Interpretation

उत्पत्तीच्या आरंभापासून, तीन अक्षरे - ओम फाटलेले बसले - सर्वोच्च पूर्ण सत्य [ब्राहमण] सूचित करण्यात आली आहे. ते सुप्रीम समाधान, वेद व मंत्र जप करताना फायदा आणि बळी अर्पण दरम्यान स्वतः होते.

English Interpretation

From the beginning of creation, the three syllables--om tat sat--have been used to indicate the Supreme Absolute Truth [Brahman]. They were uttered by brahmanas while chanting Vedic hymns and during sacrifices, for the satisfaction of the Supreme.

Chapter 17 Verse 24 Chapter Name -The Divisions of Faith

> Sanskrit English tasmad om ity udahrtya yajna-dana-tapah-kriyah pravartante vidhanoktah satatam brahma-vadinam

Marathi Interpretation

त्यामुळे transcendentalists सर्वोच्च गाठण्यासाठी, ओम नेहमी सुरू बळी अर्पण केले, धर्मादाय संस्था, आणि penances, घेतात.

English Interpretation

Thus the transcendentalists undertake sacrifices, charities, and penances, beginning always with om, to attain the Supreme.

Chapter 17 Verse 25 Chapter Name -The Divisions of Faith

Sanskrit English tad ity anabhisandhaya phalam yajna-tapah-kriyah dana-kriyas ca vividhah kriyante moksa-kanksibhih

Marathi Interpretation

एक शब्द फाटलेले बळी, प्रायश्चित्त आणि प्रेम सुरू करा. अशा अलौकिक कार्याचा उद्देश साहित्य अडथळा पासून मोफत आहे.

English Interpretation

One should perform sacrifice, penance and charity with the word tat. The purpose of such transcendental activities is to get free from the material entanglement.

Chapter 17 Verse 26-27 Chapter Name -The Divisions of Faith

> Sanskrit English sad-bhave sadhu-bhave ca sad ity etat prayujyate prasaste karmani tatha sac-chabdah partha yujyate

yajne tapasi dane ca sthitih sad iti cocyate karma caiva tad-arthiyam sad ity evabhidhiyate

Marathi Interpretation

संपूर्ण सत्य भक्ती यज्ञ उद्देश आहे, आणि शब्द बसला ते दर्शवले आहे. परिपूर्ण निसर्ग खरे प्रायश्चित्त आणि प्रेम अर्पण करतात ही कामे, सर्वोच्च व्यक्ती, Prtha मुला कृपया सुरू आहेत.

English Interpretation

The Absolute Truth is the objective of devotional sacrifice, and it is indicated by the word sat. These works of sacrifice, of penance and of charity, true to the absolute nature, are performed to please the Supreme Person, O son of Prtha.

Chapter 17 Verse 28 Chapter Name -Conclusion--The Perfection of Renunciation

> Sanskrit English asraddhaya hutam dattam tapas taptam krtam ca yat asad ity ucyate partha na ca tat pretya no iha

Marathi Interpretation

पण यज्ञ तपोनिधी आणि धर्मादाय सर्वोच्च विश्वास न सादर पर्वा न करता सुरू आहेत जे संस्कार आहे, Prtha मुला nonpermanent आहेत. ते asat असे म्हणतात आणि जीवन आणि पुढील दोन्ही निरुपयोगी आहेत.

English Interpretation

But sacrifices, austerities and charities performed without faith in the Supreme are nonpermanent, O son of Prtha, regardless of whatever rites are performed. They are called asat and are useless both in this life and the next.

Chapter 18 Verse 1 Chapter Name -Conclusion--The Perfection of Renunciation

> Sanskrit English arjuna uvaca sannyasasya maha-baho tattvam icchami veditum tyagasya ca hrsikesa prthak kesi-nisudana

Marathi Interpretation

अर्जुन आणि मी जीवन [sannyasa], Kesi भूत, Hrsikesa तू किलर च्या सोडून दिल्या ऑर्डर निवृत्तीची [tyaga] उद्देश समजून घ्यायचे, तू बलवान सशस्त्र एक आहे.

English Interpretation Arjuna said, O mighty-armed one, I wish to understand the purpose of renunciation [tyaga] and of the renounced order of life [sannyasa], O killer of the Kesi demon, Hrsikesa.

> Chapter 18 Verse 2 Chapter Name -Conclusion--The Perfection of Renunciation

> > Sanskrit English sri-bhagavan uvaca kamyanam karmanam nyasam sannyasam kavayo viduh sarva-karma-phala-tyagam prahus tyagam vicaksanah

> > > Marathi Interpretation

सर्वोच्च प्रभु शहाणा करून निवृत्तीची [tyaga] म्हणतात सर्व उपक्रम परिणाम देण्यासाठी आहे. आणि राज्य श्रेष्ठ पंडित माणसे

जीवन [sannyasa] च्या सोडून दिल्या ऑर्डर म्हणतात.

English Interpretation

The Supreme Lord said, To give up the results of all activities is called renunciation [tyaga] by the wise. And that state is called the renounced order of life [sannyasa] by great learned men.

Chapter 18 Verse 3 Chapter Name -Conclusion--The Perfection of Renunciation

> Sanskrit English tyajyam dosa-vad ity eke karma prahur manisinah yajna-dana-tapah-karma na tyajyam iti capare

Marathi Interpretation काही शिकलो लोक fruitive उपक्रम सर्व प्रकारच्या द्यावे जाहीर, पण यज्ञ, प्रेम आणि प्रायश्चित च्या कृत्ये सोडून जाऊ नये की राखण्यासाठी अशा इतर साध्य अद्याप आहेत.

English Interpretation Some learned men declare that all kinds of fruitive activities should be given up, but there are yet other sages who maintain that acts of sacrifice, charity and penance should never be abandoned.

> Chapter 18 Verse 4 Chapter Name -Conclusion--The Perfection of Renunciation

> > Sanskrit English niscayam srnu me tatra tyage bharata-sattama tyago hi purusa-vyaghra tri-vidhah samprakirtitah

Marathi Interpretation

Bharatas सर्वोत्तम तू मला आता निवृत्तीची ऐका. पुरुष आहेस वाघ, पवित्र शास्त्रात घोषित निवृत्तीची तीन प्रकारच्या आहेत.

English Interpretation

O best of the Bharatas, hear from Me now about renunciation. O tiger among men, there are three kinds of renunciation declared in the scriptures.

Chapter 18 Verse 5 Chapter Name -Conclusion--The Perfection of Renunciation

> Sanskrit English yajna-dana-tapah-karma na tyajyam karyam eva tat yajno danam tapas caiva pavanani manisinam

Marathi Interpretation यज्ञ, प्रेम आणि प्रायश्चित च्या कायदे सोडून दिले नाही पण सुरू करावी. खरंच, त्याग, प्रेम आणि प्रायश्चित्त मोठी झालेली संतती मिळून ते शुद्ध.

English Interpretation Acts of sacrifice, charity and penance are not to be given up but should be performed. Indeed, sacrifice, charity and penance purify even the great souls.

> Chapter 18 Verse 6 Chapter Name -Conclusion--The Perfection of Renunciation

> > Sanskrit English etany api tu karmani sangam tyaktva phalani ca kartavyaniti me partha niscitam matam uttamam

Marathi Interpretation हे सर्व उपक्रम परिणाम कोणत्याही अपेक्षा न सादर करावी. ते कर्तव्य बाब Prtha मुला म्हणून सादर करणे आवश्यक आहे. तो माझा अंतिम मत आहे.

English Interpretation All these activities should be performed without any expectation of result. They should be performed as a matter of duty, O son of Prtha. That is My final opinion.

> Chapter 18 Verse 7 Chapter Name -Conclusion--The Perfection of Renunciation

> > Sanskrit English niyatasya tu sannyasah karmano nopapadyate mohat tasya parityagas tamasah parikirtitah

Marathi Interpretation विहित कर्तव्ये सोडून दिल्या जाऊ नये. , भ्रम करून, एक त्याच्या विहित कर्तव्ये देते असेल, तर अशा निवृत्तीची अज्ञान मोड मध्ये असल्याचे सांगितले जाते.

English Interpretation Prescribed duties should never be renounced. If, by illusion, one gives up his prescribed duties, such renunciation is said to be in the mode of ignorance.

> Chapter 18 Verse 8 Chapter Name -Conclusion--The Perfection of Renunciation

> > Sanskrit English duhkham ity eva yat karma kaya-klesa-bhayat tyajet

sa krtva rajasam tyagam naiva tyaga-phalam labhet

Marathi Interpretation त्रासदायक म्हणून, किंवा भीतीने विहित कर्तव्ये धरून शत्रूंच्या हाती देणारा कोणीही, उत्कटतेने मोड मध्ये असल्याचे सांगितले जाते. अशा क्रिया कधीही निवृत्तीची उंची ठरतो.

English Interpretation

Anyone who gives up prescribed duties as troublesome, or out of fear, is said to be in the mode of passion. Such action never leads to the elevation of renunciation.

Chapter 18 Verse 9 Chapter Name -Conclusion--The Perfection of Renunciation

> Sanskrit English karyam ity eva yat karma niyatam kriyate 'rjuna sangam tyaktva phalam caiva sa tyagah sattviko matah

Marathi Interpretation पण फक्त हे केले पाहिजे, आणि फळ सर्व जोड renounces कारण त्याच्या विहित कर्तव्य करते, तो - त्याच्या निवृत्तीची कृपा करून स्वरूप, तू अर्जुन आहे.

English Interpretation But he who performs his prescribed duty only because it ought to be done, and renounces all attachment to the fruit--his renunciation is of the nature of goodness, O Arjuna.

> Chapter 18 Verse 10 Chapter Name -Conclusion--The Perfection of Renunciation

> > Sanskrit English na dvesty akusalam karma kusale nanusajjate tyagi sattva-samavisto medhavi chinna-samsayah

Marathi Interpretation

अशुभ तिरस्कार वाटतो किंवा शुभ काम संलग्न नाहीत कोण जाणे, मोड मध्ये वसलेले आहेत ज्यांनी, काम नाही शंका आहे.

English Interpretation

Those who are situated in the mode of goodness, who neither hate inauspicious work nor are attached to auspicious work, have no doubts about work.

Chapter 18 Verse 11 Chapter Name -Conclusion--The Perfection of Renunciation

> Sanskrit English na hi deha-bhrta sakyam tyaktum karmany asesatah yas tu karma-phala-tyagi sa tyagity abhidhiyate

Marathi Interpretation पण खरंच सर्व कामे देऊ असल्याने केलेल्या एक अशक्य आहे. त्यामुळे कृती फळे renounces, तो खरोखर सोडून दिल्या आहे की, जो आहे, असे म्हटले जाते.

English Interpretation It is indeed impossible for an embodied being to give up all activities. Therefore it is said that he who renounces the fruits of action is one who has truly renounced.

> Chapter 18 Verse 12 Chapter Name -Conclusion--The Perfection of Renunciation

> > Sanskrit English anistam istam misram ca tri-vidham karmanah phalam bhavaty atyaginam pretya na tu sannyasinam kvacit

> > > Marathi Interpretation

सोडून दिल्या नाही आणि जो कारण, क्रिया तिपटीने फळे - इष्ट अनिष्ट आणि मिश्र - मृत्यू नंतर वाढणे. पण जीवन सोडून दिल्या क्रमात आहेत ज्यांनी दुः ख किंवा आनंद नाही अशा परिणाम आहे.

English Interpretation

For one who is not renounced, the threefold fruits of action--desirable, undesirable and mixed--accrue after death. But those who are in the renounced order of life have no such results to suffer or enjoy.

Chapter 18 Verse 13-14 Chapter Name -Conclusion--The Perfection of Renunciation

> Sanskrit English pancaitani maha-baho karanani nibodha me sankhye krtante proktani siddhaye sarva-karmanam

adhisthanam tatha karta karanam ca prthag-vidham vividhas ca prthak cesta

235

daivam caivatra pancamam

Marathi Interpretation तू पराक्रमी सशस्त्र अर्जुन, सर्व क्रिया सिद्धी घडवून आणण्यासाठी पाच घटक मला जाणून. या क्रिया ठिकाणी, कलाकार, ज्ञान, प्रयत्न, आणि शेवटी Supersoul असल्याचे सांख्य तत्त्वज्ञान घोषित केले जातात.

English Interpretation

O mighty-armed Arjuna, learn from Me of the five factors which bring about the accomplishment of all action. These are declared in sankhya philosophy to be the place of action, the performer, the senses, the endeavor, and ultimately the Supersoul.

> Chapter 18 Verse 15 Chapter Name -Conclusion--The Perfection of Renunciation

> > Sanskrit English sarira-van-manobhir yat karma prarabhate narah nyayyam va viparitam va pancaite tasya hetavah

Marathi Interpretation जे काही बरोबर किंवा चूक क्रिया एक मनुष्य शरीर, मन द्वारे करते किंवा भाषण या पाच घटक होते.

English Interpretation Whatever right or wrong action a man performs by body, mind or speech is caused by these five factors.

> Chapter 18 Verse 16 Chapter Name -Conclusion--The Perfection of Renunciation

> > Sanskrit English tatraivam sati kartaram atmanam kevalam tu yah pasyaty akrta-buddhitvan na sa pasyati durmatih

Marathi Interpretation त्यामुळे पाच घटक विचार नाही, स्वत: फक्त देवच मत एक, नक्कीच खूप हुशार नाही आहे आणि म्हणून ते पाहू शकत नाही.

English Interpretation

Therefore one who thinks himself the only doer, not considering the five factors, is certainly not very intelligent and cannot see things as they are.

Chapter 18 Verse 17 Chapter Name -Conclusion--The Perfection of Renunciation

Sanskrit English yasya nahankrto bhavo buddhir yasya na lipyate hatvapi sa imal lokan na hanti na nibadhyate

Marathi Interpretation तो या जगात लोक ठार तरी, ज्या बुद्धिमत्ता लादून नाही खोटे अहंकार, प्रवृत्त करीत नाही, तो एक खुनी नाही आहे. किंवा ते त्यांनी आपल्या कृतीतून बंधनकारक आहे.

English Interpretation

One who is not motivated by false ego, whose intelligence is not entangled, though he kills men in this world, is not the slayer. Nor is he bound by his actions.

Chapter 18 Verse 18 Chapter Name -Conclusion--The Perfection of Renunciation

> Sanskrit English jnanam jneyam parijnata tri-vidha karma-codana karanam karma karteti tri-vidhah karma-sangrahah

Marathi Interpretation

ज्ञान, ज्ञान ऑब्जेक्ट आणि ज्ञाता क्रिया प्रवृत्त तीन घटक आहेत; ज्ञान, काम आणि कर्ता कारवाईची तिपटीने आधार समावेश असतो.

English Interpretation

Knowledge, the object of knowledge and the knower are the three factors which motivate action; the senses, the work and the doer comprise the threefold basis of action.

Chapter 18 Verse 19 Chapter Name -Conclusion--The Perfection of Renunciation

> Sanskrit English jnanam karma ca karta ca tridhaiva guna-bhedatah procyate guna-sankhyane yathavac chrnu tany api

Marathi Interpretation

साहित्य निसर्ग तीन रीती नुसार, तीन ज्ञान, क्रिया प्रकारच्या आणि कारवाईची काम आहेत. मी त्यांना वर्णन म्हणून ऐका.

English Interpretation

In accordance with the three modes of material nature, there are three kinds of knowledge, action, and

performers of action. Listen as I describe them.

Chapter 18 Verse 20 Chapter Name -Conclusion--The Perfection of Renunciation

> Sanskrit English sarva-bhutesu yenaikam bhavam avyayam iksate avibhaktam vibhaktesu taj jnanam viddhi sattvikam

Marathi Interpretation वाटून मध्ये संयुक्त एक अखंड आध्यात्मिक निसर्ग सर्व existences पाहिली जाते जे ज्ञान, चांगुलपणाने, मोड मध्ये ज्ञान आहे.

English Interpretation That knowledge by which one undivided spiritual nature is seen in all existences, undivided in the divided, is knowledge in the mode of goodness.

> Chapter 18 Verse 21 Chapter Name -Conclusion--The Perfection of Renunciation

> > Sanskrit English prthaktvena tu yaj jnanam nana-bhavan prthag-vidhan vetti sarvesu bhutesu taj jnanam viddhi rajasam

Marathi Interpretation जिवंत वस्तू एक वेगळ्या प्रकारचे विविध संस्था घर माहीत आहे जे त्या ज्ञान उत्कटतेने मोड मध्ये ज्ञान आहे.

English Interpretation That knowledge by which a different type of living entity is seen to be dwelling in different bodies is knowledge in the mode of passion.

> Chapter 18 Verse 22 Chapter Name -Conclusion--The Perfection of Renunciation

> > Sanskrit English yat tu krtsna-vad ekasmin karye saktam ahaitukam atattvartha-vad alpam ca tat tamasam udahrtam

Marathi Interpretation

आणि एक सत्याचे ज्ञान न करता, सर्व सर्व म्हणून काम एक प्रकारची जोडले आहे, आणि अत्यंत कुश आहे जे ज्ञान, अंधारात मोड मध्ये असल्याचे सांगितले जाते.

English Interpretation

And that knowledge by which one is attached to one kind of work as the all in all, without knowledge of the truth, and which is very meager, is said to be in the mode of darkness.

Chapter 18 Verse 23 Chapter Name -Conclusion--The Perfection of Renunciation

> Sanskrit English niyatam sanga-rahitam araga-dvesatah krtam aphala-prepsuna karma yat tat sattvikam ucyate

Marathi Interpretation

क्रिया करीता, fruitive परिणाम सोडून दिल्या आहे एक, प्रेम किंवा द्वेष न करता, जोड न सादर आहे कर्तव्य, नुसार कारवाई प्रेमाने मोड मध्ये क्रिया म्हणतात.

English Interpretation

As for actions, that action in accordance with duty, which is performed without attachment, without love or hate, by one who has renounced fruitive results, is called action in the mode of goodness.

Chapter 18 Verse 24 Chapter Name -Conclusion--The Perfection of Renunciation

> Sanskrit English yat tu kamepsuna karma sahankarena va punah kriyate bahulayasam tad rajasam udahrtam

Marathi Interpretation "पण एक मागणी करून चांगला प्रयत्न सुरू क्रिया आपल्या इच्छा पूर्ण करण्यासाठी, आणि खोट्या अहंकार भावना पासून अंमलात आला आहे, उत्कटतेने मोड मध्ये क्रिया म्हणतात.

English Interpretation

But action performed with great effort by one seeking to gratify his desires, and which is enacted from a sense of false ego, is called action in the mode of passion.

Chapter 18 Verse 25 Chapter Name -Conclusion--The Perfection of Renunciation

> Sanskrit English anubandham ksayam himsam anapeksya ca paurusam mohad arabhyate karma yat tat tamasam ucyate

Marathi Interpretation आणि इजा आणतो आणि अव्यवहार्य आहे जे भविष्यात गुलाम किंवा परिणाम, विचार चूक आणि संभ्रमात केलेल्या क्रिया, अज्ञान मोड मध्ये क्रिया असल्याचे सांगितले जाते.

English Interpretation And that action performed in ignorance and delusion without consideration of future bondage or consequences, which inflicts injury and is impractical, is said to be action in the mode of ignorance.

> Chapter 18 Verse 26 Chapter Name -Conclusion--The Perfection of Renunciation

> > Sanskrit English mukta-sango 'naham-vadi dhrty-utsaha-samanvitah siddhy-asiddhyor nirvikarah karta sattvika ucyate

Marathi Interpretation

सर्व साहित्य संलग्नक आणि उत्साहपूर्ण आणि दृढनिश्चयी आणि कोण यश किंवा अपयश तटस्थ आहे खोटे अहंकार, मुक्त आहे कोण कार्यकर्ता, चांग्लपणा मोड मध्ये एक कार्यकर्ता आहे.

English Interpretation

The worker who is free from all material attachments and false ego, who is enthusiastic and resolute and who is indifferent to success or failure, is a worker in the mode of goodness.

Chapter 18 Verse 27 Chapter Name -Conclusion--The Perfection of Renunciation

> Sanskrit English ragi karma-phala-prepsur lubdho himsatmako 'sucih harsa-sokanvitah karta rajasah parikirtitah

Marathi Interpretation

पण, लोभी मत्सरी आणि अशुद्ध आणि आनंद आणि दुःख हलविले आहे कोण ठाम त्यांना आनंद इच्छित कोण त्याचे कामही आणि फळे संलग्न आहे की कार्यकर्ता, उत्कटतेने मोड मध्ये एक कार्यकर्ता आहे. **English Interpretation**

But that worker who is attached to the fruits of his labor and who passionately wants to enjoy them, who is greedy, envious and impure and moved by happiness and distress, is a worker in the mode of passion.

Chapter 18 Verse 28 Chapter Name -Conclusion--The Perfection of Renunciation

> Sanskrit English ayuktah prakrtah stabdhah satho naiskrtiko 'lasah visadi dirgha-sutri ca karta tamasa ucyate

Marathi Interpretation

आणि नेहमी नेहमी खिन्न आणि procrastinating, आळशी आहे, अपमान इतर मध्ये भौतिक, दुराग्रही, फसवणूक आणि तज्ज्ञ कोण आहे असे पवित्र शास्त्र सांगते, च्या हुकूम विरुद्ध कामात आहे की कार्यकर्ता, अज्ञान मोड मध्ये एक कार्यकर्ता आहे.

English Interpretation

And that worker who is always engaged in work against the injunction of the scripture, who is materialistic, obstinate, cheating and expert in insulting others, who is lazy, always morose and procrastinating, is a worker in the mode of ignorance.

Chapter 18 Verse 29 Chapter Name -Conclusion--The Perfection of Renunciation

> Sanskrit English buddher bhedam dhrtes caiva gunatas tri-vidham srnu procyamanam asesena prthaktvena dhananjaya

> > Marathi Interpretation

मी निसर्ग तीन रीती त्यानुसार समजून निश्चिती तीन प्रकारची तपशील सांगतो की, संपत्ती तू विजेता, कृपया माझे ऐक.

English Interpretation Now, O winner of wealth, please listen as I tell you in detail of the three kinds of understanding and determination according to the three modes of nature.

> Chapter 18 Verse 30 Chapter Name -Conclusion--The Perfection of Renunciation

> > Sanskrit English

pravrttim ca nivrttim ca karyakarye bhayabhaye bandham moksam ca ya vetti buddhih sa partha sattviki

Marathi Interpretation

Prtha मुला, समजून जे काय केले पाहिजे ते माहीत नाही काय भयंकर आहे काय, पूर्ण करणे चूक आणि काय भयंकर नाही, बंधनकारक आहे आणि मुक्त आहे काय, समजून स्थापन केले आहे काय कृपा करून मोड.

English Interpretation

O son of Prtha, that understanding by which one knows what ought to be done and what ought not to be done, what is to be feared and what is not to be feared, what is binding and what is liberating, that understanding is established in the mode of goodness.

Chapter 18 Verse 31 Chapter Name -Conclusion--The Perfection of Renunciation

> Sanskrit English yaya dharmam adharmam ca karyam cakaryam eva ca ayathavat prajanati buddhih sa partha rajasi

> > Marathi Interpretation

आणि केले पाहिजे कृती आणि केले जाऊ नये की कारवाई दरम्यान, जीवन धार्मिक मार्ग आणि अधार्मिक दरम्यान वेगळे करू शकत नाही जे की समजून, की अपूर्ण समजून, Prtha मुला, उत्कटतेने मोड मध्ये आहे.

English Interpretation

And that understanding which cannot distinguish between the religious way of life and the irreligious, between action that should be done and action that should not be done, that imperfect understanding, O son of Prtha, is in the mode of passion.

Chapter 18 Verse 32 Chapter Name -Conclusion--The Perfection of Renunciation

> Sanskrit English adharmam dharmam iti ya manyate tamasavrta sarvarthan viparitams ca buddhih sa partha tamasi

> > Marathi Interpretation

, भ्रम आणि अंधार शब्दलेखन अंतर्गत, irreligion असल्याचे धर्म आणि धर्म असल्याचे irreligion असणारी, आणि चुकीच्या दिशेने, तू Partha नेहमी प्रयत्नशील जे समजून दुर्लक्ष मोड मध्ये आहे.

English Interpretation

242

That understanding which considers irreligion to be religion and religion to be irreligion, under the spell of illusion and darkness, and strives always in the wrong direction, O Partha, is in the mode of ignorance.

Chapter 18 Verse 33 Chapter Name -Conclusion--The Perfection of Renunciation

> Sanskrit English dhrtya yaya dharayate manah-pranendriya-kriyah yogenavyabhicarinya dhrtih sa partha sattviki

Marathi Interpretation Prtha मुला, योग सराव करून सहनशीलता सह कायम, आणि अशा प्रकारे मन, जीवन, आणि बोध कायदे नियंत्रित आहे unbreakable आहे जे निश्चित, चांगुलपणाने, मोड मध्ये आहे.

English Interpretation

O son of Prtha, that determination which is unbreakable, which is sustained with steadfastness by yoga practice, and thus controls the mind, life, and the acts of the senses, is in the mode of goodness.

Chapter 18 Verse 34 Chapter Name -Conclusion--The Perfection of Renunciation

> Sanskrit English yaya tu dharma-kamarthan dhrtya dharayate 'rjuna prasangena phalakanksi dhrtih sa partha rajasi

Marathi Interpretation

आणि एक आनंद धर्म, आर्थिक विकास fruitive परिणाम जलद आहे आणि त्याशिवाय जे त्या निर्धार उत्कटतेने निसर्ग, तू अर्जुन आहे.

English Interpretation And that determination by which one holds fast to fruitive result in religion, economic development and sense gratification is of the nature of passion, O Arjuna.

> Chapter 18 Verse 35 Chapter Name -Conclusion--The Perfection of Renunciation

> > Sanskrit English yaya svapnam bhayam sokam visadam madam eva ca na vimuncati durmedha

dhrtih sa partha tamasi

Marathi Interpretation आणि ते फक्त आडवे आमचा प्रभू,, शोक, moroseness, आणि भ्रम पलीकडे जाऊ शकत नाही जे निर्धार - अशा मूर्खपणाचा निर्धार अंधारात मोड मध्ये आहे.

English Interpretation

And that determination which cannot go beyond dreaming, fearfulness, lamentation, moroseness, and illusion-such unintelligent determination is in the mode of darkness.

> Chapter 18 Verse 36-37 Chapter Name -Conclusion--The Perfection of Renunciation

> > Sanskrit English sukham tv idanim tri-vidham srnu me bharatarsabha abhyasad ramate yatra duhkhantam ca nigacchati

yat tad agre visam iva pariname 'mrtopamam tat sukham sattvikam proktam atma-buddhi-prasada-jam

Marathi Interpretation

तू Bharatas उत्तम, आता कंडिशन आत्मा मिळेल, आणि जे करून तो कधी कधी सर्व दुःख नाश पावणाऱ्या आनंद तीन प्रकारच्या ते ऐकून मला करा. सुरुवातीला फक्त विष जसे पण शेवटी असू शकते जे फक्त मध आहे आणि जे स्वतः ची पूर्तता करण्यासाठी एक प्रेमाने मोड मध्ये आनंद असल्याचे सांगितले जाते जागृत

English Interpretation

O best of the Bharatas, now please hear from Me about the three kinds of happiness which the conditioned soul enjoys, and by which he sometimes comes to the end of all distress. That which in the beginning may be just like poison but at the end is just like nectar and which awakens one to self-realization is said to be happiness in the mode of goodness.

> Chapter 18 Verse 38 Chapter Name -Conclusion--The Perfection of Renunciation

> > Sanskrit English visayendriya-samyogad yat tad agre 'mrtopamam pariname visam iva tat sukham rajasam smrtam

Marathi Interpretation

त्यांच्या वस्तु आणि जे बोध संपर्क साधित केलेली आहे जे आनंद शेवटी पहिल्या पण विष उत्कटतेने निसर्ग असे म्हटले आहे

येथे मध दिसते.

English Interpretation

That happiness which is derived from contact of the senses with their objects and which appears like nectar at first but poison at the end is said to be of the nature of passion.

Chapter 18 Verse 39 Chapter Name -Conclusion--The Perfection of Renunciation

> Sanskrit English yad agre canubandhe ca sukham mohanam atmanah nidralasya-pramadottham tat tamasam udahrtam

Marathi Interpretation आणि सुरूवाती पासून चुकीचा समज समाप्त आहे आणि झोप, आळस आणि भ्रम संबंधी वाद निर्माण जे स्वत: ची पूर्तता, अंध आहे की आनंद दुर्लक्ष निसर्ग असे म्हटले आहे.

English Interpretation

And that happiness which is blind to self-realization, which is delusion from beginning to end and which arises from sleep, laziness and illusion is said to be of the nature of ignorance.

Chapter 18 Verse 40 Chapter Name -Conclusion--The Perfection of Renunciation

> Sanskrit English na tad asti prthivyam va divi devesu va punah sattvam prakrti-jair muktam yad ebhih syat tribhir gunaih

Marathi Interpretation आहे नाही जात, विद्यमान एकतर येथे किंवा साहित्य निसर्ग तीन रीती पासून मोकळा आहे उच्च ग्रहांच्या प्रणाली मध्ये गंभीर आपापसांत.

English Interpretation There is no being existing, either here or among the demigods in the higher planetary systems, which is freed from the three modes of material nature.

> Chapter 18 Verse 41 Chapter Name -Conclusion--The Perfection of Renunciation

> > Sanskrit English

brahmana-ksatriya-visam sudranam ca parantapa karmani pravibhaktani svabhava-prabhavair gunaih

Marathi Interpretation

फायदा, ksatriyas, vaisyas आणि sudras निसर्ग रीती नुसार, काम, शत्रू आहेस chastiser त्यांच्या गुण ओळखले जातात.

English Interpretation

Brahmanas, ksatriyas, vaisyas and sudras are distinguished by their qualities of work, O chastiser of the enemy, in accordance with the modes of nature.

Chapter 18 Verse 42 Chapter Name -Conclusion--The Perfection of Renunciation

> Sanskrit English samo damas tapah saucam ksantir arjavam eva ca jnanam vijnanam astikyam brahma-karma svabhava-jam

> > Marathi Interpretation

"नेहमीप्रमाणे, स्वत: ची नियंत्रण, तप, पवित्रता, सहिष्णुता, प्रामाणिकपणा, शहाणपण, ज्ञान, आणि धार्मिकतेचे - हे सर्व गुण जे फायदा काम आहे.

English Interpretation Peacefulness, self-control, austerity, purity, tolerance, honesty, wisdom, knowledge, and religiousness--these are the qualities by which the brahmanas work.

> Chapter 18 Verse 43 Chapter Name -Conclusion--The Perfection of Renunciation

> > Sanskrit English sauryam tejo dhrtir daksyam yuddhe capy apalayanam danam isvara-bhavas ca ksatram karma svabhava-jam

Marathi Interpretation शौर्य, शक्ती, जिद्द हिकमत, लढाई, औदार्य, आणि नेतृत्व धैर्य ksatriyas काम गुण आहेत.

English Interpretation

Heroism, power, determination, resourcefulness, courage in battle, generosity, and leadership are the qualities

of work for the ksatriyas.

Chapter 18 Verse 44 Chapter Name -Conclusion--The Perfection of Renunciation

> Sanskrit English krsi-go-raksya-vanijyam vaisya-karma svabhava-jam paricaryatmakam karma sudrasyapi svabhava-jam

Marathi Interpretation शेती, गाय संरक्षण आणि व्यवसाय vaisyas काम गुण आहेत, आणि sudras इतरांना कामगार आणि सेवा आहे.

English Interpretation Farming, cow protection and business are the qualities of work for the vaisyas, and for the sudras there is labor and service to others.

> Chapter 18 Verse 45 Chapter Name -Conclusion--The Perfection of Renunciation

> > Sanskrit English sve sve karmany abhiratah samsiddhim labhate narah sva-karma-niratah siddhim yatha vindati tac chrnu

Marathi Interpretation काम त्याचे गुण खालील करून, प्रत्येक माणूस परिपूर्ण होऊ शकतात. आता हे कसे करता येते ते ऐकून मला करा.

English Interpretation By following his qualities of work, every man can become perfect. Now please hear from Me how this can be done.

> Chapter 18 Verse 46 Chapter Name -Conclusion--The Perfection of Renunciation

> > Sanskrit English yatah pravrttir bhutanam yena sarvam idam tatam sva-karmana tam abhyarcya siddhim vindati manavah

Marathi Interpretation

सर्व प्राणीमात्रांना स्रोत आहे आणि जो प्रभु, पूजा करून माणूस, त्याच्या स्वत: च्या कर्तव्य कार्यक्षमतेत, पोहोचू शकता, सर्व-

pervading आहे.

English Interpretation By worship of the Lord, who is the source of all beings and who is all-pervading, man can, in the performance of his own duty, attain perfection.

Chapter 18 Verse 47 Chapter Name -Conclusion--The Perfection of Renunciation

Sanskrit English sreyan sva-dharmo vigunah para-dharmat svanusthitat svabhava-niyatam karma kurvan napnoti kilbisam

Marathi Interpretation

तो दुसर्या च्या उद्योग स्वीकारतात, आणि उत्तम प्रकारे ते सुरू करण्यासाठी जास्त, अर्धवट ते कार्य करू शकते तरीही, एक स्वतः च्या उद्योग गुंतण्यासाठी चांगले आहे. विहित कर्तव्ये, एक निसर्ग त्यानुसार, पापी प्रतिक्रिया प्रभावित करत नाही.

English Interpretation

It is better to engage in one's own occupation, even though one may perform it imperfectly, than to accept another's occupation and perform it perfectly. Prescribed duties, according to one's nature, are never affected by sinful reactions.

> Chapter 18 Verse 48 Chapter Name -Conclusion--The Perfection of Renunciation

> > Sanskrit English saha-jam karma kaunteya sa-dosam api na tyajet sarvarambha hi dosena dhumenagnir ivavrtah

Marathi Interpretation

प्रत्येक प्रयत्न आग धूर समाविष्ट आहे फक्त म्हणून, दोष काही क्रमवारी समाविष्ट आहे. त्यामुळे एक अशा कामाच्या फॉल्ट पूर्ण आहे जरी, त्याचा स्वभाव, कुंती तू मुलगा जन्म काम सोडू नये.

English Interpretation

Every endeavor is covered by some sort of fault, just as fire is covered by smoke. Therefore one should not give up the work which is born of his nature, O son of Kunti, even if such work is full of fault.

Chapter 18 Verse 49 Chapter Name -Conclusion--The Perfection of Renunciation

Sanskrit English asakta-buddhih sarvatra jitatma vigata-sprhah naiskarmya-siddhim paramam sannyasenadhigacchati

Marathi Interpretation

एक फक्त स्वतः ची नियंत्रण आणि साहित्य गोष्टी जोडलेले नाही होत आणि साहित्य enjoyments गृहीत करून निवृत्तीची परिणाम प्राप्त करू शकता. मग त्याही त्या दिशेनं सर्वाधिक perfectional टप्पा आहे.

English Interpretation

One can obtain the results of renunciation simply by self-control and by becoming unattached to material things and disregarding material enjoyments. That is the highest perfectional stage of renunciation.

Chapter 18 Verse 50 Chapter Name -Conclusion--The Perfection of Renunciation

> Sanskrit English siddhim prapto yatha brahma tathapnoti nibodha me samasenaiva kaunteya nistha jnanasya ya para

> > Marathi Interpretation

कुंती मुला, मी आता सारांश होईल मार्ग अभिनय करून, सर्वोच्च perfectional टप्प्यात ब्राहमण प्राप्त करू शकता कसे थोडक्यात मला जाणून.

English Interpretation O son of Kunti, learn from Me in brief how one can attain to the supreme perfectional stage, Brahman, by acting in the way I shall now summarize.

> Chapter 18 Verse 51-53 Chapter Name -Conclusion--The Perfection of Renunciation

> > Sanskrit English buddhya visuddhaya yukto dhrtyatmanam niyamya ca sabdadin visayams tyaktva raga-dvesau vyudasya ca

vivikta-sevi laghv-asi yata-vak-kaya-manasah dhyana-yoga-paro nityam vairagyam samupasritah

ahankaram balam darpam

249

kamam krodham parigraham vimucya nirmamah santo brahma-bhuyaya kalpate

Marathi Interpretation

अर्थ आनंद वस्तू सोडून देत, त्याच्या गुप्तचर शुद्ध आणि निर्धाराने मन नियंत्रित केली जात आहे, थोडे खातो आणि तो शरीराचा आणि जीभ नियंत्रित, आणि नेहमी जे जोड आणि द्वेष, एक निर्जन ठिकाणी राहतात कोण एक, पासून मोकळा जात ट्रान्स आणि अलिप्त आहे, खोटे अहंकार, खोटे शक्ती, खोटे गर्व, लालसा, राग न आहे, भौतिक गोष्टी स्वीकारत नाही अशा 'एक व्यक्ती नक्कीच स्वतः ची पूर्तत

English Interpretation

Being purified by his intelligence and controlling the mind with determination, giving up the objects of sense gratification, being freed from attachment and hatred, one who lives in a secluded place, who eats little and who controls the body and the tongue, and is always in trance and is detached, who is without false ego, false strength, false pride, lust, anger, and who does not accept material things, such a person is certainly elevated to the position of self-realization.

Chapter 18 Verse 54 Chapter Name -Conclusion--The Perfection of Renunciation

> Sanskrit English brahma-bhutah prasannatma na socati na kanksati samah sarvesu bhutesu mad-bhaktim labhate param

Marathi Interpretation

अशा प्रकारे transcendentally एकदा वसलेले आहे जो सर्वोच्च ब्राहमण जाणीव. तो कधीही laments किंवा काहीही आहे इच्छा; तो तितकेच प्रत्येक जिवंत घटकाचे करण्यासाठी वाट आहे. त्या राज्यात परमेश्वर मला म्हणाला शुद्ध भक्ती सेवा पोहोचतो.

English Interpretation

One who is thus transcendentally situated at once realizes the Supreme Brahman. He never laments nor desires to have anything; he is equally disposed to every living entity. In that state he attains pure devotional service unto Me.

Chapter 18 Verse 55 Chapter Name -Conclusion--The Perfection of Renunciation

> Sanskrit English bhaktya mam abhijanati yavan yas casmi tattvatah tato mam tattvato jnatva visate tad-anantaram

Marathi Interpretation तो भक्ती सेवा फक्त आहे म्हणून एक सर्वोच्च व्यक्तिमत्व समजू शकतो. एक अशा भक्ती सर्वोच्च प्रभु पूर्ण जाणीव आहे, तेव्हा तो देवाच्या राज्यात प्रवेश करू शकता.

English Interpretation One can understand the Supreme Personality as He is only by devotional service. And when one is in full consciousness of the Supreme Lord by such devotion, he can enter into the kingdom of God.

> Chapter 18 Verse 56 Chapter Name -Conclusion--The Perfection of Renunciation

> > Sanskrit English sarva-karmany api sada kurvano mad-vyapasrayah mat-prasadad avapnoti sasvatam padam avyayam

Marathi Interpretation उपक्रम सर्व प्रकारच्या गुंतलेली तरी मी भक्त, माझे संरक्षण अंतर्गत, माझी कृपा चिरंतन आणि अविनाशी राहिला पोहोचते.

English Interpretation Though engaged in all kinds of activities, My devotee, under My protection, reaches the eternal and imperishable abode by My grace.

> Chapter 18 Verse 57 Chapter Name -Conclusion--The Perfection of Renunciation

> > Sanskrit English cetasa sarva-karmani mayi sannyasya mat-parah buddhi-yogam upasritya mac-cittah satatam bhava

Marathi Interpretation सर्व उपक्रम फक्त मला अवलंबून आणि माझे संरक्षण अंतर्गत नेहमी काम. अशा भक्ती सेवा मध्ये, मला पूर्णपणे जाणीव.

English Interpretation In all activities just depend upon Me and work always under My protection. In such devotional service, be fully conscious of Me.

> Chapter 18 Verse 58 Chapter Name -Conclusion--The Perfection of Renunciation

> > Sanskrit English

mac-cittah sarva-durgani mat-prasadat tarisyasi atha cet tvam ahankaran na srosyasi vinanksyasi

Marathi Interpretation

तुम्ही मला माहीत झाले तर माझ्या कृपेने सशर्त जीवनाच्या सर्व अडथळे जरुरी नाही. मात्र, आपण अशा देहभान कार्य करत नाही पण मी ऐकत नाही, खोट्या अहंकार माध्यमातून कार्य असेल तर, आपण गमावले जाईल.

English Interpretation

If you become conscious of Me, you will pass over all the obstacles of conditional life by My grace. If, however, you do not work in such consciousness but act through false ego, not hearing Me, you will be lost.

Chapter 18 Verse 59 Chapter Name -Conclusion--The Perfection of Renunciation

> Sanskrit English yad ahankaram asritya na yotsya iti manyase mithyaisa vyavasayas te prakrtis tvam niyoksyati

Marathi Interpretation आपण माझ्या दिशेने त्यानुसार काम नाही आणि संघर्ष नाही, तर आपण खोटे निर्देशित केले जाईल. आपल्या निसर्ग, आपण युद्ध गुंतलेली लागेल.

English Interpretation If you do not act according to My direction and do not fight, then you will be falsely directed. By your nature, you will have to be engaged in warfare.

> Chapter 18 Verse 60 Chapter Name -Conclusion--The Perfection of Renunciation

> > Sanskrit English svabhava-jena kaunteya nibaddhah svena karmana kartum necchasi yan mohat karisyasy avaso 'pi tat

Marathi Interpretation

भ्रम अंतर्गत आपण आता माझ्या दिशेने त्यानुसार कार्य करण्यास नकार आहेत. पण, आपल्या स्वतः च्या निसर्ग द्वारे भाग पडले, आपण कुंती सर्व समान, मुला कार्य करणार आहे.

English Interpretation

Under illusion you are now declining to act according to My direction. But, compelled by your own nature, you will act all the same, O son of Kunti.

Chapter 18 Verse 61 Chapter Name -Conclusion--The Perfection of Renunciation

> Sanskrit English isvarah sarva-bhutanam hrd-dese 'rjuna tisthati bhramayan sarva-bhutani yantrarudhani mayaya

Marathi Interpretation सर्वोच्च परमेश्वर प्रत्येकाच्या हृदय, तू अर्जुन मध्ये वसलेले आहे, भौतिक ऊर्जा केले मशीनवर म्हणून बसलेल्या सहकारी सर्व देश कंपन्या, या भटकंती निर्देश आहे.

English Interpretation The Supreme Lord is situated in everyone's heart, O Arjuna, and is directing the wanderings of all living entities, who are seated as on a machine, made of the material energy.

> Chapter 18 Verse 62 Chapter Name -Conclusion--The Perfection of Renunciation

> > Sanskrit English tam eva saranam gaccha sarva-bhavena bharata tat-prasadat param santim sthanam prapsyasi sasvatam

Marathi Interpretation

भारत तू कुटुंबातील सर्वांत लहान वंशज, पूर्णपणे त्यांना शरण. त्याच्या कृपेने तुम्ही अलौकिक शांती आणि सर्वोच्च आणि अनंतकाळचे घर गाठण्यासाठी होईल.

English Interpretation O scion of Bharata, surrender unto Him utterly. By His grace you will attain transcendental peace and the supreme and eternal abode.

> Chapter 18 Verse 63 Chapter Name -Conclusion--The Perfection of Renunciation

> > Sanskrit English iti te jnanam akhyatam guhyad guhyataram maya vimrsyaitad asesena yathecchasi tatha kuru

253

Marathi Interpretation त्यामुळे मी तुम्हांला ज्ञान अत्यंत गोपनीय स्पष्ट केले. या मृद्यांवर पूर्णपणे, आणि नंतर आपण इच्छित काय करू.

English Interpretation Thus I have explained to you the most confidential of all knowledge. Deliberate on this fully, and then do what you wish to do.

> Chapter 18 Verse 64 Chapter Name -Conclusion--The Perfection of Renunciation

> > Sanskrit English sarva-guhyatamam bhuyah srnu me paramam vacah isto 'si me drdham iti tato vaksyami te hitam

Marathi Interpretation आपण माझे अत्यंत प्रिय आहेत कारण, मी तुम्हाला ज्ञान अत्यंत गोपनीय भाग बोलत आहे. तो आपल्या फायद्यासाठी आहे, मला हे ऐका.

English Interpretation Because you are My very dear friend, I am speaking to you the most confidential part of knowledge. Hear this from Me, for it is for your benefit.

> Chapter 18 Verse 65 Chapter Name -Conclusion--The Perfection of Renunciation

> > Sanskrit English man-mana bhava mad-bhakto mad-yaji mam namaskuru mam evaisyasi satyam te pratijane priyo 'si me

> > > Marathi Interpretation

नेहमी मला विचार आणि माझे भक्त होतात. माझी उपासना आणि तुम्ही तुमच्या वंदन देतात. त्यामुळे तुम्हाला अंतर न मला येईल. मी तुम्हाला माझे अत्यंत प्रिय या कारण आपण वचन.

English Interpretation

Always think of Me and become My devotee. Worship Me and offer your homage unto Me. Thus you will come to Me without fail. I promise you this because you are My very dear friend.

Chapter 18 Verse 66 Chapter Name -Conclusion--The Perfection of Renunciation

Sanskrit English sarva-dharman parityajya mam ekam saranam vraja aham tvam sarva-papebhyo moksayisyami ma sucah

Marathi Interpretation धर्म सर्व वाण त्याग केला आणि ते फक्त मला शरण. मी सर्व पापी प्रतिक्रिया तुमची सुटका होईल. घाबरु नका.

English Interpretation

Abandon all varieties of religion and just surrender unto Me. I shall deliver you from all sinful reaction. Do not fear.

Chapter 18 Verse 67 Chapter Name -Conclusion--The Perfection of Renunciation

> Sanskrit English idam te natapaskaya nabhaktaya kadacana na casusrusave vacyam na ca mam yo 'bhyasuyati

Marathi Interpretation

गोपनीय ज्ञान साधा नाही आहेत त्या स्पष्ट, किंवा एकनिष्ठ किंवा भक्ती सेवा गुंतलेली, किंवा एक कोण मला मत्सरी आहे जाऊ शकत नाही.

English Interpretation

This confidential knowledge may not be explained to those who are not austere, or devoted, or engaged in devotional service, nor to one who is envious of Me.

Chapter 18 Verse 68 Chapter Name -Conclusion--The Perfection of Renunciation

> Sanskrit English ya idam paramam guhyam mad-bhaktesv abhidhasyati bhaktim mayi param krtva mam evaisyaty asamsayah

Marathi Interpretation भक्त सर्वोच्च गुप्त स्पष्ट एक, भक्ती सेवा हमी, आणि शेवटी तो मला परत येईल.

English Interpretation

For one who explains the supreme secret to the devotees, devotional service is guaranteed, and at the end he will come back to Me.

Chapter 18 Verse 69 Chapter Name -Conclusion--The Perfection of Renunciation

> Sanskrit English na ca tasman manusyesu kascin me priya-krttamah bhavita na ca me tasmad anyah priyataro bhuvi

Marathi Interpretation तो पेक्षा मला अधिक प्रिय या जगात नाही सेवक आहे, किंवा कधी एक अधिक प्रिय होईल.

English Interpretation There is no servant in this world more dear to Me than he, nor will there ever be one more dear.

> Chapter 18 Verse 70 Chapter Name -Conclusion--The Perfection of Renunciation

> > Sanskrit English adhyesyate ca ya imam dharmyam samvadam avayoh jnana-yajnena tenaham istah syam iti me matih

Marathi Interpretation मी या पवित्र संभाषण अभ्यास करणारा तो आपल्या गुप्तचर माझ्यासाठी पूजा जाहीर.

English Interpretation And I declare that he who studies this sacred conversation worships Me by his intelligence.

> Chapter 18 Verse 71 Chapter Name -Conclusion--The Perfection of Renunciation

> > Sanskrit English sraddhavan anasuyas ca srnuyad api yo narah so 'pi muktah subhal lokan prapnuyat punya-karmanam

Marathi Interpretation आणि विश्वास आणि मत्सर न जो ऐकतो तो पापी प्रतिक्रिया पासून मुक्त होते आणि जेथे धार्मिक वृत्तीचा राहण्याचे ग्रह करण्यासाठी पोहोचतो.

English Interpretation

And one who listens with faith and without envy becomes free from sinful reactions and attains to the planets where the pious dwell.

Chapter 18 Verse 72 Chapter Name -Conclusion--The Perfection of Renunciation

> Sanskrit English kaccid etac chrutam partha tvayaikagrena cetasa kaccid ajnana-sammohah pranastas te dhananjaya

Marathi Interpretation संपत्ती तू विजेता, अर्जुन, तुम्ही मनाने लक्षपूर्वक हे ऐकले आहे? आणि आपल्या भ्रम आणि अज्ञान आता नाहीसा आहेत?

English Interpretation O conqueror of wealth, Arjuna, have you heard this attentively with your mind? And are your illusions and ignorance now dispelled?

> Chapter 18 Verse 73 Chapter Name -Conclusion--The Perfection of Renunciation

> > Sanskrit English arjuna uvaca nasto mohah smrtir labdha tvat-prasadan mayacyuta sthito 'smi gata-sandehah karisye vacanam tava

Marathi Interpretation

अर्जुन माझ्या प्रिय श्रीकृष्ण, तू कधीही चूक न करणारा, माझे भ्रम आता निघून जातो आहे. मी तुझ्या दयाळू मी माझी स्मरण शक्ती मिळाला आहे, आणि मी आता टणक आणि शंका पासून मुक्त आहे आणि आपल्या सूचना त्यानुसार कार्य करण्यास तयार आहे.

English Interpretation

Arjuna said, My dear Krsna, O infallible one, my illusion is now gone. I have regained my memory by Your mercy, and I am now firm and free from doubt and am prepared to act according to Your instructions.

Chapter 18 Verse 74 Chapter Name -Conclusion--The Perfection of Renunciation

Sanskrit English sanjaya uvaca ity aham vasudevasya

257

parthasya ca mahatmanah samvadam imam asrausam adbhutam roma-harsanam

Marathi Interpretation संजय म्हणाला, मी दोन महान जीव श्रीकृष्ण आणि अर्जुन संभाषण ऐकले आहे. आणि म्हणून माझे आश्चर्यकारक केस उभा आहे की, संदेश आहे.

English Interpretation Sanjaya said: Thus have I heard the conversation of two great souls, Krsna and Arjuna. And so wonderful is that message that my hair is standing on end.

> Chapter 18 Verse 75 Chapter Name -Conclusion--The Perfection of Renunciation

> > Sanskrit English vyasa-prasadac chrutavan etad guhyam aham param yogam yogesvarat krsnat saksat kathayatah svayam

Marathi Interpretation व्यास दया, मी अर्जुन वैयक्तिक बोलत होता सर्व गूढवाद, श्रीकृष्ण, मास्टर थेट या अत्यंत गोपनीय चर्चा ऐकले आहे.

English Interpretation By the mercy of Vyasa, I have heard these most confidential talks directly from the master of all mysticism, Krsna, who was speaking personally to Arjuna.

> Chapter 18 Verse 76 Chapter Name -Conclusion--The Perfection of Renunciation

> > Sanskrit English rajan samsmrtya samsmrtya samvadam imam adbhutam kesavarjunayoh punyam hrsyami ca muhur muhuh

Marathi Interpretation मी वारंवार श्रीकृष्ण आणि अर्जुन यांच्यामध्ये या अद्भुत आणि पवित्र संवाद आठवणे म्हणून तू राजा, मी प्रत्येक क्षणी आनंद होता, आनंद घ्या.

English Interpretation O King, as I repeatedly recall this wondrous and holy dialogue between Krsna and Arjuna, I take pleasure, being thrilled at every moment. Chapter 18 Verse 77 Chapter Name -Conclusion--The Perfection of Renunciation

> Sanskrit English tac ca samsmrtya samsmrtya rupam aty-adbhutam hareh vismayo me mahan rajan hrsyami ca punah punah

> > Marathi Interpretation

मी परमेश्वर श्रीकृष्ण आश्चर्यकारक फॉर्म लक्षात तेव्हा तू राजा, मी जास्त आश्चर्यचकित मारले आहे, आणि मी पुन्हा पुन्हा आनंद.

English Interpretation O King, when I remember the wonderful form of Lord Krsna, I am struck with even greater wonder, and I rejoice again and again.

> Chapter 18 Verse 78 Chapter Name -Conclusion--The Perfection of Renunciation

> > Sanskrit English yatra yogesvarah krsno yatra partho dhanur-dharah tatra srir vijayo bhutir dhruva nitir matir mama

Marathi Interpretation

जेथे जेथे श्रीकृष्ण, सर्व mystics मालक आहे, आणि अर्जुन, सर्वोच्च तिरंदाज आहे त्या ठिकाणी, तसेच नक्कीच संपत्ती, विजय, विलक्षण शक्ती, आणि सदाचरण होईल. हे माझे मत आहे.

English Interpretation

Wherever there is Krsna, the master of all mystics, and wherever there is Arjuna, the supreme archer, there will also certainly be opulence, victory, extraordinary power, and morality. That is my opinion.

259